

Aprobat la ședința Catedrei Limbă și Comunicare
din 02.09.2021, proces-verbal nr. 1
Aprobat la ședința Consiliului Facultății Filologie și Istorie
din 20.10.2021, proces-verbal nr.1

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT
„ION CREANGĂ” DIN CHIȘINĂU
FACULTATEA FILOLOGIE ȘI ISTORIE
CATEDRA LIMBĂ ȘI COMUNICARE**

**FIȘELE PENTRU PLANUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT LA
PROGRAMUL DE STUDII**

0114.8 / 0114.10

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (alolingvi)

Chișinău, 2021

Anul I, sem. I.

Denumirea programului de studii		Limba și literatura română și limba engleză				
Ciclul		Licență				
Denumirea cursului		<i>Fundamentele științelor educației</i>				
Facultatea/catedra responsabilă de curs		Facultatea <i>Pedagogie, Catedra Științe ale educației</i>				
Titular de curs		Răilean Olga., dr., conf. univ.				
Cadre didactice implicate						
e-mail		railean.olga@upsc.md				
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.001	3	I	I	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Fundamentele științelor educației* este orientat spre examinarea conceptelor specifice pedagogiei (*fundamentale, operaționale, preluate din alte domenii, valorificate pedagogic*) și conexiunea acestora în paradigma actuală a educației; conținutul cursului acoperă problematica contemporană a științelor educației; abordează fundamentele pedagogiei ca știință socio-umană specializată în studiul educației.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Elucidarea pedagogiei ca știință a educației valorificând terminologia specifică științelor pedagogice;
- Descrierea paradigmelor pedagogiei și a dimensiunilor educației;
- Interpretarea structurii de funcționare a sistemului de educație și a activității de educație;
- Elaborarea obiectivelor operaționale;
- Proiectarea metodelor de cercetare pedagogică;
- Evaluarea referențialului profesional al cadrelor didactice;
- Proiectarea/autoevaluarea proiectelor de activitate educativă;
- Aplicarea criteriilor de evaluare a calității educației.

Finalități de studii

- să determine statutul epistemologic al pedagogiei;
- să definească corect conceptele pedagogice fundamentale;
- să argumenteze relațiile pedagogiei cu alte științe;
- să analizeze dimensiunile generale ale educației conform modelului cunoscut;
- să clasifice obiectivele educaționale;
- să elaboreze criterii de evaluare a calității sistemului de învățământ;
- să construiască referențialul competențelor didactice;
- să evalueze calitatea proiectării activității educative și a conduitei dirigintelui.

Precondiții

Cunoștințe elementare din școală în domeniul pedagogiei/educației; conceptul de elev, învățător; conceptul de școală, familie, societate; relația elev – profesor – părinte; influența mediului educațional asupra formării-dezvoltării elevului; treptele sistemului de învățământ; personalitatea învățătorului, rolurile și funcțiile învățătorului.

Repartizarea orelor de curs

Conținutul unităților de curs

1. Statutul științelor educației. Concepte pedagogice fundamentale

Tema 1. Definiiri conceptuale

Tema 2. Evoluția științelor educației

Tema 3. Normativitatea pedagogică

Tema 4. Taxonomia științelor pedagogice. Pedagogia în sistemul de științe socioumane

2. Clasic și modern în educație. Analiza acțiunii educaționale. Formele generale ale educației

Tema 1. Tradiție și modernitate în educație

Tema 2. Funcțiile și caracteristicile educației

Tema 3. Structura și funcționarea educației

Tema 4. Interdependența formelor generale ale educației

Tema 5. Direcții de evoluție a educației: educație permanentă și autoeducația

3. Paradigmele pedagogiei – răspuns la problematica științelor educației. Metodologia de cercetare specifică pedagogiei

Tema 1. Paradigmele pedagogiei, definiiri conceptuale. Modele de abordare a teoriilor care cercetează educația

Tema 2. Paradigma pedagogiei esenței (etapele istorice)

Tema 3. Paradigma pedagogiei existenței

Tema 4. Magistrocentrismul, psihocentrismul, sociocentrismul, tehnocentrismul

Tema 5. Paradigme ale pedagogiei moderne și postmoderne

Tema 6. Conceptul de *metodologie de cercetare specifică pedagogiei*

Tema 7. Metodologia experimentală

Tema 8. Metodologia hermeneutică

4. Finalitățile educației

Tema 1. Conceptul pedagogic de *finalitate a educației*

Tema 2. Problematika și funcțiile finalităților educației

Tema 3. Clasificarea finalităților. Finalități macro - și microstructurale

Tem 4. Ierarhizarea și clasificarea obiectivelor educaționale

5. Dimensiunile educației. Modele de analiză a conținuturilor generale ale educației

Tema 1. Conceptul pedagogic de conținuturi generale ale educației. Dimensiunile educației.

Tema 2. Educația morală. Obiective, conținut, metodologie

Tema 3. Educația intelectuală. Obiective, conținut, metodologie

Tema 4. Educația tehnologică. Obiective, conținut, metodologie

Tema 5. Educația estetică. Obiective, conținut, metodologie

Tema 6. Educația psihofizică. Obiective, conținut, metodologie

Tema 7. Metode de educație.

Tema 8. Caracterul deschis al conținuturilor – Noile educații

6. Sistemul de educație. Managementul educațional

Tema 1. Conceptele de *sistem de educație* și *sistem de învățământ*. Structura de funcționare

Tema 2. Tendințe de evoluție a sistemului de învățământ

Tema 3. Managementul educației. Reforma sistemului de învățământ

7. Agenții educației. Organizarea și evaluarea activității educative

Tema 1. Formarea profesorului: roluri, competențe, stiluri

Tema 2. Personalitatea elevului și comportamentul școlar

Tema 3. Educabilitate. Factorii educabilității: mediul, ereditatea, educația.

Tema 4. Educația – factor determinant al dezvoltării personalității

8. Cultura mediatică în contextul provocărilor sociale

Tema 1. Efectele influenței mass-media asupra formării-dezvoltării personalității

Tema 2. Tehnici de manipulare prezente în publicitate și mass-media

Tema 3. Comunicare interactivă în procesul educațional

9. Proiectarea și realizarea acțiunii educaționale. Tehnologii educaționale

Tema 1. Profesorul diriginte

Tema 2. Proiectarea curriculară. Managementul pedagogic

Tema 3. Curriculum la dirigenție

Tema 4. Tehnologii educaționale moderne

10. Calitatea în educație. Evaluare de sistem/proces/resurse

Tema 1. Conceptul de calitate în educație

Tema 2. Cadrul legal de asigurare a calității. Codul educației

Tema 3. Principiile asigurării calității

Tema 4. Servicii de sprijin educațional centrate pe elev. Calitatea strategiilor educaționale

Strategii de evaluare

Conversația euristică, dezbateră, proiectul individual (prezentare Power Point), investigația, studiu de caz, portofoliul, referatul, autoevaluarea, testul de cunoștințe (scris/oral) .

Evaluarea curentă se bazează pe aprecierea gradului și a calității de participare intelectuală studenților în cadrul seminariilor. Două probe de evaluare obligatorii: *Evaluare 1*: test de verificare a nivelului de cunoaștere; *Evaluare 2*: proiect al activității didactice (nivel de aplicare - integrare a cunoștințelor).

Rezultatele evaluării curente constituie 60 % din cota notei finale. Evaluarea finală – examen oral. Nota de la examen va constitui 40 % din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

- 1.
2. Cristea S. *Fundamentele pedagogiei*. Iași: Polirom, 2010;
3. Cristea S. *Dicționar de pedagogie*. Chișinău: Litera Internațional, 2002;
4. Macavei E. *Pedagogie. Teoria educației*. Vol. I, II. București: Aramis, 2001, 2002;
5. Cojocaru-Borozan M., Papuc L. et. al. *Teoria și metodologia educației*. Suport de curs. Chișinău. 2006;
6. Cojocaru-Borozan M., Papuc L. et. al. *Teoria educației*. Ghid metodologic. Chișinău. 2006;
7. Guranda M. *Fundamente pentru o știință a educației*. București: 2011;
8. Bocoș M., Jucan D. *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*. Pitești: Paralela 45, 2008.

Opțională:

1. Șerdean I. *Pedagogie: compendiu*. Ed. a II-a. București: Editura Fundației România de Măine, 2004;
2. Pânișoară I.O. *Comunicarea eficientă*. Iași: Polirom, 2009;
3. Păun E., Potolea D., *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Polirom , Iași, 2006;
4. Pânișoară I.O. *Profesorul de succes*. Iași: Polirom, 2009;
5. Garștea N., Callo T., *Ora de dirigenție. Ghid pentru elevi și profesori*. Chișinău: Epigraf. 2011
6. www.edu.md

Denumirea programului de studii	Limba romana si engleza alolingvi
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia generală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra Psihologie
Titular de curs	Pleşca Maria
Cadre didactice implicate	-
e-mail	plesca.maria@upsc.md

Codul cursului	Număr de	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact	Studiu
F.01.O.002	3	I	I	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

1. Disciplina “Psihologia generală” este necesară pentru studierea ulterioară a modului psihopedagogic. Ea stă la baza înțelegerii, procesării și asimilării teoriilor, informației și a cunoștințelor psihologice.

2. În era dominată de tehnologiile informaționale este important ca studenții-pedagogi să cunoască psihologia pentru a comunica eficient cu alți oameni și pentru a manifesta un comportament asertiv în activitatea profesională.

3. Psihologia generală se înscrie reușit printre disciplinele fundamentale de studiu în cadrul programului respectiv. Ea stă la baza formării competențelor cadrelor didactice în domeniul învățământului primar și gimnazial prin studierea, însușirea și aplicarea în procesul educațional a legităților cu privire la procesele psihice cognitive (senzații, percepții, memorie, imaginație, gândire etc.), afective (emoții, sentimente, afecte, etc.), volitive (trasarea scopului, premeditarea, decizia ș.a.), cu privire la personalitate și particularitățile ei individual-tipologice (idealul, convingerile, motivația, temperamentul, caracterul, aptitudinile), la relațiile interpersonale (grup, colectiv, fenomene social-psihologice), la activitate (deprinderi, obișnuințe, abilități), la creativitate (factori, faze, niveluri).

4. În acest sens, psihologia generală corelează optimal cu celelalte cursuri din program - pedagogia, didacticile particulare, cât și cu stagiile de practică psihopedagogică de inițiere și de licență. Disciplina dată face parte din cursurile fundamentale ale modului psihopedagogic:

- este primul curs din modulul psihopedagogic, are tangențe cu filosofia, anatomia etc.
- are la bază cultura și pregătirea generală a studentului, se sprijină pe disciplinele studiate în cadrul instituțiilor preuniversitare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei; de înțelegere a statutului epistemologic al Psihologiei și a rolului ei în pregătirea pentru cariera didactică.

- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: proiectarea și realizarea unui demers de cercetare în psihologie; evaluarea psihologică a individului și a grupului.
- Competențe de analiză: evaluarea critică a situațiilor problematice/conflicte și a soluțiilor posibile în psihologie.
- Competențe de dezvoltare profesională continuă: relaționarea și comunicarea interpersonală specifică domeniului psihologiei.

Finalități de studii

- Dezvoltarea competențelor de cunoaștere și înțelegere: să identifice conținutul, esența și particularitățile psihicului; să explice structura și evoluția lui, orientările de bază în psihologie; să distingă, să definească și să exemplifice procesele de cunoaștere, afective și volitive; să diferențieze și să explice particularitățile individual – tipologice ale personalității, structura ei, necesitățile și motivele, relațiile ei cu alte persoane; să distingă, să definească și să explice activitatea și creativitatea umană.
- Dezvoltarea competențelor de aplicare a cunoștințelor și a înțelegerii: să folosească metodele și tehnicile psihologice în studierea fenomenelor psihice; să utilizeze cunoștințele asimilate în practica instruirii și educației, în viața cotidiană, în cunoașterea și reglarea comportamentului propriu și a celor din jur etc.
- Dezvoltarea competențelor de analiză: să argumenteze noțiunile, judecățile, raționamentele psihologice, enunțarea deciziilor respective; să formuleze explicit gândurile și ideile psihologice; să transmită exact și accesibil informațiile psihologice; să recepționeze adecvat mesajele psihologice, schimbul de informații și experiență etc.
- Dezvoltarea profesională continuă: să dea dovadă de îmbogățire permanentă a arsenalului de cunoștințe psihologice; să posede noi deprinderi și abilități psihologice; să manifeste interes pentru cercetări, descoperiri noi în domeniul psihopedagogiei; să dispună de noi competențe psihologice; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele psihologice.

Precondiții

1. Discipline anterior studiate: *Biologia, Anatomia, Chimia, Fizica.*

2. Condiții prealabile:

- cunoașterea limbii de instruire la nivel de vorbitor adult;
- operaționalizarea termenilor în domeniul: anatomiei, biologiei, chimiei;
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un eseu, referat; de a căuta și rezuma sursele bibliografice; de organizarea independentă a activității de învățare; de a gestiona eficient timpul pentru lucrul individual etc.

Conținutul unităților de curs

Tema 1: Domeniul, obiectul și metodele psihologiei.

Introducere în problematica psihicului uman; obiectul de studiu al psihologiei; metodele psihologiei; specificul cunoașterii psihologice; metode de investigare a fenomenelor psihice; strategii de cercetare psihologică.

Tema 2: Procese psihice senzoriale: senzații.

Senzații: definire și caracterizare; analizatorul - structură și funcții; modalități senzoriale; legile sensibilității.

Tema 3: Procese psihice senzoriale complexe: percepții, reprezentări.

Percepții: fazele procesului perceptiv; legile percepției; formele complexe ale percepției; iluziile perceptive.

Reprezentarea: proces și imagine mintală secundară; calitățile reprezentărilor; clasificarea și rolul reprezentărilor.

Tema 4: Procese cognitive superioare: gândirea și limbajul.

Gândirea: intelectul și procesele cognitive superioare; gândirea ca proces psihic central; formele și operațiile gândirii; algoritmică și euristica; înțelegerea; rezolvarea problemelor. Limbajul: funcțiile și formele limbajului.

Tema 5: Procese cognitive superioare: memoria.

Memoria: definire și caracterizare generală; procesele și formele memoriei; factorii, legile și optimizarea memoriei; calitățile memoriei.

Tema 6: Procese cognitive superioare: imaginația.

Imaginația: caracterizarea procesului imaginativ; procedee ale imaginației și combinatorică imaginativă; formele imaginației; imaginație și creativitate.

Tema 7: Activități și procese reglatorii: motivația.

Motivația: definirea și funcțiile motivației; modalități și structuri ale motivației; formele motivației; optimumul motivațional.

Tema 8: Activități și procese reglatorii: afectivitatea.

Afectivitatea: definirea și specificul proceselor afective; proprietățile proceselor afective; clasificarea trăirilor afective; declanșarea și rolul proceselor afective.

Tema 9: Activități și procese reglatorii: voința și atenția.

Voința: modalitate superioară de autoreglaj verbal; structura și fazele actelor voluntare; calitățile voinței.

Atenția: caracterizarea și definirea atenției; formele atenției și interacțiunea lor; însușirile atenției și educarea lor.

Tema 10: Sistemul de personalitate.

Personalitatea: omul ca personalitate; personalitatea ca obiect de studiu psihologic; individ-individualitate-persoană-personalitate.

Tema 11: Însușirile de personalitate: temperamentele.

Temperamentele: latura dinamico-energetică a personalității; tipuri de activitate nervoasă superioară; particularități ale temperamentelor; portrete temperamentale.

Tema 12: Însușirile de personalitate: aptitudinile.

Aptitudinile: latura instrumental-operațională a personalității; dotație nativă, construcție sau modelare;

clasificarea aptitudinilor; inteligența ca aptitudine generală.

Tema 13: Însușirile de personalitate: caracterul.

Caracterul: latura relațional-valorică a personalității; componentele de bază ale caracterului; sistemul de atitudini.

Strategii de evaluare

Prin examen oral/scris ce se constituie din:

- Proba I de evaluare curentă: bilețele cu întrebări la primele trei teme.
- Proba II de evaluare curentă: test.
- Activități în cadrul seminarelor: prezentări orale și scrise; participări în dezbateri; analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate, informație suplimentară la subiect etc.
- Proba de evaluare finală care se constituie din test docimologic.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Buzdugan, T. "Psihologie pe înțelesul tuturor", București: EDP.
2. Cosmovici, A. "Psihologie generală", Iași: Polirom.
3. Crețu, Tinca "Psihologie generală", București: Ceredis.
4. Golu, M. "Fundamentele psihologiei: compendiu", București: FRM.
5. Neveanu P., Zlate M., Cretu T. "Psihologie - Manual pentru clasa a X-a, Școli normale și licee", București: EDP.
6. Rosca, Al. "Psihologie generală", București: EDP.
7. Zlate, M. "Introducere în psihologie", București: Șansa.

Opțională:

1. Golu, M. "Introducere în psihologie", București: Paideia.
2. Golu, P. „Psihologie – Repere ale învățării raționale”, București: EDP.
3. Parot, F. "Introducere în psihologie", București: Humanitas.
4. Zlate, M. "Introducere în psihologie", Iași: Polirom.
5. Zlate, M. "Fundamentele psihologiei", București: Pro Humanitate.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Introducere în studiul literaturii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	dr. conf. Vlad Caraman
Cadre didactice implicate	Vlad Caraman
e-mail	caraman.vlad@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.003	4	I	I	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii	
<p>Cursul universitar de Introducere în teoria literaturii se ține la anul I și cuprinde trei compartimente: teoria operei literare, teoria genurilor și speciilor literare și teoria procesului literar. Inițierile în teoria literaturii este precedată de familiarizarea studentului cu conceptele fundamentale: ce este literatura, antiliteratura, metaliteratura, imaginea artistică, intertextualitatea etc.</p> <p>Cursul va avea un impact major asupra formării și educării gândirii și simțirii artistice, asupra culturii comunicării, dar și promovării valorilor estetice.</p>	
Competențe dezvoltate în cadrul cursului	
cognitive	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea conceptelor fundamentale ale teoriei literaturii; • Interpretarea fenomenelor literare din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; • Amplificarea cunoștințelor teoretice în funcție de noile realități ale activității profesionale.
de aplicare	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și analiza argumentată a fenomenelor literare la diferite niveluri și din diverse perspective; • Comentarea și analiza multiaspectuală a textelor teoretice; • Interpretarea procesului literar în raport cu procesul literar mondial; • Aplicarea diverselor strategii și tehnici de asimilare a materiei teoretice și de aplicații pe textul literar și nonliterar, pentru atingerea la clasă a obiectivelor curriculare.
de analiză și sinteză	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea orală și scrisă a problemelor de teorie a literaturii, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; • Manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; • Evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice.
de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; • Identificarea, analiza și contribuția la soluționarea problemelor comunitare; • Utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; • Comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.
Competențe specifice:	
cognitive	<ul style="list-style-type: none"> • Se exprimă, preponderent, în <i>competența teoretică</i>, prin care studentul va demonstra înțelegerea teoriei literare; • Cunoașterea contextului cultural istoric în care au activat teoreticienii literaturii; • Cunoașterea operelor și terminologiei specifice limbajului teoriei literare.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Se manifestă, preponderent, în <i>competența pragmatică</i> – informarea privind problemele teoriei literare; • Capacitatea de a identifica lucrările de teorie literară, soluționarea ambiguităților și a problemelor de recunoaștere corectă; • Priceperea de a consulta sursele cu statut normativ pentru diferite perioade istorice (de ex. <i>Poetica</i> lui Aristotel și <i>Arta Poetică</i> a lui Boileau).

de aplicare	<ul style="list-style-type: none"> • Studentul va interpreta adecvat structurile textului teoretic, va compara diverse texte din această perioadă și din perioade diferite; • Va respecta principiile de structurare caracteristice științei literare.
de analiză și sinteză	<ul style="list-style-type: none"> • Se vădesc, preponderent, în competența de critică, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; • Va efectua analiza complexă a oricărui text clasic scris în limba română; • Va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să ia o decizie științific întemeiată.
de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • Se demonstrează, preponderent, ca o competență literară generală și de competență de comunicare socioculturală, prin respectarea normei și prin valorificarea potențelor expresive ale structurilor artistice.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Se probează ca o competență literară generală, prin care studentul admite existența altor puncte de vedere asupra teoriei literare și este capabil să discute problemele științifice; • Face dovada unei viziuni de sistem asupra fenomenului teoriei literare, a înțelegerii importanței și a locului ei între disciplinele literare, a capacității de a sesiza specificul teoriei și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.
Finalități de studii	
<p>Să opereze cu principalele instrumente de lucru și concepte ale disciplinei; Să aproprieze diverse metodologii de cercetare a textului liric, epic și dramatic; Să identifice și să analizeze argumentat fenomenele literare într-un text artistic, la diferite niveluri și din diverse perspective. Să rezolve problemele specifice analizei literare, prin metodele utilizate în poetică. Să identifice marile perioade/curente ale studiului literaturii și caracterizarea lor; Să demonstreze o viziune generală asupra sistemului de concepte literare, prin orice produse evaluabile (referat, comentariu, eseu, analiză complexă a textului).</p>	
Precondiții	
<p>Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2. Sunt necesare cunoștințe elementare din domeniul teoriei literare, poeticii. Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a interpreta, analiza faptele literare. Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza un text literar cu grad de dificultate mediu.</p>	

Conținutul unităților de curs
Introducere în curs. Introducere în curs. Termenul „literatură” în diacronie. Geneza și evoluția formelor literare. Știința literaturii. Critica, istoria și teoria literară. Raportul dintre ramurile literaturii
Opera literară. Formă și conținut. Realitate și ficțiune. Comunicarea artistică. Structura operei artistice. Imaginea artistică. Tipuri de imagini artistice
Periodizarea literaturii române. Moduri și genuri în literatură. Genul – o cheie de lectură. Genuri și specii literare. Trăsături generale
Genul liric. Speciile genului liric: pastelul, idila, meditația, oda, imnul, romanța. Speciile cu formă fixă: sonetul, rondelul, glosa. Evoluția formelor lirice. Eul liric
Epicul. Evoluția formelor epice: schița, nuvela, povestirea, romanul. Poemul, legenda, mitul. Basmul.

Speciile în versuri: fabula, poemul epic. Instanțele narative (autor concret – autor abstract – narator – narator – cititor abstract – cititor concret). Funcțiile și problematica naratorului.
Dramaticul. Speciile dramatice. Evoluția formelor dramatice: drama, tragedia, comedia. Teatrul. Instanțele spectaculare. Structura textului teatral. Didascaliile. Dialogul, monologul, solilocul. Acțiunea dramatică (actul, tabloul, scena).
Figura de stil. Limbajul figurat. Figuri fonologice. Figurile retorice
Figuri morfologice. Figuri sintactice.
Figurile semantice. Tropii. Comparația și antiteza. Epitetul și personificarea. Metafora (L. Blaga). Alegoria și simbolul.
Elemente de prozodie. Ritmul. Tipurile de ritm. Rima. Tipurile de rimă. Măsura versului. Cezura. Suprastructura fonoestetică. Funcțiile versului și utilitatea analizei prozodice.
Momentele subiectului. Structura acțiunii: expozițiunea, intriga, desfășurarea acțiunii, punctul culminant și deznodământul. Cronotopul literar
Elemente de poetică a narațiunii. Tehnici și strategii narative: analepsa, prolepsa, scena, rezumatul, dilatarea. Punerea în abis. Intertextualitatea.
Personajul literar. Tipologia personajelor. Modalități de caracterizare a personajului literar
Curențele literare. Umanismul. Iluminismul. Clasicismul. Romantismul. Modernismul. Avangardismul. Simbolismul. Tradiționalismul. Semănătorismul. Postmodernismul

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: participare la discuții în timpul seminarelor, lucrări scrise, prezentări PPT, referate, analize etc.

Evaluarea periodică I se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea periodică II se va realiza prin rezolvarea unui test, în formă scrisă.

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – test (cu itemi eterogeni).

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la evaluarea semestrială; 40% – nota medie de la cele două evaluări periodice; 20% – nota medie de la evaluările curente.

Strategii de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucrări de portofoliu, proiecte, consultații. Metode de dezvoltare a gândirii critice; dezbateri; conversația euristică; problematizarea; studiul bibliografiei. Proceduri de analiză reciprocă a probelor de evaluare. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC. Organizarea dezbaterilor, situații problematice.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bahtin, Mihail, *Probleme de literatură și estetică*, Editura Univers, 1982.
2. Balotă, Nicolae, *Arte poetice ale secolului XX. Ipostaze românești și străine*, Editura Minerva, 1976.
3. Călinescu, G. *Universul poeziei*, Minerva, 1971.
4. Călinescu, Matei, *Conceptul modern de poezie*, Paralela 45, 2005;
5. Crăciun, Gheorghe, *Introducere în teoria literaturii*, Ed. Magister/Cartier, 1997
6. Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, 1998
7. Duda, Gabriela, *Introducere în teoria literaturii*, Editura ALL, 1998
8. Eco, Umberto, *Șase plimbări prin pădurea narativă*, Pontica, 1997;
9. Genette, Gérard, *Introducere în arhitect. Ficțiune și dicțiune*, Univers, 1994
10. Marino, Adrian, *Dicționar de idei literare*, Ed. Eminescu, București, 1973.

Opțională:

11. Genette, Gérard, *Figuri*, Univers, 1978.
12. Hugo Friederich, *Structura liricii moderne*, Univers, 1998.
13. Ingarden, R., *Opera de artă literară*, Univers, 1979;
14. Marino, Adrian, *Hermeneutica ideii de literatură*, Editura Dacia, 1987
15. Marino, Adrian, *Biografia ideii de literatură*, vol. 1-6, Editura Dacia, 1991-2000
16. Ricoeur, Paul, *Metafora vie*, Univers, 1984
17. Tiutiuca, Dumitru, *Teoria operei literare*. - Galați, 1992.
18. Tomașevski, Boris, *Teoria literaturii. Poetica*, Univers, 1973
19. Wellek, René și Warren, Austin, *Teoria literaturii*, Univers, 1968
20. Wellek, René, *Conceptele criticii*, Univers, 1970

Reactualizat în 2020-2023

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză
Ciclul	I
Denumirea unității de curs	Tehnologii Informaționale și de Comunicare
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea: Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale, Catedra: Informatică și Tehnologii Informaționale
Titular de curs	Sîrghi Olesea, asistent, doctorand Doctor conf. univ., Chiriac Tatiana
e-mail	, chiriac.tatiana@upsc.md

Codul modulului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore			
					contact direct		studiu individual	
					zi	f/r	zi	f/r
G.01.O.004.	2	I	II	60	30	12	30	48

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul „*Tehnologii Informaționale și de Comunicare*” contribuie la formarea competențelor digitale, cognitive și de aplicare privind utilizarea produselor software specializate pentru elaborarea și gestionarea conținuturilor digitale, imaginilor, prezentărilor electronice, comunicarea în spațiul online, inițierea în serviciile de bază Google pentru educație, în vederea asigurării unui demers didactic de calitate, conform cerințelor documentelor strategice naționale, și curriculum actualizat disciplinar.

Se încadrează în categoria unităților de curs de orientare generală, care vizează domeniul de pregătire profesională. Are ca scop dezvoltarea competențelor generice digitale privind utilizarea instrumentelor de prelucrare (procesare, convertire, transmitere și stocare) a informației prin utilizarea produselor program pentru gestionarea conținuturilor digitale în activitatea profesională. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate și dezvoltate în cadrul unităților de curs fundamentale și de specialitate ce vizează aspectul aplicativ al domeniului de formare, cât și în cadrul activităților de cercetare ale studenților și stagiilor de cercetare/elaborare a tezei de an/tezei de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. utilizarea efectivă a sistemului software a calculatorului pentru gestionarea datelor și a informațiilor;
- C-2. proiectarea, elaborarea și editarea documentelor digitale în format text și a prezentărilor electronice (PPT), utilizând programe bazate pe folosirea tehnologiei informației și a comunicațiilor;
- C-3. aplicarea operațiilor specifice editoarelor grafice în vederea realizării unor produse digitale;
- C-4. căutarea și selectarea informațiilor relevante din diverse surse online și comunicarea prin poșta electronică;
- C-5. întrebuințarea aplicațiilor specializate pentru prezentarea informațiilor multimedia în demersul didactic;
- C-6. utilizarea site-urilor de socializare ca instrumente didactice;
- C-7. inițierea în utilizarea aplicațiilor educaționale Google pentru educație în predare-învățare-evaluare, comunicare și colaborare și livrarea conținuturilor GSuite;
- C-8. integrarea tehnologiilor digitale și de comunicare în activitatea didactică pentru eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare la clasă;
- C-9. promovarea educației digitale în rândul elevilor, profesorilor etc. și gestionarea schimbărilor necesare la nivel instituțional, comunitar, regional;

Finalități de studii

La finalizarea unității de curs, studentul va fi capabil:

- F-1. să utilizeze calculatorul personal pentru a căuta, a colecta, a primi, a stoca și a procesa informația;
- F-2. să demonstreze capacități de căutare și selectare a informațiilor relevante cu ajutorul motoarelor de căutare ale Internetului;
- F-3. să cunoască oportunitățile și riscurile potențiale ale Internetului și ale comunicării cu ajutorul mediilor electronice, etica comunicării online;
- F-4. să creeze și să gestioneze adresa de e-mail pentru a interacționa online, realiza schimbul de informații digitale;
- F-5. să explice conceptele de bază cu privire la aplicațiile software specializate în crearea conținuturilor digitale în diferit format (editare de text, editare de imagini, prezentări electronice);
- F-6. să elaboreze documente digitale cu un program de editare text și să aplice operațiile de bază și modalități avansate necesare prelucrării unui document în format textual;
- F-7. să elaboreze și să editeze imagini cu aplicații software specializate pentru procesarea de imagini;
- F-8. să aplice în mod profesional tehnicile de prezentare și să utilizeze posibilitățile multimedia puse la dispoziție de un program pentru realizarea prezentărilor electronice;

F-9. să utilizeze unele facilități avansate ale aplicațiilor software destinate creării conținuturilor digitale în diferit format;

Precondiții

Cursanții trebuie să dețină cunoștințe generale despre:

- componentele și gestionarea unui sistem de calcul;
- aplicațiile grafice utilizate în procesarea imaginilor;
- utilizarea posibilităților de navigare în mediul Internet.

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. INTRODUCERE. GESTIONAREA DATELOR ÎN CALCULATOR

1. *Calculatorul personal*. Familiarizarea cu componentele de bază ale calculatorului. Destinația componentelor de bază ale calculatorului personal.

2. *Componentele hardware și software*. Structura și funcționarea calculatorului. Echipamentele fizice ale calculatorului (hardware). Programe și date (software). *Sistemul de operare (SO)*. Componentele și funcțiile sistemului de operare. Exemple de SO. Programe specializate în procesarea informației de diferit tip.

3. *Stocarea internă a datelor*. Unități de stocare a datelor. Fișiere și directoare. Interfețe grafice (ferestre). Navigarea în sistemul de fișiere al calculatorului personal. Gestionarea fișierelor și directoarelor: creare, ștergere, mutare, copiere, redenumire, estimare a capacității de memorare. Lansarea la execuție a aplicațiilor.

Unitatea de învățare nr. 2. SERVICII INTERNET. APLICAȚII DESTINATE ACCESĂRII ȘI NAVIGĂRII PE INTERNET

1. *Aplicații destinate accesării și navigării în Internet*. Rețeaua globală Internet. Serviciul *World Wide Web (WWW)*. Navigatoarele web. Motoare de căutare. Accesarea, configurarea, utilizarea și personalizarea browser-ului.

2. *Navigare în Internet*. Căutarea și selectarea informațiilor. Descărcarea și salvarea informațiilor solicitate (text/imagini/audio/video) din diferite surse din Internet. Site-uri utile pentru profesor. Evaluarea critică a surselor și folosirea criteriilor de evaluare a informației: calitatea informației, fotografiilor, documentelor selectate, etc.

3. *Securitatea informatică*. Domeniul de aplicare. Siguranța elevilor în mediul online. Pericolele informatice. Mijloacele și regulile de protecție a sistemelor informatice. Protecția datelor cu caracter personal. Veridicitatea și credibilitatea informațiilor din spațiul virtual.

4. *Serviciul de poștă electronică*. Aplicații asociate unui serviciu de poștă electronică. Crearea poștei electronice personale (pe exemplul serviciului gmail). Deschiderea și închiderea sesiunii de lucru în contul personal de poștă electronică. Instrumente de gestionare a mesajelor. Crearea și trimiterea mesajelor. Reguli de redactare a mesajelor. Anexarea și trimiterea fișierelor la mesajele poștei electronice. Deschiderea și descărcarea mesajelor (anexelor) poștei electronice. Aplicarea acțiunilor posibile unui mesaj deschis: răspunde, răspunde la toți, redirecționează. Căutarea mesajelor în poșta electronică.

5. *Etică spațiului virtual* – particularitățile scrisorilor electronice și a mesajelor instantanee. Drept informatic: dreptul de autor; licență; infracțiune informatică.

Unitatea de învățare nr. 3. PROCESARE GRAFICĂ

1. *Aplicația Paint*. Elementele de interfață a aplicației de creare și editare a imaginilor. Instrumente destinate creării, deschiderii, salvării și imprimării imaginilor. Comenzi de setare a modului de afișare pe ecran a imaginilor în curs de desenare. Instrumente Tools de desenare: creionul, umplerea cu culoare, inserarea textului, radiera, pipeta de prelevare a culorii și lupă. Instrumente Shapes de inserare a figurilor predefinite. Paleta de culori. Opțiuni de gestionare a elementelor unei imagini.

2. *Aplicația online Google Drawings*. Elementele de interfață a aplicației online de creare și editare a imaginilor. Crearea de diagrame, forme, tabele, casete de text și alte desene, imagini inserate spre utilizarea lor în alte aplicații. Partajarea și exportarea desenelor. Instrumente de formatare a figurilor predefinite, a imaginilor și a textului.

Unitatea de învățare nr. 4. PROCESARE AVANSATĂ A TEXTELOR

1. *Aplicații de editare a documentelor*. Crearea și salvarea documentelor în aplicația de procesare textuală. Elementele de interfață ale aplicației de editare a textelor. Culegerea și editarea textelor de la tastatură. Importul textelor din alte surse. Utilizarea opțiunilor de copiere, mutare, decupare (*Copy, Cut, Paste*) a textului.

2. *Opțiuni de bază asupra unui document*. Salvarea, deschiderea și închiderea unui document. Gestionarea concomitentă a mai multor documente.

3. *Formatarea caracterelor*. Setul de caractere. Dimensiunea corpului de literă. Culoarea de scriere. Modul de scriere (îngroșat, înclinat, subliniat). Efecte asupra caracterelor.

4. *Formatarea paragrafelor*. Aranjarea textului în pagină. Alinierea paragrafului în spațiul util al paginii. Stabilirea alineatelor. Spațierea liniilor de paragraf. Indentarea paragrafelor.

5. *Formatarea paginii*. Stabilirea dimensiunii paginii fizice. Setarea marginilor de pagină.

6. *Numerotarea paginilor*. Afișarea numărului de pagină. Completarea și setarea proprietăților antetului și subsolului.

7. *Crearea/ordonarea listelor numerotate sau marcate cu simboluri de evidențiere*: tipuri de marcare, tipuri de numerotare.

8. *Instrumente de corectare*. Utilizarea instrumentelor de verificare/corectare ortografică a textului: analizator lexical, analizator gramatical, tezaur, corectare manuală, corectare automată.

9. *Imprimarea documentelor*. Posibilități și proprietăți de imprimare.

10. *Crearea tabelelor*. Crearea tabelelor cu ajutorul sistemului de asistență, prin inserare sau desenare. Inserarea și ștergerea celulelor, rândurilor și coloanelor. Unirea și divizarea celulelor. Utilizarea elementelor de formatare a tabelelor.

11. *Crearea/inserarea diagramelor pentru prezentarea datelor*. Selectarea tipului de diagramă în funcție de specificul datelor de afișat. Modificarea aspectului sau stilului unei diagrame.

12. *Importarea imaginilor în document*. Formatarea imaginilor după culoare, luminozitate și contrast. Modificarea dimensiunilor imaginii. Aplicarea chenarelor și umbrelor. Poziționarea imaginii în document. Modul de aranjare a textului în jurul imaginii.

13. *Crearea/inserarea schemelor și obiectelor grafice*. Inserarea schemelor din grupul *SmartArt*. Gruparea obiectelor folosind forme grafice simple *Shapes*. Aplicarea modificărilor de stil. Utilizarea cutiuțelor de text; textul artistic.

14. *Inserarea simbolurilor și formulelor matematice*. Inserarea și editarea diferitor tipuri de formule matematice, fizice, chimice.

de învățare nr. 5. ELABORAREA ȘI EDITAREA PREZENTĂRILOR ELECTRONICE

INTERACTIVE

1. *Elaborarea prezentărilor electronice.* Elementele de interfață a aplicației de creare a prezentărilor electronice. Opțiuni de bază: deschiderea, salvarea și închiderea unei prezentări. Tipuri de diapozitive. Operații de gestionare a diapozitivelor: inserarea, ștergerea, copierea, mutarea, reordonarea. Marcajele unui diapozitiv. Design-ul diapozitivelor, alegerea temelor/șabloanelor, combinația de culori.
2. *Inserarea și editarea textului.* Formatarea textului în cadrul substituenților de text: font, dimensiune, stil de afișare, aliniere, intervalul între linii, culoare, marcaje de listă. Selectarea, copierea, mutarea și ștergerea fragmentelor de text. Reguli de stil și ergonomie în prezentarea informației. Inserarea și formatarea casetelor (substituenților) de text.
3. *Inserarea și editarea imaginilor.* Inserarea imaginilor în diapozitive: dintr-o locație externă, din biblioteci de resurse gratuite ale Internetului. Formatarea imaginilor: poziționarea, redimensionarea, selectarea gamei coloristice, ajustarea parametrilor de luminozitate și contrast, rotirea imaginilor, decuparea fragmentelor de imagini.
4. *Crearea tabelelor.* Crearea tabelelor cu ajutorul sistemului de asistență, prin inserare sau desenare. Inserarea și ștergerea celulelor, rândurilor și coloanelor. Utilizarea elementelor de formatare a tabelelor.
5. *Crearea/inserarea diagramelor.* Selectarea tipului de diagramă în funcție de specificul datelor de afișat. Modificarea aspectului unei diagrame.
6. *Crearea/inserarea schemelor.* Crearea și editarea unei scheme cu elemente grafice simple. Aplicarea modificărilor de stil.
7. *Inserarea multimedia.* Inserarea elementelor audio/video. Modificarea redării/reproducerii audio/video.
8. *Efecte de animație; tranziția diapozitivelor; derularea prezentărilor.* Aplicarea efectelor de animație asupra unui element din diapozitiv. Efecte de tranziție a diapozitivelor. Prezentarea diapozitivelor în regim show.

Le învățare nr. 6. COMUNICAREA ÎN SPAȚIUL VIRTUAL

1. *Rețele de socializare.* Servicii de creare a comunităților virtuale (grupuri de utilizatori interconectați virtual). Avantajele comunicării sociale online. Structura comunităților virtuale. Aplicații populare în crearea comunităților virtuale (Facebook, Instagram, Twitter). Utilizarea corectă, adecvată a rețelelor de socializare în: interacțiunea cu alți utilizatori, la colectarea și răspândirea informațiilor. Activarea funcțiilor de securitate pe rețele sociale, pentru a proteja conținutul și datele personale.
2. *Comunicarea virtuală.* Mijloace de comunicare în spații virtuale (echipamente și aplicații). Tipuri de aplicații de comunicare virtuală (e-mail, rețele sociale, mesagerie). Comunicare sincronă. Comunicare asincronă.
3. *Mijloace de comunicare sincronă.* Chat și Instant Messenger. Conferințe audio și video. Utilizarea instrumentelor de comunicare sincronă în procesul educațional (Zoom, Skype etc.). Organizarea de conferințe video cu grupe de persoane de pe un PC sau dispozitiv mobil de tip smartphone. Înregistrarea și personalizarea întâlnirii video; distribuirea resurselor în timpul întâlnirii video. Utilizarea aplicațiilor mobile în comunicarea sincronă (Viber, WhatsApp etc.).

Unitatea de învățare nr. 7. SERVICIILE DE COLABORARE GOOGLE

1. *Serviciile de bază Google.* Inițierea în serviciile de bază Google. Stabilirea beneficiilor și soluțiilor utilizării instrumentelor Google. Stocarea datelor (Google Drive). Inserarea și editarea de documente (Google Docs, Google Slides). Utilizarea opțiunilor de trimitere/ distribuire a documentelor pentru

colaborare.

2. *Soluții G Suite pentru comunicare.* Grupați, adăugați, mutați sau importați persoane de contact în Google Persoane de contact. Organizarea ședințelor online GoogleMeet în Google Calendar.

Strategii de predare și învățare

Lecții practice: sarcini de lucru practice/ aplicative la calculator; instruire asistată de calculator; predare interactivă, simulare didactică; scenarizare; rezultate ale proiectelor elaborate individual, sarcini individuale, etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială ; evaluarea formatoare; evaluarea de tip cumulativ: curentă și finală.

Evaluarea inițială se va realiza la începutul fiecărei unități de curs, va avea caracter interactiv, non-instrumental.

Evaluarea formatoare se va realiza continuu pe parcursul activităților în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea curentă se va realiza în perioadele reglementate în baza unor probe practice, fiecare probă vizând concomitent unitățile de învățare din curs.

Evaluarea finală se va realiza în formă de examen pe baza unei probe practice integrate.

Condiții de admitere pentru evaluarea finală: note pozitive (cel puțin nota 5) la evaluarea curentă; realizarea portofoliului cumulativ; realizarea sarcinilor de studiu independent; prezența la cel puțin 30% din orele de contact direct.

Nota semestrială se constituie din: notele obținute la evaluarea curentă obligatorie; notele obținute eventual pentru realizarea sarcinilor aplicative la orele practice, în cadrul studiului individual; nota pentru portofoliul cumulativ.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 60% - nota semestrială, 40% - nota de la examen.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Ajutor și învățare Word. Disponibil pe <https://support.microsoft.com/ro-ro/word> (accesat la 26.05.2021).
2. Ajutor și învățare PowerPoint. Disponibil pe <https://support.microsoft.com/ro-ro/powerpoint> (accesat la 08.05.2021).
3. Ardelean, A., Mândruț O. Didactica formării competențelor. Arad: „Vasile Goldiș” University Press, 2012.
4. Bolboceanu, A., Morozan, O. Intervenția psihologică în cazul dependenței de internet la copii: incursiuni metodologice de diagnoză și terapie. Disponibil pe: <https://drive.google.com/file/d/0Bz51GZJLEOVcQU9zVWw2OGF3b2c/view> (accesat la 26.05.2021).
5. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the Committee of the regions on The Digital Education Action Plan. Brussels, 17.1.2018. COM (2018) 22 final.
6. Cojanu, Ș. ș.a. Cu privire la tendințele dezvoltării domeniului tehnologiei informației. Disponibil pe: www.academiaromana.ro/pro_pri/doc/st_a02.doc (accesat la 26.05.2021).
7. Chiriac, T., Aplicații generice (suport de curs), Univ.Ped. de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Teacher Education Review and Update of Curriculum. – Chișinău: Tipografia Centrală, 2014.

8. Lankshear, C., Knobel, M. (2015). Digital Literacy and Digital Literacies: Policy, Pedagogy and Research Considerations for Education. Nordic Journal of Digital Literacy. Disponibil pe: https://www.researchgate.net/publication/284918725_Digital_Literacy_and_Digital_Literacies_Policy_Pedagogy_and_Research_Considerations_for_Education/citation/download (accesat la 26.05.2021).
9. Marhan, A.-M. Competența digitală https://www.researchgate.net/profile/Ana_Maria_Marhan2/publication/237192126_Compententa_digitala/links/0deec51ba2212e647d000000/Competenta-digitala.pdf (accesat la 26.05.2021).
10. Microsoft Office Access 2007. Manual pentru uz școlar. Disponibil pe: <https://testeinfotic.files.wordpress.com/2012/12/microsoft-office-publisher-2007.pdf> (accesat la 26.05.2021).
11. Microsoft PowerPoint 2010 Tutorials. Disponibil pe: <https://edu.gcfglobal.org/en/powerpoint2010/> (accesat la 26.05.2021).
12. Popov, L., Evdochimov R. Tehnologii Informaționale și Comunicaționale, Modulul Conceptele de bază ale tehnologiei informației și sistemului de calcul. Bălți: US “Alec Russo”, 2017.
13. Word 2016 Tutorials. Disponibil pe: <https://edu.gcfglobal.org/en/word2016/> (accesat la 26.05.2021).

Opțională:

1. Codul Educației al Republicii Moldova, 2014, modificat LP138 din 17.06.16, MO184-192/01.07.16 art. 401; în vigoare 01.07.16.
2. Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, nr. 944 din 14.11.2014. publicat în Monitorul Oficial, nr. 345-351 din 21.11.2014.
3. Strategia Moldova Digitală 2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 857 din 31.10.2013.
4. Standardele de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general, aprobate prin ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015.
5. Standarde de competențe digitale ale elevilor din ciclul primar, gimnazial și liceal. Aprobate prin ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 7 septembrie 2015.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză
Ciclul	I
Denumirea cursului	Limbă și comunicare
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Filogie și Istorie, Catedra Limbă și Comunicare
Titular de curs	Liliana Neaga, lector univ.
Cadre didactice implicate	Lilia Gălușcă, lector univ.
e-mail	neaga.liliana@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.01.O.005 S1.02.O.013	12	I	I și II	360	180	180

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina de specialitate **Limbă și comunicare (română)** se încadrează în categoria unităților de curs la specialitatea de bază, oferită în regim obligatoriu

Are ca scop asigurarea, acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază în studierea limbii române, îmbogățirea vocabularului de către studenții alolingvi; impune în mod deosebit conștientizarea de către student a relației gândire-vorbire pentru a depăși contradicția psihologică surventivă în urma influenței limbii materne. De asemenea, cursul oferă oportunități de consolidare a fenomenelor gramaticale ale limbii române sub aspect funcțional, ceea ce asigură limbii studiate eficiență și corectitudine.

Rezultatele învățării urmează a fi aplicate în cadrul practicii lingvistice și constituie drept bază lexicală, lingvistică și terminologică pentru unitățile de curs filologice ulterioare

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educationale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul educației lingvistice;
- C-2. Comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial;
- C-3. Respectarea prevederilor cadrului normativ- reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației lingvistice în școală;
- C-4. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației lingvistice;
- C-5. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate
- C-6. Elaborarea argumentelor în sprijinul opiniei exprimate;
- C-7. Susținerea argumentată a unor puncte de vedere în cadrul comunicării interpersonale, de grup sau publice;
- C-8. Actualiza achizițiilor lingvistice în vederea susținerii unei expuneri pe marginea unui subiect de interes general;
- C-9. Optimiza actului de comunicare prin introducerea structurilor gramaticale.
- C-10. Aplicarea modelelor de utilizare corectă a unităților lexicale/gramaticale în procesul de comunicare în limba română;
- C-11. Demonstrarea abilităților de a sistematiza, analiza și generaliza faptele ce țin de comunicarea orală și scrisă în limba română literară;

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

- F-1. să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar; conceptele fundamentale specifice lingvisticii în proiectarea, realizarea și evaluarea educației lingvistice în școală;
- F-2. să comunice un mesaj referitor la educația lingvistică în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.
- F-3. să organizeze un mediu educațional prietenos și securizant, promovând educația lingvistică
- F-4. să redacteze mesaje fluente și coerente în diverse situații comunicative;
- F-5. să prezinte o viziune de ansamblu asupra structurii limbii române;
- F-6. să analizeze faptele de limbă în conformitate cu cunoștințele achiziționate;
- F-7. să integreze elementele gramaticii funcționale în actul comunicativ;
- F-8. să opereze cu clișee verbale adecvate situației de comunicare.

Precondiții

- Competențele dezvoltate în cadrul studierii disciplinei școlare Limba și literatura română: să posede vocabularul fundamental al limbii române, să posede competențe de comunicare (orală/scrisă) la nivelul B1-B2; să cunoască gramatica funcțională a limbii române; să cunoască normele ortoepice și ortografice ale limbii române.

Unități de conținut

Semestrul I.

Unitatea de învățare nr. 1. Să facem cunoștință.

Tema 1. Analiza mesajului, ideii. Poezia “Formular” de Gr. Vieru.

Tema 2. Redactarea unei cereri, CV- ul.

Unitatea de învățare nr. 2. Alma Mater – UPS „Ion Creangă”.

Tema 1. Din intoria universității mele.

Unitatea de învățare nr. 3. Cum e să fii student în altă țară? (despre specificul sistemului de învățământ european și american).

Tema 1. Problemele actuale ale învățământului național: constatări și soluții.

Unitatea de învățare nr. 4. Apostoli ai cuvântului.

Tema 1. Pedagogul de ieri, de azi și de mâine. competențe necesare unui pedagog modern.

Unitatea de învățare nr. 5. Moldova de azi - probleme, atitudini, soluții.

Tema 1. Identificarea problemelor actuale. Propunerea soluțiilor de rezolvare.

Unitatea de învățare nr. 6. Mod sănătos de viață.

Tema 1. Alimentația și sportul în viața tinerilor.

Semestrul II:

Unitatea de învățare nr. 1. Cartea – ghidul vieții!

Tema 1. Din istoricul apariției cărților.

Tema 2. Cartea preferată. Algoritm de prezentare a unei cărți.

Unitatea de învățare nr. 2 Fii în centrul evenimentelor!(mass-media).

Tema 1. Din istoria mijloacelor mass-media.

Tema 2. Educația pentru media.

Unitatea de învățare nr. 3. Internetul.

Tema 1. Din istoria internetului. 2.

Tema 2. Avantajele și dezavantajele utilizării internetului.

Unitatea de învățare nr. 4. Dragobetele – sărbătoarea națională a dragostei.

Tema 1. Tradiții și obiceiuri de Dragobete. 2

Tema 2. Recital de poezie: Lirica de dragoste românească.

Unitatea de învățare nr. 5. Sarut, femeie, mâna ta.

Tema 1. Din istoricul zilei de 8 Martie.

Tema 2. A. Păunescu A. Repetabila povară”. Recital de poezie. *Odă femeii*

Unitatea de învățare nr. 6. Omul fără de prieteni e ca pomul fără ceteni.

Tema 1. Valoarea prieteniei în secolul XXI.

Unitatea de învățare nr. 7. Munca este părintele gloriei și al fericirii.

Tema 1. Profesii vechi și meserii actuale.

Unitatea de învățare nr. 38. Provocările lumii contemporane.

Tema 1. Globalizarea, diversitatea culturală, migrația etc.

Teme gramaticale de bază:

Semestrul I:

Unitatea de învățare nr. 1. Limbă și comunicare.

Tema 1. Specificul limbii române. Cuvântul – unitate fundamentală a vocabularului.

Tema 2. Familia de cuvinte. Sinonime. Antonime. Omonime.

Unitatea de învățare nr. 2. Clasa substantivului.

Tema 1. Substantivul – definiție generală. Clase semantico-gramaticale de substantive (subst. comune vs. proprii, concrete vs. abstracte, animate vs. inanimate, simple vs. compuse, primare vs. derivate etc.). Flexiunea substantivului.

Tema 2. Categoriile gramaticale ale substantivului: gen, număr și caz. Declinarea substantivului cu articol horărit și nehotărit. Reguli de utilizarea a substantivului cu sau fără articol.

Tema 1. Locuțiunea substantivală.

Unitatea de învățare nr. 3. Articolul.

Tema 1. Tipuri de articole. Articolul substantival. Articolul posesiv. Articolul demonstrativ.

Tema 2. Utilizarea corectă a articolelor în limba română.

Unitatea de învățare nr. 4. Adjectivul - aspecte definatorii.

Tema 1. Flexiunea adjectivului. Adjective variabile și invariabile. Formarea adjectivelor de la alte părți de vorbire.

Tema 2. Gradele de comparație ale adjectivelor.

Unitatea de învățare nr. 5. Clasa pronumelui.

Tema 1. Pronumele – trăsături definatorii. Categoriile gramaticale ale pronumelui; categoria persoanei.

Tema 2. Tipologia pronumelui. Pronume personale. Forme accentuate și forme neaccentuate. Pronume de politețe.

Tema 3. Pronume reflexive. Pronume posesive.

Tema 4. Pronume demonstrative.

Tema 5. Pronume nehotărite. Pronume negative.

Tema 6. Pronume relative și interogative. Pronume de întărire.

Semestrul II:

Unitatea de învățare nr. 1. Clasa numeralului.

Tema 1. Clasa numeralului – definiție, particularități definatorii.

Tema 2. Clasificarea numeralelor. Numere cardinale. Ortografia numeralelor compuse.

Tema 3. Numere ordinale. Declinarea numeralelor ordinale în prepoziția și postpoziția substantivului.

Tema 4. Numere colective. Numere distributive. Numere adverbiale. Numere multiplicative. Numere fracționare.

Tema 5. Valorile numeralelor.

Unitatea de învățare nr. 2. Clasa verbului.

Tema 1. Verbul – definiții, caracteristici.

Tema 2. Clasificarea verbelor. Criterii (semantic, sintagmatic, morfologic). Verbe regulate / neregulate. Verbe tranzitive/ intransitive. Verbe personale / unipersonale / impersonale.

Tema 3. Categoriile gramaticale ale verbului.

Tema 4. Modurile personale. Modul indicativ. Timpurile prezent, trecut viitor. Modul conjunctiv. Timpul prezent și perfect. Modul condițional. Timpul prezent și perfect. Modul imperativ. Forma afirmativă și negativă.

Tema 5. Modurile nepersonale. Infinitivul. Participiul. Gerunziul. Supinul.

Unitatea de învățare nr. 3. Clasa cuvintelor neflexibile.

Tema 1. Adverbul – caracteristici definatorii.

Tema 2. Tipologia adverbului; criterii de clasificare.

Tema 3. Gradele de comparație ale adverbilor.

Tema 4. Locuțiunile adverbiale – recunoaștere și interpretare.

Unitatea de învățare nr. 4. Prepoziția.

Tema 1. Definiție, tipologie.

Tema 2. Raporturile exprimate de prepoziții.

Tema 3. Locuțiunile prepoziționale.

Unitatea de învățare nr. 5. Conjunția.

Tema 1. Definiție, tipologie.

Tema 2. Conjunțiile coordonatoare și subordonatoare.

Tema 3. Locuțiunile conjuncționale.

Unitatea de învățare nr 6. Interjecția.

Tema 1. Definiție, tipologie.

Tema 2. Interjecții simple și compuse.

1. Punctuația interjecțiilor.

Metode și tehnici de predare și învățare

- *Seminar*: observația; experimentul; exercițiu; convorbire; chestionare orală, lucrul cu suportul curricular; învățarea bazată pe sarcini de lucru, probă practică; proiect ș.a.

Strategii de evaluare

- Evaluarea curentă nr. 1: probă scrisă
- Evaluarea curentă nr. 2: probă scrisă
- Evaluarea finală: convorbire evaluativă
- În contextul formării competenței de gestionare a dezvoltării profesionale continue, studenții vor realiza autoevaluări și evaluări reciproce a produselor prezentate în cadrul lucrului individual, dar și a evaluării sumative.

Bibliografie

1. Cazacu Tamara, Diana Vrabie *Gramatica limbii române în scheme și tabele*. Chișinău, 2006.
2. Cenușă F. *Limba română (comunicare, gramatică, vocabular)*... Chișinău: Arc, 2009
3. Iordăchescu I. *Captarea atenției și actualizarea cunoștințelor*. Chișinău: Arc, 2015.
4. Irimia D., *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, Iași, 2008
5. Hedeșan Otilia, Elena Jebelean, Florentina Leucuția *ABC pentru România, Manual de limba română pentru străini Avansați*, Timișoara: Editura Partoș, 2010, ISBN: 978-606-8311-04-3
6. Nicolăescu-Onofrei L., Cazacu T. (coord.) Babăneagră Al., Neaga L., Gălușcă L. *Limba română pentru alolingvi*. Culegere de texte. Chișinău: Pro Didactica, 2006.
7. *Limba care ne unește* (1-3). Chișinău PNUD, 2004.
8. Popescu Ștefania *Gramatica practică a limbii române* (cu o culegere de exerciții). București, 1997.
9. *Predarea și învățarea limbii prin comunicare* (Departamentul relații interetnice), Chișinău: Editura Cartier, 2003.
10. <https://www.vorbitiromaneste.ro/download/manuale/manual%20avansati.pdf>
11. <https://www.romaniaeacasa.ro/wp-content/uploads/2019/02/Manual-limba-romana-adulti.pdf>

Aprobat, proces-verbal nr. 1 al ședinței Catedrei de limbă și comunicare din 01.09.2023 Aprobat, proces-verbal nr. 1 al Consiliului Facultății de Filologie și Istorie din 14.09.2023	
Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și Limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I
Denumirea cursului	Limba și cultura română (Fonetica practică; Limba română prin cultură și civilizație)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Titular de curs	Sv. Dermenji-Gurgurov, dr., conf.univ Gălușcă Lilia, asistent universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	galusca.lilia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.01.O.006	6	I	I	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Modulul <i>Limba și cultura română</i> este format din două unități de curs de specialitate care asigură un set de cunoștințe, capacități și competențe interconectate: <i>Fonetica practică și Limba română prin cultură și civilizație</i>. Achizițiile dobândite de studenți în cadrul modulului dat urmează a fi concretizate și dezvoltate în cadrul unităților de curs/modulelor de specialitate care vizează Fonetica, Dezvoltarea vorbirii coerente, Limbă și comunicare, dar și în cadrul stagiilor de practică pedagogică. Se încadrează în categoria unităților de curs la specialitatea de bază, oferită în regim obligatoriu și are ca scop asigurarea, acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază în pronunția limbii române și oferirea cunoștințelor de bază de istorie, de geografie, de etnografie și folclor, de artă, de literatură, pentru a-i familiariza cu unele elemente de cultură și civilizație românească și a-i face să accedă la o cunoaștere corectă și nuanțată a realităților și a caracteristicilor Republicii Moldova și a poporului ei.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>C-1. Cunoașterea sistemului vocalic și consonantic al limbii române; C-2. Cunoașterea și respectarea normelor ortoepice ale limbii române literare; Interpretarea științifică a proceselor de articulare a sunetelor limbii române; C-3. Aplicarea modelelor de pronunție corectă în procesul de comunicare în limba română; C-4. Analiza procesului de articulare a sunetelor limbii românei;</p> <p>C-5. identificarea particularităților unor aspecte din cultura și civilizația românească; C-5. crearea unei viziuni de ansamblu asupra modulului existențial al poporului român, în special al moldovenilor; C-7. perceperea altor culturi prin raportare la cea a neamului reprezentat. C-8. selectarea aspectelor culturale distinctive prezentate în texte autentice, filme. C-9. interpretarea particularităților culturii și civilizației românești. C-10. identificarea și discutarea tipurilor de comportament la diverse manifestări tipice culturii țării- țintă (meserii, călătorii, excursii).</p>

Finalități de studii

- La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:
- F.1. să descrie un fapt din istoria, cultura și civilizația poporului român;
 - F.2 să prezinte în sistem și în evoluție particularitățile culturii naționale;
 - F.3. să descifreze texte aparținând diferitor stiluri funcționale: text științific, document, descriere, publicistic etc.
 - F.4. să producă texte verbale și nonverbale;
 - F.5. să se încadreze în comunicarea de grup în procesul realizării diverselor sarcini instructive;
 - F.6. să analizeze un eveniment sau a un fapt istoric, folosind surse multiple de informare.

Precondiții

Preachizițiile necesare pentru însușirea modulului dat vizează competența de comunicare orală și scrisă, capacități de interpretare a mesajului abordat, de exprimare a opiniei proprii, de argumentare. Competențele dezvoltate în cadrul studierii disciplinelor Limbă și Comunicare, Fonetica practică.

Unități de conținut

Unitatea de curs 1. Fonetica practică

Unitatea de învățare 1.1. Sistemul vocalic al limbii române. Vocale deschise, semideschise, închise. Vocale anterioare, mediale, posterioare.

Unitatea de învățare 1.2. Pronunțarea fonemelor vocalice în poziție accentuată și neaccentuată: [a], [o], [e], [i], [u], [â], [ă]. Poziția limbii, gradul de apertură, labializarea/nelabializarea sunetului.

Unitatea de învățare 1.3. Diftongii și triftongii limbii române. Diftongi/triftongi ascendenți, descendenți, echilibrați. Rostirea vocalelor și a semivocalelor.

Unitatea de învățare 1.3. Rostirea vocalelor în hiat.

Unitatea de învățare 1.5. Sistemul consonantic al limbii române. Clasificarea articulatorică a consoanelor limbii române. Lipsa palatalizării consoanelor.

Unitatea de învățare 1.6. Pronunțarea fonemelor consonantice: [b], [p], [d], [t], [j], [ș], [l] etc. Poziția limbii, gradul de apertură, modul de formare și trecere a obstacolului.

Unitatea de învățare 1.7. Rostirea sunetelor din grupurile de litere: [sc], [gh], [ch]. Normele ortoepice de pronunțare a sunetelor.

Unitatea de curs 2. Limba română prin cultură și civilizație

Unitatea de învățare 1.1. Republica Moldova - stat independent

Practice

Tema 1. Să trăiești, Moldova, casa noastră sfântă...

Tema 2. Natura - bogăție de neprețuit a Republicii Moldova

Tema 3. Chișinău - capitala Moldovei. File din istoria Chișinăului.

Unitatea de învățare 1.2. Elemente de istorie a românilor

Practice

Tema 1. File din istoria plaiului natal

Tema 2. Limba română, limbă romanică: formarea poporului și a limbii române

Tema 3. Dacii - strămoșii noștri

Tema 4. Ștefan, Ștefan - domn cel mare...

Tema 5. Vasile Lupu - om cu fire înaltă și împărătească

Tema 6. Dimitrie Cantemir – rege între filosofi și filosof între regi

Unitatea de învățare 1.3. Elemente de civilizație românească

Practice

Tema 1. Meșteșugurile tradiționale - expresie a talentului poporului moldovenesc

Tema 2. Portul tradițional moldovenesc

Tema 3. Bucătăria tradițională moldovenească

Tema 4. Pâinea pe masa moldovenilor

Unitatea de învățare 1.4. Personalități din spațiul basarabean

Practice

Tema 1. Igor Vieru - maestru al valorilor umane și al farmecului rustic

Tema 2. Sculptura basarabeană. Alexandru Plămădeală

Tema 3. Muzica românească:

Tema 4. Cinematografia românească: Emil Loteanu

Unitatea de învățare 1.5. Locuri de odihnă a sufletului

Practice

Tema 1. Mănăstirile din Republica Moldova

Tema 2. Cetățile Moldovei – bastioane de glorie la hotarele țării

Tema 3. Vinăriile Moldovei – simbol al mândriei naționale

Tema 4. Turismul rural

Unitatea de învățare 1.6. SĂRBĂTORILE MOLDOVENILOR

Practice

Tema 1. Sărbători culte / de familie / religioase

Tema 2. Tradiții și obiceiuri ale sărbătorilor de iarnă

Metode și tehnici de predare și învățare

Practice: explicația; problematizarea; conversație euristică; eseu în 5 minute; graficul ”T”, lectura . observația; convorbire; chestionare orală, lucrul cu suportul curricular; învățarea bazată pe sarcini de lucru, proiect, mini cercetare.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea formatoare; evaluarea de tip cumulativ: curentă și finală.

Evaluarea inițială se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea formatoare se va realiza continuu pe parcursul activităților în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea curentă se va realiza în perioadele reglementate (săptămânile 5-8 și 10-13) în baza unor probe scrise care vor viza domeniile: cunoaștere și înțelegere; aplicare.

Evaluarea finală se va realiza în formă de interviu în baza unei probe de competență care va viza domeniul integrare.

Condiții de admitere pentru evaluarea finală: note pozitive (cel puțin nota 5) la evaluările curente (2 evaluări curente obligatorii); realizarea independentă sau ghidată a proiectelor individuale și de grup; realizarea sarcinilor de studiu independent; prezența la cel puțin 30% din orele de contact direct.

Nota semestrială se constituie din: notele obținute la două evaluări curente obligatorii; notele obținute în cadrul studiului individual.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 60% - nota semestrială, 40% - nota de la examen.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Doca Gheorghe, *Cultură și civilizație românească în dialoguri bilingve/* București, Editura Fundației Culturale Române, 2001.
2. Gheorghiu M., Cimpoeu V., *Mănăstiri și biserici din România: Moldova și Bucovina*, București, Editura Noi Media Print, 2005 (album)

3. Goga Mircea, *Cultura și civilizația poporului român. Sinteze*, Cluj-Napoca, Dacia, 1999.
4. Irinescu Teodora, *Elemente de limbă, cultură și civilizație românească pentru străini*, Iași, Editura Demiurg, 2005.
5. Mureșanu Ileana, Victoria Moldovan, Maria Gurzău-Cegledi, *Cunoștințe de cultură și civilizație românească*, Budapest, 2002
6. Purice Mihail, *Limba română prin cultură și civilizație*, Chișinău, 1997.
<https://www.wikipedia.org/>
<https://www.moldoveni.md/>
<https://www.travel.md/ro/>

Opțională:

1. Claude Karnoouh, *Românii. Tipologie și mentalități*, București, Editura Humanitas, 1994.
2. Mihai Pop, *Obiceiuri tradiționale românești*, București, Editura Univers, 1999.
3. Mihail Purice, *Limba română*, Chișinău. 1997.
4. Neagu Djuvara, *O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri*, București, Editura Humanitas, București, 2000.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (ALOLINGVI)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Limba engleză și comunicare (1)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Catedra Filologie Engleză
Titular de curs	Baltag V., asistent univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	catedra.filengl@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S2.01.O.007	6	I	I	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de specialitate, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop asigurarea achizițiilor de bază ce permit dezvoltarea competențelor de bază (lingvistice, verbale și comunicative) care să-i permită studentului să înțeleagă, să vorbească, să citească și să scrie în limba engleză. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate pe tot parcursul ulterior de studiu precum și în cadrul stagiilor de practică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Aplicarea normelor lingvistice în formularea mesajelor simple și corecte, valorificând limba ca sistem.
- C-2. Utilizarea corectă, liberă și fluentă a vocabularului atât în vorbirea scrisă, cât și în cea orală;
- C-3. Utilizarea corectă a intonației în timpul citirii, accentuând cuvintele cheie din propoziții;
- C-4. Redarea corectă a textului dat utilizând vocabularul activ și frazelor folosind unele elemente de analiza;
- C-5. Analiza critică/expunerea punctului de vedere prin aplicarea diverselor metode și tehnici de comunicare;
- C-6. Respectarea structurii de principiu a mesajului oral, în diverse situații de comunicare.
- C-7. Respectarea structurii mesajului scris, în situații de comunicare specifice.

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor fi capabili să:

- F-1. înțelege și să poată utiliza orice regula de citire a vocalelor și consoanelor engleze;
- F-2. întoneze corect orice tip de propoziții;
- F-3. utilizeze vocabularul în situații și dialoguri;
- F-4. folosească ordinea corectă a cuvintelor în propoziția engleză;
- F-5. cunoască toate tipurile de propoziții;
- F-6. utilizeze regulile de punctuație corect;
- F-7. reacționeze spontan la orice întrebare și să interacționeze;
- F-8. explice în limba engleză a situațiilor de comunicare.

Precondiții

Studenții trebuie să posede cunoștințe și abilități de comunicare în limba engleză la nivelul A1.2.

Conținutul unităților de curs

UNIT 1. GETTING ACQUINTED

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises: *They Meet Again* by S. Sheldon. Dialogues on the topic.

UNIT 2. FAMILY

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises based on 3 different texts. Dialogues on the topic. Supplementary Reading (4 texts). Humour.

UNIT 3. APPEARANCE AND CHARACTER

3.1. APPEARANCE

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises.

3.2. CHARACTER

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises. Dialogues on the topic. Supplementary Reading (2 texts). Humour.

UNIT 4. HOME

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises based on 3 different texts. Dialogues on the topic. Supplementary Reading (4 texts). Humour.

UNIT 5. HEALTH

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises based on 2 different texts. Dialogues on

the topic. Supplementary Reading (2 texts). Humour.

UNIT 6. TRAVELLING

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises based on 6 different texts + Revision exercises. Dialogues on the topic. Supplementary Reading (2 texts). Humour.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I - probă scrisă

Evaluarea periodică II - probă scrisă cu elemente de convorbire situațională

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Bibliografie

Obligatorie:

1. Berestova A., et all. Everyday English. Saint Petersburg, 2013.
2. Golubovschi O., et all. Essential Course of English. Book I, Ion Creangă State Pedagogical University, Chisinau, 2013.
3. Oxenden C., Latham Koenig C. English File. 3rd ed. Elementary Student's Book, Oxford University Press, 2011.
4. Oxenden C., Latham Koenig C. English File. 3rd ed. Elementary Workbook, Oxford University Press, 2011.
5. McCarthy M., O'Dell F., English Vocabulary in Use. – Cambridge University Press, 2001.

6. on-line resources

Opțională:

7. Soars J., Soars L. New Headway. Elementary Student's Book. Oxford University Press, 2003
8. Soars J., Soars L., Maris A. New Headway. Elementary Work Book. Oxford University Press, 2003

Denumirea programului de studii	Facultățile: Filologie, Istorie și Geografie, Arte plastice și design, Limbi și literaturi străine, Psihologie și psihopedagogie, Științe ale educației
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Educație Fizică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Educație Fizică
Titular de curs	C.Ciorbă, dr. hab., prof. univ.
Cadre didactice implicate	A.Anghel, I.Țapu, A.Lungu, M.Bodiu
e-mail	ciorbaconst@yahoo.com

Codul cursului	Număr de	Anul	Semestrul	Total	Total ore
----------------	----------	------	-----------	-------	-----------

	credite ECTS			ore	contact direct	Studiu individual
G.01.O.008	-	I	1-2	60	60	-

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În condițiile actuale, când marea majoritate din rândurile tineretului studentesc duc un mod de viață sedimentar, iar majoritatea timpului este efectuat în fața calculatoarelor, televizoarelor, la orele de curs și așa mai departe, starea fizică și funcțională a acestora este una destul de șubredă. Conform actelor normative, în cadrul instituțiilor de învățământ superior, cursurile de educație fizică sunt foarte limitate în numărul de ore (2 pe săptămână) și sunt prevăzute doar pentru anul întâi de studii, fapt ce duce la scăderea nivelului pregătirii fizice și funcționale a acestora.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” este o instituție de orientare pedagogică, ori cursul de EDUCAȚIE FIZICĂ este unul important pentru cultivarea modului sănătos de viață a cetățeanului, care îl va promova în rândurile elevilor.

Disciplina nominalizată va contribui la formarea persoanelor multilateral dezvoltate, capabile să facă față tuturor condițiilor de viață. Cursul are conexiune cu disciplinele de pedagogie, economie, biologie, fiziologie, psihologie unde componenta asanativă este una foarte importantă pentru viitoarele cadre didactice din Republica Moldova..

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cunoaștere

- Cunoașterea esenței celor mai importanți termeni și noțiuni din domeniul educației fizice;
- Familiarizarea studenților cu cele mai avansate metodologii în domeniul educației fizice universitare;
- Posedarea informației cu privire la practicarea independentă a exercițiului fizic;

Capacități

- Evidențierea cauzelor ce duc la scăderea nivelului pregătirii fizice în condițiile actuale;
- Însușirea metodicilor de practicare a exercițiului fizic în funcție de scopurile puse în fața sa;
- Însușirea metodelor de evaluare a nivelului pregătirii fizice generale;
- Însușirea metodelor de evaluare a nivelului pregătirii funcționale.

Atitudini

- A-și manifesta poziția față de practicarea exercițiului fizic în regimul zilei;
- Exprimarea poziției față de practicarea exercițiului fizic;
- Dezvoltarea viziunii moderne cu privire la formele de practicare a exercițiului fizic;
- Trezirea interesului față de modul sănătos de viață;

Finalități de studii

- Să cunoască cauzele ce determină nivelul pregătirii fizice;
- Să cunoască cauzele ce determină nivelul dezvoltării fizice;
- Să cunoască cauzele ce determină nivelul pregătirii funcționale;
- Să fie în stare să alcătuiască complexe de exerciții fizice pentru diferite grupuri de mușchi;
- Să cunoască modalitățile organizării practicării independente a exercițiului fizic;
- Să cunoască metodele de autoevaluare a nivelului pregătirii motrice;
- Să cunoască metodele de autoevaluare a nivelului dezvoltării fizice;
- Să cunoască metodele de autoevaluare a nivelului pregătirii funcționale;
- Să aplice terminologia studiată în activitatea profesională;
- Să aplice cunoștințele obținute în vederea dezvoltării profesionale continue.

Precondiții

Studentii trebuie să aibă deprinderi de practicare independentă a exercițiului fizic, să fie în stare să selecteze complexe de mijloace fizice pentru organizarea și desfășurarea activităților motrice la lecțiile de educație fizică, la lecțiile independente, lucrul individual la domiciliu etc.

Studentii trebuie să aibă deprinderi de practicare de evaluare a nivelului pregătirii fizice, nivelului dezvoltării fizice, precum și a nivelului pregătirii funcționale.

În cadrul orelor practice se va determina nivelul pregătirii teoretice și practice al studenților, iar la finele acestora se va evalua prin calificativul "admis" – "respins".

Conținutul unităților de curs

TEMA 1. CARACTERISTICA SISTEMULUI NAȚIONAL DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT (2 ORE)

Noțiunile de bază ale sistemului național de educație fizică și sport. Principiile sistemului național de educație fizică și sport.

Caracteristica verigilor de bază a sistemului național de educație fizică și sport. Unitatea metodologică de funcționare a sistemului național de educație fizică și sport. Educația fizică în instituțiile de învățământ superior.

TEMA 2. BASCHETUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE (12 ORE)

- Învățarea și perfecționarea deplasărilor – 2 ore;
- Învățarea și perfecționarea pasărilor – 2 ore;
- Învățarea și perfecționarea aruncărilor la coș – 4 ore;
- Învățarea și perfecționarea driblingului – 2 ore;
- Sistemele de joc bilateral – 2 ore.

TEMA 3. VOLEIUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE (12 ORE)

- Învățarea și perfecționarea deplasărilor – 2 ore;
- Învățarea și perfecționarea pasărilor – 2 ore;
- Învățarea și perfecționarea serviciilor – 2 ore;
- Învățarea și perfecționarea preluărilor – 2 ore;
- Sistemele de joc bilateral – 4 ore.

TEMA 4. BADMINTONUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE (12 ORE)

- Învățarea și perfecționarea deplasărilor – 2 ore;
- Învățarea și perfecționarea serviciului – 2 ore;
- Învățarea și perfecționarea loviturilor – 4 ore;
- Învățarea și perfecționarea preluărilor – 2 ore;
- Sistemele de joc bilateral – 2 ore.

TEMA 5. ATLETISMUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE (12 ORE)

- Învățarea și perfecționarea alergărilor pe distanțe mici – 2 ore;
- Învățarea și perfecționarea alergărilor pe distanțe mari – 2 ore;
- Învățarea și perfecționarea aruncărilor (mingea de tenis, grenadei) – 4 ore;

- Învățarea și perfecționarea săriturilor (înălțime, în lungime) – 2 ore;
- Alergări de ștafetă – 2 ore.

TEMA 6. PREGĂTIREA FIZICĂ GENERALĂ – 10 ORE

- **Dezvoltarea forței musculare – 2 ore.**

- Exerciții cu învingerea greutății corpului propriu.
- Exerciții cu greutate: cu haltere mici (1-2 kg); cu haltere mari (30% - 80% din greutatea corpului); exerciții cu mingile medicinale 3-5 kg; exerciții de pase cu mingi medicinale 1-3 kg;
- exerciții cu rezistența partenerului.
- Jocuri și ștafete pentru dezvoltarea forței: lupta cu bățul; lupta călăreților; lupta cocoșilor etc. De-a capra „Huștiuliuc”.

- **Dezvoltarea vitezei de deplasare – 2 ore;**

- Exerciții pentru dezvoltarea vitezei de deplasare: alergare cu viteză maximă cu ridicarea genunchilor la piept; alergare cu sprijin la perete; sărituri de pe loc, cu ridicarea genunchilor la piept. Jocuri și ștafete cu alergări, sărituri.
- Exerciții pentru dezvoltarea vitezei de reacție: Exerciții în regim de viteză pentru învățarea și consolidarea elementelor fundamentale ale apărării și atacului: marcarea, demarcarea, interceptația.
- Jocuri și ștafete pentru dezvoltarea vitezei de deplasare, reacție; „Jocuri” de viteză.
- Exerciții pentru dezvoltarea vitezei de repetiție.
- Accelerări repetate: 10x25 m ; 8x25 m ;
- Alergare accelerată pe 200 m ;
- Alergare de suveică 4x30 m etc.
- Jocuri dinamice: „Petișoare în mers”, „Ziua și noaptea”, „Ștafeta circulară”, „Suveica”, „Petișoare sportive”, „Vrabia, albina, vânătorul”, „Cursa cu numere”.

- **Dezvoltarea rezistenței – 2 ore.**

- Practicarea crosurilor pe diverse distanțe (1500-3000 m);
- alergare de fond (2000-5000 m);
- alergare cu învingerea obstacolelor (1000-3000 m).
- Exerciții de alergare pentru dezvoltarea rezistenței în regim de viteză 3x60 m; 2x200 m ; 300 m ; 600 m ; 1000 m.
- Joc bilateral, „Suveica” și „Năvodul”,
- Joc bilateral 3x3”.

- **Dezvoltarea îndemânării – 2 ore;**

- Exerciții combinate la aparatele de gimnastică;
- exerciții acrobatice.
- Sărituri și aruncări.
- Jocuri dinamice și ștafete.
- Exerciții specifice jocurilor de tenis, fotbal, volei, baschet.

- **Dezvoltarea supleței – 2 ore**

- Exerciții pentru mobilitatea articulațiilor coxofemurală, mâinilor și a coloanei vertebrale;
- cu mingi medicinale 3 kg, cu coarda.
- Exerciții specifice gimnasticii și acrobaticii.

Strategii de evaluare

- Se vor aplica următoarele strategii de evaluare: evaluarea nivelului pregătirii sportive (tehnic, tactic, motric, teoretic), evaluarea stării funcționale (pulsul, tensiunea arterială, proba Ruffier, Testul Sergent), evaluarea nivelului pregătirii practico-metodice (desfășurarea antrenamentelor sportive), evaluarea la concursuri sportive

Nr. Ord.	Norme de control	Efectivul	Nota					
			10	9	8	7	6	5
1.	Alergarea de viteză, 100 m. sec	B	13,0	13,5	3,7	4,0	14,5	5,0
		F	16,0	16,5	7,0	7,5	18,0	8,5
2.	Alergarea de viteză 3x10 m. sec	B	7,4	7,5	7,6	7,8	7,9	8,0
		F	8,2	8,7	9,2	9,7	10,2	10,7
3.	Alergarea de rezistență 1000m.min, sec.	B	3,30	3,35	3,40	3,45	3,50	3,55
		F	2,00	2,05	2,10	2,15	2,18	2,20
4.	Aplecarea înainte din sezând, cm	B	16	15	14	12	11	10
		F	18	17	16	15	14	13
5.	Ridicarea trunc.. din culcat dorsal, 30 sec. nr. ori	B	29	28	27	26	25	24
		F	25	24	23	22	21	20
6.	Săritura în lungime de pe loc, cm	B	240	235	225	215	205	200
		F	185	180	175	170	165	160
7	Tracțiuni la bara fixă/ Flotări, nr. ori	B	15	14	13	12	11	10
		F	20	19	18	17	16	15

Bibliografia:**Obligatorie:**

1. Barbu C., Stoica M., *Metodica predării exercițiilor de atletism în lecția de educație fizică*, Ed. Printech, 2000, 265 p.
2. Ciorbă C. Modelarea teoretică a conținutului învățământului superior de cultură fizică. *Știința culturii fizice*. Chișinău, 2006, nr.4, P. 5-13. ISSN 1841-1606.
3. Ciorbă Constantin. *Teoria și metodica educației fizice*. Chișinău, Valinex, 2016, 140 p.

Opțională:

1. Ciorbă C., Cucereavii O. Rotaru A. *Jocuri sportive (curs de lecții)*. Chișinău, "Valinex", 2007 - 152 p.
2. Fleancu J., Ciorbă C. *Baschet, îndrumar practico-metodic*, Cultura-Pitești, 2001, 290 p.
3. Conohova T., Richicinschi G.- *Jocuri sportive – curs de bază*. Chișinău 2007.
4. Roman, D., Rugină, Gh., - *Metodica predării exercițiilor de atletism*, Editura Fundației România de Măine, București, 2001
5. Petrescu, T., Gheorghe, D., Sabău, E., - *Atletism. Curs de bază*, Editura Fundației

România de Măine, București, 2007, 236 p.

6. Marcu V. Badminton, mijloc al educației fizice. București. Sport-turism, 1989.

Anul I, sem. II

Denumirea programului de studii	Filologie, Limbi și Literaturi Străine, Arte, Istorie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Didactica generală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea <i>Pedagogie</i> , Catedra <i>Științe ale Educației</i>
Titular de curs	Răileanu Olga, dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	railean.olga@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O. 009	3	I	2	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Didactica generală este o disciplină pedagogică obligatorie, prevăzută pentru formarea inițială a cadrelor didactice, axată pe dimensiunea operațională a învățământului ce vizează aspecte teoretice și metodologice ale organizării procesului de instruire. Cursul are ca scop formarea la studenți a cunoștințelor și capacităților specifice domeniului: a proiecta, a organiza activități didactice în vederea asigurării caracterului activ și interactiv al procesului de instruire, a evalua calitatea prestanței didactice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- prezentarea didacticii ca știință pedagogică fundamentală, utilizând terminologia specifică;
- interpretarea raportului predare-învățare-evaluare;
- aplicarea/respectarea normativității procesului de învățământ în cadrul activităților didactice;
- valorizarea culturii emoționale în comunicarea didactică;
- descrierea/explicația corelațiilor funcționale dintre componentele de bază ale procesului de învățământ;
- elaborarea/aplicarea creativă a strategiilor didactice în corespundere cu obiectivele operaționale;
- proiectarea activității didactice prin asigurarea corelației dintre obiective – conținut - metodologie; evaluarea calității activității didactice.

Finalități de studii

- să definească corect conceptele de bază;
- să descrie structura și funcționalitatea procesului de învățământ;
- să demonstreze interdependența dintre componentele procesului de învățământ;
- să analizeze aplicarea principiilor didactice în contextul educațional;
- să explice necesitatea pregătirii profesionale pentru comunicarea didactică bazată pe cultura emoțională;
- să-și autodezvolte competența de comunicare didactică emoțională;
- să elaboreze obiective didactice conform demersurilor de operaționalizare;
- să transpună didactic conținuturile din perspectiva inovației în învățământ;
- să proiecteze diverse tipuri de activități didactice;
- să realizeze o analiză metodologică a lecției.

Precondiții

Cunoștințe din domeniul disciplinelor psihopedagogice studiate în semestrul I: Fundamentele științelor educației, Psihologie generală.

Conținutul unităților de curs

1. Didactica generală - știință pedagogică fundamentală

Tema 1. Precizări terminologice

Tema 2. Didactica tradițională, didactica modernă, didactica postmodernă

Tema 3. Problematika didacticii generale din perspectiva activităților profesorului și a elevului

2. Teoria procesului de învățământ. Dimensiunile, caracteristicile și nivelurile de referință

Tema 1. Procesul de învățământ – obiect de studiu al didacticii

Tema 2. Dimensiunile procesului de învățământ: funcțională, structurală, operațională

Tema 3. Trăsături generale ale procesului de învățământ

Tema 4. Caracteristicile particulare ale procesului de învățământ

Tema 5. Funcțiile principale și secundare ale procesului de învățământ

3. Raportul predare-învățare-evaluare: modele și forme ale învățării

Tema 1. Predarea, caracteristici, funcții. Modelele de instruire

Tema 2. Învățarea ca proces și ca produs. Condițiile învățării (externe, interne).

Tema 3. Forme de învățare. Mecanismele învățării

Tema 4. Funcțiile sociale și pedagogice ale evaluării. Măsurarea, aprecierea, decizia

Tema 5. Tipuri de evaluare pedagogică (inițială, sumativă, permanentă)

4. Normativitatea procesului de învățământ

Tema 1. Sistemul principiilor didactice, propus de Comenius (1632)

Tema 2. Caracteristicile generale ale principiilor didactice

Tema 3. Abordări ale principiilor didactice

Tema 4. Descrierea și funcționalitatea principiilor didactice

5. Comunicarea didactică bazată pe valorile culturii emoționale

Tema 1. Definiri și precizări terminologice

Tema 2. Competența de comunicare didactică

Tema 3. Corelația comunicare didactică – cultură emoțională

Tema 4. Caracteristici ale comunicării didactice bazată pe valorile culturii emoționale

Tema 5. Probleme afective în comunicarea didactică

Tema 6. Valori emoționale exprimate în conduita comunicativă a profesorului

6. Componentele de bază ale procesului de învățământ. Obiectivele instruirii

Tema 1. Finalități microstructurale. Funcțiile obiectivelor

Tema 2. Taxonomia obiectivelor. Nivele de analiză a obiectivelor (superior, intermediar, operațional)

Tema 3. Modele de operaționalizare a obiectivelor pedagogice (pe domeniile: cognitiv, afectiv, psihomotor)

7. Conținuturile procesului de învățământ

Tema 1. Definiri, componente, caracteristici, funcții

Tema 2. Criterii de selectare a conținuturilor

Tema 3. Obiectivarea conținutului în documentele școlare. Produse curriculare

8. Tehnologia didactică

Tema 1. Precizări terminologice: tehnologie, strategie, metodologie didactică; metode, procedee didactice.

Tema 2. Lecția – unitatea de acțiune didactică. Structură și tipologia lecției

Tema 3. Clasificarea metodelor de educație. Criterii

Tema 4. Prezentarea analitică a principalelor metode de învățământ. Avantaje, limite și posibilități de optimizare

Tema 5. Mijloacele didactice. Clasificare, caracteristici

Tema 6. Strategia didactică. Caracterul activ al instruirii

9. Evaluarea rezultatelor școlare

Tema 1. Docimologia

Tema 2. Notarea. Sisteme convenționale de notare

Tema 3. Implicații psihopedagogice ale notării. Fenomene ale notării subiective

Tema 4. Categoriile de examinatori

10. Proiectarea didactică

Tema 1. Necesitatea și rolul proiectării didactice

Tema 2. Proiectarea tradițională. Proiectarea curriculară

Tema 3. Etape ale proiectării

Tema 4. Conexiunea elementelor componente de bază: *obiective, conținut, strategie, evaluare*

Tema 5. Proiectul didactic. Modelul tradițional, modelul modern.

Tema 6. Evaluarea calității proiectului didactic

Tema 7. Atributele unei lecții eficiente

11. Curs de sinteză

Strategii de evaluare

Dezbaterea, conversația euristică, sinectica, studiul individual, harta chinestezică, reflecția personală, proiectul individual, susținerea publică a proiectului orei educative.

Evaluarea curentă se bazează pe aprecierea gradului și a calității de participare intelectuală a studenților în cadrul seminariilor. Două probe de evaluare obligatorii: *Evaluare 1.*: test de verificare a nivelului de cunoaștere; *Evaluare 2.*: proiect al activității didactice (nivel de aplicare - integrare a cunoștințelor), prezentarea portofoliului.

Rezultatele evaluării curente constituie 60 % din cota notei finale. Evaluarea finală – examen oral. Nota de la examen va constitui 40 % din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bocoș M. *Instruirea interactivă: repere axiologice și metodologice*. Iași: Polirom. 2013
2. Ionescu M., Bocoș M.(coord.) *Tratat de didactică modernă*. Pitești: Paralela 45. 2009
3. Cucuș C. *Teoria și metodologia evaluării*. Iași: Polirom, 2008

4. Cucuș C. (coordonator). *Psihopedagogie*. Iași: Polirom, 2005
5. Cerghit I., *Metode de învățământ*. București. 2006
6. Cristea S. *Dicționar enciclopedic de termeni pedagogici*. Vol. I, București, 2015
7. Cristea S. *Dicționar de termeni pedagogici*. București, 2000
8. Papuc L., Cojocaru M., Sadovei L., *Teoria și metodologia instruirii. Didactica generală*. Suport de curs. Chișinău. 2009
9. Papuc L., Cojocaru M., Sadovei L., *Teoria și metodologia instruirii. Didactica generală*. Ghid metodologic. Chișinău. 2009
10. Iucu R. *Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative*. Ediția a II – a .Iași: Polirom. 2008.

Opțională:

1. Achiri I., Cara A. *Proiectarea didactică. Orientări metodologice*. Chișinău. 2004
2. Oprea C. *Strategii didactice interactive*. București: E.D.P., 2009
3. Radu, I., Ezechil L., *Didactica. Teoria instruirii*, Pitești: Paralela 45. 2005
4. Guțu VI. *Pedagogie*. Chișinău: CEP USM. 2013
5. Ilrich, G., *Postmodernism în educație*. București. 2007.
6. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Cluj-Napoca. 2003.
7. Pânișoară I.O. *Comunicarea eficientă*. Ediția a III – a. Iași: Polirom. 2008.
8. Patrașcu Dm., *Tehnologii educaționale*. Chișinău: Ed. Tipografia Centrală. 2005.
9. Silistraru, N., *Pedagogia în tabele și scheme*. Chișinău: Tipografia Centrală. 2010.
10. Hasson G. *Cum să-ți dezvolți abilitățile de comunicare*. Iași: Polirom . 2012.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia dezvoltării
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra Psihologie
Titular de curs	Pleşca Maria
Cadre didactice implicate	-
e-mail	plisca.maria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O.010	3	I	II	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

1. Disciplina “Psihologia vârstelor” este necesară pentru studierea ulterioară a modului psihopedagogic. Ea stă la baza înțelegerii, procesării și asimilării teoriilor, informației și a cunoștințelor psihologice privind dezvoltarea în ontogeneză a ființei umane. 2. În contextul unei societăți informatizate, psihologia trebuie să contribuie la cunoașterea și perfecționarea omului, la desăvârșirea forțelor lui mentale și fizice. 3. Psihologia dezvoltării se înscrie reușit printre disciplinele fundamentale de studiu în cadrul programului respectiv. Ea stă la baza formării competențelor cadrelor didactice în domeniul învățământul primar și gimnazial prin studierea, însușirea și aplicarea în procesul educațional a legităților dezvoltării psihice, formării personalității, optimizarea relațiilor interpersonale, cunoașterii particularităților psihologice de vârstă și individuale, a rolului forțelor motrice, factorilor, crizelor de vârstă, accelerării dezvoltării, neoformațiunilor psihice, perioadelor senzitive de dezvoltare, situațiilor sociale, activității primordiale, zonei proxime în dezvoltarea psihică și formarea personalității copilului ș.a. 4. Psihologia dezvoltării corelează optimal cu celelalte cursuri din modulul psihopedagogic - psihologia generală, psihologia educațională, pedagogia, didacticile particulare etc., cât și cu stagiile de practică psihopedagogică de inițiere și de licență:

- este al doilea curs din modulul psihopedagogic, are tangențe cu anatomia și fiziologia, psihologia generală.
- are la bază cultura și pregătirea generală a studentului, se sprijină pe disciplinele studiate în cadrul modulului psihopedagogic.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei vârstelor; de înțelegere a statutului epistemologic și a rolului psihologiei vârstelor în pregătirea pentru cariera didactică.
- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: de respectare a particularităților de vârstă și individuale în procesul instructiv-educativ; de interpretare critică a teoriei și practicii educaționale prin integrarea optimă a datelor în diverse aplicații; de valorificare practică a componentelor educației: intelectuală, moral-civică, profesională, estetică, fizică și igienico-sanitară pentru formarea și dezvoltarea modelului actual de personalitate umană.
- Competențe de analiză: evaluarea critică a situațiilor problematice/conflicte și a soluțiilor posibile în psihologie.
- Competențe de dezvoltare profesională continuă: de promovare a relațiilor interpersonale centrate pe valori și principii democratice în activitatea didactică.

Finalități de studii

- Dezvoltarea competențelor de cunoaștere și înțelegere: să identifice obiectul și structura psihologiei vârstelor; să explice categoriile ei; să cunoască, să definească și să explice legitățile apariției și dezvoltării psihicului în ontogeneză; să cunoască și să distingă particularităților psihologice de vârstă și individuale.
- Dezvoltarea competențelor de aplicare a cunoștințelor și înțelegerii: să valorifice teoriile dezvoltării în cunoașterea și interpretarea personalității subiectului; să folosească metodele și tehnicile psihologiei dezvoltării în cadrul studierii și interpretării particularităților psihologice de vârstă și individuale; să utilizeze cunoștințele asimilate, deprinderile și abilitățile formate în practica instruirii și educației, în viața cotidiană, în cunoașterea și reglarea comportamentului propriu și a celor din jur.
- Dezvoltarea competențelor de analiză: să opereze analitic, sintetic și critic cu conținutul informațional din domeniul psihologiei vârstelor; să transmită exact informațiile privind psihologia dezvoltării; să recepționeze adecvat mesajele, schimbul de informații în ceea ce privește psihologia dezvoltării; să opereze corect cu noțiunile din psihologia dezvoltării; să

formuleze judecăți privind dezvoltarea psihică, formarea personalității, optimizarea relațiilor interpersonale, particularitățile psihologice de vârstă și individuale, rolul forțelor motrice, factorilor, crizelor, neoformațiunilor, perioadelor senzitive, situațiilor sociale, activității primordiale, zonei proxime etc. în dezvoltarea psihică și formarea personalității.

- Dezvoltarea competențelor de formare profesională continuă: să dea dovadă de îmbogățire permanentă a arsenalului de cunoștințe în domeniul psihologiei dezvoltării; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură a psihologiei; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul psihologiei dezvoltării.

Preconții

1. Discipline anterior studiate: *Anatomia, Psihologia generală.*

2. Conții prealabile:

- cunoașterea limbii de instruire la nivel de vorbitor adult;
- operaționalizarea terminilor în domeniul: anatomiei, psihologiei generale;
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un eseu, referat; de a căuta și rezuma sursele bibliografice; de organizare independentă a activității de învățare; de gestionare eficientă a timpului pentru realizarea lucrului individual etc.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Introducere evolutivă în psihologia vârstelor.

Definirea psihologiei vârstelor; obiectul de studiu, structura, sarcinile, problematica psihologiei vârstelor; obiectivele psihologiei vârstelor; istoricul evoluției și stabilirii psihologiei vârstelor ca știință; metodele și principiile de cercetare științifică în psihologia dezvoltării.

Tema 2. Dezvoltarea psihică. Legile dezvoltării.

Definirea și caracterizarea dezvoltării psihice; noțiuni de dezvoltare; tipuri de dezvoltare; legitățile generale ale dezvoltării; caracterul stadial al dezvoltării; etapele dezvoltării umane; periodizări de vârstă; criterii de periodizare a vârstelor; neoformațiunile de vârstă; perioadele senzitive ale dezvoltării.

Tema 3. Factorii dezvoltării umane.

Factorii fundamentali determinativi: ereditatea, mediul, educația;

Tema 4. Teoriile dezvoltării.

Teoria dezvoltării psihosociale; școala psihologică din Geneva; teoria dezvoltării morale; teoria psihanalitică; teoria umanistă a dezvoltării ș.a.

Tema 5. Psihismul prenatal. Nașterea și nou-născutul.

Dezvoltarea fătului în perioada intrauterină; etapele dezvoltării prenatale; factorii favorabili și nocivi ce influențează dezvoltarea intrauterină; caracterizarea generală a nașterii; principalele tipuri de naștere; reflexele nou-născutului.

Tema 6. Dezvoltarea fizică și psihică în primul an de viață.

Dezvoltarea anatomo-fiziologică a pruncului; dezvoltarea motricității; dezvoltarea psihică; dezvoltarea socială și emoțională; criza de la un an.

Tema 7. Vârsta antepreșcolară sau prima copilărie.

Dezvoltarea anatomo-fiziologică a antepreșcolarului; achizițiile vârstei; dezvoltarea psihică în copilăria precoce; debutul personalității infantile; criza de la trei ani.

Tema 8. Vârsta preșcolară sau cea de-a doua copilărie.

Dezvoltarea anatomo-fiziologică a preșcolarului; achizițiile vârstei; dezvoltarea activităților productive și importanța lor pentru dezvoltarea psihică și formarea personalității; formarea personalității preșcolarului; formele, funcțiile și importanța jocului la vârsta preșcolară.

Tema 9. Dezvoltarea fizică și psihică a școlarului mic.

Caracteristica generală a vârstei; achizițiile vârstei; dezvoltarea anatomo-fiziologică a elevului mic; dezvoltarea proceselor psihice la școlarul mic; importanța vârstei școlare mici.

Tema 10. Activitatea dominantă a elevului mic. Specificul învățării la vârsta școlară mică.

Maturizarea școlară; probleme specifice ale adaptării copilului la viața și activitatea școlară; particularitățile instruirii școlare; relațiile elevului mic cu semenii și cu adulții.

Tema 11. Dezvoltarea fizică și psihică a puberului. Neoformațiunile.

Caracteristica generală a vârstei; achizițiile vârstei; dezvoltarea anatomo-fiziologică a preadolescentului; particularitățile proceselor cognitive complexe în preadolescență; criza de la treisprezece ani.

Tema 12. Activitatea dominantă a preadolescentului.

Activitatea de învățare și dezvoltarea intelectuală a preadolescentului; specificul dezvoltării intereselor cognitive; motivația în activitatea de învățare.

Tema 13. Dezvoltarea personalității în preadolescență. Accentuările de caracter.

Formarea personalității preadolescenților; formarea sferei morale; dezvoltarea conștiinței de sine la preadolescent; accentuările de caracter ale puberului; relațiile preadolescentului cu adulții și cu semenii.

Tema 14. Vârsta adolescentă. Schimbările în activitatea dominantă și în relațiile sociale.

Dezvoltarea anatomo-fiziologică a adolescentului; dezvoltarea sferei cognitive a adolescentului; neoformațiunile vârstei; dezvoltarea intelectuală a adolescentului; specificul activității de învățare și pregătirea profesională; personalitatea adolescentului; relațiile cu semenii/relațiile de prietenie și dragoste.

Tema 15. Criza de originalitate. Manifestarea aptitudinilor și creativității în preadolescență și adolescență.

Criza de dezvoltare și criza de originalitate; vârsta contestației și apropierea de părinți; conflictele de idei; dezvoltarea și încurajarea creativității la puberi și adolescenți.

Strategii de evaluare

Prin examen oral/scris ce se constituie din:

- Proba I de evaluare curentă: bilețele cu întrebări
- Proba II de evaluare curentă: test
- Activități în cadrul seminarelor: prezentări orale și scrise; participări în dezbateri; analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate, informație suplimentară la subiect etc.

Proba de evaluare finală care se constituie din test docimologic.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Crețu T., Psihologia vârstelor. Editura: Polirom, Iași, 2009.
2. Muntean A., Psihologia dezvoltării umane. Editura: Polirom, Iași, 2006.
3. Piaget J., Psihologia inteligenței. Editura: Cartier, București, 2008.
4. Piaget J., Inhelder B., Psihologia copilului. Editura: Cartier, București, 2005.
5. Racu I., Racu Iu. Psihologia dezvoltării. Editura: [s.n.], Chișinău, 2013.
6. Racu Iu. Teoriile psihologice ale dezvoltării: suport de curs. Editura: [s.n.], Chișinău, 2013.
7. Șchiopu U., Verza E., Psihologia vârstelor. Ciclurile vieții. EDP, București, 1995.
8. Verza E., Psihologia vârstelor. Editura: ProHumanitate, București, 2000.

Opțională:

1. Golu P., Psihologia învățării și a dezvoltării. Editura: Fundației Humanitas, București, 2001.
2. Minulescu M., Psihologia copilului mic. Editura: Psyche, București, 2003.
3. Piaget J., Judecata morală la copil. Editura: EDP, București, 1978.
4. Sion G., Psihologia dezvoltării: Psihologia adultului și a vârstnicului. Editura: EDP, București, 2014.
5. Șchiopu U., Psihologia modernă. Editura: România Press, București, 2008.
6. Verza E., Conduita verbală a școlărilor mici. EDP, București, 1973.
7. Vrășmaș E., Educația copilului preșcolar. Editura: ProHumanitate, 1999.

Aprobat, proces-verbal nr. 1 al ședinței Catedrei de limbă și comunicare din 1.09.2023
Aprobat, proces-verbal nr. 1 al Consiliului Facultății de Filologie și Istorie din 14.09.2023

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Introducere în lingvistică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra de limbă și comunicare
Titular de curs	Sv. Dermeșji-Gurgurov, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	dermeșji.svetlana@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual

F. 02.O.011	4	I	2	120	60	60
-------------	---	---	---	-----	----	----

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina de specialitate *Introducere în lingvistică* se încadrează în seria disciplinelor cu același generic, care vizează formarea filologului. Cursul reprezintă o introducere în lingvistica generală prin prezentarea câtorva dintre temele fundamentale abordate de această disciplină (originea limbajului, procesul de comunicare, semnul lingvistic, funcțiile limbii, metodologie, clasificarea limbilor, progresul în limbă etc.). Selectarea tematicii ține cont de criteriul utilității imediate pentru studenții din anul I, alolingvi, nefamiliarizați cu noțiuni de lingvistică. Disciplina formează competențe și abilități de utilizare a materiei studiate în analiza și caracterizarea limbii române contemporane.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educationale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul educației lingvistice;
- C-2. Receptarea independentă a textelor științifice din domeniul educației lingvistice;
- C-3. Comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial;
- C-4. Respectarea prevederilor cadrului normativ- reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației lingvistice în școală;
- C-5. Realizarea procesului educațional cu elevii ciclului gimnazial, prin valorificarea potențialului domeniilor științifice conexe, aplicarea tehnologiilor educationale adecvate particularităților de vârstă;
- C-6. Implementarea prevederilor curriculare caracteristice educației lingvistice în școală;
- C-7. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației lingvistice;
- C-8. Proiectarea activităților instructiv-educative specifice educației lingvistice;
- C-9. Evaluarea educației lingvistice, respectând metodologia de monitorizare a rezultatelor elevilor;
- C-9. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

Finalități de studii

- La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:
- F-1. Să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar; conceptele fundamentale specifice lingvisticii în proiectarea, realizarea și evaluarea educației lingvistice în școală;
 - F-2. Să comunice un mesaj referitor la educația lingvistică în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.
 - F-3. Să organizeze un mediu educațional prietenos și securizant, promovând educația lingvistică
 - F-4. Să elaboreze proiectarea de lungă și de scurtă durată, selectând strategii didactice adaptate vârstei elevilor și particularităților disciplinelor lingvistice;
 - F-5. Să evalueze procesul educațional, rezultatele acestuia și a progresului înregistrat de elevi în domeniul EL;
 - F-7. Să realizeze studii/cercetări în domeniul educației lingvistice;
 - F-8. Să proiecteze dezvoltarea profesională și ascensiunea în carieră în direcția educației lingvistice continue, pe tot parcursul vieții.

Precondiții

Competențele dezvoltate în cadrul studierii disciplinei Limbă și comunicare.

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Obiectul lingvisticii.

Curs:

1. Principalele discipline sau domenii de cercetare din sfera lingvisticii. Lingvistica ca știință.
2. Legătura lingvisticii cu alte științe. Lingvistica sincronica și lingvistica diacronica. Legătura dintre lingvistica și alte discipline: literatura, filosofie, psihologie, sociologie; psihologia lingvistica, sociolingvistica, filosofia limbajului – noi domenii ale lingvisticii generale.

Seminar:

1. Scurt istoric al concepțiilor lingvistice până în secolul al XIX-lea. Antichitatea – descrierea limbii sanscrite. Evul Mediu: interesul pentru filosofia limbajului; curente: realismul și nominalismul; gramaticile speculative.
2. Renasterea. Secolele 17 și 18: filosofia limbajului este determinată de rationalism și empirism; Descartes și gramaticile raționale; dicționare poliglote.

Laborator:

1. Stimularea interesului pentru filosofia limbajului. Cercetarea individuală.

Unitatea de învățare nr. 2 Originea limbajului.

Curs:

1. Teorii privitoare la originea limbajului: teoria originii divine; teoria evolutionistă.
2. Funcțiile limbajului. Funcția de comunicare. Funcția denominativă. Funcția emotivă. Funcția poetică. Limbajul ca act de vorbire. Funcțiile limbajului după Roman Jakobson. Funcția metalinguală. Funcția fatică.

Seminar:

1. Procesul de comunicare. O perspectivă neurofiziologică.
2. Emiterea mesajului. Transmiterea mesajului. Receptarea mesajului. Limitele comunicabilității prin limbaj.

Laborator:

1. Realizarea unor referate științifice cu referire la tematica procesului de comunicare.

Unitatea de învățare nr. 3 Clasificarea limbilor.

Curs:

1. Clasificarea genealogică. Familii de limbi; familia limbilor indoeuropene.
2. Clasificarea tipologică tradițională.
3. Progresul în limbă. Diversificarea funcțiilor limbii. Fonetica: creșterea inventarului de unități organizate într-un sistem. Morfologie: reducerea categoriilor nominale și verbale; sincretismul cazurilor; creșterea numărului de părți de vorbire. Sintaxa: sporirea complexității unităților. Lexic: creșterea inventarului de cuvinte.

Seminar:

1. Metodologia lingvistică. Metode comune cu alte științe. Metode proprii lingvisticii: fundamentarea lingvisticii științifice. Metoda comparativ-istorică; geografia lingvistică; metode moderne.
2. Semnul lingvistic. Teoria lui Ferdinand de Saussure. Accepțiile semnului lingvistic.
3. Ramificațiile stilistice ale limbii. Stilurile funcționale. Criteriul socio-profesional. Limba literară.
4. Metoda comparativ-istorică. Istoric. Scopul metodei. Principiile metodei. Noțiuni generale: limba-bază, etimon, limbi neatestate/limbi atestate. Importanța metodei pentru realizarea unei clasificări genealogice a limbilor.
5. Metode moderne. Structuralismul. Metode structurale. Comutarea. Analiza în constituenți imediați.

Laborator:

1. Determinarea trăsăturilor semnului lingvistic. Funcțiile semnului lingvistic. Arbitrar și motivat: motivarea absolută și motivarea relativă.
2. Contactul dintre limbi. Bilingvismul în R. Moldova.

Metode și tehnici de predare și învățare

- *Curs*: explicația; problematizarea; conversație euristică; eseu în 5 minute; graficul "T", Pro-Contra, brainstorming ș.a.
- *Seminar*: observația; experimentul; exercițiu; convorbire; chestionare orală, lucrul cu suportul curricular; învățarea bazată pe sarcini de lucru, probă practică; proiect ș.a.
- *Laborator*: simulare; exercițiul; modelarea; vizită în bibliotecă

Strategii de evaluare

- Evaluarea curentă nr. 1: probă scrisă
- Evaluarea curentă nr. 2: probă scrisă
- Evaluarea finală: convorbire evaluativă
- În contextul formării competenței de gestionare a dezvoltării profesionale continue, studenții vor realiza autoevaluări și evaluări reciproce a produselor prezentate în cadrul lucrului individual, dar și a evaluării sumative.

Bibliografie

1. S. Berejan, I. Dumeniuc, N. Matcaș. **Lingvistica generală**. Chișinău, 1989.
2. Eugen Coșeriu, **Prelegeri și conferințe (1992-1993)**, supliment la "Anuar de lingvistică și istorie literară" T.XXXIII, 1992-1993, seria A lingvistică.
3. Eugen Coșeriu, **Lingvistică din perspectiva spațială și antropologică**, Editura Știința, Chișinău, 1994.
4. Eugen Coșeriu, **Introducere în lingvistică**, Editura Echinox, Cluj, 1995.
5. **Crestomație de lingvistică generală** (ediție îngrijită de acad. Ion Coteanu, Editura Fundației "România de Măine", București, 1998.
6. **Dicționar general de științe. Științe ale limbii**, Editura Științifică, București, 1997.
7. I. Dumeniuc, N. Matcaș. **Introducere în lingvistică**. Chișinău, 1985.
8. Al. Graur, L. Walt. **Scurt istoric al lingvisticii**, ed. III. București, 1977.
9. Al. Graur, S. Stati, L. Walt. **Tratat de lingvistică generală**. București, 1971.
6. **Introducere în lingvistică**, ediția a III-a, Editura Științifică, București, 1972.
10. Emilian Ionescu, **Manual de lingvistică generală**, Editura ALL, București, 1992.
11. Lyons, John, **Introducere în lingvistica teoretică**, Editura Științifică, București, 1995.
12. Mounin Georges, **Istoria lingvisticii**, Editura PAIDEIA, București, 1999.
13. Ferdinand de Saussure, **Curs de lingvistică generală**, Polirom, Iași, 1998.
14. Marius Sala, Ioana Ventilă-Rădulescu. **Limbile lumii. Mică enciclopedie**. București, 1981.

15. **Tratat de lingvistică generală**, Editura Academiei, București, 1971.
16. Valentin Țurlan, **Lingvistica generală și comparată**, Galați, 1981.
17. Emanuel Vasiliu, **Introducere în teoria limbii**, Editura Academiei, București, 1992.
18. Vraciu Arion, **Studii de lingvistică generală**. Iași, 1972.
19. Svetlana Dermeș, **Introducere în lingvistică**. Suport de curs, Chișinău, 2017.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (alolingvi)
Ciclul	Ciclul I, LICENȚĂ, învățământ cu frecvență
Denumirea cursului	Folclor și mitologie
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie. Catedra de Limba și literatura română
Titular de curs	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
e-mail	smolnitchi.dumitrita@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O.012	3	I	II	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în seria unităților de curs orientate spre specialitatea de bază, care vizează studierea celor două etape ale culturii literare: mitologia ce relevă climatul și/sau strategia spirituală și folcloristica ce le exprimă pe acestea în termenii categoriilor estetice formulate de creatorul popular. Studierea miturilor fundamentale ale culturii românești, cunoașterea și înțelegerea folclorului va duce la descoperirea rădăcinilor istorice ale neamului, a profilului psihologic, etic, religios al poporului nostru. Deoarece mitologia și folclorul sunt surse importante de inspirație pentru literatura cultă, rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor ulterioare de istorie a literaturii române, a stagiilor de practică și a elaborării tezei de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Cunoașterea terminologiei din domeniul folclorului/ mitologiei și a rigorilor artistice ale textului folcloric și/ sau mitologic.
- C-2.** Utilizarea diverselor tehnici de analiză a textului folcloric și a textelor literare inspirate din folclor.
- C-3.** Capacitatea de a discuta problemele de mitologie și folclor, făcând dovada (a) conștientizării fenomenului literar atât popular cât și cult ca un sistem cultural; (b) înțelegerii importanței și a locului folclorului și mitologiei între disciplinele literare; (c) capacității de a sesiza specificul folclorului românesc și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.

Finalități de studii

F-1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale folcloristicii pentru realizarea educației literare.

F-2. Să cunoască particularitățile textului folcloric și să demonstreze capacitatea utilizării diverselor tehnici de analiză a acestuia.

F-3. Să interpreteze științific textele folclorice și operele literare inspirate din folclor și mitologie, expunându-și argumentat propriul punct de vedere.

F-4. Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului mito-folcloric, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).

Precondiții

Sunt necesare cunoștințe de bază (acumulate în liceu) din domeniul mitologiei și folclorului literar. Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza textele literare.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Folclor și folcloristică. Noțiuni generale. Definiere. Domeniul de cercetare. Cultura populară spirituală și materială. Caractere specifice ale folclorului: caracterul oral, caracterul colectiv, caracterul tradițional, caracterul anonim, caracterul sincretic. Criterii de delimitare a folclorului. Categoriile folclorului literar.

Tema 2. Lirica populară. Speciile lirice ale folclorului literar (creațiile rituale și nerituale). Doina și cântecul liric. Clasificări. Fondul tematic și imagistic. Cântecul de leagăn. Descântecul.

Tema 3. Poezia de ritual și ceremonial. *Poezia obiceiurilor calendaristice.* Obiceiuri calendaristice cu dată fixă (uratul, colindatul, sânzienele etc.) și obiceiuri calendaristice cu dată mobilă (paparuda, caloianul, cununa etc.). *Poezia obiceiurilor existențiale* (de trecere). Poezia riturilor de naștere. Spectacolul nunții și poezia sa. Orațiile de nuntă. Cântecurile de despărțire. Folclorul literar funerar. Bocetul.

Tema 4. Epica populară. Eposul popular în versuri și în proză. Balada și cântecul epic. Basmul (fantastic, nuvelistic, animalier). Legenda. Snoava etc. Criterii de clasificare, caracteristici, funcții. Varietatea tematică.

Tema 5. Simboluri tradiționale românești. Simbolistica elementelor primordiale (apa, pământul, focul). Simboluri vegetale (grâul, busuiocul etc.). Semnificația măștilor zoomorfe în obiceiurile tradiționale românești. Simbolistica numerelor.

Tema 6. Literatura aforistică și enigmatică. Proverbul și zicătoarea. Funcția aforismelor în textul literar. Ghicitoarea. Tematica și structura ghicitorilor. Strigătura. Conținutul afectiv, cadrul ocazional și funcționalitatea strigăturii.

Tema 7. Folclorul copiilor. Definiere și clasificare. Cântece-formulă. Recitative-numărători. Frământări de limbă. Formule ocazionale etc.

Tema 8. Mitul și mitologia: concepte și categorii generale. Categoriile cugetării mitice: spațiul, timpul, cauzalitatea și finalitatea mitică. Conceptul de mit. Sistemul de mituri. Mitul etno-religios și mitul literar.

Imaginarul arhetipal și simbolistica în mituri. Importanța culturală a miturilor. Mituri grecești, romane, egiptene etc. Mituri cosmogonice, escatologice, etice, teogonice, antropogonice etc. Zeii. Literaturizarea miturilor. Mitologia. Cercetători și studii de referință în mitologia universală și cea română.

Tema 9. Mitologia dacică. Trăsăturile mitologiei dacice – precursore a mitologiei românești. Panteonul geto-dac. Zamolxe – zeitatea supremă. Cultul lupului. Moștenirea geto-dacă în cultura română.

Tema 10. Mituri fundamentale românești. Mitul etnogenezei (*Traian și Dochia*). Mitul transhumanței (*Miorița*). Mitul erotic (*Zburătorul*). Mitul estetic (*Meșterul Manole*).

Tema 11. Personaje și creaturi mitofolclorice. Sistemul de personaje mitofolclorice. Personaje feminine: zâne, ursitoare, babe etc. Eroii mitologiei și folclorului românesc (personaje masculine). Zmeul și balaurul; uriașii, căpcăunii, vârcolacii și alte ființe fabuloase. Semnificația personajelor.

Tema 12. Folclor și mitologie în literatura cultă. Etape și modalități de preluare a folclorului în literatura cultă. Treptele asimilării folclorului. Nivele de influență a folclorului literar asupra literaturii artistice. Imitație și inspirație folclorică. Valorificarea motivelor mitofolclorice în literatura cultă.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: tradiționale (teste, probe orale, probe scrise, probe practice); complementare (proiecte individuale/de grup, eseuri, portofolii, referate)

Evaluarea periodică I – convorbire evaluativă

Evaluarea periodică II – probă scrisă (test) și prezentarea portofoliilor

Evaluarea semestrială se va realiza în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni)

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bârlea, Ovidiu. *Folclorul românesc* (în 2 volume) București: Minerva, 1981, 1983.
2. Coman, Mihai. *Mitologie populară românească*, București: Minerva, 1986.
3. Constantinescu, Nicolae. *Lectura textului folcloric*. București: Minerva, 1986.
4. Ghinoiu, Ion. *Sărbători și obiceiuri românești*. București: Editura Elion, 2002.
5. Ruxăndoiu, Pavel. *Folclorul literar în contextul culturii populare românești*. București: Grai și suflet – Cultura națională, 2001.
6. Vulcănescu, Romulus. *Mitologie română*. București: Editura Academiei, 1985.

Opțională:

7. Angelescu, Silviu. *Mitul și literatura. Etnologie*. București: Univers, 1999.
8. Bernea, Ernest. *Civilizația română sătească*. București: Vremea, 2006.
9. Gorovei, Artur. *Folclor și folcloristică*. Alcătuire, precuvântare și glosar de S. Moraru. Chișinău: Hyperion, 1990.
10. Kernbach, Victor, *Dicționar de mitologie generală. Mituri, divinități, religii*. București: EȘE, 1989.
11. Pop, Mihai. *Obiceiuri tradiționale românești*. București: Univers, 1999.
12. Vrabie, Gheorghe, *Folclorul – Obiect, principii, metodă, categorii*. București: Editura Academiei Române, 1970.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză
Ciclul	I
Denumirea cursului	Limbă și comunicare
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Filologie și Istorie, Catedra Limbă și Comunicare
Titular de curs	Liliana Neaga, lector univ.
Cadre didactice implicate	Lilia Gălușcă, lector univ.
e-mail	neaga.liliana@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.01.O.005 S1.02.O.013	12	I	I și II	360	180	180

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina de specialitate **Limbă și comunicare (română)** se încadrează în categoria unităților de curs la specialitatea de bază, oferită în regim obligatoriu

Are ca scop asigurarea, acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază în studierea limbii române, îmbogățirea vocabularului de către studenții alolingvi; impune în mod deosebit conștientizarea de către student a relației gândire-vorbire pentru a depăși contradicția psihologică surventivă în urma influenței limbii materne. De asemenea, cursul oferă oportunități de consolidare a fenomenelor gramaticale ale limbii române sub aspect funcțional, ceea ce asigură limbii studiate eficiență și corectitudine.

Rezultatele învățării urmează a fi aplicate în cadrul practicii lingvistice și constituie drept bază lexicală, lingvistică și terminologică pentru unitățile de curs filologice ulterioare

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul educației lingvistice;
- C-2. Comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial;
- C-3. Respectarea prevederilor cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației lingvistice în școală;
- C-4. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației lingvistice;
- C-5. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate
- C-6. Elaborarea argumentelor în sprijinul opiniei exprimate;
- C-7. Susținerea argumentată a unor puncte de vedere în cadrul comunicării interpersonale, de grup sau publice;
- C-8. Actualiza achizițiilor lingvistice în vederea susținerii unei expuneri pe marginea unui subiect de interes general;
- C-9. Optimiza actului de comunicare prin introducerea structurilor gramaticale.

- C-10. Aplicarea modelelor de utilizare corectă a unităților lexicale/gramaticale în procesul de comunicare în limba română;
- C-11. Demonstrarea abilităților de a sistematiza, analiza și generaliza faptele ce țin de comunicarea orală și scrisă în limba română literară;

Finalități de studii

- La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:
- F-1. să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar; conceptele fundamentale specifice lingvisticii în proiectarea, realizarea și evaluarea educației lingvistice în școală;
- F-2. să comunice un mesaj referitor la educația lingvistică în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.
- F-3. să organizeze un mediu educațional prietenos și securizant, promovând educația lingvistică
- F-4. să redacteze mesaje fluente și coerente în diverse situații comunicative;
- F-5. să prezinte o viziune de ansamblu asupra structurii limbii române;
- F-6. să analizeze faptele de limbă în conformitate cu cunoștințele achiziționate;
- F-7. să integreze elementele gramaticii funcționale în actul comunicativ;
- F-8. să opereze cu clișee verbale adecvate situației de comunicare.

Precondiții

- Competențele dezvoltate în cadrul studierii disciplinei școlare Limba și literatura română: să posede vocabularul fundamental al limbii române, să posede competențe de comunicare (orală/scrisă) la nivelul B1-B2; să cunoască gramatica funcțională a limbii române; să cunoască normele ortoepice și ortografice ale limbii române.

Unități de conținut

Semestrul I.

Unitatea de învățare nr. 1. Să facem cunoștință.

Tema 1. Analiza mesajului, ideii. Poezia "Formular" de Gr. Vieru.

Tema 2. Redactarea unei cereri, CV- ul.

Unitatea de învățare nr. 2. Alma Mater – UPS „Ion Creangă”.

Tema 1. Din ințoria universității mele.

Unitatea de învățare nr. 3. Cum e să fii student în altă țară? (despre specificul sistemului de învățământ european și american).

Tema 1. Problemele actuale ale învățământului național: constatări și soluții.

Unitatea de învățare nr. 4. Apostoli ai cuvântului.

Tema1. Pedagogul de ieri, de azi și de mâine. competențe necesare unui pedagog modern.

Unitatea de învățare nr. 5. Moldova de azi - probleme, atitudini, soluții.

Tema 1. Identificarea problemelor actuale. Propunerea soluțiilor de rezolvare.

Unitatea de învățare nr. 6. Mod sănătos de viață.

Tema 1. Alimentația și sportul în viața tinerilor.

Semestrul II:

Unitatea de învățare nr. 1. Cartea – ghidul vieții!

Tema 1. Din istoricul apariției cărților.

Tema 2. Cartea preferată. Algoritm de prezentare a unei cărți.

Unitatea de învățare nr. 2 Fii în centrul evenimentelor!(mass-media).

Tema 1. Din istoria mijloacelor mass-media.

Tema 2. Educația pentru media.

Unitatea de învățare nr. 3. Internetul.

Tema 1. Din istoria internetului. 2.

Tema 2. Avantajele și dezavantajele utilizării internetului.

Unitatea de învățare nr. 4. Dragobetele – sărbătoarea națională a dragostei.

Tema 1. Tradiții și obiceiuri de Dragobete. 2

Tema 2. Recital de poezie: Lirica de dragoste românească.

Unitatea de învățare nr. 5. Sarut, femeie, mâna ta.

Tema 1. Din istoricul zilei de 8 Martie.

Tema 2. A. Păunescu A. Repetabila povară”. Recital de poezie. *Odă femeii*

Unitatea de învățare nr. 6. Omul fără de prieteni e ca pomul fără ceteni.

Tema 1. Valoarea prieteniei în secolul XXI.

Unitatea de învățare nr. 7. Munca este părintele gloriei și al fericirii.

Tema 1. Profesii vechi și meserii actuale.

Unitatea de învățare nr. 38. Provocările lumii contemporane.

Tema 1. Globalizarea, diversitatea culturală, migrația etc.

Teme gramaticale de bază:

Semestrul I:

Unitatea de învățare n.r 1. Limbă și comunicare.

Tema 1. Specificul limbii române. Cuvântul – unitate fundamentală a vocabularului.

Tema 2. Familia de cuvinte. Sinonime. Antonime. Omonime.

Unitatea de învățare nr. 2. Clasa substantivului.

Tema 1. Substantivul – definiție generală. Clase semantico-gramaticale de substantive (subst. comune vs. proprii, concrete vs. abstracte, animate vs. inanimate, simple vs. compuse, primare vs. derivate etc.). Flexiunea substantivului.

Tema 2. Categoriile gramaticale ale substantivului: gen, număr și caz. Declinarea substantivului cu articol horărât și nehotărât. Reguli de utilizarea a substantivului cu sau fără articol.

Tema 1. Locuțiunea substantivală.

Unitatea de învățare nr. 3. Articolul.

Tema 1. Tipuri de articole. Articolul substantival. Articolul posesiv. Articolul demonstrativ.

Tema 2. Utilizarea corectă a articolelor în limba română.

Unitatea de învățare nr. 4. Adjectivul - aspecte definatorii.

Tema 1. Flexiunea adjectivului. Adjective variabile și invariabile. Formarea adjectivelor de la alte părți de vorbire.

Tema 2. Gradele de comparație ale adjectivelor.

Unitatea de învățare nr. 5. Clasa pronumelui.

Tema 1. Pronumele – trăsături definatorii. Categoriile gramaticale ale pronumelui; categoria persoanei.

Tema 2. Tipologia pronumelui. Pronume personale. Forme accentuate și forme neaccentuate. Pronume de politețe.

Tema 3. Pronume reflexive. Pronume posesive.

Tema 4. Pronume demonstrative.

Tema 5. Pronume nehotărâte. Pronume negative.

Tema 6. Pronume relative și interogative. Pronume de întărire.

Semestrul II:

Unitatea de învățare nr. 1. Clasa numeralului.

Tema 1. Clasa numeralului – definiție, particularități definatorii.

Tema 2. Clasificarea numeralelor. Numere cardinale. Ortografia numeralelor compuse.

Tema 3. Numere ordinale. Declinarea numeralelor ordinale în prepoziția și postpoziția substantivului.

Tema 4. Numerele colective. Numerele distributive. Numerele adverbiale. Numerele multiplicative. Numerele fracționare.

Tema 5. Valorile numeralelor.

Unitatea de învățare nr. 2. Clasa verbului.

Tema 1. Verbul – definiții, caracteristici.

Tema 2. Clasificarea verbelor. Criterii (semantic, sintagmatic, morfologic). Verbe regulate / neregulate. Verbe tranzitive/ intransitive. Verbe personale / unipersonale / impersonale.

Tema 3. Categoriile gramaticale ale verbului.

Tema 4. Modurile personale. Modul indicativ. Timpurile prezent, trecut viitor. Modul conjunctiv. Timpul prezent și perfect. Modul condițional. Timpul prezent și perfect. Modul imperativ. Forma afirmativă și negativă.

Tema 5. Modurile nepersonale. Infinitivul. Participiul. Gerunziul. Supinul.

Unitatea de învățare nr. 3. Clasa cuvintelor neflexibile.

Tema 1. Adverbul – caracteristici definitorii.

Tema 2. Tipologia adverbului; criterii de clasificare.

Tema 3. Gradele de comparație ale adverbilor.

Tema 4. Locuțiunile adverbiale – recunoaștere și interpretare.

Unitatea de învățare nr. 4. Prepoziția.

Tema 1. Definiție, tipologie.

Tema 2. Raporturile exprimate de prepoziții.

Tema 3. Locuțiunile prepoziționale.

Unitatea de învățare nr. 5. Conjuncția.

Tema 1. Definiție, tipologie.

Tema 2. Conjuncțiile coordonatoare și subordonatoare.

Tema 3. Locuțiunile conjuncționale.

Unitatea de învățare nr. 6. Interjecția.

Tema 1. Definiție, tipologie.

Tema 2. Interjecții simple și compuse.

2. Punctuația interjecțiilor.

Metode și tehnici de predare și învățare

• *Seminar*: observația; experimentul; exercițiu; convorbire; chestionare orală, lucrul cu suportul curricular; învățarea bazată pe sarcini de lucru, probă practică; proiect ș.a.

Strategii de evaluare

- Evaluarea curentă nr. 1: probă scrisă
- Evaluarea curentă nr. 2: probă scrisă
- Evaluarea finală: convorbire evaluativă
- În contextul formării competenței de gestionare a dezvoltării profesionale continue, studenții vor realiza autoevaluări și evaluări reciproce a produselor prezentate în cadrul lucrului individual, dar și a evaluării sumative.

Bibliografie

12. Cazacu Tamara, Diana Vrabie *Gramatica limbii române în scheme și tabele*. Chișinău, 2006.
13. Cenușă F. *Limba română (comunicare, gramatică, vocabular)*...Chișinău: Arc, 2009
14. Iordăchescu I. *Captarea atenției și actualizarea cunoștințelor*. Chișinău: Arc, 2015.
15. Irimia D., *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, Iași, 2008

16. Hedeșan Otilia , Elena Jebelean, Florentina Leucuția ABC pentru România, Manual de limba română pentru străini Avansați, Timișoara: Editura Partoș, 2010, ISBN: 978-606-8311-04-3
17. Nicolăescu-Onofrei L.,Cazacu T.(coord.) Babăneagră Al., Neaga L., Gălușcă L. *Limba română pentru alolingvi*. Culegere de texte. Chișinău: Pro Didactica, 2006.
18. *Limba care ne unește* (1-3). Chișinău PNUD, 2004.
19. Popescu Ștefania *Gramatica practică a limbii române* (cu o culegere de exerciții). București, 1997.
20. Predarea și învățarea limbii prin comunicare (Departamentul relații interetnice), Chișinău: Editura Cartier, 2003.
21. <https://www.vorbitiromaneste.ro/download/manuale/manual%20avansati.pdf>
22. <https://www.romaniaeacasa.ro/wp-content/uploads/2019/02/Manual-limba-romana-adulti.pdf>

Aprobat, proces-verbal nr. 1 al ședinței Catedrei de limbă și comunicare din 01.09.2023
 Aprobat, proces-verbal nr. 1 al Consiliului Facultății de Filologie și Istorie din 14.09.2023

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Limba română contemporană (Fonetica; Dezvoltarea vorbirii coerente)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra de limbă și comunicare
Titular de curs	Sv. Dermejni-Gurgurov, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Gălușcă Lilia, asistent universitar
e-mail	_dermenji.svetlana@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.02.O.014	4	I	II	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Modulul *Limba română contemporană* este format din două unități de curs de specialitate care asigură un set de cunoștințe, capacități și competențe interconectate: *Fonetica și Dezvoltarea vorbirii coerente*. Achizițiile dobândite de studenți în cadrul modulului dat urmează a fi concretizate și dezvoltate în cadrul unităților de curs/modulelor de specialitate care vizează Lexicologia limbii române, Morfologia limbii

române Mijloace de îmbogățire a vocabularului, dar și în cadrul stagiilor de practică pedagogică. Se încadrează în categoria unităților de curs la specialitatea de bază, oferită în regim obligatoriu și are ca scop asigurarea, acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază în pronunția limbii române și dezvoltarea competenței de utilizare adecvată a vocabularului în corespundere cu situația de comunicare, de redactare a diferitor tipuri de texte, respectând anumiți parametri.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educationale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul politicilor europene;
- C-2.** Receptarea independentă a textelor științifice din domeniul politicilor europene;
- C-3.** Comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial în corespundere cu dezideratele politicilor europene actuale;
- C-4.** Respectarea prevederilor cadrului normativ- reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației politicilor lingvistice în școală;
- C-5.** Realizarea procesului educațional cu elevii ciclului gimnazial, prin valorificarea potențialului domeniilor științifice conexe, aplicarea tehnologiilor educationale adecvate particularităților de vârstă;
- C-6.** Implementarea prevederilor curriculare caracteristice politicilor lingvistice, a multiculturalismului în școală;
- C-7.** Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației multiculturale, intrculturale;
- C-8.** Proiectarea activităților instructiv-educative specifice educației multiculturale;
- C-9.** Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației interculturale/multiculturale , în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

- F-1.** Să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar; conceptele fundamentale specifice în proiectarea, realizarea și evaluarea educației multilingve în școală;
- F-2.** Să comunice un mesaj referitor la educația interculturală în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.
- F-3.** Să organizeze un mediu educațional prietenos și securizant, promovând educația interculturală
- F-4.** Să elaboreze proiectarea de lungă și de scurtă durată, selectând strategii didactice adaptate vârstei elevilor și particularităților etnice;
- F-5.** Să evalueze procesul educațional, rezultatele acestuia și a progresului înregistrat;
- F-7.** Să realizeze studii/cercetări în domeniul politicilor lingvistice europene;
- F-8.** Să proiecteze dezvoltarea profesională și ascensiunea în carieră în direcția interculturalismului actual și pe tot parcursul vieții.

Precondiții

Competențele dezvoltate în cadrul studierii disciplinei Limbă și comunicare.

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Obiectul de studiu.

Curs:

1. Fonetica ca disciplină de studiu. Tipuri de fonetică.. Importanța foneticii. Producerea și receptarea sunetelor limbii.

2. Compartimentele sau ramurile foneticii.
3. Producerea și receptarea sunetelor limbii.

Seminar:

1. Fonetica și fonologia. Sunetul și fonemul. Particularitățile fonemului.
2. Analiza conceptelor foneticii românești în opinia lui Sextil Pușcariu. Producerea și receptarea sunetelor limbii. Aparatul fonoarticulator: aparatul respirator, laringele și coardele vocale, cavități supraglotice.

Laborator:

1. Cercetarea individuală. Referate științifice.

Unitatea de învățare nr. 2 Sunetul limbii române.

Curs:

1. Clasificarea sunetelor. Vocalele. Clasificarea vocalelor. Criteriile de clasificare a vocalelor și a consoanelor. Semivocalele. Caracterizarea semivocalelor. Diftongul. Modul de formare a diftongilor. Tipuri de diftongi. Triftongii. Hiatul.

Seminar:

1. Distincția dintre vocale și consoane.

Hiatul

*Exerciții.

Laborator:

1. Realizarea unor referate științifice în baza lucrărilor lui Sextil Pușcariu.

Unitatea de învățare nr. 3 Elementele segmentale și suprasegmentale.

Curs:

1. Silaba. Teoriile silabei.
2. Tipologia accentului în limba română.
3. Componentele intonației.

Seminar:

1. Analiza fonetică.

Laborator:

1. Referate științifice.
2. Îmbunătățirea dicției în limba română. Exerciții de dicție.

Unitatea de curs 2. Dezvoltarea vorbirii coerente

Unitatea de învățare 2.1. Comunicarea cu caracter narativ

Practice.

Textul coerent – formă a comunicării în scris. Textul narativ și structura lui. Particularitățile textului narativ. Modalități de expunere. Cronotop. Temă. Idee. Elemente ale subiectului. Rezumatul.

Unitatea de învățare 2.2. Comunicarea cu caracter descriptiv

Practice

Particularitățile textului descriptiv. Descrierea naturii. Peisajul. Descrierea unei ființe. Descrierea unei persoane. Portretul moral și fizic. Autoportretul. Descrierea unui interior. Descrierea unei călătorii. Descrierea unui obiect.

Unitatea de învățare 2.3. Textul argumentativ

Practice

Particularitățile și structura textului argumentativ. Conectorii textului argumentativ. Analiza modelelor de texte argumentative.

Unitatea de învățare 2.4. Comunicarea cu caracter meditativ

Practice

Particularitățile textului meditativ. Tipuri de text meditativ. Structura textului meditativ. Interviu în 3

trepte.

Unitatea de învățare 2.5. Compoziții cu caracter informativ

Practice

Particularitățile textului informativ. Tipuri de texte informative. Reportajul. Anunțul. Avizul. Invitația. Postarea pe rețelele de socializare.

Unitatea de învățare 2.6. Compoziții cu caracter oratoric

Practice

Structura textului oratoric. Pașii necesari de urmat în elaborarea unui text discursiv. 10 sfaturi de la Abraham Lincoln despre scrierea unui discurs.

Unitatea de învățare 2.7. Compoziții cu caracter epistolar

Practice

Particularitățile textului epistolar. Tipuri de texte epistolare. Scrisoarea de recomandare. Scrisoarea de intenție. Scrisoarea de motivare. Scrisoare de mulțumire.

Unitatea de învățare 2.8. Compoziții cu destinație oficială

Practice

Particularitățile textelor oficiale. Tipuri și structură. redactarea textelor oficiale: cerere, procură, demers, notă explicativă.

Unitatea de învățare 2.9. Texte injonctive

Practice

Particularitățile textului injonctiv. Tipuri de text injonctiv: rețete, sfaturi practice, prospecte... Registrul stilistic. Modalități de realizare.

Unitatea de învățare 2.10. Probleme ale exprimării corecte

Practice

Greșeli frecvente atestate în vorbirea orală și scrisă. Tautologia. Pleonasmul. Cacofonia. Repetarea aceluiași cuvânt. Utilizarea cuvintelor cu sens impropriu. Forme gramaticale greșite. Accentuarea greșită a unor cuvinte.

Metode și tehnici de predare și învățare

- *Curs*: explicația; problematizarea; conversație euristică; eseu în 5 minute; graficul "T", Pro-Contra, brainstorming ș.a.
- *Seminar*: observația; experimentul; exercițiu; convorbire; chestionare orală, lucrul cu suportul curricular; învățarea bazată pe sarcini de lucru, probă practică; proiect ș.a.
- *Laborator*: simulare; exercițiul; modelarea; audierea fonetică

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea formatoare; evaluarea de tip cumulativ: curentă și finală.

Evaluarea inițială se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea formatoare se va realiza continuu pe parcursul activităților în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea curentă se va realiza în perioadele reglementate (săptămânile 5-8 și 10-13) în baza unor probe scrise care vor viza domeniile: cunoaștere și înțelegere; aplicare.

Evaluarea finală se va realiza în formă de interviu în baza unei probe de competență care va viza domeniul integrare.

Condiții de admitere pentru evaluarea finală: note pozitive (cel puțin nota 5) la evaluările curente (2 evaluări curente obligatorii); realizarea independentă sau ghidată a proiectelor individuale și de grup; realizarea sarcinilor de studiu independent; prezența la cel puțin 30% din orele de contact direct.

Nota semestrială se constituie din: notele obținute la două evaluări curente obligatorii; notele obținute

în cadrul studiului individual.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 60% - nota semestrială, 40% - nota de la examen.

Bibliografie

Unitatea de curs: Fonetica

1. M. Avram. Ortografia pentru toți. București, 1990.
2. I. Coteanu (coord.). Limba română contemporană. București, EDP, 1985
3. Flora Șuteu. Introducere în studiul ortografiei românești actuale. În: Th. Hristea (coord.). Sinteze de limba română, ediția a doua, revăzută și mult îmbogățită. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981.
4. N. Corlăteanu, Vl. Zagaevski. Fonetica. Chișinău, 1993.
5. S. Pușcariu. Limba română I. Privire generală. București: Editura Minerva, 1976.
6. S. Pușcariu. Limba română II. Rostirea. București: EAR, 1994.
7. G. Beldescu. Ortografia actuală a limbii române. București, 1984.
8. Marius Sala (coord). Enciclopedia limbii române. București: Univers enciclopedic, 2006.
9. V. Țurlan. Limba română contemporană. Introducere în fonetică. Fonologie. Galați, 2001.
10. Maria Constantinescu. Capcanele ortografiei. București, 1995.

Unitatea de curs : Dezvoltarea vorbirii coerente

11. Vasile Bahnaru. Modificări în ortografia limbii române. În: Filologie, nr. 1 (16), martie 2010.
1. Bidu-Vrănceanu, A., C. Călărașu, L. Ionescu-Ruxăndoiu, M. Mancaș, G. Pană-Dindelegan, *Dicționar de științe ale limbii* (DSL), București, Ed. Nemira, 2001;
2. Boldinog, Camelia, *Conținuturi implicite în discursul publicitar*, LL, 2000, vol. III-IV, p. 20-25;
3. Borțun, D., *Semiotica. Limbaj și comunicare*, București, SNSPA, 2001;
4. *Conversația. Structuri și strategii*, București, Ed. All, 1995;
5. Cvasnîi-Cătănescu, M., *Discursul publicitar actual*, I, II, în G. Pană-Dindelegan (coord.) *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*, București, Ed. Univers, 2002, p. 299-335;
6. Goddard, Angela, *Limbajul publicității*, Iași, Polirom, 2002;
7. Groza, L., *Discursul politic și sloganul publicitar* în LL, 1999, nr. 3-4, p. 14-17;
8. Guțu-Romalo, V., *Corectitudine și greșală*, București, Ed. Humanitas, 2000;
9. Hăulică, Cristina, *Textul ca intertext*, București, Ed. Eminescu, 1995;
10. Larson, Ch., *Persuasiunea. Receptare și responsabilitate*, Iași, Polirom, 2003;
11. Lochard, G., H., Boyer, *Comunicarea mediatică*, Iași, Institutul European, 1998;
12. Mancaș, M., *Coerența textului și figura retorică*, SCL, 1988, XXXIX, nr.4, p. 297-305;
13. Manoliu Manea, M., *Gramatica – pragmasemantică și discurs*, București, Ed. Litera, 1993;
14. McQuail, D., *Comunicarea*, Iași, Institutul European, 1999;
15. Plett, H.F., *Știința textului și analiza de text*, București, Univers, 1983;
16. Stănculescu, D., *Structuri conversaționale în reclamele radiofonice în Actele Colocviului Catedrei de limba română*, București, Ed. Univers, 2002, p. 309-317;

Bibliografie suplimentară:

1. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație*, ediția a V-a, București, Univers Enciclopedic, 1995.
2. I. Coteanu (coord.). Limba română contemporană. București, EDP, 1985 (2 volume).
3. Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române. București, 2005.
4. Em. Vasiliu. Fonologia limbii române. București, 1969.

5. F. Șuteu. Dificultățile ortografiei limbii române, București, 1996.
6. Flora Șuteu. Introducere în studiul ortografiei românești actuale. În: Th. Hristea (coord.). Sinteze de limba română, ediția a doua, revăzută și mult îmbogățită. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981.
7. G. Beldescu. Ortografia actuală a limbii române. București, 1984.
8. G. Gogin, Consoanele limbii literare moldovenești. Chișinău, 1969.
9. G. Gogin. Vocalele în hiat binar în limba moldovenească. Chișinău, 1986.
10. Hristea, Th. (coord.). Sinteze de limba română, ediția a III-a. București: Editura Albatros, 1984.
11. I. Melniciuc. Limba română. Ortografie. Punctuație. Expunere. Programe. Chișinău, 1996.
12. I. Toma. Limba română contemporană, București, 2001.
13. Ioana Vintilă-Rădulescu. Dicționar normativ al limbii române ortografic, ortoepic, morfologic și practic, Corint, București, 2009.
14. I. Iordan, Vl. Robu. Limba română contemporană. București: EDP, 1978.
15. Limba română: exerciții și teste. București, 1992.
16. M. Avram. Ortografia pentru toți. București, 1990.
17. N. Corlăteanu, Vl. Zagaevski. Fonetica. Chișinău, 1993.
18. Norme, ortografice, ortoepice și de punctuație a limbii române, Chișinău, 1991.
19. S. Pușcariu. Limba română I. Privire generală. București: Editura Minerva, 1976.
20. S. Pușcariu. Limba română II. Rostirea. București: EAR, 1994.
21. Al Rosetti, A. Lăzăroiu. Introducere în fonetică. București: EȘE, 1982.
22. Marius Sala. Introducere în etimologia limbii române. București: Univers Enciclopedic, 1999.
23. V. Șerban, I. Evseev. Vocabularul românesc contemporan. Schiță de sistem. Timișoara: Editura Facla, 1978.
24. F. Șuteu. Dificultățile ortografiei române. București: EȘE, 1986.
25. F. Șuteu. Influența ortografiei asupra pronunțării literare românești. București, EA, 1976.
26. Theodor Hristea. Principiile ortografiei românești actuale, în: Th. Hristea (coord.). Sinteze de limba română, ediția a doua, revăzută și mult îmbogățită. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981.
27. I. Toma. Limba română contemporană. Privire generală. București: Editura Niculescu, 1996.
28. V. Țurlan. Limba română contemporană. Introducere în fonetică. Fonologie. Galați, 2001.
29. Vl. Zagaevski. Culoarele accentului. Chișinău, 1988.
30. Em Vasiliu. Fonologia limbii române. București, 1965.

Denumirea programului de studii	LIMBA ROMÂNĂ ȘI ENGLEZĂ (ALOLINGVI)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Limba engleză și comunicare (2)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Catedra Filologie Engleză
Titular de curs	Baltag V., asistent univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	catedra.filengl@upsc.md

Codul	Număr de	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore
--------------	-----------------	-------------	------------------	------------------	------------------

cursului	credite ECTS				contact direct	Studiu individual
S2.02.O.015	6	I	II	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de specialitate, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop asigurarea achizițiilor de bază ce permit dezvoltarea competențelor de bază (lingvistice, verbale și comunicative) care să-i permită studentului să înțeleagă, să vorbească, să citească și să scrie în limba engleză. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate pe tot parcursul ulterior de studiu precum și în cadrul stagiilor de practică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-8. Aplicarea normelor lingvistice în formularea mesajelor simple și corecte, valorificând limba ca sistem.
- C-9. Utilizarea corectă, liberă și fluentă a vocabularului atât în vorbirea scrisă, cât și în cea orală;
- C-10. Utilizarea corectă a intonației în timpul citirii, accentuând cuvintele cheie din propoziții;
- C-11. Redarea corectă a textului dat utilizând vocabularul activ și frazelor folosind unele elemente de analiza;
- C-12. Analiza critică/expunerea punctului de vedere prin aplicarea diverselor metode și tehnici de comunicare;
- C-13. Respectarea structurii de principiu a mesajului oral, în diverse situații de comunicare.
- C-14. Respectarea structurii mesajului scris, în situații de comunicare specifice.

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor fi capabili să:

- F-9. înțeleagă și să poată utiliza orice regula de citire a vocalelor și consoanelor engleze;
- F-10. intoneze corect orice tip de propoziții;
- F-11. utilizeze vocabularul în situații și dialoguri;
- F-12. folosească ordinea corectă a cuvintelor în propoziția engleză;
- F-13. cunoască toate tipurile de propoziții;
- F-14. utilizeze regulile de punctuație corect;
- F-15. reacționeze spontan la orice întrebare și să interacționeze;
- F-16. explice în limba engleză a situațiilor de comunicare.

Precondiții

Studenții trebuie să posede cunoștințe și abilități de comunicare în limba engleză la nivelul A2.1.

Conținutul unităților de curs

UNIT 1. FOOD AND MEALS

Introductory Text. Topical Vocabulary. Vocabulary Exercises. *Text A. „An Englishman’s Diary” by S. Andrews; Text B. „Eating Out” by Clement Harding.* Dialogues. Supplementary Reading: „June’s Treat” by J. Galsworthy; „Fast Food” by R. Mitchell; „The Luncheon” by S. Maugham.

UNIT 2. SHOPPING

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises based on 2 different texts. Dialogues on the topic. Supplementary Reading (5 texts). Humour.

UNIT 3. HAVING THINGS DONE

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises based on 1 different texts. Dialogues on the topic. Supplementary Reading (3 texts). Humour.

UNIT 4. LEISURE TIME

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises based on 2 different texts. Dialogues on the topic. Supplementary Reading (3 texts). Humour.

UNIT 5. GETTING A JOB

Introductory text. Topical vocabulary. Vocabulary exercises based on 4 different texts. Dialogues on the topic. Supplementary Reading (1 text). Humour.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I - probă scrisă

Evaluarea periodică II - probă scrisă cu elemente de convorbire situațională

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Strategii de predare și învățare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I - probă scrisă

Evaluarea periodică II - probă scrisă cu elemente de convorbire situațională

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Bibliografie

Obligatorie:

9. Berestova A., et all. Everyday English. Saint Petersburg, 2013.
10. Golubovschi O., et all. Essential Course of English. Book I, Ion Creangă State Pedagogical University, Chisinau, 2013.
11. Oxenden C., Latham-Koening C. English File. 3rd ed. Elementary Student's Book, Oxford University Press, 2011.
12. Oxenden C., Latham-Koening C. English File. 3rd ed. Elementary Workbook, Oxford University Press, 2011.
13. McCarthy M., O'Dell F., English Vocabulary in Use. – Cambridge University Press, 2001.

14. on-line resources

Opțională:

15. Soars J., Soars L. New Headway. Elementary Student's Book. Oxford University Press, 2003
16. Soars J., Soars L., Maris A. New Headway. Elementary Workbook. Oxford University Press, 2003

Anul II , sem.III

Denumirea programului de studii	Limbi și Literaturi Străine, Arte Plastice și Design
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia educației
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra Psihologie
Titular de curs	Popescu Maria
Cadre didactice implicate	-
e-mail	popescumar22@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.03.O.019	2	II	III	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

1. *Psihologia educației* este disciplina care pune începutul pregătirii psihopedagogice a profesorului, creându-i atât un cadru explicativ al fenomenelor observabile în actul educativ cât și premisele unei intervenții educative eficiente.
2. Actualitatea constă în identificarea și investigarea cauzelor, dificultăților pe care le întâmpină elevii în procesul de studii, dar și găsirea pârgurilor de ordin psihologic prin care se eficientizează activitatea didactică, experimentarea celor mai eficiente metode și tehnici educaționale și didactice.
3. Datele psihologiei educației sunt utile pentru evaluarea rezultatelor obținute în activitatea didactică și în recomandarea măsurilor necesare progresului educativ. Prin intermediul acestei discipline putem să orientăm și să adaptăm subiectul spre acele strategii care corespund fondului și potențialului său individual psihic și neuropsihic, întrucât toate procesele cerebrale care contribuie la învățare sunt dependente de sistemul nervos și psihic, implicat de gradul de interes și efortul voluntar depus de către subiect.
4. Poziționarea logică a cursului în ciclul disciplinelor, conexiunile cu alte cursuri (legături pe vertical și orizontală).
 - Cursul face parte din cursurile fundamentale ale modului psihopedagogic;
 - este primul curs din modulul psihopedagogic, are tangențe cu psihologia generală, psihologia vârstelor, psihologia socială etc.
 - are la bază cultura și pregătirea generală a studentului, se sprijină pe disciplinele studiate în cadrul instituțiilor preuniversitare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei educației; de înțelegere a statutului epistemologic și a rolului psihologiei educației în pregătirea pentru cariera didactică.
- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: de stimulare a unei atitudini responsabile, pozitive față de dezvoltarea profesională pentru cariera didactică; de stimulare a comportamentelor prosociale, de relaționare constructivă cu diverși factori educaționali și de implicare activă în viața comunității.
- Competențe de analiză: evaluarea critică a situațiilor problematice/conflicte și a soluțiilor posibile în sistemul de învățământ actual; de a participa la dezbateri și a analiza probleme pedagogice.
- Competențe de dezvoltare profesională continuă: de promovare a relațiilor interpersonale centrate pe valori și principii democratice în activitatea didactică; de adoptare a unei atitudini inovative, receptive, deschise față de schimbare, optimizare și asigurarea calității în educație.

Finalități de studii

- Dezvoltarea competențelor de cunoaștere și înțelegere: să definească obiectul de studiu, importanța teoretică și practică, obiectivele disciplinei, legătura ei cu științele educației; să cunoască particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor; să cunoască și să înțeleagă aspectele caracteristice relației profesor-elev; să cunoască și să înțeleagă particularitățile clasei de elevi ca grup social și a relațiilor existente la acest nivel.
- Dezvoltarea competențelor de aplicare a cunoștințelor și a înțelegerii: să folosească metodele și tehnicile psihologice în investigarea și interpretarea fenomenului de eșec școlar din punctul de vedere al profesorului, elevului și părintelui; să identifice particularitățile specifice profesorului eficient; să identifice nivelulul motivațional necesar elevului pentru o învățare eficientă; să interpreteze factorii facilitatori și frenatori ai creativității elevului; să identifice factorii perturbatori ai învățării școlare să manifeste atitudine de toleranță și respect față de diversitatea (religioasă, rasială, etc.) elevilor; să manifeste atitudini pozitive față de interesele, înclinațiile și aptitudinile elevilor, atitudine materializată în realizarea demersului didactic; crearea unui climat afectiv pozitiv (bazat pe încredere, acceptare, toleranță, dorință de învățare) în grupul de copii; să manifeste reacție de răspuns la nevoile de dezvoltare individuală a elevilor, prin promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice; să construiască fișa psihopedagogică a elevului; să utilizeze strategii de predare-învățare-evaluare care să stimuleze elevii în învățare, să îi ajute să se cunoască și să se autoevalueze, încurajând astfel progresul fiecăruia; să valorifice particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor în proiectarea și organizarea procesului instructiv-educativ; să valorifice în activitatea didactică teoria inteligențelor multiple.
- Dezvoltarea competențelor de analiză: să opereze analitic, sintetic și critic cu conținutul informațional din domeniul psihologiei educației; să opereze corect cu noțiunile din psihologia educației; să formuleze judecăți privind procesul de instruire și educație a elevilor; să analizeze rolul factorilor, crizelor, neoformațiunilor, perioadelor senzitive, situațiilor sociale, activității primordiale, zonei proxime etc. în cadrul procesului instructiv-educativ.
- Dezvoltarea competențelor de formare profesională continuă: să-și dezvolte abilități de relaționare /comunicare eficientă profesor-elev; să dea dovadă de îmbogățire permanentă a arsenalului de cunoștințe în domeniul psihologiei educației; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură a psihologiei; să cunoască noile teorii ale învățării; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în

domeniul psihologiei educației.

Precondiții

1. Discipline anterior studiate: *Psihologia generală, psihologia vârstelor.*

2. Condiții prelabile:

- cunoașterea limbii de instruire la nivel de vorbitor adult;
- operaționalizarea termenilor în domeniul: psihologiei generale, psihologia vârstelor;
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un eseu, referat; de a căuta și rezuma sursele bibliografice; de organizare independentă a activității de învățare; de gestionare eficientă a timpului pentru realizarea lucrului individual etc.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Introducere evolutivă în psihologia educației.

Obiectul de studiu al psihologiei educației; obiectivele și problemele psihologiei educației; istoriografia; legătura cu alte științe; metodele de cercetare.

Tema 2. Psihologia învățării.

Definirea conceptului de învățare; caracteristicile învățării didactice; factorii învățării; tipuri, forme și niveluri ale învățării; succesul și insuccesul școlar; teoriile învățării.

Tema 3. Principiile și legile învățării eficiente.

Învățarea eficientă; etapele, pricipiile, legile învățării eficiente; evoluția performanței de învățare pe parcursul unei zile/săptămâni; curba uitării; evoluția ontogenetică a capacităților de învățare.

Tema 4. Psihologia procesului educațional.

Aspectele psihologice ale educației; formarea sferei morale a personalității; factorii de grup ca forțe dinamizatoare ale procesului instructiv-educativ; caracteristicile, structura și funcțiile grupului școlar.

Tema 5. Psihologia cadrului didactic.

Personalitatea profesorului; aptitudinile pedagogice; structura activității pedagogice; relațiile profesor-elev; stilurile educaționale.

Tema 6. Personalitatea elevului.

Identificarea; dobândirea identității; metode de autocunoaștere și de intercunoaștere; dezvoltarea personală; stima de sine; dezvoltarea stimei de sine.

Tema 7. Nivele de abordare a personalității elevului.

Nivelul emoțional de abordare a personalității; mecanismele de apărare; nivelul comportamental de abordare a personalității; modelul structurării personalității după Eric Bern; nivelul cognitiv de abordare a personalității; tendințe dezadaptative ale gândirii.

Tema 8. Comunicarea asertivă.

Comunicarea și comportamentul asertiv; comportamentele opuse asertivității; principii de dezvoltare a comunicării asertive; modalități de ameliorare a comunicării; limbajul responsabilității.

Tema 9. Conflictul educațional

Structura, funcțiile, simptomele conflictului; stiluri de abordare a conflictelor; principii de management al conflictelor; strategii de prevenire a conflictelor.

Strategii de evaluare

Prin examen scris ce se constituie din:

- Proba de evaluare curentă: test.
- Activități în cadrul seminarelor: prezentări orale și scrise; participări în dezbateri; analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate, informație suplimentară la subiect etc.

Proba de evaluare finală care se constituie din test docimologic.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Boncu Șt., Ceobanu C. Psihosociologie școlară. Ed. Polirom, Iași, 2013.
2. Cosmovici A., Iacob L. Psihologie școlară. Ed. Polirom, Iași, 1999.
3. Losii E. Psihologia educației. Chișinău, Ed. CEP USM, 2014.
4. Golu P., Golu I. Psihologie educațională. Ed. Miron, București, 2003.
5. Pânișoară I.-O. Comunicarea eficientă. Ed. a III-a., Ed. Polirom, Iași, 2006.
6. Petrescu P. Psihologie și educație. Ed. Eurostampa, Timișoara, 2007.
7. Sălăvăstru D. Psihologia educației. Ed. Polirom, Iași, 2004.

Opțională:

1. Albu G. O psihologie a educației. Ed. Institutul European, Iași, 2005.
2. Crahay M. Psihologia educației. Ed. Trei, București, 2009.
3. Gavreliuc D., Gavreliuc A. Școală și schimbare socială. Editura Universității de Vest, 2012.
4. Negovan V. Introducere în psihologia educației. Ed. Universitară, București, 2005.
5. Stănescu M. Instruirea diferențiată a elevilor supradotați, Ed. Polirom, Iași, 2002.
6. Turcu F., Turcu A. Fundamente ale psihologiei școlare. Ed. a II-a, Ed. Educațional, București, 1999.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (alolingvi)
Ciclul	I
Denumirea cursului	Literatura universală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Titular de curs	Viorica Zaharia, conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	vi_zaharia@yahoo.fr

Codul cursului	Număr de credite	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact	studiu

	ECTS				direct	individual
G.03.O.020	6	II	III	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul universitar *Istoria Literaturii Universale* constituie o introducere în istoria fenomenului literar mondial, fiind destinat studenților filologi, interesați de o pregătire riguroasă și de atingere de performanțe maxime atât în procesul de învățare, cât și în activitatea pedagogică. Disciplina face tandem cu celelalte ramuri ale științei literare Teoria și Critica Literară, Poetica și Retorica, Semiotica și Stilistica. În același timp, *Istoria Literaturii Universale* se întregrează în mai vastele discipline Istoria Culturii și Civilizației și Estetica Conținutul cursului constituie o sinteză coerentă și unitară, cu funcționalitate teoretică și practică, a concepției asupra fenomenului literar mondial. Atenția se concentrează asupra problemelor fundamentale din aria fenomenului literar universal. Algoritmii preconizați pentru analiza literară iau în considerație stadiul investigațiilor specializate, achizițiile teoretice și metodologice în vederea surprinderii cât mai reușite a miracolului fiecărei creații și a semnalării inefabilului caracteristic textului literar. Studenții trebuie să obțină pe final capacitatea de a combina observațiile critice cu uneloe comentarii filozofice și psihologice, să emită judecăți axiologice și metaliterare, având conștiința faptului că literatura face parte dintr-un complex cultural indivizibil. Cursul presupune și cunoașterea literaturii critice la temă și cuprinde întreaga perioadă a istoriei literaturii universale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1: cunoașterea obiectului de studiu al disciplinei; identificarea metodelor de cercetare în domeniu; determinarea particularităților fenomenului literar postmodern.universal.

C-3: capacitatea de a însuși și a analiza informații; de a efectua analize literare pe textele reprezentative pentru diferite estetică literare; de a exemplifica adecvat temele și motivele literare specifice uneia sau alteia dintre mișcările literare.

C-3: capacitatea de a opera cu conceptele de literatură universală, generală și mondială; de a identifica particularitățile literaturii realiste și a celei simboliste; de a discrimina între realism și modernism; de a integra sau diferenția avangarda în /de modernism; de a identifica însemnele postmodernismului în fenomenul cultural și în textul artistic;

C-4: capacitatea de analiză comparativă, de explicare a noutății de viziune a operelor semnificative din literatura universală; de a identifica temele, motivele și particularitățile specifice anumitor epoci, curente, fenomene, scriitori, opere literare.

C-5: se demonstrează în practica de analiză a fenomenului literar, atât în cadrul orelor, cât și în cel al evenimentelor literare sau culturale. Dezvoltarea culturii teoretice de a dialoga polemic cu oponenții. Stabilirea de corespondențe între literatura română și cea universală.

C-6: conceperea fenomenului literar ca parte integrantă a unui sistem cultural; aprecierea importanței cunoașterii literaturii în formarea personalității; determinarea nivelului de sincronizare a literaturii române cu fenomenul literar universal, Proiectarea unor cercetări interdisciplinare în diversele ramuri ale științei literaturii în vederea integrării socio-culturale; lărgirea receptivității față de ideile teoretice deschizătoare de noi perspective pentru studiul literaturii; deschiderea față de schimbările survenite pe plan literar în concordanță cu ritmul dezvoltării culturii generale.

Finalități de studii

F-1. Să se orienteze cu lejeritate în materia nouă a literaturii universale;

F-2. Să cunoască epocile și curente literare, scriitorii reprezentativi și operele acestora;

F-3. Să-și exprime atitudinile și gândirea critică prin interpretarea cât mai personală a valorii unor texte literare sau fenomene culturale;

F-4. Să explice și să interpreteze relația dintre autori, opere, structuri tematice, idei;

F-5. Să identifice și să explice anumite interferențe; arte plastice – literatură, muzică – literatură, filosofie – literatură etc.

F-6. Să identifice și să comenteze anumite fenomene din literatura națională în raport cu fenomenele literare (curente, școli, mode literare ș.a.) din literatura mondială.

Precondiții

- Pentru a participa și a promova acest curs, studenții trebuie să posede cunoștințe de la cursurile Introducere în studiul literaturii, Introducere în lingvistică, Folclor și mitologie și Științe filosofice.
- Să dispună de o cultură literar-artistică formată prin lectura și receptarea textelor literare.
- Sunt necesare cunoștințe elementare din domeniul teoriei literare și poeticii.
- Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a comenta și analiza o opera artistică.

Conținutul unităților de curs

1. Literaturile antichității. Istoria Literaturii Universale – știință a literaturii. Obiectul și importanța Istoriei literaturii universale. Locul Istoriei Literaturii Universale în contextul științelor umaniste. Prezentare panoramică a succesiunii epocilor și a curentelor literare și culturale.

ANTICHITATEA. Mitul și gândirea mitică. Mitologia sursă de inspirație pentru literatura antică. Literaturile Orientului antic. Literatura sumero-babiloniană. *Epopoea lui Ghilgameș*. Literatura egipteană. Literatura ebraică. Literatura indiană. *Vedele*. Poezia epică: *Mahabharata* și *Ramayana*. Literaturile chineză, persană și arabă.

Literatura antică greacă. Periodizarea și particularitățile evoluției. Eposul lui **Homer**. Poemele epice *Iliada* și *Odiseea* și problema homerică. Direcții ale liricii: **Solon, Sapho, Anacreon, Pindar, Teocrit**.

Tragedia antică greacă. Corul, baza mitologică și abordări particulare. Funcția etico-educativă a tragediei elene. **Eschil** – părintele tragediei grecești. Dragostea pentru oameni și încrederea în forțele civilizației în *Prometeu înlănțuit*. Noul crez moral și religios, exprimat în trilogia *Orestia*. Ddestinul tragic și datoria morală și cetățenească la **Sofocle**. *Oedip rege* – cea mai zguduitoare tragedie din antichitate. *Antigona* – lupta dintre legile cetății și cele nescrise ale sângelui. Analiza psihologiei personajelor la **Euripide**. Dezvăluirea universului interior al eroinei abandonate în *Medeea*.

Comedia antică greacă și rolul său. **Aristofan** – părintele comediei grecești. Diversitatea problemelor abordate. Proza antică greacă. Romanul lui **Longos** *Dafnis și Cloe*.

Literatura Romei Antice. Originile literaturii latine. Perioada influenței grecești. Teatrul latin. Caracterul dramatic al comediilor lui **Plaut**. Satira moravurilor și imaginile vieții de familie. Tipul bogătaşului zgârcit în *Oala cu bani*.

Literatura latină în epoca lui August. **Virgiliu**. Elogiul naturii și al vieții pastorale în *Bucolicele*. Simpatie și prețuire pentru omul de la țară și îndeletnicirile lui în poemul didactic *Georgicele*. Erudiția, simțul civic și sensibilitatea umană în epopeea *Eneida*. Critica socială în satirele și epodele lui **Horatiu**. Varietatea subiectelor în ode. **Ovidiu** – cel mai mare poet elegiac al latinității. Etapele creației. *Arta iubirii* – sfaturi în câștigarea și menținerea iubirii. Tezaurul popular valorificat în *Fastele* și *Metamorfozele*. Elegiile exilului: *Tristele* și *Ponticele*.

2. Literatura Evului Mediu. Condițiile istorice și culturale ale Evului Mediu. Reflectarea spiritului epocii. Poetica efectului. Literatura medievală în limba latină. Poezia goliarzilor.

Premizele apariției unor literaturi în limbi naționale. Eposul eroic medieval. Eposul irlandez: saga. Eposul scandinav: Eddele. Poezia scanzilor. Poemul anglo-saxon Beowulf. Franța: Cântecul lui Roland. Spania: Cântecul Cidului. Germania: Cântecul Nibelungilor. Rusia: Cântecul oastei lui Igor.

Cavalerismul. Romanul curtean. Ciclul romanelor antice și cel breton. Tristan și Isolda. Poezia cavalerescă. Franța: truverii și trubadurii. Italia: școala siciliană și școala dulcelui stil nou. Literatura orașelor. Poezia alegorico-didactică: Romanul Trandafirului. Teatrul medieval. Temetica și poetica în Testamentul lui François Villion.

Prerenășterea. Dante Alighieri: poet și gânditor. Jurnalul intim sentimental Viața nouă. Operele în proză ale lui Dante. Divina Comedie – sinteză a existenței umane și artistice.

3. Renașterea europeană. Umanismul și barocul. Epocă istorică și culturală. Umanismul – mișcare

culturală și concepție despre lume. Reafirmarea omului. Laicizarea și individualizarea literaturii.

Renașterea în Italia. Apariția fenomenului renașcentist. **Francesco Petrarca**. Conflictul interior al poetului dintre intelectul medieval și melancolia lumii noi. *Canzonierul* – povestea iubirii pentru Laura. Sentimentul formelor frumoase. **Giovanni Boccaccio** – fondatorul literaturii Renașterii, nuvelist renumit. Structura unitară a povestirilor din *Decameconul*, tematica, reflecția spiritului șovăielnic a unei lumi în tranziție. **Niccolo Machiavelli**. Satirizarea viciilor în comedia *Mătrăguna*. Comedia dell'arte – o formulă nouă de teatru. **Ludovico Ariosto**. Poemul cavaleresc *Orlando furiosul*.

Renașterea în Franța. Extinderea renașcentismului italian în Franța. Particularitățile culturale autohtone. **François Rabelais**. Erudiția și umanismul autorului. Structura romanului *Gargantua și Pantagruel*. Semnificația alegoriei și a simbolurilor operei. Satira și umorul lui Rabelais. Cercul Pleadei și școala lioneză. Manifestul Pleadei. **Pierre de Ronsard**. Lirismul. Tema iubirii, motivul horațian „fugit irreparabile tempus”.

Renașterea în Spania. Romanul picaresc. **Miguel de Cervantes Saavedra**. *Iscusitul hidalgo Don Quijote de la Mancha* – cel mai bun roman al Renașterii spaniole. Structura și subiectul operei. Imaginea lui Don Quijote – oscilarea între aspirații și posibilități, între ficțiune și realitate, între luciditate și nebunie.. umorul înțelept al lui Sancho Panza. **Lope de Vega**. Comedia *Câinele grădinarului*. **Calderon de la Barca**. Ideea deșertăciunii și a iluzionismului vieții. Capodopera *Viața este vis*.

Renașterea în Anglia. Direcții ale romanului. **William Shakespeare**. Poezia.. Dramele istorice. Comediile Umanismul german. **Desiderius Erasmus**. Bucuria comunicării. Verva satirică în *Lauda nebuniei*. Paradoxul și echivocul – formule ale scriitorului.

4. Clasicismul secolelor XVII și XVIII. Literatura secolului al XVII-lea. Contextul istoric și cultural, raționalismul lui Rene Descartes. Climatul baroc. CLASICISMUL. Clasicismul francez. Constituirea doctrinei. Principiile curentului: raționalismul, imitația naturii, imitația anticilor, relația artă-morală, relația artă-geniu. Regulile clasicismului: verosimilul, conveniența, miraculosul, unitățile (de timp, de loc, de acțiune), puritatea genului și a stilului.

Marii clasici francezi. Pierre Corneille – renovatorul tragediei moderne. Noțiunile de eroism și glorie în piesa Cidul. Confruntarea dintre trăirea personală și îndatorirea civică în Horațiu. Jean Racine. Relieful tragic. Teatrul marilor pasiuni. Gustul pentru conflictul psihologic. Dedublarea și criza personajului racinian, aflat în forța pasiunii și a destinului. Fedra – o tragedie nominalistă: problema n-o constituie culpabilitatea ci tăcerea Fedrei. Ideea fidelității conjugale, a demnității umane și a curajului sacrificial în Andromaca.

Molière. Simțul teatrului și stilul lui Molière. Percepția comică a realului. Filosofia lui Molière: legea comunității, legea morală a măsurii, legea socială a solidarității. Ridicolul excentricității în comediile lui Molière: Avarul, Tartuffe sau Impostorul, Mizantropul. Jean de la Fontaine. Ridicarea fabulei la înălțimea literaturii de valoare universală. Compoziția fabulelor similară piesei de teatru. Varietatea fabulelor.

5. Iluminismul și literatura epocii luminilor. Atmosfera epocii, gândirea. Iluminism versus clasicism. Idei filosofice. „Enciclopedia” și literatura franceză în „Veacul luminilor”. **Montesquieu**. Noutatea viziunii generale despre societate, instituții, moravuri, forme de guvernare în *Scrisori persane*. **Denis Diderot**. Adeziunea autorului la direcția burgheză, moralizatoare și sentimentală: *Jacques Fatalistul, Călugărița*. **Jean-Jeacques Rousseau** – precursor al sentimentalismului preromantic. **Voltaire**. *Candid sau optimismul* – roman antiiluzionist.

Literatura engleză și germană în secolului al XVIII-lea. Cultivarea romanului de aventuri și călătorii, precum și a romanului picaresc. **Daniel Defoe**. *Viața și nemeipomenitele aventuri ale lui Robinson Crusoe*. **Jonatan Swift**. *Călătoriile lui Guliver în jurul lumii*.

Aspirațiile intelectualității germane. **Johann Wolfgang Goethe** – cel mai complex și reprezentativ scriitor al Germaniei. Etapele liricii. Romancierul și memorialistul. Confesiunea în romanul *Suferințele tânărului Werther*. Omul de teatru și dramaturgul. *Faust* – opera majoră a scriitorului. Tragismul vieții și al cunoașterii. Problema binelui, arăului și a libertății. Neliniștea faustică.

6. Secolul al XIX-lea în literatura universală. Romantismul. Apariția romantismului. Trăsăturile

generale ale curentului. Fundamentele teoretice, filosofia romantică germană. Principiile esteticii romantice. Personajul și cadrul romantic. Teme și motive dominante.

Literatura romantică germană. **Novalis**. Crezul poetic și filosofia „idealismului magic”. Culegerea *Imnuri către noapte*. Celebrarea nopții ca mister creator și simbol al infinitului. Romanul *Heinrich von Ofterdingen*. Motivul florii albastre, simbol al dorului nemărginit, motivul minerului, simbol al căutării valorilor spirituale. **E.T.A.Hoffmann**. varietatea gamelor fantasticului. Romanele *Motanul Murr*, *Elixirurile diavolului*, culegerea de povestiri *Frații Serapion*. Sensibilitatea poeziei lui **Nikolaus Lenau**: deznădăjduire și melancolie. **Heinrich Heine** – poet al naturii. Peisajul marin și drumurile de munte.

Literatura romantică engleză. Fenomenul „reînvierii romantice” în Anglia. Poezii lacurilor. **William Wordsworth** – părintele romantismului englez. Manifestul din volumul *Balade lirice*. **Samuel Taylor Coleridge**. Atmosfera misterioasă și simțul culpabilității în *Balada bătrânului marinar*. **Walter Scott** – întemeietorul romanului istoric. Subiectele și atmosfera romanelor, vitalitatea personajelor și coloritul local. Romanul *Ivanhoe*. Conflictul dintre băștinașii anglo-saxoni și cuceritorii normanzi.

A doua generație romantică. **George Gordon Byron**. Conturarea personajului byronian: *Peregrinările lui Childe Harold*, *Poemele orientale*, tema faustică în poemul dramatic *Manfred*. Poemul satiric antiromantic *Don Juan*. Sensitivitatea poeziei lui **John Keats**. Treptele creației lui **Percy Bysshe Shelley**. Poemul dramatic *Prometeu descătușat*.

Literatura romantică franceză. „Mișcarea romantică” în Franța. Poezia lui **Alphonse de Lamartine**: sensibilitate și emoție, melancolie și visare. Spontaneitatea confesiunii. Drama singurătății morale în poezia lui **Alfred de Vigny**. Poezia meditației filosofice. Tema eroului sortit nenorocirilor. Soluția luptei. Poezia lui **Alfred de Musset**: dragoste de viață, sensibilitate nervoasă, tonul conversativ. Poet al pasiunii în elegiile intitulate *Noptile*.

Victor Hugo – poet, romancier, eseist, pamfletar, dramaturg. Aspecte ale liricii: trăirea personală, evenimentele timpului și cadrul natural. Poezia epică: *Legenda secolelor*. Romanul *Notre-Dame de Paris*. Subiectul, personajele: catedrala, mulțimea... *Mizerabilii* – roman cu o construcție monumentală, cu aspect de frescă și ritm de epopee. Tema salvării și înălțării omului prin bunătate și căință. Drama *Hernani* – tema iubirii și geloziei, a onoarei și ospitalității.

Romantismul italian. **Giacomo Leopardi** – poet al disperării și durerii. Romantismul rus, cadru istoric și cul tural. **Alexandr Sergheevici Pușkin** – poet de o deosebită intensitate și puritate a sentimentului. Explorarea tradițiilor populare. Predominarea dimensiunii lirice. Poemele epice de proporții ample. Romanul în versuri *Evgheni Oneghin*. Proza și dramaturgia. **Mihail Iurievici Lermontov**. Motivele centrale: exaltarea vieții, a naturii și a iubirii.. accente de revoltă contra societății. Poemul *Demonul*.

Romantismul american, ambianța epocii. **James Fenimore Cooper**. Romanele cu temă autohtonă: viața și conflictele indienilor și pionierilor americani. **Edgar Allan Poe** – precursor al poeziei moderne. Creator al unui univers ciudat, dominant de groază, fatalitate, prezența morții. Sugestia atmosferei. **Walt Whitman**. Poemul *Fire de iarbă*. Afirmarea individualității puternice și generoase, dragostea pentru oameni și natură, elogiul vieții citadine.

7. Realism și naturalism în literatura universală. Schimbarea atitudinii estetice. Realism. Definiția și sensurile termenului. Simultaneitatea realismului și romantismului. Condiții de impunere și manifestare. Manifestul lui Courbet. Primul teoretician al realismului, Champfleury. Trăsături ale literaturii realiste. Realizările concrete ale realismului ca atitudine estetică bine determinată sunt legate de climatul specific fiecărei literaturi naționale în sec. XIX. Punctul de plecare este Franța. Dar literaturile realiste din Anglia, Rusia, Norvegia, SUA sunt la fel de valoroase pentru patrimoniul literaturii universale.

Realismul în arte se referă la acuratețea și detaliile concrete ale vieții și ale problemelor sale, fie că e vorba de pictură, literatură, dramă sau film. Aceasta nu înseamnă însă că arta trebuie să fie fotografică: o pictură a unui individ arătându-și caracterul adevărat poate fi mai realistă decât o fotografie.

Naturalismul și literatura nonrealistă. *Numele* curentului. *Importanța biologicului în structura personalității omului*. Naturalismul, ipostaza extremă a Realismului, urmărește reproducerea tuturor aspectelor realității, până și cele mai sumbre și mai abjecte. Naturalismul se naște și se dezvoltă în

condiții istorice și culturale similare cu ale Realismului. Este o școală literară care are drept obiective aplicarea în artă a metodelor științei pozitive, reproducerea realității cu obiectivitate perfectă și sub toate aspectele sale chiar și cele mai vulgare. Emil Zola este considerat drept șef, legitimând naturalismul atât prin romanele sale cât și prin opera teoretică. Este vorba, de fapt, despre un realism exacerbat frecventat mai ales în literatura franceză între 1870 și 1890 și născut ca o reacție polemică la romantismul patetic. Întemeiat pe teoriile despre influența mediului, despre psihologia văzută ca manifestarea a fiziologicului, despre ereditate, romanul naturalist are de înfățișat condiția umană supusă determinismului social și biologic, într-un stil neutru, incolor.

8. Romanul realist și marii romancieri. Teatrul realist. Impunerea romanului realist este concomitentă cu inovațiile în domeniul imprimeriei, evoluția publicațiilor periodice și a cotidienele ieftine care își deschid paginile scriitorilor pentru foiletoane, de asemenea, cu momentul în care sunt întrunite anumite condiținecesare apariției unei literaturi de masă. Romanul dobândește, pe lângă un public numeros, și o anumită „demonstrare” literară, contemporană. Toate acestea contribuie la promovarea romanului ca gen literar major.

Balzac este scriitorul care constata, pe la 1830, o slăbire a mijloacelor romanului și găsea ca soluție pentru revigorare amănuntul desprins din realitatea imediată. În prefața la *Comedia umană*, romancierul anunță că în acest amplu proiect va încerca un inventar al tuturor viciilor și virtuților umane, invenar nefăcut de niciun istoric de până la el.

Prin definiția sui-generis a romanului, într-unul din capitolele romanului *Roșu și negru*, Stendhal este considerat unul dintre întemeietorii romanului modern. Gustave Flaubert, maestru al stilului în arta realistă.

Realismul englez. Dickens și romanul social. Specificul realismului rus. Literatura angajată în lupta socială. Dostoievski, promotor al psihologismului în literatura europeană. Tolstoi și epopoea Rusiei.

9. Revolta lirică de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Simbolismul și începutul epocii moderne
Parnasianismul. Principiile școlii parnasiene. Scriitorii parnasieni și artă lor impersonală din “turnul de fildeș”. Th. Gautier și teoria “artei pentru artă”. Opunerea artei oricărei utilități. Refuzul de a aborda probleme ale lumii înconjurătoare.

Baudelaire, poetul care a revoluționat esențial lirica, prin modernitatea creației sale: În opera sa coexistă elemente romantice, parnasiene și simboliste.

Simbolismul, curent literar apărut în Franța la sfârșitul secolului al XIX-lea, ca reacție împotriva romantismului, parnasianismului și naturalismului, promovând conceptul de poezie modernă. Estetica și poetica simbolismului european. În concepția simbolistilor, descripția rece, parnasiană, ca și observația meticuloasă, naturalistă, urmărind să decupeze “o felie de viață”, nu pot surprinde altceva decât o realitate superficială, o lume a aparențelor.

Înainte de a fi definită această nouă orientare, în **1857**, când în poezia europeană se prelungea **romantismul**, **Charles Baudelaire** publica volumul de poezii *Les Fleurs du Mal (Florile raului)*, ce conținea deja elementele unei noi sensibilități și anunța, deci, revoluția poetică modernă. Așadar, **Charles Baudelaire** se situează la răspântia dintre romantism și simbolism, iar simbolistii și-l revendică drept precursor, biografia și opera lui întruchipând perfect mitul *poetului blestemat*.

Poeții simbolști vor prelua din școlile anterioare tot ce se potrivea spiritului lor neliniștit și dornic de „altceva” decât ceea ce le putea oferi mediul ambiant și vor fi receptivi la tot ce este nou în domeniul filozofiei, artelor (picturii, muzicii), științelor. La baza simbolismului stă osmoza dintre *poet și lumea din jur*, dar nu în sensul căutărilor de **analogii** ușor de stabilit între starea de spirit și natură, ca în poezia populară sau la romantici, ci în sensul că **simbolistii** văd în sufletul individual chintesenta vieții cosmice, a palpului vital existent în întreaga natură.

10. Secolul al XX-lea în literatura universală. Mutațiile complexe survenite în cele trei genuri literare. Tendințele epicii și curente apărute în lirică în prima jumătate a secolului, din perspectiva interdisciplinarității. Principalele teme și forme dramatice ale secolului, corelate și cu dezvoltarea artei spectacolului.

Mutațiile produse în dezvoltarea materială și științifică a omenirii „șocurile” pe care le-a cunoscut lumea în perioada de sfârșit a secolului al XIX-lea și jumătatea celui următor. Criza generată de aceste mutații a afectat, în special, mediile intelectuale și mai puțin masele care își abandonează puțin câte puțin moștenirea culturală de origine rurală pentru o cultură a consumului și divertismentului răspândită prin noile tehnici de comunicare.

Reacția la fenomen și analiza lui se configurează din direcții diferite ale cunoașterii umane: teologia, istoria, estetica, antropologia, sociologia, psihologia, artele și filosofia. Fiecare în domeniul ei și din perspective proprii descoperă semne, le interpretează, își pun întrebări și caută soluții, toate pe un fundal de alarmă care depășește cu mult interesul pur cognitiv.

Literatura a oglindit o mare parte dintre datele acestor domenii, s-a complicat ideatic, a renunțat la autonomia expresiei, generând o zonă de interferență, de interdisciplinaritate cu finalitate estetică: războiul a devenit temă curentă, relativitatea – o perspectivă asupra lucrurilor, principiile freudiene – o modalitate de a interpreta psihicul personajului, filosofia absurdului – cauzalitatea dramei omului modern. Scriitorii sec. XX sunt preocupați de: problemele fundamentale ale omului, locul omului în lume, esența naturii umane, posibilitatea de afirmare a omului în epocile complexe ale modernității și postmodernității. Critica literară capătă o importanță deosebită, ea se dezvoltă strâns legată de curentele literare și de ideile de acum, oferă o gamă de interpretări ale fenomenului literar, textul servind ca unic punct de pornire pentru interpretarea fenomenului literar.

În sec. XX, în linii mari, în literatura universală se impun două tipuri mari de literatură: Realistă, care continuă tradițiile sec. XIX în special, și cea Modernistă, în care accentul se pune pe înnoirea literaturii atât la nivelul problematicii, al conținutului, cât și la nivel formal (genuri, specii, structură, compoziție, procedee artistice, etc.). Aceste două direcții nu se opun totalmente: elementele uneia cu ale celeilalte se interpătrund inclusiv într-o operă sau în creația unui singur scriitor. Ambele tipuri și interferarea lor se observă în toate genurile. De aici reies cele 2 mari curente ale secolului XX literar: Realismul și Modernismul.

11. Modernism și avangardele primei jumătăți de veac. Modernitatea e un concept estetic ce conotează în primul rând corespondența dintre opera de artă și epoca în care ea este făurită, legătura strânsă, dar, în același timp atât de subtilă, dintre creația artistică și mediul social care o generează. **Miza modernismului** e autenticitatea, consonanța dintre trăire și operă, dintre textul literar și emoția estetică. Elementul novator, noutatea e principiul fundamental al **modernismului**, chiar dacă raportarea sa la tradiție trebuie mereu refăcută, în sensul că modernismul se exprimă pe sine în termeni de opoziție față de o tradiție anchilozantă, stagnantă, needificatoare. **Modernismul** e, așadar, o expresie a unui anumit radicalism de expresie și de conținut, el înglobând în sfera sa simbolismul, expresionismul, imagismul etc.

În sens restrâns: mișcare literară de la sf. sec. XIX din America Latină (apoi în Spania și Portugalia), marcată de influența parnasianismului și simbolismului. Astfel, pentru prima oară, în 1890, modernismul devine numele unui curent când **Ruben Dario** și **Antonio Machado** fondează *il modernismo*. **H. Friedrich**, în *Structura liricii moderne* crede că modernitatea începe cu Ch. Baudelaire, după ce, la vremea sa, poetul însuși se considera modern). Sigur însă putem spune ca de la **Ruben Dario** începe **modernitatea** (în opoziție cu **postmodernitatea** zilelor noastre). În sens larg: mișcarea manifestată în literatura europeană a intersecției de veacuri XIX-XX, continuând până după 1950; opusă tradiționalismului. Se caracterizează prin ruperea cu tradiția, anulând-o, și prin înnoirea literaturii în spiritul epocii moderne.

Uneori e încadrat în **Modernism** și **Avangardismul** (sau «avangarda istorică») ca formă extremă a modernismului. Alteori între ele se pune semnul egalității. Astfel **Modernismul** cuprinde toate manifestările înnoitoare de acum. Ca termen generic, include și avangarda, deși unii autori susțin ca Avangarda e o manifestare deosebită, incluzând formele extreme ale modernismului. În Acest sens larg, **Modernismul** include avangardismele (*expresionism, imagism, futurism, dadaism, suprarealism, lettrism, obiectivism, personalism, constructivism, unanimism, ermetism, cubism, orfism*) manifestate și

ele, deși diferit, în toate genurile literare.

Fundamentul teoretic al Modernismului se constituie din gândirea (nihilismul) lui Nietzsche, intuiționismul lui Bergson, fenomenologia lui Husserl, teoria relativității a lui Einstein și psihanaliza lui Freud. După 1950 Avangarda se istoricizează și ulterior chiar **postmodernismul** este perceput uneori ca «o nouă avangardă».

12. Romanul secolului al XX-lea. Tradiție și experiențe noi. Ține de tradiție în romanul secolului al XX-lea, în linii mari: construcția epică amplă – romanul-frescă ori romanul familiilor, bildungsromanul (romanul formării unui erou), romanul de tip realist-balzacian, narațiune la persoana a III-a, obiectivitate, narator omniscient.

Este **nou** în romanul secolului al XX-lea: renunțarea la investigația socială și la studiul tipologiilor, urmărirea fluxului conștiinței și a memoriei asociative, perspectiva narativă schimbată: persoana I; subiectivitate, fir narativ imprezvizibil, cronologie aleatorie, tematică lărgită; uneori, același roman poate fi interpretat din mai multe perspective tematice, interferența genurilor, sugerarea autenticității prin integrarea unor documente reale, scrisori, preluarea unor tehnici specifice altor arte.

Schimbări apărute în romanul modern: timpul: autoanaliza și memoria involuntară, amintirile: Proust; curgerea neîntreruptă a timpului, însurirea senzațiilor și impresiilor: Virginia Woolf; timpul ca durată: Faulkner, spațiul mitic: Faulkner, Márquez, intervenția absurdului în existență: Kafka, paradoxurile: Borges, roman de tip polifonic: Huxley, Durrell, predominarea monologului interior: Joyce, V. Woolf, noul roman: analizarea tuturor situațiilor posibile ale discursului, prin abandonarea narațiunii tradiționale cu personaje: Robbe-Grillet, Nathalie Sarraute, Marguerite Duras, tehnica „narațiilor multiple”: Faulkner, tehnica referințelor multiple, pașișă, colajul: Joyce, ironie, parodie: Joyce, Thomas Mann, Robert Musil, Bulgakov (în modalități diferite), coexistența epicului, liricului și dramaticului: Joyce, limbajul frust (neprelucrat, natural), oralitatea: Salinger, romanul de anticipație: Orwell, Bradbury, Evgheni Zamiatin, romanul-eseu: Thomas Mann, romanul-parabolă: Th. Mann, Kafka, H. Hesse, Nikos Kazantzakis, realismul magic: Márquez.

Personajul din romanul modernist suferă o mutație profundă: evoluția sa nu mai este previzibilă; scapă de sub puterea destinului antic sau a determinismului mediului și se adâncește în propria conștiință; preia funcțiile naratorului, asigură unitatea compozițională, sprijină intriga care și-a diminuat importanța, parcurge un proces de dez-eroizare, în sensul unei rupturi între calitățile sale și evenimentele în care este implicat; - este urmărit cu precădere în planul vieții interioare, autorul recurgând la procedee variate pentru a pune cititorul în contact cu acest plan; - traseul său refuză încadrările tipologice determinate social; - psihologia lui este surprinzătoare, complicată, imprezvizibilă; actele lui sunt adeseori aparent inexplicabile în raport cu psihologia comună; relația lui cu lumea (cu societatea, cu familia) stă sub semnul tensiunii și exprimă refuzul normelor ei; - evoluează sau are fațete multiple, se „oglindește“ diferit în cei din jur.

Marcel Proust și gândirea artistică din romanul *În căutarea timpului pierdut*. Alți mari romancieri ai secolului al XX-lea.

13. Dramaturgia secolului al XX-lea. Trăsături, direcții, reprezentanți. 3 direcții principale: socială, psihologică și a sensului existenței/ filosofică. Sub raportul formei / modalităților artistice: teatru de critică a moravurilor (**G. B. Shaw, O. Wilde** etc.), teatru cu conținut social-politic (**M. Gorki, V. Maiakovski, B. Brecht, S. O’Casey** etc.), teatru expresionist (**L. Blaga, Th. Williams, E. O’Neill, F. Wedekind, W. Hasenclever** etc.), teatrul cu caracter liric/ drama poetică (**J. Anouilh, J. Giraudoux, A. Gide, F. G. Lorca, J. Millington, W. B. Yeats** etc.), teatru „epic”(b. Brecht), teatru de avangardă (suprarealist și dadaist, cu precursorul **A. Jarry** și piesa sa *Ubu rege*, **A. Breton ș. a.**), teatrul tinerilor furioși (**Ch. Osborne**), teatrul cu caracter religios-mistic (**Th. Eliot, P. Claudel** etc.), teatrul de idei (**L. Pirandello**), teatru existențialist (**J.-P. Sartre, Alb. Camus**), teatrul absurdului (**E. Ionesco, S. Beckett, H. Pinter** etc.). Dintre trăsăturile importante ale **dramaturgiei secolului anterior** amintim: formule teatrale noi, consecință a interferării genurilor; diversitate de teme și modalități de expresie, în scopul

explorării problematicii omului modern; explorarea psihicului uman; preocuparea pentru politic, filosofic, social; valorificarea și reinterpretarea miturilor.

Drama și formula **farsei tragice (Ionescu, Beckett)**, fațetele fundamentale ale destinului omului contemporan.

14. Lirica secolului al XX-lea. Tributul romantismului, rădăcini baudelairiene, surse în simbolismul francez.

În secolul al XX-lea, poezia devine o formă „intelectualizată”, direcționată spre mintea și inima cititorului. Lirica deci, privită în aspectele ei teoretice, este transformată într-o adevărată „sărbătoare a intelectului”. Invocarea liricii veacului nu se produce violent sau prin stabilirea unor limite precise între fenomenele poetice de la intersecție de sec. XIX cu XX. Mutațiile valorice, transformările și înnoirile stilistice s-au produs în etape.

Lirica modernă se distinge prin re-crearea limbajului poetic și a tehnicii metaforice, prin încifrarea și ermetizarea poeziei, prin spargerea tiparelor limbii, a gramaticii și a sintaxei tradiționale.

Totodată, se afirmă și o poezie axată pe problemele politice și sociale ale contemporaneității, o poezie militantă și angajată, la care au aderat poeți provenind din diferite mișcări și curente literare.

Preocupați de aspectele teoretice ale liricii, de ”artă poetică”, marii poeți ai sec. XX-lea „intelectualizează” poezia, direcționând-o spre inima, dar și spre mintea cititorului, transformând-o într-o adevărată „sărbătoare a intelectului”(adică egalează îndrăzelile matematicii). Abordând problemele majore ale existenței (viața, moartea, timpul, sensul existenței, iubirea, idealul, absolutul etc.), poeții sec. XX aduc în poezia lor realitățile civilizației recente și destinul omului în cadrul ei, dar și frământările omului modern, explorând adâncurile conștiinței lui, inclusiv zona subconștientului, valorificând și interpretând mituri, legende, tradiții.

Particularitățile liricii moderniste. Mari poeți ai secolului XX: R. M. Rilke, G. Apollinaire, P. Valery, F. G. Lorca, T. S. Eliot, S. Esenin, G. Ungaretti, F. Pessoa, E. Montale etc.

15. Literatura universală din a doua jumătate a secolului al XX-lea și început de secol XXI.

Existențialismul. Forme și structuri romanești. Noul roman și romanul postmodern.

Drama și teatrul după al doilea război mondial. Postmodernismul în literatura universală contemporană

Ultimele decenii ale sec. al XX-lea aduc un nou tip de înnoire a tuturor aspectelor vieții (inclusiv și a literaturii), diferit de cel al **modernismului**, care se axează nu pe ruptura cu tradiția, ci pe conviețuirea cu ea, prin utilizarea tot mai largă a *intertextualității*, ce încorporează tradiția în sensibilitatea modernă.

Postmodernismul e un fenomen în manifestare și discuțiile pe seama lui continuă (chiar dacă pe alocuri se spune că ar fi un fenomen deja consumat. Cine vor fi clasicii postmodernității în toate domeniile, rămâne să vedem în viitor). Un lucru e de reținut (!): în epoca postmodernă, cel puțin la începutul ei, toată literatura poate fi considerată **postmodernă**, în sensul că aparține epocii în care a fost creată, dar nu și **postmodernistă**, adică aparținând **postmodernismului**.

Evoluția dramaturgiei în secolul al XX-lea este însoțită și de o dezvoltare a artei spectacolului teatral, ale cărei variate posibilități de expresie contribuie la potențarea valorilor textului dramatic.

Privit în dimensiunea sa spectaculară, teatrul actual este un fenomen fascinant, aflat într-o permanentă schimbare și reconstrucție. Mobilitatea interioară trădează grija pentru un nou limbaj artistic, un limbaj capabil de a redefini nu numai categoriile specifice reprezentăției teatrale, ci existența umană însăși, a cărei reflectare este.

Strategii de evaluare

Evaluarea scrisă la examenul final presupune realizarea unui număr de subiecte teoretice și aplicative de analiză și sinteză.

Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a 6 evaluări curente la seminare, (2) a două evaluări sub formă de test cu mulți itemi, (3) evaluarea portofoliului individual. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – notamedie de la evaluările scrise și orale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Drimba, Ovidiu, *Istoria literaturii universale*, București, 1999.
2. Drimba, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, București,
3. Cisteakova, N. *Istoria literaturii antice*, 1991.
4. Anixt, A., *Istoria literaturii engleze*, București, 1965
5. Sanctis, Francesco, *Istoria literaturii italiene*, București, 1965
6. Martini, Fritz, *Istoria literaturii germane*, București, 1970
7. R.-M. Albérès, *Istoria romanului modern*, București, Editura pentru Literatură Universală, 1968.
8. Bercescu, S., *Istoria literaturii franceze*, București, 1970.
9. S. Alexandrescu, D. Grigorescu, *Romanul realist în secolul al XIX-lea*, București, Ed. Enciclopedică, 1971.
10. Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității*, București, Univers, 1995, cap. Ideea de modernitate.
11. Friedrich H., *Structura liricii moderne*, București, Editura pt. Lit. Universală, 1969, pp.31-57, 58-97, 98-146.
12. Grigorescu D., *Dicționarul avangardelor*, București, Ed. Enciclopedică, 2003, art. Suprarealismul, Dadaismul, Tristan Tzara.
13. Heitmann K., *Realismul francez de la Stendhal la Flaubert*, București, Univers, 1983.
14. Raymond M., *De la Baudelaire la suprarealism*, București, Univers, 1970, cap. Introducere, pp. 9-25/39, *Considerații asupra simbolismului*, pp. 42-49.
15. Larroux G., *Realismul*, București, Cartea Românească, colecția Syracuza, 1998.
16. Crăciun Gh., *aisbergul poeziei moderne*, Pitești, Paralela 45, 2009.
- Ilie, Rodica, *Manifestul literar: poetici ale avangardei în spațiul cultural romanic*, 350 p., Ed. Univ. „Transilvania”, 2008.
18. [World Literature Timeline](#)
19. [HistoryWorld.ne](#)
20. [The Greatest Writers of all Time](#)

Opțională:

1. Călinescu, M., *Conceptul modern de poezie*, București, Eminescu, 1972. Ediția a II-a, cu o nouă prefață, editura Paralela 45, Pitești, 2002.
2. Grigorescu, D., *Direcții în poezia secolului XX*, București, Eminescu, 1975.
3. *Literatură universală și comparată. Antologie critică*, coord. Elena Ionescu, Răzvan Tufeanu-Livintz, Editura Universității din București, ed. a II-a, 2009.
4. Marino, A., *Dicționar de idei literare*, București, 173, pp. 283-399, cap., *Clasic și modern. Avangarda*.
5. Munteanu, R., *Farsa tragică*, București, Univers, 1989.
6. Nabokov, Vl., *Cursuri de literatură*, București, Thalia, 2004.
7. Robert, Marthe, *Romanul începuturilor și începuturile romanului*, București, Univers, 1983
8. Tieghem, Ph. Van, *Marile doctrine literare în Franța*, București, Univers, 1972, cap. Realism, Simbolism.
9. Fukuyama Francis în *Sfârșitul istoriei și ultimul om*, Editura Paideia, București, 1994.
10. Petrescu Liviu, *Poetica postmodernismului*, Pitești, Ed. Paralela 45, 1996.
11. Hutcheon Linda, *Politica postmodernismului*, București, Nemira, 1997.
12. Vattimo Gianni, *Sfârșitul modernității*, Editura Pontica, Constanța, 1993.
13. <https://ro.scribd.com/doc/36878158/Literatura-Universala-carti>.
14. <https://liceuldeacasa.ro/literatura-universala>

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	EDUCAȚIA ECONOMICĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra Istorie și Geografie
Titular de curs	Savițchi Corina lector univ.
Cadre didactice implicate	Bernic Virginia, asist. univ.
Aprobat	Ședința catedrei Istorie și Geografie, proces-verbal nr. 1 din 15.09.2021
e-mail	savitchic.11@gmail.com bernic.virginia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.03.A.021	3	II	III	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Bazându-ne pe competențele obținute de studenți la cursurile de psihologie, pedagogie, asistență socială, etc. din anul I, cursul de „Educația economică” contribuie la formarea multilaterală a personalității, la formarea competențelor capitalului uman ce va da posibilitate de o integrare mai amplă a viitorului specialist în viața socială, iar ca pedagog - să poată realiza și educația economică a elevilor. În acest curs studenții vor învăța cum să identifice termenii, conceptele, metodologia și instrumentele de evaluare a cunoștințelor și abilităților în domeniul educației economice.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea formelor, funcțiilor și metodelor principale ale educației economice și gândirii economice, a tehnicilor de evaluare a competențelor specifice la educație economică; - definirea obiectivelor cognitive de cunoaștere a sistemului nevoilor umane, intereselor economice, resurselor și bunurilor economice, a formelor de proprietate în economia de piață, de formare a competențelor capitalului uman; - analiza nevoii de educație în contextul economiei de piață, a concurenței și libertății economice, a rolului și importanței sistemului de prețuri în formarea competențelor specifice în educația economică; - stabilirea interrelațiilor dintre fapte, fenomene, procese economice; - aplicarea abilităților antreprenoriale, manageriale și de marketing, în obținerea structurii minimale a costului de producție în scopul maximalizării profitului; de a aplica cunoștințele economice dobândite în activitatea personală de pedagog școlar și în viața cotidiană. - susținerea de discuții libere într-o manieră clară și precisă, oral și scris, inclusiv utilizând tehnologiile informației și de comunicare și adaptând limbajul în raport cu interlocutorul
Finalități de studii
<p>Finalități de studii realizate la finele cursului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să explice esența finanțelor publice, a formelor de impozite directe plătite din venit în bugetul de stat, a impozitelor indirecte, a principiilor formării bugetului de stat. - să alcătuiască bugetul unei familii, a veniturilor și cheltuielilor bugetului familiei; - să colecteze un portofoliu cu exemple concrete de educație economică pe care le vor putea utiliza la practica pedagogică, psihologică, a asistenței sociale.

- să lămurească deosebirile dintre salariul nominal și salariul real, remunerarea forței de muncă pe unitatea de timp și acord, sistemele acestor două forme de remunerare, specificul remunerării în sistemul bugetar, sursele veniturilor familiale, indicatorii nivelului de trai.
- să listeze diferite tipuri de dezvoltare economică: dezvoltare durabilă, dezvoltare prin creștere economică intensivă și extensivă, dezvoltare economică și ciclicitate.
- să explice esența educației economice în contextul globalizării, formării UE, integrării economice și asocierii RM la UE.
 - să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele, formulele și concepțiile economice necesare formării educației, gândirii și culturii economice active a studenților în perioada contemporană de dezvoltare a economiei de piață.

Precondiții

Formarea competenței de educație economică presupune cunoașterea bazelor elementare de economie obținute la cursurile economice la nivel de liceu și colegii. Lipsa acestor cunoștințe elementare la o parte de studenți va cere o lămurire suplimentară a noțiunilor economice din partea profesorului.

De asemenea o condiție este și competențele obținute de studenți la cursurile de psihologie, pedagogie, asistență socială, etc.

Conținutul unităților de curs

TEMA 1. Educație economică și contemporanitatea. Obiectul și metoda educației economice și gândirii economice

Educație economică și contemporanitatea. Educația economică și individul. Educația economică și psihologie, pedagogie, asistență socială, etc. Etapele dezvoltării gândirii economice și educației economice. Obiectul și metoda educației economice și gândirii economice. Funcțiile gândirii economice și educației economice. Locul funcției formativ-educative în științele gândirii economice și educației economice.

TEMA 2. Educația economică și sistemul necesităților și intereselor economice

Educația economică și sistemul nevoilor umane, și al intereselor economice. Resursele și bunurile economice. Activitatea economică ca condiție principală a acțiunii sociale a oamenilor în condițiile resurselor relativ rare și creșterii nevoilor, ca să-și poată asigura existența. Nivelurile și structura economiei naționale pe plan vertical, orizontal, material, tehnologic, demografică, teritorială, de proprietate. Fenomenele, procesele economice și legile economice. Particularitățile legilor economice și deosebirea lor de legi juridice și naturale.

TEMA 3. Educația prin forme de organizare și desfășurare a activității economice

Educația prin forme de organizare și desfășurare a activității economice. Forma naturală și de schimb. Tipurile formei de schimb. Marfa și proprietățile ei: valoarea de întrebuințare, valoarea de schimb, valoarea. Teoriile ce determină valoarea de schimb. Mărimea valorii mărfii, factorii care o determină. Bani: esența, formele, funcțiile. Bani contemporani și convertibilitatea lor. Cursul valutar.

TEMA 4. Nevoia de educație economică în contextul tranziției la economia de piață. Tipurile pieței contemporane

Nevoia de educație economică în contextul tranziției la economia de piață. Piața, condiții, funcții, trăsături, structură. Sistemul economiei de piață liberă și cel al economiei de comandă. Sistemul

economiei mixte. Tipurile de piață contemporană și caracteristicile lor. Concurența, funcțiile și formele ei. Concurență perfectă, imperfectă, loială și neloială. Instrumentele luptei de concurență economice și extraeconomice. Tipurile de piețe conform formelor de concurență.

TEMA 5. Liberalismul economic, Keynesismul, Economia mixtă, proprietatea, privatizarea

Liberalismul economic - teoria școlii clacice (A.Smit, D.Ricardo, R..Malthus, J,Mill, J,Say) de gândire economică. Ineresul personal și „mîna invizibilă”.Cererea, oferta și factorii lor definatorii. Keynesismul (J.M.Keynes) - teoria școlii neoclasice. Intervenția statului în economie la nivelul macroeconomic. Economia mixtă (P.Samuelson, R.Solow)- teoria menținerii balanței între liberalismul economic și Keynesism. Proprietatea în sens juridic și economic. Proprietatea publică, structura și căile de formare a e Proprietatea privată – verigă de bază a economiei de piață. Formele proprietății private. Privatizarea proprietății publice: obiective, surse, metode.

TEMA 6. Educația și capitalul uman. Investiția în capital uman. Formele de capital

Educația și capitalul uman. Forța de muncă și capitalul uman Principalele componente ale capitalului uman. Investiția în capital uman. Investiția în resursa umana. Capitalul ca factor material și tipurile lui. Capital real, nominal, tehnic, fix, circulant, constant și variabil. Uzura fizică și morală a capitalului fix. Amortizarea. Natura ca factor inițial. Progresul tehnico-științific și resursele informaționale ca principalii neofactori. Produsul social și structura lui valorică și naturală. Determinarea relațiile dintre proprietari și lucrător prin intermediul ratei și masei plusprodusului.

TEMA 7. Educația economică, antreprenorială și managerială

Educația economică, antreprenorială și managerială ca principalele chei de succes spre piața muncii și cea mai bună profilaxie față de șomaj. Întreprinderea – verigă primară a economiei de piață și trăsăturile ei. Tipurile întreprinderilor în funcție de forma de proprietate și dimensiuni. Antreprenorul și funcțiile lui în economia de piață. Managerii - noul tip de antreprenori în întreprinderile asociative contemporane. Marketingul, esență ,principii și rolul lui în dezvoltarea economică. Circuitul capitalului și stadiile lui. Rotația capitalului. Timpul de rotație și structura lui. Timpul de producție și timpul de circulație. Rezultatele microeconomice (rezultate globale, finale, nou create, nete) si rolul lor în educația economică și în economia de piață.

TEMA 8. Costurile de producție și costurile oportunității educației. Prețul și sistemul lui. Eficiența economică

Valoarea și costul de producție, deosebiriilor. Costul de producție și structura lui. Funcțiile costului de producție și tipurile lui. Costurile oportunității educației. Căile de reducere a costului de producție și însemnătatea lor. Cost de producție ca indicator important al eficienței economice. Rolul costului de producție în educația economică și antreprenorială. Prețul, funcțiile și principiile formării prețurilor. Sistemul prețurilor la producția industrială: prețul angro al întreprinderii, prețul angro al industriei și structura lor. Prețul cu amănuntul și structura lui. Tipologia prețurilor cu amănuntul. Prețul de achiziție Rolul cunoașterii structurii prețurilor în educația economică.

TEMA 9. Educația economică prin formele de venit, nivelul de viață, calitatea vieții, bunăstarea poporului

Veniturile familiale și sursele lor. Salariul și produsul necesar, când sunt egale și prin ce se deosebesc. Salariul, esența și formele lui. Salariul nominal și salariul real, și factorii lor definatorii. Salariul în sistemul de învățământ și în alte ramuri ai sferei bugetare. Sistemul tarifar și structura lui. Forme de remunerare a muncii pe unitatea de timp și în acord. Sistemele salarizării pe unitatea de timp și în acord. Particularitățile remunerării muncii lucrătorilor în agricultură. Nivelul de trai și indicatorii lui. Modul de viață și calitatea vieții. Profitul și formele lui: profit normal, profit economic, profit general, profit net. Repartiția profitului și rata profitului. Relațiile agrare și specificul lor. Renta funciară și formele ei: diferențială I și II, absolută, de monopol. Plata de arendă și rentă. Prețul pământului. Dobânda, esență, funcții. Dobânda în sens îngust și în sens larg. Capitalizarea dobânzii. Rata dobânzii. Rolul cunoașterii principalilor forme de venit în educația economică

TEMA 10. Piața hârtiilor de valoare, sistemul creditar și bancar

Esența pieței capitalului. Activele financiare, activele fizice și structura lor. Piața hârtiilor de valoare. Acțiunea și obligațiunea. Capitalul acționar și tipurile acțiunilor. Acțiuni simple și privilegiate. Formele de venit pentru acțiune și obligațiune. Cursul acțiunii și factorii lui. Profitul fondatorului și repartiția lui. Capitalul de împrumut și sursele lui. Creditul și funcțiile lui. Principiile creditării. Formele creditului în funcție de termenul și subiecții creditării. Credit comercial, bancar, de consum, public, internațional. Credit pe termen scurt și termen lung pentru construcții capitale. Băncile, tipurile și funcțiile lor. Rolul băncii centrale în sistemul de bănci. Profitul bancar. Rolul cunoașterii pieții hârtiilor de valoare și a pieței capitalului în educația economică.

TEMA 11. Educația economică versus Inflației și piața forței de muncă. Bursa muncii

Piața forței de muncă. Structurarea pieții forței de muncă la sfârșitul secolului XX. Cererea și oferta forței de muncă. Formele șomajului: șomaj flotant, structural, tehnologic, ciclic, latent, speculativ, sezonier, stagnat. Rata șomajului. Bursa muncii și funcțiile ei. Inflația: esență, cauze, tipuri. Indicii și coeficienții măsurării inflației contemporane. Efectele inflației.

TEMA 12. Dezvoltarea durabilă versus creșterii economice și ciclicității

Dezvoltarea economică și dezvoltarea durabilă. Principiile dezvoltării durabile. Demografia și dezvoltarea economică și durabilă. Creșterea economică și tipurile ei. Creșterea economică extensivă și intensivă. Indicatorii și factorii creșterii economice. Producere, repartiția și redistribuirea produsului național net. Criza economică și esența ei. Crize economice de subproducție și supraproducție. Cauzele crizelor economice. Ciclul economic și fazele lui. Tipologia ciclurilor economice și cauzele lor. Factorii, care influențează durata ciclului economic Rolul cunoașterii esenței dezvoltării durabile și creșterii economice pentru educația economică.

TEMA 13. Educația, bunurile publice și finanțele publice. Statul ca actor economic

Educația, bunurile publice și finanțele publice: esență, funcții, structură. Statul ca actor economic. Conceptele privind rolul economic al statului. Factorii ce determină intervenția statului. Impozitul: esență, funcții, principii. Impozite directe și tipurile lor. Impozite indirecte și tipurile lor. Metodele impozitării. Bugetul de stat: concept, structură, principii. Veniturile și cheltuielile bugetului de stat. Specificul bugetului de stat al R. Moldova. Bugetul familiei. Veniturile și cheltuielile familiei. Rolul cunoașterii formării bugetul familiei și folosirii optimale a lui în educația economică a tineretului.

Tema 14. Educația economică în contextul globalizării. Uniunea Europeană. Integrare economică.

Asocierea RM la EU

Tendențele de globalizare (degradarea mediului, decalajele economice și polarizarea economică, amplificarea fenomenelor de sărăcie, excluderea socială, șomajul, foamea dar, mai ales, evoluția rapidă a cunoașterii și tehnologiei) au dus la noile conținuturi: educația ecologică, educația pentru pace, educația demografică, educația nutrițională, educația interculturală, educarea pentru comunicare și mass-media etc. Ierarhizarea țărilor lumii conform criteriilor ICDU, "imagine multidimensională a oamenilor care trăiesc în sărăcie", etc. în țări puternic dezvoltate, medii de dezvoltare, slab dezvoltate, subdezvoltate. Cooperarea economică: tipurile și formele ei. Integrarea economică: etape, forme și avantaje. Uniunea Europeană (UE) relații și tendințe. Instituțiile UE. Organisme economice internaționale. Semnarea contractului de asociere dintre R.Moldova și Uniunea Europeană la Villnuss (noiembrie 2013). Prioritățile asocierii cu UE.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competenței de educație economică. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvența redusă **Evaluarea curentă** prevede 2 testări obligatorii, lucrări de control în fiecare grupă academică, referate, studiu de caz, răspunsuri la seminare etc. (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scrisă sau orală(40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Becker, G.S. Capital uman, București, 1997
2. Becker, G.S. Comportament uman. O abordare economică. București, 1994.
3. Maria Liana Lacatus, Învățământul preuniversitar și educația economică. București, 2009.
4. Tașmandi, A., Popescu C., Costea C., Badea L., Stanciu M., Educație economică din perspectiva implementării vieții umane. București, 2010.
5. Samuelson P.ș.a. Economics, București, 2000.
6. Grosu M. Economie politică, Chișinău, 2001.

Opțională:

1. Albușescu I., Albușescu, M., Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane. Elemente de didactică aplicată, Editura „Polirom”, Iași, 2000.
2. Cartaleanu T., Cosovan O., Goraș-Postică V. ș.a., Formare de competențe prin strategii didactice interactive, CEPro Didactica, Chișinău, 2008.
3. Competența acțional-strategică. Coord. Goraș-Postică Viorica, Chișinău: CE Pro Didactica, 2012.
4. Cerghit I., Metode de învățământ. Ediția a III-a, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1997.
5. Negreț-Dobridor I., Pânișoară O., Știința învățării. De la teorie la practică. Iași: Editura „Polirom”, 2005.
6. Savițchi C., *Educația tineretului studios prin prisma valorilor economice*. În: materialele simpozionului internațional „Educația în spiritul valorilor naționale și universale din perspectiva dialogului pedagogic”, Ediția II-a, 27-28 martie 2020, Chișinău, p. 438-443, ISBN 978-9975-3452-6

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	<i>Limba română contemporană. Lexicologia.</i>
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra Limba și Comunicare
Titular de curs	S. Dermenji, dr. conf.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	sv_dermenji@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
S1.03.O.022	3	II	III	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul descrie sistemul lexical al limbii române contemporane, prezintă structura vocabularului din punct de vedere al etimologiei, frecvenței, semantic etc. în cadrul cursului se dezvoltă competența de analiză

morfematică a cuvintelor, de analiză a relațiilor semantice dintre unitățile lexicale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

Competențe de cunoaștere:

- Cunoașterea sistemului lexical al limbii române;
- Respectarea principiilor de structurare a lexicului românesc;

Competențe de aplicare:

- Interpretarea științifică a proceselor din sistemul lexical al limbii române;
- Aplicarea modelelor de analiză lexicală în limba română;
- Exprimarea opiniei în raport cu problemele din domeniul lexicologiei limbii române.

Competențe de integrare:

- Analiza și compararea elementelor lexicale ale limbii române și limbii materne;
- Identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lexicale, caracteristice limbii române;
- Elaborarea argumentelor în sprijinul opiniei exprimate.
- Aplicarea modelelor utilizare corectă a unităților lexicale în procesul de comunicare în limba română

Finalități de studii realizate la finele cursului

- ✓ să determine relațiile semantice din limba română;
- ✓ să argumenteze sensurile realizate prin procedee artistice;
- ✓ să demonstreze abilități de analiză structurală a unităților lexicale.

Precondiții

- ✓ să cunoască lexicul activ și pasiv al limbii române (Limbă și comunicare),
- ✓ să cunoască istoria apariției limbii române literare (Literatura veche)
- ✓ să cunoască procedeele artistice (Introducere în studiul literaturii)

CONȚINUTUL UNITĂȚILOR DE CURS

1. Definiția lexicologiei. Importanța vocabularului.
2. Unități lexicale.
3. Structura etimologică a vocabularului. Fondul original. Împrumuturi. Formații românești.
4. Structura vocabularului după frecvența cuvintelor. Fondul lexical principal. Masa vocabularului.
5. Structura morfematică a cuvântului.
6. Mijloace de îmbogățire a vocabularului. Mijloace interne. Mijloace externe. Împrumuturi. Calcul lingvistic.
7. Structura semantică a vocabularului. Sens și semnificație. Semnificant și semnificat. Denotație și conotație.
8. Relații semantice. Monosemie și polisemie. Incompatibilitatea semantică. Sinonimia. Antonimia. Omonimia. Paronimia. Hiponimia.
9. Structura stilistică a vocabularului. Valori expresive și stilistico-funcționale.
10. Onomastica și toponimia.
11. Lexicografia. Dicționare. Glosare. Dicționare și glosare de diferite tipuri.

Strategii de predare și învățare

Strategii de predare & învățare:

- ✓ predarea asistată de calculator;
- ✓ lucrul în echipe;
- ✓ lucrul în perechi;
- ✓ metoda exercițiului etc.

Strategii de evaluare: 2 testări scrise, examen combinat oral-scris.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% - nota la examenul final; 60% - nota

medie de la evaluări.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Avram M. Probleme ale exprimării corecte, București, 1987.
2. Bahnaru V. Mutații de sens: cauze, modalități, efecte. Chișinău, 1988.
3. Bidu-Vrînceanu A. Structura vocabularului limbii române contemporane, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.
4. Brâncuș G. Vocabularul autohton al limbii române, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.
5. Coteanu I. Stilistica funcțională a limbii române, București, Editura Academiei, 1975.
6. Guțu V. Dicționar al greșelilor de limbă, Chișinău, 1998
7. Norme ortografice, ortoepice și de punctuație ale limbii române. – Chișinău, 1981.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și Limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I
Denumirea modulului	- Mijloace de îmbogățire a vocabularului
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Filologie și Istorie Catedra de Limbă și Comunicare
Titulari de curs	Gălușcă Lilia, asistent universitar
e-mail	galusca.lilia@upsc.md

Codul modulului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.03.A.023	2	II	III	60	30	30

Descriere succintă a integrării modulului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs la specialitatea de bază, este un curs opțional și are ca scop reactualizarea, dar și să aprofundarea cunoștințelor asimilate în cadrul disciplinei academice Lexicologia limbii române, având un aspect praxiologic, axat pe abordarea unor situații de problemă raportate la acest capitol al Lexicologiei.

Rezultatele învățării urmează a fi aplicate în cadrul unităților de curs filologice ulterioare.

Competențe dezvoltate în cadrul modulului

- C-1.** Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educationale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul politicilor europene;
- C-2.** Receptarea independentă a textelor științifice din domeniul politicilor europene;
- C-3.** Comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial în corespundere cu dezideratele politicilor europene actuale;
- C-4.** Respectarea prevederilor cadrului normativ- reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva

asigurării calității educației politicilor lingvistice în școală;

- C-5. Realizarea procesului educațional cu elevii ciclului gimnazial, prin valorificarea potențialului domeniilor științifice conexe, aplicarea tehnologiilor educationale adecvate particularităților de vârstă;
- C-6. Implementarea prevederilor curriculare caracteristice politicilor lingvistice, a multiculturalismului în școală;
- C-7. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației multiculturale, intraculturale;
- C-8. Proiectarea activităților instructiv-educative specifice educației multiculturale;
- C-9. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației interculturale/multiculturale, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

- F-1. Să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar; conceptele fundamentale specifice în proiectarea, realizarea și evaluarea educației multilingve în școală;
- F-2. Să comunice un mesaj referitor la educația interculturală în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.
- F-3. Să organizeze un mediu educațional prietenos și securizant, promovând educația interculturală
- F-4. Să elaboreze proiectarea de lungă și de scurtă durată, selectând strategii didactice adaptate vârstei elevilor și particularităților etnice;
- F-5. Să evalueze procesul educațional, rezultatele acestuia și a progresului înregistrat;
- F-7. Să realizeze studii/cercetări în domeniul politicilor lingvistice europene;
- F-8. Să proiecteze dezvoltarea profesională și ascensiunea în carieră în direcția interculturalismului actual și pe tot parcursul vieții.

Precondiții

Preachizițiile necesare pentru însușirea cursului dat vizează competențele dezvoltate în cadrul disciplinei Limbă și Comunicare și competențele în curs de formare în cadrul disciplinei Lexicologia limbii române.

Unități de conținut

Unitatea de curs 1. Mijloace de îmbogățire a vocabularului

Unitatea de învățare nr. 1 Cuvântul ca unitate a vocabularului.

Practice

Cuvinte monosemantice și polisemantice. Caracteristica lexicului din punct de vedere relațional: sinonimele, antonimele, omonimele, paronimele

Unitatea de învățare nr. 2 Formarea cuvintelor în limba română. Generalități.

Practice

Delimitarea domeniului. Locul formării cuvintelor în ansamblul disciplinelor lingvistice. Formarea cuvintelor și structura etimologică a lexicului românesc. Ierarhizarea principalelor procedee interne de îmbogățire a vocabularului din perspectiva productivității, a caracterului lor sistematic și a eficienței mecanismului de formare. *Derivarea*. Structura morfematică a unui cuvânt derivat; conceptele de *rădăcină*, *radical*, *temă*, *primitiv*, *cuvânt-bază*, *bază de derivare*, *afix*, *lexiform*, *sufix*, *prefix*, *infix*. Familia lexicală. Mecanismul derivării. Tipuri structurale: Derivarea progresivă sau propriu-zisă (sintetică și parasintetică); Derivarea regresivă sau inversă (postsubstantivală, postadjectivală și postverbală); Derivarea prin substituție de afixe, Derivarea postsintagmatică sau delocutivă; Derivarea frazeologică.

Nou și vechi în sistemul derivativ; funcționalitatea inovațiilor lexicale.

Unitatea de învățare nr.3 Formarea cuvintelor prin compunere

Practice

Definirea conceptului; caracteristicile lexico-gramaticale ale cuvântului compus. Tipologia compunerii. Sufixoidele și prefixoidele. Abrevierile. Trunchierea. Ortografia cuvintelor compuse

Unitatea de învățare nr. 4 Conversiunea (sau schimbarea valorii gramaticale)

Practice

Definirea conceptului. Mijloace de realizare a conversiunii: mijloace morfologice și mijloace sintactice. Tipologia conversiunii. Conversiunea intermorfologică. Conversiunea intramorfologică. Conversiunea în metalimbaj.

Unitatea de învățare nr. 5 Procedee secundare de formare a cuvintelor.

Practice

Contaminarea. „Deraierea” lexicală. Condensarea lexicală. Omonimizarea unor cuvinte polisemantice. Creația onomatopeică.

Unitatea de învățare nr. 6 Calcul lingvistic ca procedeu mixt (intern și extern) de îmbogățire a vocabularului

Practice

Caracteristici generale ale fenomenului. Relația dintre calc, traducere și împrumut. Tipuri de calc lingvistic. Calc lexical (de structură morfematică). Calc semantic. Calc gramatical. Calc lexico-gramatical. Calc frazeologic. Calc lexico-frazeologic. Calc frazeologico-gramatical. Calcuri totale și parțiale. Sursele calculului lexical și semantic în limba română.

Unitatea de învățare nr. 7. Frazeologismele ca sursă specială de îmbogățire a vocabularului.

Practice

Tipuri de frazeologisme. Structura semantică a frazeologismelor. Funcționarea și traducerea frazeologismelor. Din istoria unor frazeologisme.

Unitatea de învățare nr. 8. Mijloace externe de îmbogățire a vocabularului.

Practice

Împrumuturile. Neologismele de origine engleză, franceză, germană, italiană. Alte tipuri de neologisme. Ortografia neologismelor.

Strategii de predare și învățare

- *ore practice*: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea formatoare; evaluarea de tip cumulativ: curentă și finală.

Evaluarea inițială se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea formatoare se va realiza continuu pe parcursul activităților în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea curentă se va realiza în perioadele reglementate (săptămânile 5-8 și 10-13) în baza unor probe scrise care vor viza domeniile: cunoaștere și înțelegere; aplicare.

Evaluarea finală se va realiza în formă de examen scris în baza unei probe de competență care va viza domeniul integrare.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 60% - nota semestrială, 40% - nota de la examen.

Bibliografie

1. Apostolatu, Ionel, Formarea cuvintelor în limba română. Note de curs, curs multiplicat în tipografia centrului IDFR al Universității „Dunărea de Jos” din Galați, 2006, 63 p.
2. Apostolatu, Ionel, Probleme de formarea cuvintelor în limba română, Galati University Press - Editura Universității "Dunărea de Jos" din Galați, 2018.
3. Coteanu, Ion, Formarea cuvintelor în limba română: derivarea, compunerea, conversiunea, Ed. Univ. din București, 2007.
4. Drincu, Sergiu, Dinamica vocabularului românesc actual. Derivarea cu prefixe. Concepte și terminologie. Phil. Ban., IX (1), 128, 2015
5. Goicu, Viorica, Derivarea cu sufixe neologice în româna contemporană, Timișoara 2002.
6. Ionescu, Raluca, Valori superlative ale prefixoidelor în limba română actuală – utilizări cu baze substantivale, în vol. Dinamica limbii române actuale, București, 2003.
7. Rădulescu Sala, Marina (coord.), Formarea cuvintelor în limba română. Volumul al IV-lea. Sufixele. Derivarea nominală și adverbială. Partea 1, București, Editura Academiei Române, 2015.
8. Pană Dindelegan, Gabriela, Aspecte ale substantivizării în româna actuală. Forme de manifestare a substantivizării adjectivului, în vol. Dinamica limbii române actuale, București, 2003.
9. Preda, Irina, Îmbogățirea lexico-semantică a limbii române actuale (cu privire specială la perioada postdecembristă), în LR, XLI, nr.9, p.483-490, nr. 10, p. 541-548, 1992.
10. Zugun, Petru, Minuț Ana-Maria, Formarea de cuvinte. Identificare, analiză și evaluare, LRM, XV(11), 6, 2005.
11. Zugun, Petru, Minuț Ana-Maria, Formarea cuvintelor. Teorie și practică, Editura Sedcom Libris, Iași, 2005.
12. <https://ro.sodiummedia.com/3973653-word-formation-examples-and-methods>

Aprobat, proces-verbal nr. 1 al ședinței Catedrei de limbă și comunicare din 1.09.2023
 Aprobat, proces-verbal nr. 1 al Consiliului Facultății de Filologie și Istorie din 14.09.2023

Denumirea programului de studii		Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)				
Ciclul		I, Licență				
Denumirea cursului		Retorica și lectura expresivă				
Facultatea/catedra responsabilă de curs		Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra Limba și Comunicare				
Titular de curs		L. Petrenco, dr. conf.				
Cadre didactice implicate		-				
e-mail		petrenco.liuba@upsc.md				
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total	
					Contact direct	studiu individual
S1.03.A.023	2	II	3	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina *Retorica și lectura expresivă* este orientată spre formarea unor abilități de citire expresivă a textelor în limba română, de formare a competenței de comunicare orală la studenții alolingvi viitori pedagogi școlari.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1. Interpretarea științifică a procesului de formare a culturii interpretative a textului limbii române.

- C-2. Aplicarea modelelor de lectură expresivă corectă în procesul de comunicare în limba română.
 C-3. Dezvoltarea competenței de comunicare orală expresivă în limba română.
 C-4. Implementarea prevederilor curriculare caracteristice educației lingvistice în școală.
 C-5. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației lingvistice;
 C-6. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

- F-1. Să interpreteze științific procesul de formare a culturii interpretative a textului limbii române.
 F-2. Să aplice modele de lectură expresivă corectă în procesul de comunicare în limba română.
 F-3. Să dezvolte competența de comunicare orală expresivă în limba română.
 F-4. Să implementeze prevederile curriculare caracteristice educației lingvistice în școală.
 F-5. Să aplice tehnologiile educaționale pertinente în vederea educației lingvistice.
 F-6. Să gestioneze dezvoltarea profesională continuă, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

Precondiții

- ✓ cunoașterea tipurilor de texte și caracteristica lor (Introducere în studiul literaturii),
- ✓ cunoașterea unităților segmentale și suprasegmentale ale limbii (Fonetica),
- ✓ cunoașterea textelor incluse în manualele școlare de limba și literatura română (școala alolingvă) (Didactica limbii române)

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Obiectul de studiu al cursului. Obiectivele cursului.

Seminar: 1. Accentul de intensitate și accentul tonal. 2. Intonația. 3. Lectura artistică. 4. Speciile genului.

Unitatea de învățare nr. 2. Textul descriptiv.

Seminar: Citirea textului descriptiv. *Povara bunătații noastre* de Ion Druță (fragment).

Laborator: Citirea expresivă a poeziei *Toamna* de G. Coșbuc.

Unitatea de învățare nr. 3. Textul narativ.

Seminar: Citirea textului narativ. *Sania* de Ion Druță (fragment).

Laborator: Citirea expresivă a poeziei *Puișorii* de Grigore Vieru.

Unitatea de învățare nr. 4. Fabula. Metode de lucru.

Seminar: Fabula *Broasca și boul* de A. Donici.

Laborator: Fabula „Doi câini” de A. Donici.

Unitatea de învățare nr. 5. Textul patriotic.

Seminar: *Cântec* de G. Coșbuc, *N-au murit în zădar* de N. Stănescu.

Laborator: *Istoricitate și eternitate* de Constantin Noica.

Unitatea de învățare nr. 6. Textul liric.

Seminar: Textul liric. *Rugă pentru părinți* de A. Păunescu.

Laborator: Poezia „*Lacul*” de M. Eminescu.

Metode și tehnici de predare și învățare

Seminar: lectură ghidată, explicația, convorbirea, modelarea ș.a.

Laborator: lectura individuală, citirea pe roluri, simularea etc.

Strategii de evaluare:

Evaluare curentă: citirea expresivă a unui text necunoscut.

Bibliografie

Obligatorie:

8. Avram M. Probleme ale exprimării corecte, București, 1987.
9. Avram M. Cuvintele limbii române între corect și incorect. Chișinău: Cartier, 2001
Bazele lecturii expresive. Tehnica de citire expresivă. <https://liveps.ru/ro/osnovy-vyrazitelnogo-chteniya-metodika-raboty-nad-vyrazitelnym/> (accesat 26.09.2021)
11. Biriș G. Antonime-sinonime-analogii:vocabular minimal al limbii române, Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2013
12. Guțu V. Dicționar al greșelilor de limbă, Chișinău: Cartier, 2014
13. Filigshova O.V. Discursul profesorului profesionist. Intonație: manual. - M.: Știință. - 2001.
14. Kubasova O.V. Lectură expresivă. - M.: Academie. - 2001.
15. Ungureanu E. Ghid de exprimare corectă în limba română, București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2008.

Opțională:

1. Vorbește corect românește! Ghid de exprimare corectă. V. Bahnaru, I. Druță, G. Verebceanu, Chișinău: Arc, 2017.
2. Norme ortografice, ortoepice și de punctuație ale limbii române. – Chișinău, 1981.

Denumirea programului de studii		Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)				
Ciclul		I, Licență				
Denumirea cursului		Metodologia investigației științifice				
Facultatea/catedra responsabilă de curs		Facultatea de Filologie, Catedra Limba și Comunicare				
Titular de curs		Sv. Dermenji-Gurgurov, dr.				
Cadre didactice implicate		-				
e-mail		sv_dermenji@yahoo.com				
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anii	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
S1.06.A.068	2	II, III	IV, VI	60	30	30
S1.04.A.041						

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv este propus studenților pentru a se familiariza cu tehnicile de elaborare a unor lucrări științifice ca teza de an, teza de licență, referatul, articolul științific; de realizare a unor texte literare și nonliterare. El va asigura dotarea studenților cu cunoștințe și competențe privind exprimarea impresiilor și a punctelor de vedere în legătură cu anumite teme, deoarece orice creație conține semnele originalității și ale spiritului creator specific. Orice tip de lucrare scrisă, verifică gradul de cultură generală a persoanei, iar fiecare tip de text presupune anumite cerințe. Este adevărat că operele de artă nu se nasc din reguli, dar

aceste reguli trebuie să fie cunoscute pe cale inductivă, deoarece uneori experiențele individuale pot servi un mijloc de scriere, de redactare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

1. Cunoașterea noțiunilor principale ale cursului respectiv;
2. Distingerea etapelor de elaborare ale unui text;
3. Cunoașterea și respectarea normelor ortografice ale limbii române;
4. Definirea calităților stilului;
5. Înțelegerea și cunoașterea terminologiei, a noțiunilor necesare demersului lingvistic.

Competențe de aplicare:

1. Identificarea elementelor componente ale unui text;
2. Sesizarea deosebirii dintre un text științific, literar și oficial-administrativ;
3. Cunoașterea cerințelor față de scrierea fiecărui tip de text;
4. Redactarea coerentă a diferitelor tipuri de texte;
5. Redactarea eficientă a unui referat științific, a unei teze de an/de licență.

Competențe de analiză și sinteză:

1. Elaborarea argumentelor în sprijinul opiniei exprimate;
2. Susținerea argumentată a unor puncte de vedere în cadrul comunicării interpersonale, de grup sau publice.
3. Întocmirea/redactarea unor sinteze, în rezultatul cercetării literaturii de specialitate sau al unor discuții.

Competențe de comunicare:

1. Comunicarea liberă despre subiectele noi din domeniul studiat, prin cercetare independentă și prin utilizarea cunoștințelor acumulate la orele de curs;
2. Capacitatea de a identifica sursele credibile pentru soluționarea ambiguităților și a problemelor de comunicare corectă
3. Identificarea și respectarea calităților generale ale stilurilor: precizia, corectitudinea, claritatea.

Competențe de învățare

1. Identificarea problemelor discutabile în cadrul cursului;
2. Priceperea de a consulta sursele cu statut normativ pentru limba română actuală.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- ✓ Relevarea cerințelor față de scrierea referatului științific. Structura referatului. Tipuri de referate;
- ✓ Descrierea tipurilor de articole. Condiții pe care trebuie să le îndeplinească scrierea unui articol;
- ✓ Determinarea etapelor de redactare a unei lucrări științifice;
- ✓ Elaborarea aparatului categorial de noțiuni, structurarea și redactarea textului științific;
- ✓ Elaborarea și realizarea experimentului de formare și de validare;

✓ Elaborarea tezelor de an și de licență cu respectarea cerințelor unice din Ghid.

Precondiții

să cunoască lexicul activ al limbii române (Limbă și comunicare),

✓ să formeze corect structuri gramaticale (Limbă și comunicare).

CONȚINUTUL UNITĂȚILOR DE CURS

1. Obiectul și metodele de cercetare. Obiectivele și finalitățile cursului.
2. Referatul. Tipuri de referate. Sistemul stilurilor funcționale. Texte specifice stilurilor oficiale. Texte nonliterare, oficial-administrative. Cerințe ale stilului științific.
3. Elaborarea tezelor de an. Foaia de titlu. Cuprinsul. Introducerea (sau Preliminarii) cu descrierea:
 - actualității și importanței problemei abordate;
 - problemei, scopului și obiectivelor tezei;
 - metodelor, tehnicilor de cercetare utilizate în elaborarea tezei (în funcție de categoria de teză);
 - descrierii subiecților – lot, eșantion, cazuri – în funcție de categoria de teză;
 - suportului științifico-metodic (enumerarea autorilor și lucrărilor relevante din domeniul de cercetare);
 - valorii teoretico-aplicative a lucrării;
 - sumarului compartimentelor tezei.
4. Fundamentarea teoretică și cercetarea experimentală. Întocmirea concluziilor finale.
5. Bibliografia. Corectitudinea trimiterilor. Referințele bibliografice. Publicațiile web și alte surse electronice.
6. Prezentarea în Power Point.
7. Elaborarea tezelor de licență. Documentarea științifică. Elaborarea aparatului categorial de noțiuni, structurarea și redactarea textului științific al capitolului I, conform cerințelor unice ale Ghidului.
8. Culegerea materialelor practice și experimentale. Elaborarea și realizarea experimentului de constatare.
9. Elaborarea și prezentarea capitolului II. Analiza, sinteza și prelucrarea datelor experimentale, obținute în cadrul stagiului de practică de licență.
10. Pregătirea discursului și a prezentării pentru susținerea tezei în fața Comisiei de examinare a tezelor de licență.

Strategii de predare și învățare**Strategii de predare & învățare:**

- ✓ predarea asistată de calculator (power point);
- ✓ problematizarea;
- ✓ descoperirea;
- ✓ metoda analizei lingvistice etc.

Strategii de evaluare: testare scrisă; evaluare I și II, examen scris.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% - nota la examenul final; 60% - nota medie de la evaluări.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (ALOLINGVI)					
Ciclul	I, licență					
Denumirea cursului	Limba engleză și comunicare (3)					
Facultatea/catedra responsabilă de curs	FLLS, Catedra Filologie Engleză					
Titular de curs	Cravenco Tatiana, asistent univ.					
Cadre didactice implicate						
e-mail	catedra.filengl@upsc.md					
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S2.03.O.024	6	II	III	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul se încadrează în seria unităților de cursuri de specialitate. Este primul din seria unităților de curs cu același generic și are ca scop dezvoltarea abilităților de citire, scriere, ascultare-înțelegere și vorbire prin utilizarea limbii engleze în contexte relevante, atât orale cât și scrise prin studierea vocabularului cotidian. Se focalizează pe îmbogățirea cu noi unități lexicale, dezvoltarea diferențiată și individualizată a abilităților de vorbire și scriere și de utilizare a acestora în producerea textelor orale și scrise. Cursul se concentrează pe dezvoltarea și formarea competențelor specifice de receptare și producere a mesajului oral și scris în diferite situații comunicative. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate pe tot parcursul ulterior de formare la specialitatea Limba engleză și în special în cadrul următoarelor unități de curs: Limba engleză: lexic și comunicare (2, 3), Simularea situației comunicative în limba engleză, practica de specialitate, etc

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1. Dezvoltarea deprinderilor de a citi în limba engleza respectând regulile de pronunție a sunetelor, intonației

C-2. Interpretarea diverselor procedee pentru studierea structurii limbii;

C-3. Utilizarea corectă, liberă și fluentă a vocabularului atât în vorbirea scrisă, cât și în cea orală;

C-4. Aplicarea principiului sistematizării la interpretarea sistemului gramatical englez;

C-5. Analiza critică/expunerea punctului de vedere prin aplicarea diverselor metode și tehnici de comunicare

C-6. Folosirea formelor gramaticale corect, liber și fluent în vorbirea orală și scrisă;

aplicarea algoritmilor, în studiu și în activități cotidiene, care contribuie la dezvoltarea acurateții gramaticale.

Finalități de studii

F-1. Să folosească cunoștințele de limba engleză și competențele de comunicare;

F-2. Să conștientizeze principiile fundamentale ale comunicării

F-3. Să înțeleagă și utilizeze corect regulile de citire în limba engleză

F-4. Să aplice cunoștințele de gramatică pentru realizarea mesajelor corecte și coerente

F-5. Să analizeze, compare, interpreteze și să sintetizeze în cazul analizei fenomenelor gramaticale;

Să posede o gândire critică și să formuleze propriile idei în analiza structurilor gramaticale a textului scris ori oral.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și abilități de comunicare în limba engleză la nivelul A2.2.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Food. Fuel or Pleasure?.

Present Simple and continuous; ways of formation, difference in usage. Third person singular. –s, es endings. Action and non- action verbs. Specific cases. Food and restaurants table manners. Understanding phonetics. Sounds drills. Listening and practicing the most problematic sounds.

Tema 2. If you really want to win, cheat!

Past tenses: simple. continuous, perfect. Sport vocabulary. Famous sportsmen and their stories. Who. Pronunciation practice and spelling exercises. Using the impersonal pronoun . Short dialogues. Pronunciation Practice: [a:], [e], [æ], [ʌ] .

Possessive Case of Nouns Topical vocabulary. Speaking about relationships and attitudes. Learning to pronounce correctly vowel sounds.

Tema 3. . We are family. Future forms: going to, present continuous, will/shall. Families have a great – great future. Traditional families. Family values. Personality. Prefixes and suffixes. Classroom Vocabulary. The Imperative. Grammar Focus: The Noun. Objects in the class. Plurals. Special cases. Activities in the class. Forming the imperative in English. Negative Imperative.

Tema 4. Introductions. Meeting people. Social English. Useful phrases. Describing a person. Writing a letter. Practice saying difficult words. Travelling: At the Airport. Increasing topical vocabulary. Practicing saying new words correctly. Listening and repeating. Listening to natural English speech. Eliciting meanings. Role playing. Speaking: small talks: at the cocktail party.

Tema 5. Evaluation test.

Tema 6. 2. Ka-ching! Money matters. Grammar: present perfect and past simple. Saing numbers. Vocabulary bank: Money. Song Ka- ching! The Money questionnaire. My Life without money. Would you be able to live without money? Reinforcing knowledge of irregular verbs in the past simple. Speaking about the value of money in modern society. Reading comprehension. Listening to natural English speech. Eliciting meanings in context. Grammar Focus: Past Simple. Regular and irregular verbs.

Tema 7 Changing your life. Present perfect continuous. For, since The focus is on Strong adjectives. Sentence Stress. It was just a holiday, but it changed my life. Learning the second use of present perfect continuous to talk about recently finished actions. Reading for gist. Using the appropriate preposition. Describing a situation from the past. Pronunciation practice > sound [ð]. Listening to identify words containing [ð].

Tema 8. Race to the Sun. Common verbs and phrases connected with travel and transport. The problem of safety, the research done to investigate the most dangerous activities while driving. Comparatives and Superlatives. Transport and travel Vocabulary. Stress in compound nouns. Driving problems. Questions with and without question words. Learning topical vocabulary. sounds [w] and [h]. Words where h is silent. Reading. Correcting mistakes and false statements.

Tema 9 In the office. Social English. Office gossip. Useful phrases. Telling a story. Nightmare Journey. Travel problems. Describing a negative experience. Using correctly so, because, although, but. Listening to people linking words together when speaking fast. Identifying the words and meanings. Extensive grammar practice. Listening comprehension. Asking questions.

Tema 10. Evaluation Test

Tema 11. Modern Manners. Modals: must, have to, should in the function of deduction, a law, a rule, recommendation. Focus on distinguishing different ways of expressing obligation. Mobile phones. Sentence stress. Mobile phones vocabulary. Pronunciation and speaking. Culture shock. Good manners? Bad manners? Vocabulary focus is on the words and expressions related to phoning. Dialogues and role-plays. Sentence stress.

Tema 12. Judging by Appearance. Modals: must/may/might/can't for deduction and possibility. Don't I really look like this? Vocabulary: Describing people and their appearance. Listening. Who's the criminal? Who do you think is who? Listening. Extensive grammar practice. Listening and repeating. Talking about positive and negative attitudes and reactions to every-day situations. The pronunciation focus is on the tricky combination of letters: -eigh, -aigh, -igh Modals for deduction.

Tema 13. If at first you don't succeed... Modals: can/could/be able to, -ed,/ -ing adjectives. Sentence stress. I'm a failure! Speaking. The context is success and failure. Vocabulary on adjectives. Text: Never give up!

True stories of the famous sportsmen Increasing topical vocabulary. Talking about jobs and careers. Using the would like/ like to correctly. Practice. Pronunciation is focused on sentences with can

Tema 14.

Renting a flat. How to get there. Social English. What's going on? Writing an informal letter. Useful language.

Grammar: review of tenses- present, past and future. Phrasal verbs. Sentence stress. Practical English. Restaurant problems. How to write an informal letter. Expressing Good Wishes. Modal May. Useful vocabulary and conventional expressions. Dialogues. Listening comprehension. Uses of the modal May. Eliciting contextual meanings. Br. English and Am. English.

Tema 15. Evaluation Test 3

Tema 16. Back to School, aged 35. Grammar: first conditional and future time clauses+ when/until. Revising and extending the conditional, also used to structure to talk about habitual actions. Education, houses, friendship vocabulary. Your school days. So school these days is easy? Think again. Listening. Speaking. Listening. That'll teach him. Revising verbal tenses

Tema 17. In an Ideal world. sounds /h/, /k/ /m/ Grammar: second conditional. Is contrasted with the first. Houses. Sentence stress. Getting personal. What would you do if? Houses you will never forget. The house of your dream. Topical vocabulary. Set phrases. Forming and using present perfect.

Adverbs that go with present perfect. Extensive grammar practice Grammar; Past Perfect –yet, just, already, sounds /h/, /k/ /m/ Students describe their houses. They get acquainted with the the house of the famous painter Frida Kahlo.

Tema 18 Still friends? Grammar: used to/ usually. Sentence stress. Friendship. Friends reunited. Listening. Do you need to edit your friends? Degrees of comparison of adjectives and adverbs. Synthetic and analytical ways of forming degrees of comparison. Special cases. Extensive grammar practice. Reading and Vocabulary. Pronunciation. Sentence stress. Time expressions- . Sentence stress.

Tema 19. A visit from a pop star. Practical English. Social English. An unforgettable Meal. Useful phrases. Describing a house or flat. Describe your house or a flat. . Grammar: making suggestions: Shall we..? Translation practice. Stressed words in sentences. Listening activities. Planning one's evening. Differences in Am.E and Br.E. Students listen and answer the questions, they make up their own dialogues.

Tema 20 Evaluation test 4

Tema 21 Mid –term test

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse strategii: oral și în scris, prezentări, rapoarte, proiecte video, postere, participarea la discuții, crearea de portofolii, teste, jocuri de rol, etc.

Evaluarea periodică I - Exerciții de completare a spațiilor lipsă în baza vocabularului studiat. Lucrul cu sinonime și antonime, parafrazarea și transformarea propozițiilor. Realizarea unui dialog/ a unei conversații. Scrierea unui text scurt pe o tema dată.

Evaluarea periodică II - Exerciții de completare în baza vocabularului studiat. Lucrul cu sinonime și antonime, parafrazarea și transformarea propozițiilor. Realizarea unui dialog/ a unei conversații. Scrierea unui text scurt pe o tema dată.

Evaluarea semestrială se va executa în formă orală și va include trei sarcini la nivel de cunoaștere (traducere/explicare a unităților de vocabular), aplicare și integrare (realizarea unei conversații/ situații comunicative argumentarea propriei opinii vizavi de un subiect).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Golubovschi, Oxana. Essential course of English / Golubovschi Oxana, Herța Lilia,. – Ed. a 2-a. - Chișinău : S.n., 2017 (Tipografia UPS “Ion Creangă”) -Book 2, Part 1. – 2017. – 115 p. ISBN 978-9975-46-315-7. – Referințe bibliogr.: p. 104 (9 tit.) . -40 ex. - ISBN 978-9975-46-316-4. <http://dir.upsc.md:8080/xmlui/handle/123456789/1318>
1. New English File, Student's Book, intermediate, Oxford University Press, 2011
2. New English File, workbook, intermediate Oxford University Press, 2011
3. Soars J., Soars L. *New Headway*. Pre-Intermediate Student's Book. Oxford University Press, 2003
4. Soars J., Soars L., Maris A. *New Headway*. Pre-Intermediate Work Book. Oxford University Press, 2004
5. Basic English Grammar, Watson, Irvine, published by Saddleback Educational Publishing, 2007
6. English Grammar in Use, Raymond Murphy, Intermediate Oxford University Press, 2009

Anul II, sem.IV

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză
Ciclul	I Licență
Denumirea cursului	<i>Didactica limbii și literaturii române în instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale</i>
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie, Catedra Limbă și Comunicare
Titular de curs	Alexandra Barbăneagră, dr.conf.univ.
Cadre didactice implicate	Alexandra Barbăneagră, dr.conf.univ.
e-mail	albarbaneagra@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.04.O.025	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În cadrul cursului de bază *Didactica limbii și literaturii române în școala alolingvă* studenții urmează să se familiarizeze cu concepția predării limbii și literaturii române în școlile cu instruire în limbile minorităților naționale, actele normative de organizare a demersului didactic, suporturile curriculare, să dobândească și să-și perfecționeze deprinderile de proiectare, organizare și autoevaluare a demersului didactic.

Curriculumul pune accent pe latura formativă a învățării, pregătind viitorul profesor de limba și literatura română în școala alolingvă în ideea abordării actului didactic dintr-o perspectivă modernă, axată pe strategii active și interactive, centrate pe cel ce învață, în vederea formării competențelor specifice disciplinei.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- **Competențe cognitive:** cunoașterea politicilor lingvistice în context european, a documentelor reglatoare demersului educațional pentru predarea disciplinei; a bazelor didacticii; familiarizarea cu terminologia taxonomia domeniului, competențele generale și specifice, conținuturile și problematica actuală a disciplinei; finalitățile procesului instructiv-educativ; asimilarea strategiilor de proiectare a conținuturilor educaționale în context cu cerințele curriculumului disciplinar.
- **Competențe de învățare:** informarea la zi privind problemele legate de predarea-învățarea-evaluarea disciplinei limba și literatura română în școala alolingvă; documentarea din diverse surse de specialitate în vederea proiectării unui demers didactic eficient, în context cu obiectivele enunțate; priceperea de a învăța din experiența altora și din propriul demers educativ.
- **Competențe de aplicare:** racordarea cunoștințelor de didactică a limbii și literaturii române și a ethosului pedagogic cu exigențele reformei curriculare; utilizarea corectă și adecvată a cunoștințelor de limba și literatura română și de didactică aplicată în scopul dezvoltării capacității de receptare a mesajului oral și al dezvoltării capacității de exprimare orală la elevii alolingvi; proiectarea și realizarea activităților educaționale curriculare și extracurriculare la limba și literatura română în școlile cu instruire în limbile minorităților naționale, vederea formării competențelor specifice disciplinei, a diverselor produse curriculare din aria designului educațional; identificarea și aplicarea strategiilor didactice de receptare și producere a mesajului oral și scrierea și comunicarea în vederea dezvoltării capacității de transfer a celor învățate în diverse situații de predare-învățare-evaluare.
- **Competențe de analiză:** se manifestă în capacitatea de examinare a mai multor oportunități de proiectare a procesului didactic, formare/dezvoltare a competențelor, pentru a lua o decizie întemeiată științific; în aplicarea unor indicatori/criterii prin care se desfășoară autoevaluarea și evaluarea demersului didactic la clasă.

- **Competențe de comunicare:** se exprimă în situațiile de *comunicare didactică*, prin utilizarea limbii române literare în situațiile de comunicare la oră, dar și prin respectarea normei limbii la toate nivelurile în activități cotidiene. Stimularea comportamentului comunicațional la clasă și a capacităților intelectuale, creative ale elevilor.
- **Competențe la nivel de integrare:** capacitatea de a crea o viziune de ansamblu asupra modului de predare-învățare-evaluare a limbii și literaturii române în școlile alolingve; a conceptualiza, proiecta, realiza un demers didactic bine-structurat, în parametrii exigențelor curriculumului disciplinar, corect din punctul de vedere al finalităților și al standardelor educaționale.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- Să demonstreze o viziune de ansamblu asupra procesului de predare-învățare-evaluare a limbii literaturii române în școala alolingvă.
- Să se axeze în proiectarea demersului didactic pe principiile învățării unei limbi nonmaterne/străine concepția curriculară, în funcție de documentele normative de predare-învățare-evaluare a limbii și literaturii române în școlile cu instruire în limbile minorităților naționale.
- Să conceptualizeze, proiecteze și să desfășoare demersul didactic la limba și literatura română în contextul exigențelor curriculumului disciplinar pentru dezvoltarea competenței de comunicare.
- Să identifice și aplice strategii didactice eficiente în vederea formării competenței de înțelegere la audiere, lectură, vorbire și scriere.
- Să utilizeze diverse suporturi curriculare pentru organizarea eficientă a demersului didactic la limba și literatura română ca limbă nematernă în acord cu documentele normative.

Precondiții

- Posedarea limbii de instruire la nivelul C1.
- Cunoștințe de bază din domeniul pedagogiei, psihologiei, didacticii generale, limbii române contemporane, teoriei și istoriei literaturii române.
- Deprinderi de analiză, sinteză, conceptualizare și proiectare a activităților didactice.
- Competențe de comunicare didactică.

Unități de curs

Tema 1. Didactica limbii și literaturii române în școlile alolingve ca știință pedagogică

Didactica limbii și literaturii române în școlile cu instruire în limba rusă: obiectul de studiu, obiectivele cursului și valențele formative majore: dezvoltarea competențelor de receptare și producere a mesajului oral și scris în limba română (audiere, vorbire, lectură, scriere), contribuția la dezvoltarea personală a elevului.

Legătura didacticii cu alte științe. Relația psihologie - pedagogie - didactică. Bazele psiholingvistice ale didacticii limbii și literaturii române.

Scopul studierii limbii și literaturii române în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale. Motivarea studierii limbii oficiale a statului. Particularitățile predării/ învățării unei limbi nematerne. Principiile didactice generale și particulare în studierea limbii și literaturii române ca limbă nematernă. Principiile didactice ale educației pentru comunicare. Principiul concentric al predării-învățării în abordarea noțiunilor de limbă.

Cadrul european comun de referință pentru limbi.

Metodele de cercetare științifică în metodologia predării limbii și literaturii române ca limbă nematernă.

Personalitatea profesorului, relația profesor-cercetător, pregătirea și calitățile necesare profesorului de limba și literatura română.

Resursele bibliografice și electronice ale studiului limbii și literaturii române. Site-urile cu profil didactic, lingvistic și literar. Revistele de specialitate.

Mijloacele de învățământ tehnice și audiovizuale, instruirea asistată de calculator. Softurile educaționale.

Cabinetul de limba și literatura română.

Tema 2. Curriculum disciplinar la limba și literatura română pentru instituțiile cu limba rusă de instruire

Curriculumul disciplinar la limba și literatura română în școala alolingvă: conținut și structură. Conceptul și problematica curriculumului disciplinar. Ideile de bază. Principiile educaționale ale curriculumului. Competențe transversale, transdisciplinare, competențele specifice ale disciplinei.

Standardele de eficiență a învățării limbii și literaturii române în instituțiile de învățământ cu instruire în limba rusă și indicatorii.

Structura și conținuturile educaționale ale disciplinei *Limba și literatura română* pentru alolingvi: aria tematică, materia lingvistică, repartizarea temelor pe unități de timp, competențele disciplinei, recomandări pentru activități de învățare și evaluare. Centrarea pe conținuturi versus centrarea pe elev.

Acte adiacente curriculumului: programele de examen; standardele naționale.

Manualele de limba și literatura română în școala alolingvă și auxiliarele didactice aferente disciplinei. Relația curriculum-manual. Principii de elaborare și evaluare a unui manual școlar. Manualele de bază și alternative în uz. Etapele metodologice de învățare, realizate în manualele actuale la limba română și literatura română. Structura manualelor actuale: tematica textelor, sistemul de exerciții, materia gramaticală. Structura unui capitol / modul. Respectarea taxonomiilor de sarcini. Activități și oportunități de învățare în raport cu standardele de competență curriculară. Ilustrarea manualelor.

Analiza manualelor școlare. Criterii de evaluare.

Auxiliarele didactice: ghidul profesorului, caietul elevului, culegere de texte literare, poezii, cântece, povești, teste, dicționare etc.

Tema 3. Proiectarea activităților didactice la limba și literatura română în școlile alolingve

Proiectarea activităților didactice centrată pe competențe. Tipuri de proiectări.

Proiectarea de lungă durată (semestrială/ anuală). Structura proiectului anual/semestrial. Modele de proiecte anuale/calendaristice. Proiectarea pe unități de învățare.

Proiectarea lecției de limba și literatura română în școala alolingvă. Operațiile elaborării unui proiect didactic. Structura proiectului didactic. Etapele lecției (modele și variante). Managementul resurselor și al timpului.

Formularea obiectivelor în cadrul proiectării didactice și a sarcinilor de învățare. Taxonomii de obiective pedagogice (cognitive, psihomotorii, afective). Operaționalizarea obiectivelor.

Proiectarea și realizarea activităților didactice: identificarea modalităților de captare a atenției, enunțarea obiectivelor urmărite, actualizarea și verificarea cunoștințelor și a capacităților necesare predării-învățării; conducerea procesului de învățare; asigurarea conexiunii pe parcursul învățării, evaluarea continuă a progresului școlar, asigurarea retenției și a transferului de cunoștințe, alcătuirea și propunerea de sarcini de învățare pentru acasă; diferențierea acestora.

Forme de organizare a procesului de studiu la limba și literatura română în școala alolingvă. Tipologia lecțiilor de limbă și literatură română în funcție de diferite criterii. Lecția tradițională și lecția netradițională (avantaje și dezavantaje). Tipuri de lecții tradiționale: lecția mixtă, lecția de asimilare/dobândire a noilor cunoștințe, lecția de fixare și consolidare; lecția de sistematizare și recapitulare; lecția-lectură; lecția de evaluare. Modele de proiectări didactice pentru diverse tipuri de lecții. Lecții alternative/netradiționale de învățare a limbii și literaturii române.

Activități extracurriculare la limba și literatura română. Modalități de stimulare a studiului independent. Forme de învățare extracurriculare și în afara spațiului școlii: *excursia de studiu, vizita la muzeu, cercuri, cenacluri literare, editarea de reviste școlare, organizarea de simpozioane, sesiuni de comunicări științifice etc.*

Evaluarea proiectului și evaluarea demersului didactic. Analiza lecțiilor de limba și literatura română.

Tema 4. Strategii de predare-învățare a limbii și literaturii române

Strategia didactică. Metode, procedee/tehnici, forme și mijloace. Variația și consensul metodelor în contextul curriculumului școlar: în raport cu obiectivele educaționale și în raport cu conținutul învățământului.

Strategii didactice de formare/dezvoltarea a deprinderii de receptare și producerea a mesajului oral și scris. Sarcini și situații de învățare. Relația metode tradiționale - metode moderne în realizarea obiectivelor educaționale ale disciplinei.

Metode active de predare – învățare: *expunerea, conversația, demonstrația, exercițiul, studiul cu cartea (lectura); problematizarea, cooperarea, brainstormingul, studiul de caz, algoritmizarea, jocul de rol (simularea), jocul didactic ș.a..*

Forme de organizare a procesului didactic în cadrul lecției (activitate individuală, activitate în grup, activitate frontală). Tehnologia instruirii prin cooperare. Varietatea tehnologiilor activității în grup.

Mijloace (materiale didactice) utilizate în studierea limbii și literaturii în școală.

Tema 5. Evaluarea competențelor și performanțelor școlare

Tehnologia evaluării la limba și literatura română în școala alolingvă. Evaluarea ca parte integrantă a curriculumului disciplinar. Factorii care influențează procesul evaluării. Componentele evaluării: *controlul, aprecierea, notarea*. Standarde, competențe curriculare. Programa de examen, matricea de specificații.

Proiectarea evaluării. Obiective de evaluare. Formularea obiectivelor de evaluare.

Evaluarea continuă la clasă. Evaluarea formativă și evaluarea sumativă. Evaluare cunoștințelor, abilităților și atitudinilor la limba și literatura română în școala alolingvă: evaluarea competențelor de înțelegere la auz, lectură, vorbire și scriere etc. Strategii și tehnici.

Evaluarea competențelor și performanțelor elevilor. Metode și tehnici de evaluare la limba și literatura română: tradiționale și alternative. Probe de evaluare tradiționale: orale, scrise, practice.

Principiile elaborării descriptorilor competenței de comunicare lingvistică. Normele de apreciere a răspunsului oral. Probele de evaluare scrisă: *dictarea, expunerea, rezumatul, eseul, comentariul, analiza, sinteza, paralela, testul*. Normele de notare a lucrărilor scrise. Lecția de analiză a probelor de evaluare scrisă.

Metode complementare de evaluare la limba și literatura română: *portofoliul, investigația, proiectul, autoevaluarea ș.a.*

Testul ca instrument de evaluare. Tipuri de teste la limba și literatura română în școlile cu instruire în limba rusă. Caracteristicile testului. Metodologia elaborării itemilor. Categorii și subcategorii de itemi: itemi obiectivi, itemi semiobiectivi, itemi cu răspuns deschis. Matricea de specificații. Aprecierea testului (scala de notare/baremul de corectare).

Tema 6. Orientarea funcțional-comunicativă a procesului de predare-învățare a limbii și literaturii române în școala alolingvă

Comunicarea ca noțiune didactică. Caracteristicile de bază ale comunicării. Actul de comunicare. Elementele esențiale ale actului de comunicare. Factorii care înlesnesc sau perturbă comunicarea.

Cadrul european comun de referință pentru limbi. Sistemul competențelor-cheie stabilite în documentul de politici europene. Competența de comunicare lingvistică: conținut și structură.

Paradigma funcțional-comunicativă în studierea limbii și literaturii române ca limbă nematernă. Metode și tehnici de predare-învățare- evaluare, specifice disciplinei. Metode comunicative. Principiile de bază ale metodelor comunicative: individualizarea, funcționalitatea, noutatea, situativitatea.

Situația comunicativă – factor al dezvoltării competenței de comunicare. Noțiunea de situație comunicativă. Structura situației de comunicare: intenția comunicativă, scopul comunicativ, mijloace utilizate pentru atingerea scopului comunicativ. Tipuri de situații comunicative. Condițiile reușitei unei situații comunicative.

Metode și tehnici de dezvoltare a competenței de comunicare.

Tema 7. Procesul didactic al învățării pronunției

Obiectivele pronunțării. Necesitatea articulării corecte a fonemelor limbii române. Minimul fonetic. Criterii de selectare a fonemelor pentru minimul fonetic.

Particularitățile sistemului fonematic al limbii române. Probleme dificile de însușire a pronunției pentru elevii alolingvi.

Formarea deprinderilor de pronunție. Metode și tehnici de însușire a pronunțării: citirea cu voce tare, dictarea, prezicerea, transcrierea, recunoașterea etc.

Tema 8. Procesul didactic al învățării lexicului limbii române în școala alolingvă

Cuvântul ca unitate a limbii și vorbirii. Noțiune și cuvânt. Laturile cuvântului.

Vocabularul activ și vocabularul pasiv al limbii. Minimul lexical al limbii române pentru elevii școlilor alolingve. Criterii de selectare a a lexicului minimal în scopuri didactice.

Principii puse la baza învățării vocabularului.

Etapele familiarizării elevilor alolingvi cu noile unități lexicale: a) pronunțarea cuvântului; b) explicarea sensului cuvântului;; c) fixarea sensului. Procedeele de semantizare a cuvintelor. Modele de sarcini pentru exersarea și verificarea însușirii unităților lexicale.

Strategii de învățare și activizare a vocabularului elevilor: *expunerea, conversația, jocul didactic, munca independentă cu vocabularul, metoda asocierilor, comunicarea nonstop, cinquain ș.a..*

Tema 9. Procesul didactic al însușirii fenomenelor gramaticale

Abordarea structurală și funcțională a fenomenelor gramaticale. Sensul gramatical al cuvântului. Mijloacele de exprimare a sensului gramatical. Criteriul gramatical și cel logic în analiza faptelor de limbă. Formarea noțiunii gramaticale.

Minimul gramatical al limbii române pentru elevii școlilor alolingve. Criteriile de selectare a noțiunilor și regulilor pentru minimul gramatical.

Algoritmul formării noțiunilor gramaticale. Principiile de studiere a gramaticii limbii române în instituțiile alolingve. Etapele de prezentare și însușire a fenomenului gramatical în cadrul lecției. Condițiile esențiale de definire a noțiunii gramaticale. Tabele de gramatică.

Oportunități și tehnici de însușire a noțiunilor de gramatică la orele de limba română în școala alolingvă Strategii de formare a noțiunilor gramaticale: *exerciții structurale, exerciții clasice, exerciții funcționale, jocul didactic, golul informațional etc.*

Tema 10. Metodologia studierii textelor nonliterare și literare

Textul ca unitate lingvistică și didactică. Rolul textului în procesul însușirii limbii și literaturii române în școala alolingvă. Tipologia textelor. Texte literare și texte nonliterare/ funcționale. Criterii de selectare a textelor. Competențe curriculare de studiu al textului în școala alolingvă.

Lectura, felurile lecturii, tipurile de cititori. Lectura extracurriculară. Competența de lectură. Metodologia abordării textului nonliterar și literar în demersul didactic. Algoritmul lucrului cu textul: a) activități pretextuale; b) studiul propriu-zis al textului; c) activități posttextuale. Demersul analitic și sintetic în studiul textului.

Motivația elevului pentru lectura textului. Depășirea dificultăților de lectură.

Strategii utilizate în procesul de lucru cu textul nonliterar și literar: *Conversația, Interogarea multiprocesuală, Povestirea, Descrierea, Agenda cu notițe paralele, Clusteringul, Explozia stelară, Interviu în trei trepte, Pixuri în pahar etc.* Varietăți de construire a hărților conceptuale.

Tema 11. Receptarea și interpretarea textelor literare

Organizarea procesului didactic al receptării textelor literare. Categoriile de texte abordate în cadrul orelor de literatură română. Mijloace didactice. Forme de studiere a textului literar.

Didactica textului epic. Teme fundamentale ale literaturii. Orizontul de așteptare al elevilor și descifrarea textului. Aspecte de interpretare a textului epic: focalizarea, timpul și spațiul narațiunii, întocmirea planului de idei, momentele subiectului, caracterizarea personajelor, reflecții asupra textului etc.

Comentariul operelor epice. Personajul literar. Tipuri de personaje. Caracterizare de personaj.

Strategii de receptare și interpretare a textului epic: *ecranizarea operei literare, mâna oarbă, confruntarea personajelor, șase pălării, identitatea personajului, simularea întâlnirii cu personajul, cubul, piramida descrierii personajului și piramida povestirii, reproducerea etc.*

Didactica textului liric. Caracteristicile textului liric. Expresivitatea poetică. Limbajul operei lirice. Decodarea limbajului poetic. Modalități de abordare a textului liric: *problematizarea, exercițiul (exerciții de comparare, identificare, restabilire/reproducere), lectura expresivă, cinquain etc.*

Didactica textului dramatic. Specificul operei dramatice. Aspecte de analiză a textului dramatic: structura operei, conflictul, personajele. Dialogurile. Didascalii. Strategii de receptare și interpretare a textului dramatic: *lectura pe roluri, simularea, dezbateră, problematizarea etc.*

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegere interactivă, conversație euristică, dezbateră, studiu de caz, proiectul, studiul individual, eseul reflexiv, joc de rol, organizatori grafici.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă se bazează pe evaluările formative realizate în timpul semestrului. (1) Rezultatele lucrărilor de evaluare curentă, participare la discuții în timpul seminarelor, prezentări individuale și de grup, intervenții în timpul cursului. (2) Test de evaluare. (3) Elaborarea și prezentarea portofoliului la curs. Portofoliul trebuie să conțină toate sarcinile propuse spre realizare în cadrul cursului/lucrările elaborate personal, în sală și acasă. (60 % din nota finală).

Evaluarea finală: se face prin examen oral, în sala de curs, și constă în rezolvarea unor situații concrete proiectate în curriculumul disciplinar. La examen studentul poate face uz de orice surse didactice și de propriul portofoliu de acumulare (40 % din nota finală).

Rezultatul se exprimă printr-o notă sumativă (conform sistemului de apreciere de 10 puncte), cu acordarea a 3 credite academice. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la cele două evaluări, inclusiv participare la discuții în cadrul cursului.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Barbăneagră A., Petrenco L. ș.a. *Limba și literatura română în școala alolingvă: Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală*. Ch.: Ed. Știința, 2007.
2. Barbăneagră A., Petrenco L., Cucu L. ș.a. *Interacționăm și comunicăm: Situații de comunicare, jocuri didactice, jocuri de rol, acte de vorbire*. Chișinău: Tipografia "Bons Offices", 2014.
3. Barbăneagră A., Petrenco L., Cucu L. ș.a. *Învățarea simultană a limbilor româna și găgăuză*. Ghid metodologic. Chișinău, 2015.
4. Barbăneagră A., Petrenco L., Cucu L. ș.a. *Teste de evaluare la limba română (A1 –A2, B1-B2, C1-C2)*. Ch: Poligraf-Design SRL, 2011.
5. Barbăneagră A., Petrenco L., Cucu L. ș.a. *Curriculum învățarea simultană a limbilor româna și găgăuză (preșcolari)*. Chișinău, Tipografia "Bons Offices", 2016
6. Bocoș, Mușata-Dacia. *Instruirea interactivă: repere axiologice și metodologice*. Iași: Polirom, 2013.

7. *Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi*. Strasbourg, Diviziunea Politicii Lingvistice, Consiliul European. Chișinău: Tipografia Centrală, 2003.
8. Cartaleanu, Tatiana; Cosovan, Olga; Goraș-Postică, Viorica; Scifos, Lia; Lîsenco, Sergiu. *Formarea de competențe prin strategii didactice interactive*. Ch.: Didactica Pro, 2008; 2011.
9. Cartaleanu T., Cosovan O. *Ateliere de lectură, scriere, discuție: Portofoliul elevului: clasele 5-9*. Ch.: Știința, 2014.
10. Cartaleanu T., Cosovan O. ș.a. *Formarea de competențe prin strategii didactice interactive*. Ch.: Didactica Pro, 2008; 2011.
11. Cartaleanu T., Ghicov A. *Predarea interactivă centrată pe elev*. Ch.: Știința, 2008.
12. Costea, O., *Didactica lecturii: o abordare funcțională*. Iași, Institutul European, 2006.
13. *Curriculum școlar pentru disciplina Limba și literatura română în școlile cu instruire în limba rusă. Clasele I-a – a XII-a*. Ch.: Lyceum, 2010.
14. Constantinovici E., Bărbuță I. ș.a. *Predarea și învățarea limbii prin comunicare*. Ghidul profesorului. Chișinău, 2003.
15. Ivănuș D. *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*. Chișinău, 1999.
16. Goia V. *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*. Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002.
17. Milancovici S. *Didactica predării limbii române*. București, 2013.
18. *Nivel prag pentru învățarea limbii române ca limbă străină*. Consiliul european. Strasbourg, 2001.
19. Norel M., Pop L. *Limba română ca a doua limbă*. Modul de dezvoltare profesională a cadrelor didactice. București, 2005.
20. Norel M., Sâmișăian F. *Didactica limbii și literaturii române*. București, 2011.
21. Pamfil A. *Didactica limbii și literaturii române (pentru învățământul în limbile minorităților naționale), gimnaziu*. Cluj, Ed. Dacia, 2000.
22. Parfene C. *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală*. Ghid teoretico-aplicativ. – Iași 1999.
23. Platon E. (coord.) ș.a. *Procesul de predare/învățare a RLNM la ciclul primar. Suport de curs*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2011. <http://rlnm.didacticalimbiromane.ro/platforma-online/>
24. Platon E. (coord.) ș.a. *Procesul de predare/învățare a RLNM la ciclul gimnazial. Suport de curs*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2011. <http://rlnm.didacticalimbiromane.ro/platforma-online/>
25. Platon E. (coord.) ș.a. *Procesul de predare/învățare a RLNM la ciclul liceal. Suport de curs*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2011. <http://rlnm.didacticalimbiromane.ro/platforma-online/>
26. *Predarea-învățarea interactivă centrată pe elev*. București, 2009.
27. Oprea Cr.-L. *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2007.
28. Sâmișăian F. *O didactică a limbii și literaturii române: provocări actuale pentru profesor și elev*. București: Art, 2014.
29. Secieru M. *Didactica limbii române*. Iași, 2006.
30. Stoica A., Musteață S. *Evaluarea rezultatelor școlare*. Ghid metodologic. –Chișinău, Editura Liceum, 1997.
31. Șchiopu C. *Metodica predării literaturii române*. Chișinău. 2009.
32. <http://rlnm.didacticalimbiromane.ro/platforma-online/>
33. http://video.elearning.ubbcluj.ro/?page_id=538
34. <http://www.vorbitiromaneste.ro/curs/index.html>
35. <http://prodidactica.md/>
36. <http://www.lromana.proeducation.md>

Opțională:

1. Barbăneagră A., Petrenco L. ș.a. *Limba română pentru aolingvi: Culegere de texte*. Auxiliar didactic, Chișinău, Ed. Cartier, 2006.
2. Barbăneagră A., Petrenco L. ș.a. *Româna interactivă (nivelul incipient)*. Să comunicăm fără bariere.

- (CD). Chișinău, 2010.
3. Cartaleanu T., Cosovan O. *O oră pentru lectură*. Ch.: Pro Didactica, 2006.
 4. Cartaleanu T., Cosovan O., Zgardan-Crudu A.ș.a. *Modele conceptuale de predare a textului epic*. Ch.: 2012
 5. Caproș, Iulia, Nicolaescu-Onofrei, Liliana. *Avante! – Liceu. 73 de activități practice pentru îmbunătățirea abilităților de comunicare ale elevilor alolingvi*. – Chișinău, PRO Didactica, 2004.
 6. *Citind, învăț să fiu*. Ghid pentru psihologi școlari, diriginți, profesori. Ch.: Didactica Pro, 2008.
 7. *Fișe de lucru conform curriculum-ului la disciplina Limba și literatura română în școala alolingvă*. – Chișinău, Editura Cartier, 2002.
 8. Iordăchescu I. *Viața și activitatea scriitorilor: Ce? Cît? Cum?* Îndrumări pentru profesorii de limba și literatura română, Partea I-a. – Chișinău, Editura Lumina, 2003; Partea a II-a. – Chișinău, Editura ARC, 2004.
 9. Pamfil A. *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*. Pitești: Paralela 45, 2006.
 10. Pânișoară I.-O. *Profesorul de succes: 59 de principii de pedagogie practică*. Iași: Polirom, 2009.
 11. Peneș M. *Bucuria de a scrie compuneri*. București: Rd.Aramis, 2013.
 12. *Psihopedagogia centrată pe copil*. Coord. Guțu Vladimir. Ch.: CEP USM, 2008.
 13. Roșcovanu V. *Portofoliu valoric*. Activități de formare/dezvoltare a orientării axiologice la orele de limba și literatura română. Chișinău, 2014.
 14. Steele J., Meredith K., Temple Ch. *Inițiere în metodologia Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice*. Ghidul I, Supliment al revistei Didactic Pro..., nr.1, 2001.
 15. Steele J., Meredith K., Temple Ch. *Strategii de dezvoltare a gândirii critice*. Ghidul II, Supliment al revistei Didactic Pro..., nr.2, 2002.
 16. Steele J., Meredith K., Temple Ch. *Învățarea prin colaborare*. Ghidul III, Supliment al revistei Didactic Pro..., nr.7, 2002.
 17. Steele J., Meredith K., Temple Ch. *Aplicarea tehnicilor de dezvoltare a gândirii critice*. Ghidul IV, Supliment al revistei Didactic Pro..., nr.2 (8), 2003.
 18. *Strategii de receptare și interpretare a textului literar în clasele de elevi alogeni*.// Culegere de articole. Româna ca limbă străină – între metodă și impact cultural. Iași, 2008, p. 652 – 658

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză
Ciclul	I
Denumirea unității de curs	Integrarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea: Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale Catedra: Informatică și Tehnologii Informaționale
Titulari de curs	Chiriac Tatiana, conf. univ., dr.; Sîrghi Olesea, asistent universitar, doctorand

e-mail chiriac.tatiana@upsc.md, sirghi.olesea@upsc.md

Codul modulului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore			
					contact direct		studiu individual	
					zi	f/r	zi	f/r
G.04.O.026	3	II	IV	90	45	18	45	72

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Unitatea de curs *Integrarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic* are ca scop însușirea achizițiilor generale necesare integrării competențelor digitale cu cele profesionale, aferente procesului educațional, și proceduri de aplicare a informației cu scop specific pentru utilizarea produselor și serviciilor informatice în crearea resurselor educaționale digitale. Competențele vizate în cadrul cursului se referă la dezvoltarea unui set de cunoștințe, capacități, și atitudini profesionale interconectate, ce vor asigura dezvoltarea competențelor digitale din perspectiva utilizării instrumentelor Web la elaborarea produselor educaționale digitale pentru proiectarea, organizarea și evaluarea disciplinelor școlare din învățământul general. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate și dezvoltate în cadrul unităților de curs ce vizează didacticele disciplinelor școlare, și alte module/unități de curs specifice unui program de studiu din domeniul științe ale educației, și în cadrul stagiilor de practică de specialitate.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

- C-10. utilizarea instrumentelor web în procesul instructiv-educativ a disciplinelor școlare (proiectarea și crearea de produse educaționale digitale, realizarea proiectelor/produselor/portofoliilor digitale, ș.a.);
- C-11. integrarea tehnologiilor digitale inovative în activități de comunicare eficientă în grup, autoevaluare reflexivă, învățare bazată pe sarcini, în scopul asigurării procesului interactiv de învățare;
- C-12. identificarea și cunoașterea instrumentelor web, adecvate proiectării și desfășurării procesului educațional;
- C-13. dezvoltarea competențelor digitale aplicative privind crearea resurselor educaționale online;
- C-14. valorificarea strategiilor inovative de predare-învățare, asigurând legătura între conținuturile predate și practica școlară, orientate spre asigurarea calității în educație;
- C-15. înțelegerea și promovarea paradigmei de predare-învățare-evaluare în format electronic din perspectiva implementării resurselor educaționale digitale.

Finalități de studii

La finalizarea unității de curs, studentul va fi capabil:

- F-1. să folosească instrumente web de creare a conținuturilor educaționale digitale și să elaboreze resurse educaționale digitale de concepție proprie;
- F-2. să identifice servicii online de creare a resurselor digitale și să elaboreze conținuturi electronice în acord cu activitățile de predare, învățare și evaluare;
- F-3. să aplice tehnologii digitale în desfășurarea unor activități didactice;
- F-4. să conștientizeze aportul posibil al instrumentelor TIC în cadrul pregătirii și desfășurării unui învățământ asistat de calculator;
- F-5. să respecte principiile etice de utilizare și publicare a informației și să aplice tehnologii online relevante organizării comunităților virtuale de instruire;
- F-6. să elaboreze proiecte didactice utilizând tehnologiile digitale învățate pe parcursul unității de curs.

Precondiții

Preachizițiile necesare pentru însușirea unității de curs vizează competențele digitale dezvoltate în cadrul disciplinei *Tehnologii Informaționale și de Comunicare*, competențele în curs de formare în cadrul disciplinelor *Didactică generală, Didacticile disciplinelor școlare*.

Inclusiv studentul trebuie să cunoască: utilizarea procesoarelor de text (MS Word) la nivel de bază, elaborarea prezentărilor electronice (MS PowerPoint), navigare Internet, structurarea și gestiunea informațiilor electronice; utilizare e-mail.

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Resurse educaționale digitale online; instrumente web relevante pentru elaborarea de produse digitale în cadrul unor activități didactice

Practice:

1. Identificarea și analiza resurselor educaționale digitale disponibile pentru implementarea lor în demersul didactic.
2. Implementarea resurselor educaționale digitale în contexte didactice.

Unitatea de învățare nr. 2. Organizarea conținutului digital și gestionarea învățării în mediul online

Practice:

1. Organizarea conținutului digital și gestionarea învățării în mediul online (Google Classroom). Crearea și personalizarea unei clase de elevi. Utilizarea interfeței „profesor” în Google Classroom. Setările unei clase.
2. Crearea temelor în cadrul Google Classroom; crearea anexelor în cadrul temelor. Gestiunea registrului electronic al unei clase de elevi și editarea notelor în cadrul acestuia (catalogul clasei).

Unitatea de învățare nr. 3. Implementarea tehnologiilor online pentru procesul de predare-

învățare

Practice:

1. Crearea și editarea cărților digitale de tip flipping (*FLIPHTML5, Storyjumper, Book Creator*).
2. Elaborarea prezentărilor electronice online (*Canva, Genial.ly, Prezi*).
3. Servicii de creare a conținuturilor educaționale digitale interactive (*Learningapps, Wordwall, Liveworksheets*).
4. Organizarea de sesiuni brainstorming și feedback instantaneu (*Web Ideeboardz, Wordart, Mentimeter*); organizarea avizierelor virtuale cu funcții extinse de colectare a materialelor digitale, crearea portofoliului electronic, evoluție cronologică, etc. (*Padlet*).
5. Crearea hărților conceptuale colaborative (*MindMeister, Luchidchart, Coggle.it, Goconqr*).

Unitatea de învățare nr. 4. Instrumente online în organizarea activităților de evaluare

Practice:

1. Crearea de chestionare și formulare în *Google Forms*.
2. Instrumente web pentru crearea testelor interactive și resurselor digitale pentru activități de evaluare (*Kahoot, Quizizz, GoConqr*).

Unitatea de învățare nr. 5. Instrumente online pentru predare interactivă instantanee pentru sala de clasă

Practice:

1. Tabla virtuală. Caracteristicile tablei virtuale. Interfața unei aplicații de creare a tablei virtuale. Opțiuni de formatare a unei table virtuale. Instrumente de scriere, inserare a textului și a obiectelor grafice. Accesul utilizatorilor la o tabla virtuală (*Jamboard, IDroo, Eduglogster, Linoit*).
2. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activităților didactice cu ajutorul unei table virtuale (*Jamboard, IDroo, Eduglogster, Linoit*).

Unitatea de învățare nr. 6. Instrumente pentru înregistrarea ecranului și editare video

Practice:

1. Înregistrarea ecranului pentru elaborarea de lecții-video (aplicația *Active Presenter*).
2. Tehnici de lucru și operații caracteristice de editare și montaj a secvențelor unui fișier video.

Prezentarea publică și descrierea proiectelor elaborate

Strategii de predare și învățare

Lecții practice: sarcini de lucru practice/ aplicative la calculator; instruire asistată de calculator; predare interactivă, simulare didactică; scenarizare; rezultate ale proiectelor elaborate individual, sarcini individuale, etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială ; evaluarea formatoare; evaluarea de tip cumulativ: curentă și finală.

Evaluarea inițială se va realiza la începutul fiecărei unități de curs, va avea caracter interactiv, non-instrumental.

Evaluarea formatoare se va realiza continuu pe parcursul activităților în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea curentă se va realiza în perioadele reglementate în baza unor probe practice, fiecare probă vizând concomitent unitățile de învățare din curs.

Evaluarea finală se va realiza în formă de examen pe baza unei probe practice integrate.

Condiții de admitere pentru evaluarea finală: note pozitive (cel puțin nota 5) la evaluarea curentă; realizarea portofoliului cumulativ; realizarea sarcinilor de studiu independent; prezența la cel puțin 30% din orele de contact direct.

Nota semestrială se constituie din: notele obținute la evaluarea curentă obligatorie; notele obținute eventual pentru realizarea sarcinilor aplicative la orele practice, în cadrul studiului individual; nota pentru portofoliul cumulativ.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 60% - nota semestrială, 40% - nota de la examen.

Bibliografie

Cadrul normativ:

1. *Standardele de competențe digitale ale elevilor din ciclul primar, gimnazial și liceal. Standarde de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general (ordinul MECC nr. 862/2015);*

https://mec.gov.md/sites/default/files/cnc4_final_competente_digitale_elevi_22iulie2015_1.pdf

2. *Instrucțiunea privind Managementul temelor pentru acasă în învățământul primar, gimnazial și liceal (ordinul MECC nr. 1249/2018);*

https://mec.gov.md/sites/default/files/instructiune_teme_pentru_acasa.pdf

3. *Standardele de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general (ordinul MECC nr. 1124/2018).*

https://mec.gov.md/sites/default/files/standarde_de_competenta_profesionala_ale_cadrelor_didactice_din_invatamantul_general.pdf

4. *Dezvoltare profesională pentru vizite la clasă. Predarea și învățarea de calitate. Materiale resursă pentru profesori colegi, specialiști OLSDI, directori de școală și formatori pentru toate disciplinele;*

https://mecc.gov.md/sites/default/files/ro_predarea_si_invatarea_de_calitate_1_web_0.pdf

Manuale școlare și ghiduri de implementare a manualelor:

1. *Manuale școlare și ghiduri de implementare a manualelor* <http://ctice.gov.md/manuale-scolare/> (accesat 28.08.2022);

Literatură de specialitate recomandată:

1. Ghid pentru profesori în GOOGLE CLASSROOM. Universitatea din Craiova https://www.ucv.ro/pdf/it_fonduri_eur/servicii_web/tutorial_profesori.pdf (accesat 29.08.2022);
2. Garbatovschi V.; Gavrilenco N., Timofciă G. Ghid metodologic de implementare a tehnologiilor Web la specialitățile pedagogice. Chișinău, 2022 http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2022/04/Ghid_Pedagogie.pdf (accesat 28.08.2022);

Suporturi de curs universitar:

1. **Sîrghi, O.** *Suport informativ și modele de realizare a sarcinilor practice, prezentări electronice, fișiere video* plasate pe Google Classroom;
2. **Șchiopu, L., Chiriac, T.** *Integrarea resurselor educaționale digitale online în dezvoltarea competenței de comunicare.* Suport curricular ; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chișinău, Centrul Național de Inovații Digitale în Educație "Clasa Viitorului". – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. UPS "Ion Creangă"). – 56 p. : tab. Referințe bibliogr.: p. 56 (14 tit.). – 100 ex. ISBN 978-9975-46-478-9.
3. **Chiriac, T.** *Prezentări electronice (modulul Active Presenter):* Domeniul de studii: Tehnologia Informației și Comunicațiilor în Instruire – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. UPS "Ion Creangă"). – 98 p. : fig., tab. Bibliogr.: p. 97 (15 tit.). – 100 ex. ISBN 978-9975-46-501-4.

Literatură de specialitate (opțional):

1. 13 instrumente pentru predare online, <https://gutenberg.ro/instrumente-digitale-pentru-predarea-online/> (accesat 30.08.2022);
2. Instrumente online utile în educație <https://rosioru.ro/2020/07/13/peste-100-de-instrumente-online-utile-in-educatie/> accesat 02.02.2022);

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză
Ciclul	<i>Licență</i>
Denumirea cursului	Cultura politică și mass-media
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra istorie și geografie
Titular de curs	Noroc Larisa, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Buzinschi Elena, dr. în pedagogie, lector univ.

e-mail	larisa.noroc@gmail.com
--------	------------------------

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.04.A.027	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În condițiile democratizării regimului politic din Republica Moldova și crearea de condiții pentru accesibilitatea cetățenilor în viața politică, subliniem necesitatea dezvoltării noilor competențe din partea tinerii generații, dar și cadrului didactic. Cursul este important pentru a extinde cunoștințele studentului în domeniul politic, media, pentru dezvoltarea abilităților noi de formare profesională. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” este o instituție de orientare socio-umanistică, or cursul Cultura politică și mass-media este unul important pentru dezvoltarea culturii civice, politice, a gândirii critice a cetățeanului, în general și a cadrului didactic în particular, care va promova valorile democratice în rândurile elevilor. Disciplina nominalizată va contribui la formarea persoanelor multilateral dezvoltate, cu inițiativă, capabile să se implice conștient, rațional în viața politică în calitate de subiecți ai societății civile, să-și asume responsabilități și să găsească soluții la imperativele societății. Cursul are conexiune cu disciplinele: istorie, psihologie, filosofie, politologie, economie, unde componenta politică este importantă pentru studierea în ansamblu a sistemelor politice a unui stat.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competența gnoseologică

- Cunoașterea cadrului noțional al disciplinei;
- Identificarea etapelor de socializare politică;
- Consemnarea factorilor de dezvoltare a culturii politice;
- Conștientizarea puterii mass-media și specificarea tipurilor de mass-media;
- Aplicarea cunoștințelor teoretice în analiza sistemelor politice globale;

Competența pronostică

- Prevederea factorilor care contribuie la evoluția culturii politice;
- stabilirea locului / rolului educației civice sau educației pentru societate în contextul evoluției social-economice și culturale a societății contemporane;
- identificarea problemelor ce există în domeniul educației pentru societate și determinarea soluțiilor de rezolvare a acestora.

Competența praxeologică

- interpretarea informației din diverse surse multimedia necesare activității profesionale a cadrului didactic;
- Formarea abilităților de analiză și estimare a evenimentelor politice din cadrul sistemului politic;
- Formarea atitudinii raționale față de realitatea politică;
- Stabilirea corelației dintre diverse elemente ale evoluției societății pentru eficientizarea activității de educație a culturii politice;
- Promovarea valorilor democratice a societății.
- Distingerea tehnicilor de influență a mass-mediei asupra omului și combaterea metodelor de manipulare.

- Competența comunicativă și de inserție socială

- Utilizarea diverselor forme de comunicare pentru formarea culturii politice;
- Ajustarea comportamentului personal la diversitatea situațiilor de comunicare managerială;
- Manifestarea abilităților de a negocia în luarea deciziilor;
- Demonstrarea abilității / capacității de exteriorizare / comunicare a cunoștințelor teoretice în relaționarea subiectului și obiectului politic.

Finalități de studii

- Să determine indicatorii culturilor politice și să identifice culturile politice;
- Să analizeze după principiul obiectivității conceptele politice;
- Să evalueze regimurile politice și să identifice avantajele și dezavantajele regimurilor;
- Să aprecieze importanța valorilor democratice;
- Să respecte principiile democratice ale societății, să apere drepturile de gen în viața politică;
- Să distingă metodele de manipulare și prin mijloacele media și să identifice căi de combatere a lor;
- Să aplice terminologia studiată în activitatea profesională;
- Să aplice cunoștințele obținute în vederea dezvoltării profesionale continue.

Precondiții

Studentii trebuie să posede deprinderi de muncă intelectuală precum: analiza critică a unor texte cu caracter istoric/politic, discursuri; înțelegerea ideilor și valorilor democratice/ nedemocratice); argumentarea opiniilor, părerilor; schițarea programelor alternative de conducere, organizarea independentă a activității de învățare etc. În cadrul prelegerilor și seminarelor se va determina nivelul de pregătire teoretico-metodologic, axiologic al studenților și în baza căruia se vor dezvolta cunoștințe și priceperi noi.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Obiectul de studiu al Culturii politice și mass-mediei, esență, conținut, funcții (2 ore)

Obiectul de studiu și problematica de investigație a cursului Cultura politică și mass-media. Cultura politică în cercetări științifice. Definierea conceptului de cultură politică, factorii determinanți în formarea culturii politice. Socializarea politică. Relația cultura politică și mass-media. Rolul culturii politice asupra domeniului politic. Relația culturii politice și a regimului politic. Mass-media puterea a patra în stat. Avantajele și dezavantajele mass-mediei în formarea cetățeanului în general și cadrului didactic în particular.

Tema 2. Cultura politică, structură și tipologie. Specificul culturii politice în RM (2 ore)

Conceptul de cultură politică, esență și structură. Raportul cultură politică – sistem politic. Dimensiunile culturii politice, elementele materiale și nemateriale ale culturii politice. Clasificarea simbolurilor politice. Simbolurile forțelor politice din Republica Moldova. Tipologia culturii politice. Cultura civică. Analiza culturii politice din Republica Moldova.

Tema 3. Puterea politică și legitimitatea politică. Relația mass-media și sfera politică (2 ore)

Puterea politică - relație de conducere și subordonare. Noțiuni și concepte teoretice ale puterii. Formele de manifestare și organizare a puterii: putere politică, putere economică, putere socială. Structura puterii politice: izvoare, subiecți, obiectii, resurse, funcții. Grupele de interes și cele de presiune. Lobby, mafia, grupurile teroriste, francmasoneria. Corelativul puterii politice: forța, influența, autoritatea, prestigiul. Contestarea autorității. Dreptul la nesupunere civică. Tipologia dominației și a legitimității puterii. Raportul mass-mediei și legitimității politice.

Tema 4. Mass-media esență, tipologie. Mass-media și sistemul de educație (2 ore)

Mass-media formă de comunicare de masă. Funcțiile mass-mediei. Tipologia mass-mediei: imprimată, difuzată, nouă. Efectele mass-mediei. Metode de influență a mass-mediei. Codul deontologic al mass-mediei. Combaterea manipulărilor. Mass-media și educația, avantaje și dezavantaje. Percepția populației din R Moldova a mass-media.

Tema 5. Metode de influență ale mass-mediei. Combaterea manipulării. (2 ore)

Metodele de influență a mass-mediei. Persuasiunea. Sugestia. Imitarea. Molipsirea. Prestigiul. Charisma. Trăsăturile liderilor charismatici. Limbajul corpului și mass-media. Metode de manipulare în media. Minciuna. Zvonul. Dezinformarea. Propaganda. Metode de combatere a manipulării. Educația pentru media.

Tema 6. Doctrine politice și promovarea lor prin mass-media (4 ore)

Noțiuni de doctrină politică, clasificare, trăsături, funcții. Doctrine politice de dreapta. Liberalismul. Neoliberalismul. Conservatismul. Neoconservatismul. Fascismul și curentele sale. Cauzele și contextul istoric dezvoltării fascismului. Neofascismul. Doctrine politice de stânga. Socialismul și curentele sale. Marxismul. Leninismul. Troțkismul. Maoismul. Principiile social – democrației. Feminismul ca negare a societăților patriarhale. Feminismul marxist, feminismul radical, feminismul liberal, feminismul poststructuralist. Sfârșitul ideologiilor: tehnocrația și populismul.

Tema 7. Sistemul politic și regimul politic. Relația mass-mediei și regimului politic (2 ore)

Sistemul politic - latură structuralistă a domeniului politic. Mecanismul de funcționare, structura și funcțiile sistemului politic. Tipologia sistemelor politice. Regimul politic – esență și trăsături. Clasificarea regimurilor politice, principii și modele. Democrație, Autoritarism, Totalitarism. Dezvoltarea democrației în Republica Moldova. Abordarea normativă, instituțională, funcțională a regimului politic din Republica Moldova. Cenzura mass-mediei.

Tema 8. Statul și societatea civilă. Relația societății civile și mass-mediei (4 ore)

Originea statului, esența și funcțiile sale. Diversitatea teoriilor privind geneza statului: teocratică, patriarhală, contractului social, violenței, irigațională, marxistă, juridică etc. Trăsăturile atributive ale statului. Trăsăturile primare: teritoriu, populația, puterea politică. Trăsăturile secundare: monopolul la exercitarea violenței, colectarea impozitelor, emiterea legilor, valuta națională, simbolică de stat. Tipologia statelor după modul de producție, regimul politic, funcția prioritară, forma de guvernare, organizarea teritorial-administrativă. Avantaje și dezavantaje. Societatea civilă – esență, abordări. Nivelurile societății civile: nivelul material, socio-cultural, social-politic. Structura societății civile din Republica Moldova. Mass-media independentă resursă a societății civile.

Tema 9. Partidele politice și mass-media. Tehnologii media de promovare a partidelor politice (2 ore)

Conceptul de partid politic, trăsături și funcții. Geneza partidelor politice. Analiza relațiilor partid politic-grup de interese, partid politic-grup de presiune, partid politic-grup cointerestat. Tipologia partidelor politice. Clasificarea sistemelor de partid, avantaje și dezavantaje. Tendințele de bază în

dezvoltarea partidelor politice și sistemelor de partid în Republica Moldova.

Tema 10. Liderismul politic și elita politică. Mass-media în crearea imaginii liderului politic (2 ore)

Esența, funcțiile, trăsăturile și nivelurile liderismului politic. Abordări teoretice ale liderismului politic. Clasificarea liderilor politici. Elita politică – noțiune și concepte teoretice. Cauzele de apariție a elitei politice. Tipologia elitelor politice. Sistemele de selectare a elitelor politice: sistemul ghildelor și antreprenorial. Elita politică din Republica Moldova: evoluție și stare actuală. Rolul mass-mediei în crearea imaginii liderului și elitei politice.

Tema 11. Alegerile și sistemele electorale. Mass-media și procesul electoral (2 ore)

Alegerile – procedură de formare a organelor puterii în statul democratic. Funcțiile și principiile de organizare a alegerilor. Alegerile prezidențiale, parlamentare, locale. Principiile alegerilor. Tehnologii și strategii electorale prin mass-medie. Propaganda electorală. Tipologia sistemelor electorale. Sistemul majoritar, proporțional, mixt - avantaje și dezavantaje. Sistemul electoral din Republica Moldova. Mass-media și procesul electoral. Corupția mass-mediei.

Tema 12. Politica națională și relațiile interetnice. Problemele naționale și mass-medie (2 ore)

Conceptul de etnie, națiune, minoritate națională. Abordările primordialistă, constructivistă, instrumentalistă în determinarea națiunii. Viziuni teoretice, trăsăturile etniei și națiunii. Politica națională – sferă specifică a relațiilor sociale. Naționalismul. Șovinismul. Direcțiile politicii naționale – element important al politicii statului. Procesele etnice din lumea contemporană. Procesele etnice de transformare și unificare. Structura etnică și particularitățile relațiilor interetnice în Republica Moldova. Reflectarea problemelor naționale în mass-media.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în formă de teste, lucrări de control, efectuarea studiului de caz, eseuri, referate, portofolii, răspunsuri la seminarii etc.

(60% din nota finală).

- Evaluarea finală este exprimată prin răspunsul studenților oral sau scris la examene, sau prin organizarea de teste, lucrări de control etc.

(40% din nota finală).

Bibliogra

Obligatorie:

1. Țârdea B., Noroc L., Politologie. Curs de prelegeri. Chișinău, 2014.
2. Rieffel R. Mass-media și viața politică, 1996. In: CJ Bertrand (coord.). Introducere în presa scrisă și vorbită.
3. Iași: Polirom, 2001.
4. Moraru V. Mass-media vs politica. Chișinău: CEP USM, 2011.
5. Coman C. Sfera publică și imaginea politică. București: C.H. Beck, 2010.
6. Informarea vs manipularea electoratului. coord. V. Dumbraveanu, 2015.
7. Drăgan I. Teorii ale comunicării de masă. Iași: Polirom, 1999.
8. Peru-Balan Aurelia. Managementul PR-ului politic. Vanătoarea de voturi electorale. Chișinău.

Cartier, 2014.

Opțională:

8. Vasilescu A. Democrația și mass-media. In: Sfera Politicii, nr. 112.
9. Bertrand J.-C. Deontologia mijloacelor de comunicare. Traducere de Mihaela Gafițescu, prefață de Miruna Runcan. Iași: Institutul European, 2001.
10. Iliescu Ana-Paul, Socaciu Emanuil-Mihail, Fundamentele gândirii politice moderne. Iași, Polirom, 1999.
11. Baconschi. T. Rolul presei libere și independența în construirea democrației in Europa, 2011. In: Romania literară, nr. 48.
12. Souni, Hassan. Manipularea în negocieri. București: Editura Antet, 1998.
6. Малик Е. Н. Средства массовой информации как институт политической социализации молодежи в современной России. Орёл : ОРАГС, 2009, 168 с.
7. Noroc L., Noroc A. Mass-media, metode de influență versus dreptul la informare și formarea gândirii critice. În: Educația în spiritul valorilor naționale și universale din perspectiva dialogului pedagogic. Chișinău: Garamont, 2020.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Politici lingvistice în context european
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra Limba și Comunicare
Titular de curs	Sv. Dermenji-Gurgurov, dr.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	sv_dermenji@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	Lucr. ind.
U.04.A.028	2	II	4	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul oferă informații despre integrarea europeană și modernizarea țării noastre (sugestii metodologice). El va asigura dotarea studenților cu cunoștințe temeinice despre democrația europeană, Consiliul Europei, criteriile de aderare la UE ș. a. Disciplina va contribui plenar la activizarea la maximum a structurilor cognitive și praxiologice ale studenților, exersarea funcțiilor potențialului intelectual al acestora, formarea unor convingeri stabile și a unor atitudini pozitive favorabile procesului și acțiunilor ce țin de integrarea europeană, făcându-se referire și la situația lingvistică din țară.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

- înțelegerea și cunoașterea terminologiei, a noțiunilor necesare demersului lingvistic.

Competențe de aplicare:

- aprecierea rolului orientării R. Moldova spre UE;

- conștientizarea esenței corelației Europa-UE-Republica Moldova;
- identificarea atuurilor integrării europene în domeniul educației și relațiilor culturale;
- cunoașterea principalelor direcții/obiective ale modernizării învățământului superior pedagogic.
- exprimarea opiniei în raport cu problemele din domeniul politicilor lingvistice.

Competențe de analiză și sinteză:

- Manifestarea dorinței în a analiza și aprecia prejudecățile și clișeele privitor la consecințele aderării;
- Participarea la modernizarea învățământului superior în contextul integrării europene.
- Elaborarea argumentelor în sprijinul opiniei exprimate;
- Susținerea argumentată a unor puncte de vedere în cadrul comunicării interpersonale, de grup sau publice;
- Întocmirea/redactarea unor sinteze, în rezultatul cercetării literaturii de specialitate sau al unor discuții.

Competențe de comunicare:

- Comunicarea liberă despre subiectele noi din domeniul studiat, prin cercetare independentă și prin utilizarea cunoștințelor acumulate la orele de curs;
- Capacitatea de a identifica sursele credibile pentru soluționarea ambiguităților și a problemelor de comunicare corectă.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- ✓ Promovarea demersurilor de modernizare a învățământului superior;
- ✓ Dezvoltarea culturii calității;
- ✓ Promovarea aderării prin includerea unor obiective majore ce țin de formarea cetățeanului european plurilingv și pluricultural;
- ✓ determinarea impactului extinderii UE asupra R. Moldova;
- ✓ înțelegerea criteriilor de aderare la UE;
- ✓ semnalarea existenței documentelor importante emise la nivel european;
- ✓ cercetarea reformei învățământului superior în mai multe țări care aderă la procesul de la Bologna .

Precondiții

- ✓ să posede cunoștințe elementare despre spațiul european;
- ✓ educație pentru integrare europeană etc.
- ✓ (Elemente de cultură națională și universală).

BIBLIOGRAFIE

1. Adrian, Liviu, Ivan. Statele Unite ale Europei: Uniunea Europeană între interguvernamentalism și supranaționalism. – Iași, Editura Institutul European, 2007.
2. Andrițchi V. Formarea cadrelor didactice – strategie de asigurare a calității în educație. În: Modernizarea învățământului superior în contextul integrării europene. Materialele Conferinței Științifice interuniversitare, Chișinău: Evrica, 2007.
3. Bărbulescu, Iordan, Gheorghe. Uniunea Europeană: politicile extinderii. - București, Editura Tritonic, 2006.
4. Bibere, Octavian, Uniunea Europeană; între real și virtual. – București, Editura All, 1999.
5. Bolboceanu A. Reprezentanțele studenților și profesorilor din universitățile Republicii Moldova despre Procesul de la Bologna. În: Modernizarea învățământului superior în contextul integrării europene. Materialele Conferinței Științifice interuniversitare, 30 martie, Chișinău: Evrica, 2007.
6. Callo T. Globalizarea educației și integrarea cunoștințelor. În: Didactica Pro. Revistă de teorie și practică educațională, nr. 1 (47), 2008.
7. Cetățenie Națională – Cetățenie Europeană. - București, Editura Fundației Culturale Libra,

2003.

8. Consiliul Europei și apărarea drepturilor omului. S. I. , Editura L. A. D. O. , 1994.
9. Controlul financiar. - București, Editura Centrul de Resurse Juridice, 2004, pag. 11 – 19, 30 – 32.
10. Dăianu, Daniel; Vrânceanu Radu. România și Uniunea Europeană: inflație, balanță de plăți, creștere economică. - București, Editura All Beck, 2002.
11. Dicționarul Uniunii Europene.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I Licență
Denumirea cursului	<i>Limba română contemporană. Morfologia</i>
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra Limbă și Comunicare
Titular de curs	Petrenco L. dr., conf.univ., Dermenji Sv. dr., conf.univ
Cadre didactice implicate	L. Neaga, asist. univ.
e-mail	neaga.liliana@upsc.md dermenji.svetlana@upsc.md petrenco.liuba@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiul individual
S1.04.O.029 S1.05.O.036	10	II, III	4, 5	270	135	135

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Limba română contemporană. Morfologia se încadrează în categoria unităților de curs la specialitatea de bază, oferită în regim obligatoriu, realizată în semestrele: IV și V.

Are ca scop familiarizarea cu trăsăturile pertinente ale claselor lexico-gramaticale, categoriile gramaticale specifice fiecărei clase în parte, mijloacele de exprimare a categoriilor gramaticale; să-și dezvolte capacitățile de analiză morfo-sintactică, în vederea formării competențelor de predare-învățare a elementelor de limbă și comunicare, la diferite cicluri de instruire, a limbii române în școala cu predare în limbile minorităților naționale. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate în cadrul unităților de curs filologice ulterioare, în cadrul practicii pedagogice, de specialitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educationale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul educației lingvistice;
- C-2. Receptarea independentă a textelor științifice din domeniul educației lingvistice;
- C-3. Comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial;
- C-4. Respectarea prevederilor cadrului normativ- reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației lingvistice în școală;
- C-5. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației lingvistice;

- C-6. Proiectarea activităților instructiv-educative specifice educației lingvistice;
- C-7. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate
- C-8. Cunoașterea sistemului și structurii gramaticale a limbii române, a noțiunilor de bază ale morfologiei, clasele lexico-gramaticale și principiile de analiză lexico-gramaticală a claselor de cuvinte; familiarizarea cu procesele de sinonimie și omonimie morfologică, mijloacele de modificare a formei gramaticale a cuvintelor.
- C-9. interpretarea științifică a proceselor gramaticale în diferite situații/texte, aplicarea modelelor de analiză morfo-sintactică; argumentarea opiniei proprii în raport cu fenomenul gramatical examinat, capacitatea de transfer a celor învățate în diverse situații cotidiene.

Finalități de studii

La finele programului de studii, studentul va demonstra ce este capabil:

- F-1. Să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar; conceptele fundamentale specifice lingvisticii în proiectarea, realizarea și evaluarea educației lingvistice în școală;
- F-2. Să comunice un mesaj referitor la educația lingvistică în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.
- F-3. Să organizeze un mediu educațional prietenos și securizant, promovând educația lingvistică
- F-4. Să elaboreze proiectarea de lungă și de scurtă durată, selectând strategii didactice adaptate vârstei elevilor și particularităților disciplinelor lingvistice;
- F-5. Să evalueze procesul educațional, rezultatele acestuia și a progresului înregistrat de elevi în domeniul EL;
- F-7. Să realizeze studii/cercetări în domeniul educației lingvistice;
- F-8. Să proiecteze dezvoltarea profesională și ascensiunea în carieră în direcția educației lingvistice continue, tot parcursul vieții.
- F-9. Să demonstreze o viziune de ansamblu asupra limbii ca sistem complex de mecanisme funcționale (fonetic, lexicul, gramatica, punctuația) ce se află într-o corelație perfectă.
- F-10. Să poată identifica, defini și analiza categoriile morfologice în vederea formării competențelor lingvistice necesare operării cu faptele de limbă în diferite contexte.

Precondiții

- posedarea limbii de instruire la nivelul nivelului C1;
- cunoștințe de bază din domeniul lingvisticii, foneticii, lexicologiei, lexicografiei;
- deprinderi de cercetare, interpretare, analiză a fenomenelor lingvistice;
- competențe de comunicare în limba română.

Unități de conținut

Sem. IV

Unitatea de învățare nr. 1. Morfologia – știința despre structura și forma cuvântului.

Curs:

1. Morfologia ca parte a gramaticii. Obiectul și sarcinile morfologiei. Tipuri de morfologii.

2. Din istoria studierii morfologiei limbii române. Morfologia în manualele și studiile lingvistice din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea. Problemele de morfologie în studiile lingvistice din sec. al XIX-lea. Istorismul în cercetarea structurii gramaticale a limbii române. Morfologia în studiile și cercetările de gramatică din etapa modernă.

3. Raporturile morfologiei cu alte discipline. Morfologia și sintaxa. Morfologia și fonetica. Morfologia și lexicul. Morfologia și formarea cuvintelor. Morfologia, ortoepia și ortografia. Morfologia și semantica.

4. Sensul gramatical și forma gramaticală.

Seminare:

1. Structura morfologică a cuvintelor. Mijloacele de exprimare a sensurilor gramaticale. Conceptul de paradigmă flexionară. Radicalul și flectivul. Tipuri de flexiune: sintetică, analitică, supletivă, mixtă.
2. Categoriile gramaticale. Conceptul de categorie gramaticală. Conținut și formă în constituirea categoriilor gramaticale. Categoriile specifice / nespecifice. Categoriile nominale / verbale. Descrierea categoriilor gramaticale din limba română: genul, numărul, cazul, persoana, comparația (intensitatea), determinarea, modul, timpul, diateza

Unitatea de învățare nr. 2. Clasele lexico-gramaticale de cuvinte.

Curs:

1. Noțiuni generale. Criterii și clasificări. Părțile de vorbire în diverse tipuri de gramatici.
2. Criterii de clasificare ale cuvintelor: *criteriul semantic; criteriul morfologic; criteriul funcțional.*

Seminare:

1. Clasificarea cuvintelor în funcție de particularitățile flexionare: cuvinte de flexiune cazuală (nominală, pronominală); cuvinte cu flexiune personală (flexiunea verbală); cuvinte lipsite de flexiune.
2. Conversiunea. Tregeri de la o parte de vorbire la alta.

Laborator:

3. Locuțiunile. Locuțiunile în cadrul diferitor părți de vorbire.

Unitatea de învățare nr. 3. Substantivul

Curs:

1. Noțiuni generale despre substantiv.
2. Clase semantico-gramaticale de substantive: substantive comune și proprii, concrete și abstracte, animate și inanimate.
3. Flexiunea substantivului. Categoriile gramaticale ale substantivului. Categoria gramaticală a genului la substantive. Opoziții în cadrul categoriei genului. Indicii formali ai genului. Forma de gen a determinanților. Genul și semantica substantivului. Fluctuațiile de gen la substantive.
4. Categoria gramaticală a numărului. Organizarea paradigmatică a categoriei numărului. Numărul și semantica substantivelor.

Seminare:

1. Categoria gramaticală a cazului la substantive. Structura cazurilor. Mijloace de exprimare a cazurilor. Valorile semantice și funcțiile sintactice ale cazurilor.
2. Determinarea substantivului. Clasificarea în declinări a substantivului.
3. Declinarea substantivelor. Declinarea substantivelor comune. Declinarea nearticulată. Declinarea articulată. Declinarea substantivului cu adjectivul (antepus și postpus). Declinarea substantivelor compuse. Declinarea substantivelor proprii.
4. Raporturile substantivului cu alte clase lexico-gramaticale (tregeri înspre și dinspre clasa

substantivului).

Laborator:

1. Modele productive, puțin productive și neproductive de formare a substantivelor. Ortografia substantivelor derivate. Ortografia substantivelor compuse.
2. Locuțiunile substantivale. Funcțiile sintactice ale substantivelor.

Unitatea de învățare nr. 4. Articolul

Curs:

1. Articolul – parte de vorbire sau morfem.
2. Noțiuni generale despre articol. Caracterul eterogen al clasei articolului. Articolul și categoria gramaticală a determinării.
3. Articolul definit – morfem al determinării și / sau subunitate în flectivul substantival.
4. Articolul definit - element de flectiv substantival. Articolul: formativ gramatical. Articolul: formativ gramatical (pronominal) de opoziție. Articolul: marcă gramaticală de gen și număr. Articolul: formativ sau convertor prepozițional.
5. Articolul – convertor substantival.

Seminare:

1. Clasificări ale articolelor. Articolele substantivale hotărâte și nehotărâte; formele originea, valorile și întrebuințarea lor.
2. Articolul posesiv (genitival): formele și funcțiile.

Laborator:

1. Articolul adjectival (demonstrativ): formele și funcțiile.
2. Articulația pozițională.

Unitatea de învățare nr. 5. Adjectivul

Curs:

1. Adjectivul – aspecte definitorii. Locuțiunile adjectivale.
2. Criterii de clasificare a adjectivelor. Clase lexico-semantice de adjective: adjective calitative, adjective relative, adjective pronominale (sau adjective determinative și adjective calificative).
3. Clasele flexionare ale adjectivului: adjective variabile și adjective invariabile.

Seminare:

1. Categoriile gramaticale ale adjectivului. Categoria genului, a numărului și a cazului la adjective. Mijloace de exprimare a categoriilor gramaticale.
2. Gradele de comparație la adjective: gradul pozitiv, gradul comparativ, gradul superlativ. Adjective comparabile și adjective necomparabile. Reguli privind utilizarea gradelor de comparație.

Laborator:

1. Articulația adjectivului. Posibilitățile combinatorii ale adjectivului. Funcțiile sintactice Adjectivul-adjunct (în structura GN și GV). Adjectivul-centru.
2. Comportamentul adjectivului în conversiune (tregeri înspre și dinspre clasa adjectivului)

Unitatea de învățare nr. 6. Pronumele

Curs:

1. Pronumele – trăsături definitorii; interpretări.
2. Clasificări ale pronumelor. Categoriile gramaticale ale pronumelui.
3. Tipologia pronumelui. Pronumele personale. Particularitățile semantice. Originea. Categoriile gramaticale ale pronumelor personale. Dativul posesiv. Dativul etic. Repriza. Pronumele de politețe (sau de reverență).

Seminare:

1. Pronumele reflexive. Formele accentuate și neaccentuate ale pronumelor reflexive. Declinarea pronumelor reflexive. Întrebuințarea pronumelor personale în funcție de reflexive.
2. Pronumele și adjectivul pronominal posesiv. Particularitățile substantivale și adjectivale ale pronumelui posesiv. Utilizarea articolului posesiv pe lângă pronumele posesive. Declinarea pronumelor posesive. Întrebuințarea pronumelor personale în funcție de posesive.
3. Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ. Valorile substantivale și adjectivale ale pronumelui demonstrativ. Clasificarea pronumelor demonstrative după formă și sens.
4. Pronumele și adjectivul pronominal relativ-interogativ. Valorile substantivale și adjectivale ale pronumelui dat. Forme morfologice și declinarea pronumelui relativ-interogativ.

Laborator:

1. Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât. Particularitățile substantivale și adjectivale ale pronumelui nehotărât. Structura pronumelor nehotărâte. Declinarea și utilizarea pronumelor date.
2. Pronumele și adjectivul pronominal negativ. Pronumele negativ cu valoare substantivală și adjectivală. Structura morfologică a pronumelor negative. Declinarea pronumelor negative.
3. Funcțiile sintactice ale diferitor clase de pronume.

Unitatea de învățare nr. 7. Numeralul

Curs:

1. Clasa numeralului – definiție, particularități definitorii; eterogenitatea semantică, structurală și funcțională a acestei clase. Numeralul și adjectivul. Structura morfematică a numeralilor. Valori substantivale, adjectivale și adverbiale ale numeralilor.
2. Clasificări ale numeralilor. Numere definite. Tipurile lor: cardinale, fracționare, ordinale, colective, distributive, multiplicative, adverbiale. Structura și paradigma numeralilor definite, numeralile indefinite. Declinarea lor. Caracteristicile pronominale, substantivale ale numeralilor indefinite.

Seminare:

1. Numeralul cardinal. Definiție. Clasificare (simple și compuse). Valori morfologice (substantivale și adjectivale). Categorii gramaticale și flexiune. Declinarea numeralilor cardinale propriu-zise. Utilizarea numeralilor cardinale propriu-zise.
2. Numeralul colectiv. Definiție. Structură. Valori morfologice (substantivale și adjectivale). Clasificare. Categorii gramaticale și flexiune.
3. Numeralul fracționar. Definiție. Structură. Valori morfologice (substantivale și adverbiale). Flexiune.
4. Numeralul multiplicativ. Definiție. Structură. Valori morfologice (substantivale și adverbiale). Categorii gramaticale și flexiune.

Laborator:

1. Numeralul distributiv. Definiție. Structură. Valori morfologice (substantivale, adjectivale și adverbiale). Flexiune (gen, număr, declinare).
2. Numeralul adverbial. Definiție. Structură. Flexiune.
3. Numeralul ordinal. Definiție. Structură. Valori morfologice (substantivală, adjectivală și adverbială). Categorii gramaticale și flexiune. Declinarea numeralilor ordinale. Utilizarea numeralilor ordinale.
4. Funcțiile sintactice ale numeralilor.

Sem. V

Unitatea de învățare nr. 8. Verbul

Curs:

1. Definiția verbului. Structura locuțiunilor verbale. Criterii de clasificare a verbelor: după relația verb+complement direct, după capacitatea verbelor de a forma predicatul, dacă intră în alcătuirea formelor verbale, după flexiune, după persoană, după capacitatea de a se construi cu alte verbe.
2. Principalele categorii gramaticale ale verbului. Categoria diatezei
3. Verbe activ pronominale.
4. Definiția modului. Principii de clasificare a modurilor verbale. Moduri personale. Moduri nepersonale. Moduri predicative. Moduri nepredicative.
5. Categoria persoanei și numărului.
6. Flexiunea verbului. Conjugările. Temele verbelor neregulate. Sufixe și desinențe.

Seminare:

1. Verbe tranzitive. Formulele tranzitivității. Verbe dublu-tranzitive. Verbe intransitive. Grupurile de verbe intransitive.
2. Verbe predicative. Verbe nepredicative. Verbe auxiliare. Verbe semiauxiliare. Verbe copulative. Verbe semicopulative.
3. Verbe regulate. Verbe neregulate.
4. Verbe personale/impersonale. Verbe unipersonale. Verbe impersonale: verbe impersonale propriu-zise, verbe impersonale unipersonale, verbe impersonale prin întrebuintare.
5. Verbe de modalitate (posibilitate, necesitate, dorință etc.). Verbe de aspect (începutul, continuarea și sfârșitul acțiunii).
6. Diateza și tranzitivitatea. Diateza activă.
7. Diateza pasivă. Structura formelor verbale la diateza pasivă. Schema diatezei pasive. Diateza pasivă cu verbul auxiliar *a fi*.
8. Acordul participiului verbal cu subiectul. Pasivul reflexiv. Funcția sintactică a verbelor la diateza pasivă. Confundarea predicatului verbal simplu cu verbul la diateza pasivă cu predicatul nominal.
9. Diateza reflexivă. Posibilitățile combinatorii ale pronumelui reflexiv cu verbele. Pronumele reflexiv – morfem al diatezei reflexive. Verbe dinamice. Verbe unipersonale. Verbe pasive.
10. Gruparea verbelor după posibilitatea sau imposibilitatea folosirii acestora cu pronume reflexive: verbe care nu se pot folosi fără pronume reflexiv / reflexive propriu-zise, verbe care nu se pot folosi cu pronume reflexiv, verbe care pot să apară atât cu pronume personale, cât și cu pronume reflexive / reflexive contextuale.
11. Modurile personale. Modul indicativ. Valoarea și utilizarea verbelor la modul indicativ.
12. Modul conjunctiv. Morfemul *să*. Modul condițional-optativ. Structura și topica.
13. Modul imperativ. Modalități de exprimare. Formele afirmativă și negativă a modului imperativ. Verbele care nu pot fi folosite la modul imperativ.
14. Modurile nepersonale. Infinitivul. Gerunziul. Participiul. Supinul.
15. Modul infinitiv. Morfemul *a*. Infinitivul lung și scurt. Utilizarea infinitivului fără morfemul *a*. Funcția sintactică a verbelor la modul infinitiv.
16. Modul gerunziu. Formarea modului gerunziu.. Substantivarea gerunziului. Funcția sintactică a verbelor la modul gerunziu.
17. Modul participiu. Formarea modului participiului. Funcția sintactică a verbelor la

modul participiu.

18. Modul supin. Prepozițiile cu care se construiește supinul. Părțile de propoziție care determină supinul. Substantivarea supinului. Funcția sintactică a verbelor la modul supin.

Laborator:

1. Valorile modurilor personale: Indicativ. Valorile modului conjunctiv: realizabilă, imperativ-exclamativă, condițională, concesivă, consecutivă. Valorile modului condițional-optativ: dorința, posibilitatea, condiția, concesiunea etc. Valorile modului imperativ.
2. Valorile modurilor nepersonale. Valorile verbale și adjectivale ale gerunziului. Valorile verbale, adjectivale și adverbiale ale participiului. Substantivarea participiilor

Unitatea de învățare nr. 9. Adverbul

Curs:

1. Clasificarea adverbilor. Adverbe simple și compuse. Adverbe primare și provenite din alte părți de vorbire. Adverbe pronominale.
3. Părțile de vorbire determinate de adverb.
4. Substantivarea adverbilor.

Seminare:

1. Locuțiuni adverbiale. Modele de formare.
2. Gradele de comparație. Gradul pozitiv, comparativ, superlativ. Adverbe care nu au grade de comparație.

Laborator:

1. Comportamentul sintactic al adverbilor. Adverbele predicative. Adverbele cu rol de instrument gramatical.

Unitatea de învățare nr. 10. Prepoziția

Curs:

1. Clasificarea prepozițiilor. Regimul cazual al prepozițiilor.
2. Locuțiuni prepoziționale. Regimul cazual al locuțiunilor prepoziționale.

Seminare:

1. Prepoziții folosite cu valoarea altor părți de vorbire. Legătura dintre prepoziții și conjuncții.

Laborator:

1. Sensul lexical și valoarea sintactică a prepoziției.

Unitatea de învățare nr. 11. Conjuncția

Curs:

1. Clasificarea conjuncțiilor. Conjuncții coordonatoare: copulative, adversative, disjunctive, conclusive și subordonatoare.
2. Locuțiuni conjuncționale.

Seminare:

1. Valoarea conjuncțiilor. Conținutul semantic în cadrul propozițiilor:
2. Conjuncții corelative. Utilizarea lor în cadrul propozițiilor, frazelor.

Laborator:

1. Locul conjuncției în propoziție și frază.

Unitatea de învățare nr. 12. Interjecția

Curs:

1. Clasificarea interjecțiilor. Onomatopeele. Locuțiunile interjecționale.

2. Interjecțiile predicative.

Seminar:

1. Funcțiile sintactice ale interjecțiilor.

Laborator:

1. Punctuația interjecțiilor. Ortografia interjecțiilor.

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegerea, prelegerea interactivă, prelegerea-dezbatere, expunerea, explicația, conversația, demonstrația, studiul de caz, problematizarea, exercițiul, studiu individual, proiectul, proiectul de grup, clustering, organizatori grafici, tabele.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă: se aplică două evaluări curente, în timpul semestrului. *Evaluarea I* în baza materialului teoretic. *Evaluarea II lucrare practică.* (60 % din nota finală).

Evaluarea finală: se face prin examen în formă scrisă, în sala de curs, și constă în rezolvarea unui test de evaluare. (40 % din nota finală).

Rezultatul se exprimă printr-o notă sumativă (conform sistemului de apreciere de 10 puncte), cu acordarea a 10 credite academice. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la cele două evaluări, inclusiv participare la discuții în cadrul cursului.

Bibliografie**Obligatorie:**

1. Avram M. *Gramatica pentru toți*. București: Ed. Humanitas, 1998.
2. Axenti V. *Morfologia limbii române*. Cahul, 2007.
3. Barbăneagră A., Petrenco L. ș.a. Să comunicăm fără bariere. *Gramatica limbii române în formule și tabele*. ANTEM, IDISViitorul – Chișinău: Grafic Design SRL, 2009.
4. Barbăneagră A., Petrenco L., Gălușcă L., Neaga L. *Morfologia limbii române. Curs practic*. Chișinău: UPS Ion Creangă, 2018.
5. Bărbuță I., Cicală A., Constantinovici E. *Gramatica uzuală a limbii române*. Chișinău: Editura Litera, 2000.
6. Bejan D. *Gramatica limbii române*. Cluj: Editura Echinoc, 1997.
7. Bidu-Vrănceanu A., Călărășu C., Ionescu-Ruxăndoiu L., Mancaș M., Pană-Dindelegan G. *Dicționar de științe ale limbii (DȘL)*. București: Editura Nemira, 2001.
8. Boatcă S., Chihană M., Mardare M. *Gramatica limbii române*. București: Ed. Cartea școlii, 1995.
9. Constantinescu – Dobridor, Gh. *Morfologia limbii române*. București, 1996.
10. Constantinescu-Dobridor Gh. *Gramatica limbii române*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2001.
11. Coteanu I. *Gramatica de bază a limbii române*. București: Editura Albatros, 1982.
12. Coteanu I. (coord.), *Limba română contemporană. Fonetică. Fonologia. Morfologia*, ediția revizuită și adăugită, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1985.
13. Coteanu I. *Gramatică, stilistică, compoziție*. București: Editura Științifică, 1990.
14. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*. Academia Română, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan – Al Rosetti", , ed. a II-a, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005
15. *Dicționarul Gramatical al limbii române*. Academia Română, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan – Al Rosetti", I – II. București: Editura Academiei Române, 2005 (= DOOM 2).
16. Diaconescu P. *Evoluția noțiunii de morfem și stadiul actual al analizei morfematice*, în Coteanu, *ELS*, p. 90-112.
17. Diaconescu P. *Numărul și genul substantivului românesc*, în Coteanu, *ELS*, p. 237-262.

18. Diaconescu P. *Structură și evoluție în morfologia substantivului românesc*. București: Editura Academiei, 1970.
19. Dimitriu C. *Tratat de gramatică a limbii române*. I: Morfologia. Iași: Institutul European, 1999
20. Dimitriu C. *Gramatica limbii române explicată*. Iași: Editura Virginia, 1994.
21. Dârul, A., Ciobanu A. *Limba moldovenească literară contemporană*. Morfologia, Chișinău, 1983.
22. *Gramatica limbii române*. I, II, București: Editura Academiei Române, 2008.
23. *Gramatica de bază a limbii române*. Academia Română. București: Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010
24. *Gramatica limbii române*, vol 1, Cuvântul. București: Editura Academiei Române, 2005 (= GALR).
25. Graur Al. „*Capcanele*” limbii române. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1976.
26. Graur Al. *Gramatica azi*. București: Editura Academiei, 1973.
27. Gherasim A., Ciornâi I. *Morfologia limbii române (curs practic)*. Chișinău, 2004.
28. Guțu Romalo V. *În problema clasificării verbelor (încercare de clasificare sintagmatică)*, în Coteanu, *ELS*, p. 291-305.
29. Guțu Romalo V. *Articolul și categoria determinării în limba română actuală*, în Coteanu, *ELS*, p. 225-236.
30. Guțu Romalo V. *Corectitudine și greșală (Limba română de azi)*. București: Editura Științifică, 1972 (= Guțu Romalo, *Corectitudine*).
31. Guțu Romalo V. *Morfologia structurală a limbii române (substantiv, adjectiv, verb)*. București: Editura Academiei, 1968.
32. Guțu-Romalo, Valeria (coord.), *Gramatica limbii române*, vol. II, București: Ed. Academiei Române, 2008.
33. Hoară-Cărăușu L. *Probleme de morfologie a limbii române*. Iași: Editura Cermi, 2001.
34. Hoară Cărăușu L. *Dinamica morfosintaxei și pragmaticii limbii române actuale*. Iași: Editura Cermi, 2007.
35. *Enciclopedia limbii române*. București: Editura Univers Enciclopedic, 2001 (= ELR).
36. Iordan I., Gutu Romalo V., Niculescu A. *Structura morfologică a limbii române contemporane*. București: Editura Științifică, 1967.
37. Iordan I., Robu Vl. *Limba română contemporană*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1978.
38. Irimia D. *Structura gramaticală a limbii române. Verbul*, Iași: Editura Junimea, 1982.
39. Irimia D. *Structura gramaticală a limbii române. Numele și pronumele. Adverbul*. Iași: Junimea, 1987.
40. Irimia D. *Gramatica limbii române*, ediția a II-a. Iași: Editura Polirom, 2004.
41. Matcaș N., Tarâța Z., Iavorschii N. *Limba moldovenească literară contemporană*. Chișinău, 1987.
42. Silvestru E. *Morfologia limbii române actuale*. București: Editura Fundației România de Măine, 2007.

Opțională

1. Apostolatu I., Necula G. *Limba română contemporană. Morfologia* (ed. a II-a, revizuită și adăugită). Galați: Editura Europlus, 2009.
2. Apostolatu I., Necula G. *Elemente de gramatică normativă*. Galați: Editura Europlus, 2008.
3. Andrei M., Ghiță I. *Limba română. Fonetică, Lexicologie, Morfosintaxă*. București: Corint, 1996
4. Iliescu A. *Gramatica practică a limbii române actuale*. București: Corint, 2007

5. Forăscu, Narcisa, Popescu, Mihaela (colaborator), *Dificultăți gramaticale ale limbii române* (disponibilă online, la <http://ebooks.unibuc.ro/filologie/NForascu-DGLR/index.htm>).
6. Gruică G. *Gramatică normativă*, ediția a III-a. Iași: Polirom, 1999.
7. Gruică G. *Moda lingvistică 2007. Norma, uzul și abuzul*. Pitești: Editura Paralela 45, 2006.
8. Hoară Lăzărescu L. *Sinonimia și omonimia gramaticală în limba română*. Iași: Editura Cermi, 1999.
9. Neamțu G. G. *Elemente de analiză gramaticală*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
10. Neamțu G. G. *Teoria și practica analizei gramaticale, distincții și...distincții*. ediția a II-a. Pitești: Editura Paralele 45, 2007.
11. Pană Dindelegan G. *Teorie și analiză gramaticală*. București: Editura Coresi, 1993.
12. Pană Dindelegan G. *Sintaxa grupului verbal*, ed. a-II-a. Brașov: Aula, 1999.
13. Pană Dindelegan G. (coord.), *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*, vol. II. București:Editura Universității, 2003.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Istoria literaturii române. (Literatura veche, Literatura clasică I)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf. Vlad Caraman, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf. Vlad Caraman, dr. conf.
e-mail	smolnitchi.dumitrita@upsc.md caraman.vlad@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S1.04.O.030	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în seria unităților de curs orientate spre specialitatea de bază, care vizează studierea literaturii române vechi prin intermediul scrierilor/ cronicilor din secolele XV-XVIII. Literatura veche marchează momentele nașterii conștiinței literare la noi. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor ulterioare de istorie a literaturii române, stagiilor de practică și elaborării tezei de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Înțelegerea istoriei literaturii române vechi și formarea unei viziuni ample asupra fenomenului literar medieval. Cunoașterea contextului cultural istoric în care a luat naștere literatura română și au activat cărturarii reprezentativi ai perioadei. Cunoașterea scrierilor și terminologiei specifice literaturii vechi.
- C-2.** Formarea capacității de a identifica operele caracteristice perioadei și de a consulta sursele credibile pentru soluționarea ambiguităților și a problemelor de interpretare
- C-3.** Demonstrarea capacității de interpretare complexă, din diferite perspective a textelor vechi și identificarea trăsăturile definiției ale cronografiei.
- C-4.** Determinarea modalităților de evoluție a cronografiei și a caracteristicilor acesteia în diferite etape de dezvoltare.
- C-5.** Capacitatea de a discuta problemele de istorie literară, făcând dovada (a) unei viziuni de sistem asupra fenomenului literar din perioada evului mediu; (b) a înțelegerii importanței și a locului literaturii vechi între disciplinele literare; (c) a capacității de a sesiza specificul literaturii vechi și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.

Finalități de studii

- F-1.** Să identifice și să analizeze argumentat fenomenul literar din epoca medievală, la diferite niveluri și din diverse perspective.
- F-2.** Să rezolve problemele specifice analizei textului literar vechi, prin metodele utilizate de critica literară de azi.
- F-3.** Să interpreteze științific procesele și fenomenul literar din perioada respectivă.
- F-4.** Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului literaturii române vechi, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).

Precondiții

Sunt necesare cunoștințe de bază (acumulate în liceu) din domeniul teoriei, istoriei și criticii literare. Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza textele literare.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Introducere în studiul literaturii române vechi. Conceptul de literatură veche. Periodizarea literaturii române. Trăsături caracteristice ale etapelor de dezvoltare ale literaturii române vechi. Influența bizantină. Limbile de cultură folosite în evul mediu pe teritoriul românesc. Mănăstirile – focare de cultură. Forme de răspândire a literaturii în epoca veche. Manuscrisul. Noțiunea de monument literar. Paleografia.

Tema 2. Literatura română în limba slavonă (sec. XV-XVI). Literatura religioasă. Răspândirea pe teritoriul românesc a traducerilor în limba slavonă din literatura bizantină. Literatura hagiografică. Activitatea lui Gr. Țamblac. *Viața sfântului Ioan cel Nou*. Valoarea lucrării. Procesul de apariție a primelor cronici. *Cronica de la curtea lui Ștefan cel Mare*. Variante interne și externe. Asemănări și deosebiri. Descoperitorii, cercetătorii și editorii cronicii. Caracteristicile letopisețului. Evenimentele curpinse în letopiseț. Importanța primei cronici moldovenești. Cronografia oficială din secolul al XVI-lea. Caracteristici. Izvoare de inspirație. Influența literaturii bizantine (*Cronica lui Manasses*). Retorismul cronicilor. *Cronica lui Macarie*. *Cronica lui Eftimie*. *Cronica lui Azarie*. Personalități și evenimente reflectate în letopisețe. Caracterul subiectiv al cronicilor. Valoarea cronografiei oficiale din secolul al XVI-lea.

Tema 3. Apariția scrierilor în limba română. Cauzele apariției scrisului în limba română. Documente, acte, scrisori în limba română. Primul document scris și păstrat în limba română: Scrisoarea lui Neacșu (1521). Caracteristicile scrisorii. Primele traduceri de cărți religioase. Codecele Voronețean, Psaltirea Șcheiană, Psaltirea Voronețeană, Psaltirea Hurmuzaki. Caracteristici. Mijloace de determinare a datei și locului traducerii. Primele traduceri de cărți populare. Literatura apocrifă (legende biblice, apocaliptice, hagiografice, bogomilice). Prima culegere de legende apocrife: Codex Sturdzanus. Literatura profană

(romane populare, cărți didactice și de prevestire). Ecuri ale cărților populare în literatura română. Însemnătatea primelor scrieri în limba română pentru dezvoltarea literaturii originale românești.

Tema 4. Transformări culturale în epoca lui Vasile Lupu și Matei Basarab. Transformări culturale care au influențat dezvoltarea literaturii române: proclamarea limbii române ca limbă oficială în țările române, apariția și dezvoltarea școlilor laice, apariția și dezvoltarea tiparului. Petru Movilă. Activitatea culturală. Rolul lui Petru Movilă în dezvoltarea culturii și literaturii din Moldova și Muntenia. Organizarea școlii și tipografiei de la mănăstirea Trei Ierarhi din Iași. Pravila împărătească (1646) – monument de literatură juridică din sec. al XVII-lea.

Tema 5. Literatura religioasă din secolul al XVII-lea. Udriște Năsturel - cărturar de frunte la curtea lui Matei Basarab, autor de versuri, traducător. Contribuția lui Udriște Năsturel la apariția primei lucrări tipărite pe teritoriul românesc – Pravila de la Govora (1640). Activitatea lui Varlaam. Traduceri și scrieri originale. Cazania sau Cartea românească de învățătură (1643) – prima carte tipărită în Moldova. Conținutul și compoziția lucrării. Valoarea lingvistico-literară a operei. Dosoftei. Activitatea culturală. Reînnoirea tiparului în Moldova. Activitatea literară. Lucrări tipărite și rămase în manuscris. Psaltirea în versuri (1673). Influența literaturii poloneze și a folclorului asupra versificației lui Dosoftei. Valoarea literară și importanța scrierii lui Dosoftei.

Tema 6. Istoriografia feudală din secolul al XVII-lea. Apariția cronografiei în limba română. Caracterul feudal al letopisețelor. Izvoare interne și externe ale cronografiei moldovenești. Reprezentanții istoriografiei moldovenești din sec. al XVII-lea (caracterizare generală). Umanismul cronicarilor. Cronografia din Țara Românească. Cronicile de partid. Compoziția letopisețelor muntenești. Izvoarele de inspirație. Valoarea istorico-literară. Constantin Cantacuzino (stolnicul) și Istoria Țării Românești. Analiză comparativă a cronografiei din Moldova și Muntenia. Importanța cronografiei din secolul al XVIII-lea.

Tema 7. Grigore Ureche (?1590-1647). Viața și activitatea. Studiile. Grigore Ureche – fondatorul istoriografiei în limba română. Letopisețul Țării Moldovei (1359-1595). Izvoare de inspirație. Compoziția lucrării. Copiștii letopisețului. Problema originii limbii și a etnogenezei moldovenilor. Evenimente istorice cuprinse în letopiseț. Domnia lui Ștefan cel Mare. Valoarea istorico-literară a operei: narațiunea, descrierea, arta portretizării, particularități lingvistice.

Tema 8. Miron Costin (1633-1691). Viața și activitatea politică, culturală, literară. Letopisețul Țării Moldovei (1595-1661) – continuare a cronicii lui Grigore Ureche. Izvoarele și compoziția letopisețului. Personalități și evenimente istorice cuprinse în cronică. Valoarea literară. Caracterul memorialistic. Talentul narativ și descriptiv. Portretizarea personajelor. Rolul paremiologiei. Monografia De neamul moldovenilor. Compoziția, izvoarele și conținutul lucrării. Caracterul polemic. Problema originii limbii și a neamului românesc. Poemul filozofic Viața lumii. Predoslovie lucrării – primul tratat de prozodie în literatura română. Motive literare. Arta poetică. Lucrări în limba polonă. Importanța istorică, etnografică, geografică, artistică a lucrărilor. Locul și însemnătatea operei lui Miron Costin în literatura română.

Tema 9. Literatura română din secolul al XVIII-lea. Caracterizarea generală a culturii din secolul al XVIII-lea. Umanismul. Dezvoltarea literaturii în epoca fanariotă. Literatura religioasă. Reprezentanți. Antim Ivireanul, Didahiile. Cărți populare din secolul al XVIII-lea. Istoriografia: două direcții de dezvoltare. Activitatea lui Nicolae Costin.

Tema 10. Ion Neculce (1672-1745). Viața și activitatea. Letopisețul Țării Moldovei (1672-1745). Locul letopisețului printre alte cronici ale secolului al XVIII-lea. Caracterul folcloristic și memorialistic al letopisețului neculcean. Compoziția și conținutul letopisețului. Domnia lui Dimitrie Cantemir. Modalități de prezentare a personajului. Letopisețul lui Ion Neculce: între istorie și ficțiune. Culegerea de legende O samă de cuvinte. Compoziția legendelor. Particularități artistice. Tradiții neculciene în literatura română.

Tema 11. Dimitrie Cantemir (1673-1723). Viața și opera. Cultura și erudiția. Lucrările din tinerețe. Însemnătatea acestor scrieri. Romanul alegoric Istoria ieroglifică. Geneza scrierii. Subiectul istoric. Ideile filozofice și social politice. Caracterul alegoric al operei. Vocația scriitoricească a lui Dimitrie Cantemir. Lucrările lui Dimitrie Cantemir scrise în Rusia. Caracterizarea generală. Descrierea Moldovei. Structura lucrării. Modalități de descriere geografică, economică, socială și politică a țării. Viața și obiceiurile

poporului. Valoarea științifică și literară a lucrării. Importanța operei lui Dimitrie Cantemir.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: tradiționale (teste, probe orale, probe scrise, probe practice); complementare (proiecte individuale/de grup, eseuri, portofolii, referate)

Evaluarea periodică I – probă scrisă (test) și prezentarea proiectului individual „Evoluția cronografiei moldovenești”

Evaluarea semestrială se va realiza în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni)

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S1.04.O.030	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul universitar de **Literatură română clasică (I)**, perioada premodernă și modernă se ține la începutul studiilor filologice cu statut de inițiere în istoria literaturii române clasice. Studiarea literaturii române în perioada clasică premodernă și modernă (sf. sec. al XVIII-lea – prima jumătate a sec. al XIX-lea). Urmărirea particularităților distincte ale perioadei de înmugurire a genurilor și speciilor literare în literatura română. Perioada 48-tistă. Cercetarea creației scriitorilor pașoptiști reprezentativi și capodoperele acestora. Programul revistei „Dacia Literară”. Aportul scriitorilor la Unirea principatelor românești sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza (1859). Dezvoltarea poeziei, prozei și dramaturgiei. Cercetările folclorice. Descoperirea *Mioriței*. Alte mituri fundamentale ale culturii românești.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generice:

cognitive	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea conceptelor fundamentale ale istoriei literaturii române; • Interpretarea fenomenelor literare din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; • Amplificarea cunoștințelor teoretice în funcție de noile realități ale activității profesionale.
de aplicare	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și analiza argumentată a fenomenelor literare la diferite niveluri și din diverse perspective; • Comentarea și analiza multiaspectuală a textelor literare românești; • Interpretarea procesului literar și a textelor literare române în raport cu procesul literar mondial; • Aplicarea diverselor strategii și tehnici de asimilare a materiei teoretice și de aplicații pe textul literar și nonliterar, pentru atingerea la clasă a obiectivelor curriculare.
de analiză și sinteză	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea orală și scrisă a problemelor de istorie a literaturii române, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; • Manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; • Evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice.
de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.;

	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea, analiza și contribuția la soluționarea problemelor comunitare; • Utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; • Comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.
Competențe specifice:	
cognitive	<ul style="list-style-type: none"> • Se exprimă, preponderent, în competența literar istorică, prin care studentul va demonstra înțelegerea istoriei literaturii române clasice premoderne și moderne; • Cunoașterea contextului cultural istoric în care au activat scriitorii reprezentativi ai perioadei; • Cunoașterea operelor și terminologiei specifice canonului pașoptist.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Se manifestă, preponderent, în competența pragmatică – informarea privind problemele istoriei literaturii române clasice premoderne și moderne; • Capacitatea de a identifica operele caracteristice perioadei, soluționarea ambiguităților și a problemelor de recunoaștere corectă; • Priceperea de a consulta sursele cu statut normativ pentru această perioadă istorică (de ex. <i>Introducere la Dacia literară</i> de M. Kogălniceanu).
de aplicare	<ul style="list-style-type: none"> • Studentul va interpreta adecvat structurile textului clasic, va compara diverse texte din această perioadă și din perioade diferite; • Va respecta principiile de structurare caracteristice canonului 48-ist.
de analiză și sinteză	<ul style="list-style-type: none"> • Se vădesc, preponderent, în competența de critică, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; • Va efectua analiza complexă a oricărui text clasic scris în limba română; • Va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să ia o decizie științific întemeiată.
de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • Se demonstrează, preponderent, ca o competență literară generală și de competență de comunicare socioculturală, prin respectarea normei și prin valorificarea potențelor expresive ale structurilor artistice.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Se probează ca o competență literară generală, prin care studentul admite existența altor puncte de vedere asupra fenomenului literar premodern și modern și este capabil să discute problemele de istorie literară; • Face dovada unei viziuni de sistem asupra fenomenului literar 48-ist, a înțelegerii importanței și a locului literaturii clasice între disciplinele literare, a capacității de a sesiza specificul literaturii clasice și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.
Finalități de studii	
<p>Să identifice și să analizeze argumentat fenomenul literar din perioada clasică premodernă și modernă, la diferite niveluri și din diverse perspective.</p> <p>Să rezolve problemele specifice analizei textului literar clasic, prin metodele utilizate de critica literară de azi.</p> <p>Să interpreteze științific procesele și fenomenul literar din perioada respectivă.</p> <p>Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului literaturii clasice premoderne și moderne, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).</p>	
Precondiții	
Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2.	

Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul teoriei, criticii și istoriei literare.
Studentii trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza texte literare.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Conceptul de literatură clasică. Periodizarea literaturii române. Începutul literaturii clasice române premoderne și moderne. Traducerile. Termenul clasic, etimologia cuvântului. Clasic și clasicism. Cultura epocii clasice române, dezvoltarea școlii, presei, teatrului. Traducerile din literatura universală, însemnătatea lor: Pod intermediar între România și cunoașterea patrimoniului spiritual european și mondial. Fenelon, Gracian, Homer, Vergiliu, Ovidiu, Horațiu, Voltaire, Montesquieu, Rousseau, Metastazio, Florian. Traducerile științifice.

Literatura originală. Curentele literare (barocul, clasicismul, iluminismul, preromantismul, romantismul etc.).

Periodizarea literaturii române: Perioada veche; Perioada clasică – perioada premodernă și modernă; - Epoca Marilor Clasici; Perioada interbelică; Perioada contemporană

Condițiile social-politice de dezvoltare a literaturii române clasice (premoderne și moderne)

Cadrul istoric în care se dezvoltă literatura în Țările Românești, condițiile social-politice: Războiul ruso-turc 1812. Răpirea Basarabiei. Revoluția lui Tudor Vladimirescu 1821. Etheria. Revoluția din 1848. Libertate, Egalitate, Fraternitate. Unirea principatelor din 1859 sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza.

Tema 2. Școala Ardeleană. Trăsăturile mișcării. Deschiderea către cultura clasică. Latinitatea neamului sau dacismul? Trei direcții de dezvoltare a culturii și limbii: latinistă, italianistă și originală. Ion Budai Deleanu. Reprezentant al Școlii Ardelene, continuator al activității celor din Transilvania: Micu, Șincai, Maior. Activitatea culturală: Lexicoane, dicționare, “Temeiurile gramaticii”, “Teoria ortografiei”. Traducător al operelor legislative. Savant de talie europeană.

Poemul eroico-comic “Țiganiada” – sinteză a epopeii eroice. Sursele de influență. Tema, planurile desfășurării acțiunii. Conflictul. Epoca descrisă. Caracterizarea personajelor. Limbajul. Mesajul operei.

Tema 3. Poeții Văcărești

Marcarea unei perioade de tranziție în literatura română. Umanizarea, laicizarea, introducerea lirismului. Influența lui Anacrion, a poeziei neogrecești și cea europeană contemporană. Primii poeți moderni.

Ienăchiță Văcărescu (1740-1798). Poet. Mare om politic. Lucrări în domeniul gramaticii. Problemele poeziei. Dicționare. Versurile sale se apropie de modelele clasice și folclor. Trăsăturile liricii: didacticismul, moralismul, erotismul. Surse de influență.

Alecu Văcărescu (1762-1800). Poet. 26 de poezii în românește. Erotismul exagerat. Dragostea cel mai important lucru al vieții. Poezie ocazională. Acrostihuri, nume de doamne. Tonul platonice. Patriotism moralizator. Rolul poetului în societate – purtător de mesaje.

Nicolae Văcărescu (1784-1825). Poet. Introducerea ideii luptei între bine și rău în poezia românească. Iubirea – sensul vieții, caracter de jertfă. Sentimente profunde. Motivul haiducului.

Iancu Văcărescu (1791-1863). Poet. Traducător. Scrie vreo 200 de poezii. Publică o broșură. Primul pastel în literatura română. Patriot înflăcărat. Poezie hagitatorică. Folclorul, limba. Aduce bucolicul în poezii. Moralist, erotic, instructiv.

Tema 4. Gheorghe Asachi (1788-1869)

Spirit inovator în domeniile învățământului, științei, teatrului, tipografiei, gazetăriei. Gazeta *Albina românească*. Opera sa – hrana spirituală pentru o generație. Eterogenitatea operelor și a curentelor: iluminismul, sentimentalismul, clasicismul, romantismul.

Poezia de inspirație națională. Întemeietorul mitologiei românești (*Dochia și Traian, Turnul lui But* ș.a.). Poezia ocazională. Lirica erotică în limba italiană, elegiile (*Elegie scrisă pe fîntirumul unui sat, Lacul lui Ovid*). Nuvele istorice (*Valea Albă, Ruxanda Doamnă*). Scrierile dramatice. Rolul său în dezvoltarea culturii și literaturii române. Crearea de specii noi. Modernizarea literaturii.

Ion Heliade Rădulescu (1802-1872)

Activitatea de ziarist. Primele ziare românești (*Curierul românesc, Curier de ambe sexe*). Gramatică. Articole de critică literară. Traducerile din literatura universală. Introducerea alfabetului latin. Revoluționar activ. Concepția despre literatură. Caracterul universal al operei. Un întemeietor al romantismului românesc. Stilul clasic.

Poezia autobiografică. Poezia originală. Capodopera *Zburătorul* – mit fundamental al culturii românești. Proza istorică, epele naționale. Lucrări politice, filosofice. Încercările dramatice. Aportul său în dezvoltarea culturii și literaturii române.

Tema 5. Caracteristica generală a literaturii pașoptiste

Reprezentanții perioadei pașoptiste. Însemnătatea ei în literatura română. Condițiile social-politice ce pregătesc Revoluția. Mesianismul scriitorilor. Franc-masoneria. Dezvoltarea culturii în acea perioadă. Apariția instituțiilor culturale și de stat. Revoluția din 1848. Efectul ei asupra evoluției țării.

Revista “Dacia Literară”. Un ziar al unirii spirituale a românilor. Programul lui. Colaboratorii. Structura. Pregătirea către unire. Literatura pașoptistă o orientare clară spre izvoarele trecutului național, spre trezirea conștiinței naționale și Unire.

Tema 6. Mihail Kogălniceanu (1817-1891)

Sufletul și rațiunea Revoluției din 1848. Activitatea de îndrumător cultural și literar. Concepția asupra istoriei. Opere istorice. Cercetarea și editarea Arhivei Românești, publicarea cronicilor.

Proza literară (*Iluzii pierdute. Un întâi amor. Tainele inimii*). Stilul balzacian. Sublinierea realistă a moravurilor burgheziei. Orator extraordinar. Memorialistica.

Alecu Russo (1819-1859)

Militant, ostaș al propășirii. Minunat polemist, spirit ironic. Activează în toate domeniile. Admirator și culegător de folclor. Un liric sensibil. Moralist excelent. Întemeietorul criticii literare românești moderne (*Critica criticii, Poezia poporală*).

Prozator romantic. Legende (*Stânca corbului, Piatra teiului* etc.) Concepția despre limbă și literatură. Descoperirea *Mioriței*.

Tema 7. Costache Negruzzi (1808-1868)

Publicist. Deschizător de drumuri în literatura română modernă. Clasic al romantismului. Concepții despre literatură și folclor. Director al Teatrului Național. Traducerile din Pușkin, Dumas etc.

Scrieri originale. Nuvela romantică (*Zoe, O alergare de cai*). Nuvela istorică. Scrisorile (*Negru pe alb*). Preludii melodramatice. Capodopera *Alexandru Lăpușneanul*. Versuri din tinerețe.

Tema 8. Grigore Alexandrescu (1810-1885)

Lirica meditativă. Poezia patriotică și satirică. Traducerile. Meditațiile asupra trecerii timpului, glorificarea trecutului patriei (*Umbra lui Mircea. La Cozia, Răsăritul lunii. La Tismana*). Presat de sentimentul singurătății, copleșit de o tristețe ancestrală.

Un romantic între clasici și un clasic între romantici. Epistole, satire, fabule. Poezia de dragoste. O gamă variată de trăiri erotice. Iubirea parte a fericirii. Cadrul romantic. Precursor al lui Eminescu.

Dimitrie Bolintineanu (1819-1872)

Activitatea de ziarist. Revoluționar. Politician. Scriitor, cultivând larg aproape toate genurile și speciile literare. Debutul romantic. Tonul melancolic și elegiac (*Florile Bosforului*). Cultivă cântecul și elegia patriotică, legenda și balada istorică. Poemul. Încercări de roman. Întrâurit și de clasicism.

Tema 9. Vasile Alecsandri (1821-1890)

Biografia. Autor dramatic, prozator, critic literar, culegător de folclor, creator de limbă, poet. Activitatea – jumătate de secol. Concepția despre literatură. Poezia de inspirație folclorică (*Poezie poporală, Suvenire, Mărgăritare*). Poezia patriotică. Ciclul “Ostașii noștri”. Poezia ocazională. Pastelurile, parnasianismul. Legende istorice și cele zoomorfice.

Dramaturgia. Comediile (*Chirița...*). Drama istorică (*Despot Vodă*).

Proza romantică (*Buchetiera din Florența*). Traducerile. Influențe occidentale.

Activitatea de revoluționar. Politician. Probleme religioase, destinul omului, binele și răul. Folclorul ca instrument de regenerare a poeziei. Publicarea *Mioriței*. Un scriitor total în parametrii de atunci ai sensului.

Romantismul. Clasicismul.

Tema 10. Costache Stamati (1786-1869). Alexandru Donici (1806-1866)

Costache Stamati. Scriitor și traducător. Năzuind la ridicarea și luminarea neamului prin literatura națională. Folclorist, fabulist, satiric. Comedia *Neneaca, cuconașul ei și dascălul*. Mediator al clasicismului, preromantismului și romantismului. Dramaturgia.

Alexandru Donici. Poet. Scriitor. Jurist. Traducător. Cel mai mare fabulist al românilor. Subtextul moralizator al fabulelor. Structura și clasificarea lor.

Tema 11. Alexandru Odobescu (1834-1895)

Ziarist. Politician. Funcționar de stat. Profesor universitar. Arheolog. Istoric. Sociolog. Folclorist. Literat. Nuvele istorice. Basme. Critică literară. Proză literară. Eseul de proporții *Pseudo-Kinegetikos*. Sinteza romantismului cu clasicismul.

Nicolae Filimon (1819-1865)

Activitatea de cronicar muzical și dramatic. Revoluționar. Culegător de folclor, mai ales basme. Nuvelist. Note realiste. Realism și romantism în primul roman românesc modern *Ciocoii vechi și noi*. Motivul parvenitului și parvenirii. Conflictul operei. Personajele. Influențe occidentale.

Tema 12. Bogdan Petriceicu Hasdeu (1838-1907)

Biografie. Activitatea publicistică. Lucrări în domeniul lingvisticii, folcloristicii, istoriei și filosofiei. Activitatea literară. Poezia de revoltă socială, alegoria societății (*Complotul bubei*). Drama de inspirație istorică (*Răzvan și Vidra*). Teme și motive din trecutul țării (*Ursita*). Proza istorică și satirică. Crâmpoșii din viața domnitorilor și oamenilor iluștri ai românilor. Nuvelele (*Micuța. Trei zile și trei nopți din viața unui student*). Un urmaș, talent precoce – Iulia Hasdeu, destin tragic.

Strategii de evaluare

Evaluarea orală la examenul final presupune proba teoretică (prezentarea a două subiecte teoretice) și proba practică (analiza unei opere literare).

Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a trei răspunsuri la seminarii, (2) portofoliul textelor pentru lectură obligatorie, (3) învățarea unor texte pe de rost, (4) participarea la prezentări și discuții în timpul seminarelor (5) o evaluare complexă finală.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucrări de portofoliu, proiecte, consultații. Metode de dezvoltare a gândirii critice; dezbaterile; conversația euristică; problematizarea; studiul bibliografiei. Proceduri de analiză reciprocă a probelor de evaluare. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC. Organizarea dezbaterilor, situații problematice.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Cartoian, Nicolae. *Istoria literaturii române vechi*. București: Minerva, 1980.
2. Ciobanu, Ștefan. *Istoria literaturii române vechi*. Chișinău: Hyperion, 1992.
3. Dodiță, Gheorghe. *Literatura română veche*, vol. I-II (manual-crestomație). Chișinău: USM, 2000; 2002.
4. Moceanu, Ovidiu. *Literatura română veche*. Brașov: Universitatea Transilvania, 2002.
5. Olteanu, Aurica Gh. *Cronicarii comentari*. București: Recif, 1995.
6. Pușcariu, Ștefan. *Istoria literaturii române. Epoca veche*. București: Eminescu, 1987.
7. Rotaru, Ion. *Literatura română veche*. București: EDP, 1981.
8. Sorohan, Elvira. *Introducere în istoria literaturii române*. Iași: Universitatea „Al. I. Cuza”, 1997.

Opțională:

9. Călinescu, George. *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. București: Minerva,

1982.

10. Crăciun, Gheorghe. *Istoria literaturii române*. Chișinău: Cartier, 2004.
11. Manolescu, Nicolae. *Istoria critică a literaturii române*. Ediția a II-a, revăzută, vol. I. București: Fundația Culturală română, 1997.
12. Mazilu, Dan Horia. *Recitind literatura română veche*, vol. I și II. București: Editura Universității, 1994, 1998.
13. Piru, Alexandru. *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*. București: EȘE, 1977.
14. Zamfirescu, Dan. *Contribuții la istoria literaturii române vechi*. București: EȘE, 1981.

Obligatorie:

1. *Istoria Literaturii Române*. V.II Ed. Academică, București, 1965.
2. Ș. Cioculescu, Tudor Vianu, Vl. Streinu. *Istoria literaturii române moderne*, București, 1971.
3. G. Călinescu. *Istoria literaturii române de la origini până azi*, București. Orice ediție.
4. E. Simion. *Dimineața poezilor*, București, 2008.
5. N. Manolescu. *Istoria critică a literaturii române*, București, Pitești, 2008.
6. *Dicționar general al literaturii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2006.

Opțională:

1. Ion. Petrescu. *Ion Budai Deleanu și eposul comic*, București, 1974.
2. *Poezii Văcărești*, Ediție critică, studiu, note, glosar, bibliografie și indice de C. Cristoiu, 1982.
3. P. Cornea. *Originile romantismului românesc*. Buc 1972.
4. Al. Piru. *Introducere în opera lui I.H. Rădulescu*, București, 1971.
5. P. Cornea. *Oamenii începutului de drum*. Buc 1984.
6. D. Păcurariu. *Scriitori și direcții literare*. V-I, București, 1980.
7. M. Zamfir. *Proza poetică românească în sec XIX*, București, 1990.
8. Al. Piru. *Introducere în opera lui V. Alecsandri*. București, 1978.

Webografia:

1. [https://ro.wikisource.org/wiki/Istoria_literaturii_rom%C3%A2ne_\(Adamescu\)](https://ro.wikisource.org/wiki/Istoria_literaturii_rom%C3%A2ne_(Adamescu))
2. <http://poezii.romanianvoice.com/index.php>

Rectificări 2019-2023:

1. Revăzut tema despre Școala Ardeleană din perspectivele recent descoperite.
2. Redactarea temelor despre poezia și proza pașoptistă și scriitorii din Basarabia.
3. Revizuit conținutul lucrului individual.
4. Actualizată bibliografia.
5. Adăugată webografia.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (alolingvi)
Ciclul	Ciclul I, LICENȚĂ, învățământ cu frecvență
Denumirea cursului	Istoria literaturii române. Literatura română veche
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie. Catedra de Limba și literatura română
Titular de curs	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
e-mail	smolnitchi.dumitrita@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S1.04.O.030	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în seria unităților de curs orientate spre specialitatea de bază, care vizează studierea literaturii române vechi prin intermediul scrierilor/ cronicilor din secolele XV-XVIII. Literatura veche marchează momentele nașterii conștiinței literare la noi. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor ulterioare de istorie a literaturii române, stagiilor de practică și elaborării tezei de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Înțelegerea istoriei literaturii române vechi și formarea unei viziuni ample asupra fenomenului literar medieval. Cunoașterea contextului cultural istoric în care a luat naștere literatura română și au activat cărturarii reprezentativi ai perioadei. Cunoașterea scrierilor și terminologiei specifice literaturii vechi.
- C-2.** Formarea capacității de a identifica operele caracteristice perioadei și de a consulta sursele credibile pentru soluționarea ambiguităților și a problemelor de interpretare
- C-3.** Demonstrarea capacității de interpretare complexă, din diferite perspective a textelor vechi și identificarea trăsăturilor definitorii ale cronografiei.
- C-4.** Determinarea modalităților de evoluție a cronografiei și a caracteristicilor acesteia în diferite etape de dezvoltare.
- C-5.** Capacitatea de a discuta problemele de istorie literară, făcând dovada (a) unei viziuni de sistem asupra fenomenului literar din perioada evului mediu; (b) a înțelegerii importanței și a locului literaturii vechi între disciplinele literare; (c) a capacității de a sesiza specificul literaturii vechi și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.

Finalități de studii

- F-1.** Să identifice și să analizeze argumentat fenomenul literar din epoca medievală, la diferite niveluri și din diverse perspective.
- F-2.** Să rezolve problemele specifice analizei textului literar vechi, prin metodele utilizate de critica literară de azi.
- F-3.** Să interpreteze științific procesele și fenomenul literar din perioada respectivă.
- F-4.** Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului literaturii române vechi, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).

Precondiții

Sunt necesare cunoștințe de bază (acumulate în liceu) din domeniul teoriei, istoriei și criticii literare. Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza textele literare.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Introducere în studiul literaturii române vechi. Conceptul de literatură veche. Periodizarea literaturii române. Trăsături caracteristice ale etapelor de dezvoltare ale literaturii române vechi. Influența bizantină. Limbile de cultură folosite în evul mediu pe teritoriul românesc. Mănăstirile – focare de cultură. Forme de răspândire a literaturii în epoca veche. Manuscrisul. Noțiunea de monument literar. Paleografia.

Tema 2. Literatura română în limba slavonă (sec. XV-XVI). Literatura religioasă. Răspândirea pe teritoriul românesc a traducerilor în limba slavonă din literatura bizantină. Literatura hagiografică.

Activitatea lui Gr. Țamblac. *Viața sfântului Ioan cel Nou*. Valoarea lucrării. Procesul de apariție a primelor cronici. *Cronica de la curtea lui Ștefan cel Mare*. Variante interne și externe. Asemănări și deosebiri. Descoperitorii, cercetătorii și editorii cronicii. Caracteristicile letopisețului. Evenimentele curpinse în letopiseț. Importanța primei cronici moldovenești. Cronografia oficială din secolul al XVI-lea. Caracteristici. Izvoare de inspirație. Influența literaturii bizantine (*Cronica lui Manasses*). Retorismul cronicilor. *Cronica lui Macarie*. *Cronica lui Eftimie*. *Cronica lui Azarie*. Personalități și evenimente reflectate în letopisețe. Caracterul subiectiv al cronicilor. Valoarea cronografiei oficiale din secolul al XVI-lea.

Tema 3. Apariția scrierilor în limba română. Cauzele apariției scrisului în limba română. Documente, acte, scrisori în limba română. Primul document scris și păstrat în limba română: Scrisoarea lui Neacșu (1521). Caracteristicile scrisorii. Primele traduceri de cărți religioase. Codecele Voronețean, Psaltirea Șcheiană, Psaltirea Voronețeană, Psaltirea Hurmuzaki. Caracteristici. Mijloace de determinare a datei și locului traducerii. Primele traduceri de cărți populare. Literatura apocrifă (legende biblice, apocaliptice, hagiografice, bogomilice). Prima culegere de legende apocrife: Codex Sturdzanus. Literatura profană (romane populare, cărți didactice și de prevestire). Ecouri ale cărților populare în literatura română. Însemnătatea primelor scrieri în limba română pentru dezvoltarea literaturii originale românești.

Tema 4. Transformări culturale în epoca lui Vasile Lupu și Matei Basarab. Transformări culturale care au influențat dezvoltarea literaturii române: proclamarea limbii române ca limbă oficială în țările române, apariția și dezvoltarea școlilor laice, apariția și dezvoltarea tiparului. Petru Movilă. Activitatea culturală. Rolul lui Petru Movilă în dezvoltarea culturii și literaturii din Moldova și Muntenia. Organizarea școlii și tipografiei de la mănăstirea Trei Ierarhi din Iași. Pravila împărătească (1646) – monument de literatură juridică din sec. al XVII-lea.

Tema 5. Literatura religioasă din secolul al XVII-lea. Udriște Năsturel - cărturar de frunte la curtea lui Matei Basarab, autor de versuri, traducător. Contribuția lui Udriște Năsturel la apariția primei lucrări tipărite pe teritoriul românesc – Pravila de la Govora (1640). Activitatea lui Varlaam. Traduceri și scrieri originale. Cazania sau Cartea românească de învățătură (1643) – prima carte tipărită în Moldova. Conținutul și compoziția lucrării. Valoarea lingvistico-literară a operei. Dosoftei. Activitatea culturală. Reînnoirea tiparului în Moldova. Activitatea literară. Lucrări tipărite și rămase în manuscris. Psaltirea în versuri (1673). Influența literaturii poloneze și a folclorului asupra versificației lui Dosoftei. Valoarea literară și importanța scrierii lui Dosoftei.

Tema 6. Istoriografia feudală din secolul al XVII-lea. Apariția cronografiei în limba română. Caracterul feudal al letopisețelor. Izvoare interne și externe ale cronografiei moldovenești. Reprezentanții istoriografiei moldovenești din sec. al XVII-lea (caracterizare generală). Umanismul cronicarilor. Cronografia din Țara Românească. Cronicile de partid. Compoziția letopisețelor muntenești. Izvoarele de inspirație. Valoarea istorico-literară. Constantin Cantacuzino (stolnicul) și Istoria Țării Românești. Analiză comparativă a cronografiei din Moldova și Muntenia. Importanța cronografiei din secolul al XVIII-lea.

Tema 7. Grigore Ureche (?1590-1647). Viața și activitatea. Studiile. Grigore Ureche – fondatorul istoriografiei în limba română. Letopisețul Țării Moldovei (1359-1595). Izvoare de inspirație. Compoziția lucrării. Copiștii letopisețului. Problema originii limbii și a etnogenezei moldovenilor. Evenimente istorice cuprinse în letopiseț. Domnia lui Ștefan cel Mare. Valoarea istorico-literară a operei: narațiunea, descrierea, arta portretizării, particularități lingvistice.

Tema 8. Miron Costin (1633-1691). Viața și activitatea politică, culturală, literară. Letopisețul Țării Moldovei (1595-1661) – continuare a cronicii lui Grigore Ureche. Izvoarele și compoziția letopisețului. Personalități și evenimente istorice cuprinse în cronică. Valoarea literară. Caracterul memorialistic. Talentul narativ și descriptiv. Portretizarea personajelor. Rolul paremiologiei. Monografia De neamul moldovenilor. Compoziția, izvoarele și conținutul lucrării. Caracterul polemic. Problema originii limbii și a neamului românesc. Poemul filozofic *Viața lumii*. Predoslovia lucrării – primul tratat de prozodie în literatura română. Motive literare. Arta poetică. Lucrări în limba polonă. Importanța istorică, etnografică, geografică, artistică a lucrărilor. Locul și însemnătatea operei lui Miron Costin în literatura română.

Tema 9. Literatura română din secolul al XVIII-lea. Caracterizarea generală a culturii din secolul al XVIII-lea. Umanismul. Dezvoltarea literaturii în epoca fanariotă. Literatura religioasă. Reprezentanți. Antim Ivireanul, Didahiile. Cărți populare din secolul al XVIII-lea. Istoriografia: două direcții de dezvoltare. Activitatea lui Nicolae Costin.

Tema 10. Ion Neculce (1672-1745). Viața și activitatea. Letopisețul Țării Moldovei (1672-1745). Locul letopisețului printre alte cronicile ale secolului al XVIII-lea. Caracterul folcloric și memorialistic al letopisețului neculcean. Compoziția și conținutul letopisețului. Domnia lui Dimitrie Cantemir. Modalități de prezentare a personajului. Letopisețul lui Ion Neculce: între istorie și ficțiune. Culegerea de legende O samă de cuvinte. Compoziția legendelor. Particularități artistice. Tradiții neculciene în literatura română.

Tema 11. Dimitrie Cantemir (1673-1723). Viața și opera. Cultura și erudiția. Lucrările din tinerețe. Însemnătatea acestor scrieri. Romanul alegoric Istoria ieroglică. Geneza scrierii. Subiectul istoric. Ideile filozofice și social politice. Caracterul alegoric al operei. Vocația scriitoricească a lui Dimitrie Cantemir. Lucrările lui Dimitrie Cantemir scrise în Rusia. Caracterizarea generală. Descrierea Moldovei. Structura lucrării. Modalități de descriere geografică, economică, socială și politică a țării. Viața și obiceiurile poporului. Valoarea științifică și literară a lucrării. Importanța operei lui Dimitrie Cantemir.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: tradiționale (teste, probe orale, probe scrise, probe practice); complementare (proiecte individuale/de grup, eseuri, portofolii, referate)

Evaluarea periodică I – probă scrisă (test) și prezentarea proiectului individual „Evoluția cronografiei moldovenesti”

Evaluarea semestrială se va realiza în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni)

Bibliografie

Obligatorie:

15. Cartoian, Nicolae. *Istoria literaturii române vechi*. București: Minerva, 1980.
16. Ciobanu, Ștefan. *Istoria literaturii române vechi*. Chișinău: Hyperion, 1992.
17. Dodiță, Gheorghe. *Literatura română veche*, vol. I-II (manual-crestomație). Chișinău: USM, 2000; 2002.
18. Moceanu, Ovidiu. *Literatura română veche*. Brașov: Universitatea Transilvania, 2002.
19. Olteanu, Aurica Gh. *Cronicarii comentați*. București: Recif, 1995.
20. Pușcariu, Ștefan. *Istoria literaturii române. Epoca veche*. București: Eminescu, 1987.
21. Rotaru, Ion. *Literatura română veche*. București: EDP, 1981.
22. Sorohan, Elvira. *Introducere în istoria literaturii române*. Iași: Universitatea „Al. I. Cuza”, 1997.

Opțională:

23. Călinescu, George. *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. București: Minerva, 1982.
24. Crăciun, Gheorghe. *Istoria literaturii române*. Chișinău: Cartier, 2004.
25. Manolescu, Nicolae. *Istoria critică a literaturii române*. Ediția a II-a, revăzută, vol. I. București: Fundația Culturală română, 1997.
26. Mazilu, Dan Horia. *Recitind literatura română veche*, vol. I și II. București: Editura Universității, 1994, 1998.
27. Piru, Alexandru. *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*. București: EȘE, 1977.
28. Zamfirescu, Dan. *Contribuții la istoria literaturii române vechi*. București: EȘE, 1981.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (ALOLINGVI)
Ciclul	I/ Licență
Denumirea cursului	Limba engleză și comunicare (4)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Limbi și Literaturi Străine, Catedra Filologie Engleză
Titular de curs	Cravenco Tatiana, asistent univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	catedra.filengl@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S2.04.O.032	6	II	IV	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul se încadrează în seria unităților de cursuri de specialitate. Este primul din seria unităților de curs cu același generic și are ca scop dezvoltarea abilităților de citire, scriere, ascultare-înțelegere și vorbire prin utilizarea limbii engleze în contexte relevante, atât orale cât și scrise prin studierea vocabularului cotidian. Se focalizează pe îmbogățirea cu noi unități lexicale, dezvoltarea diferențiată și individualizată a abilităților de vorbire și scriere și de utilizare a acestora în producerea textelor orale și scrise. Cursul se concentrează pe dezvoltarea și formarea competențelor specifice de receptare și producere a mesajului oral și scris în diferite situații comunicative. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate pe tot parcursul ulterior de formare la specialitatea Limba engleză și în special în cadrul următoarelor unități de curs: Limba engleză: lexic și comunicare (5), Simularea situației comunicative în limba engleză, practica de specialitate, etc

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Dezvoltarea deprinderilor de a citi în limba engleza respectând regulile de pronunție a sunetelor, intonației
- C-2. Interpretarea diverselor procedee pentru studierea structurii limbii;
- C-3. Utilizarea corectă, liberă și fluentă a vocabularului atât în vorbirea scrisă, cât și în cea orală;
- C-4. Aplicarea principiului sistematizării la interpretarea sistemului gramatical englez;
- C-5. Analiza critică/expunerea punctului de vedere prin aplicarea diverselor metode și tehnici de comunicare
- C-6. Folosirea formelor gramaticale corect, liber și fluent în vorbirea orală și scrisă;
- C-7. aplicarea algoritmilor, în studiu și în activități cotidiene, care contribuie la dezvoltarea acurateței gramaticale.

Finalități de studii

- F-1. Să folosească cunoștințele de limba engleză și competențele de comunicare;
- F-2. Să conștientizeze principiilor fundamentale ale comunicării
- F-3. Să înțeleagă și utiliza corect regulile de citire în limba engleze
- F-4. Să aplice cunoștințele de gramatică pentru realizarea mesajelor corecte și coerente
- F-5. Să analizeze, compare, interpreteze și să sintetizeze în cazul analizei fenomenelor gramaticale;

F-6. Să posede o gândire critică și să formuleze propriile idei în analiza structurilor gramaticale a textului scris ori oral.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și abilități de comunicare în limba engleză la nivelul B1.1.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Slow down, you move too fast. Topic- work-life balance. Articles, gerunds and infinitives. Forming nouns from verbs and adjectives. Work- related vocabulary. Quantifiers. Noun formation. – ough, -augh. Present Simple and continuous; ways of formation, difference in usage. Third person singular. –s, es endings.

Tema 2. Are you happy with your work life balance? The counter- revolution. Slow good. Do you eat a slow food? Grammar: how much/how many? Speaking: the ways to slow down your life styles. Past tenses: simple. continuous, perfect. Sport vocabulary. Famous sportsmen and their stories. Pronunciation practice and spelling exercises. Using the impersonal pronoun . Short dialogues. Pronunciation Practice:[a:], [e], [æ], [ʌ] . Possessive Case of Nouns Topical vocabulary.

Tema 3. Would you like to live in a ‘Slow City’ ? Vocabulary: noun formation: verbs+ -ment, -ion, -ation, ; adjectives + ness, -ity, -al. Speaking: Make a plan for your city to become a slow town. Use the given ideas. Verb forms: going to, present continuous, will/shall. Prefixes and suffixes. Classroom Vocabulary. Grammar Focus: Plurals. Special cases. Activities in the class.

Tema 4. Same Planet, Different Worlds. The use of articles. Zero article. The topic- Light-hearted look at women and men. The focus is on sentence stress, the sounds and the pronunciation of the. Verbs and adjectives +preposition combination. Practice saying difficult words. Practicing saying new words correctly. Listening and repeating. Listening to natural English speech. Eliciting meanings. Role playing. Speaking: small talks: at the cocktail party.

Tema 5. Grammar: articles: definite, indefinite, zero article. Five things you don’t usually hear a woman say to a man. Five things you don’t usually hear a man say to a woman. Grammar: verbs and adjectives+ prepositions. A gossip with girls. Listening: Spas- women love them. Can men enjoy them too? Vocabulary related to men- women relations.

Tema 6. Job Swap. Discriminating practice between infinitive and gerund. The topic is job. Work-related vocabulary. Pronunciation- getting the correct stress in multi-syllable words. Vocabulary bank: Reinforcing knowledge of irregular verbs in the past simple. Speaking about the value of money in modern society. Reading comprehension. Listening to natural English speech. Eliciting meanings in context. Grammar Focus: Past Simple. Regular and irregular verbs.

Tema 7 Work- related topic. Are you ready to change your job? vocabulary bank. Grammar: gerunds and infinitives. Speaking: The right job for you. From librarian to political reporter...In a moment! Communication: Test your memory. Listening: The programme Pretenders. Reading for gist. Using the appropriate preposition. Describing a situation from the past. Pronunciation practice> sound [ð] Listening to identify words containing [ð].

Tema 8. Meetings. Giving opinions. Listening. Agreeing/disagreeing. Social English: why is she smiling? Communication: What do you think? Useful phrases.

Formal letters and a CV, vocabulary for a formal letter. Vocabulary. Stress in compound nouns.

Questions with and without question words. Learning topical vocabulary. sounds [w] and [h]. Words where h is silent. Reading. Correcting mistakes and false statements.

Tema 9 Revision. What can you do? What do you remember? Grammar, vocabulary, pronunciation, reading, writing, speaking. Listening to people linking words together when speaking fast. Identifying the words and meanings. Extensive grammar practice. Listening comprehension. Asking questions.

Tema 10. Evaluation Test

Tema 11. Homereading Text Three men in a boat Ch. 1-3 Health problems. Planning the trip. Packing. Ex. 2-8 Describe the picture using the active vocabulary.

Tema 12. Love in the Supermarket. Grammar: reported speech: reported statements, reported questions, reported commands, requests. Vocabulary – Shopping. Pronunciation: sound bank Listening. Extensive grammar practice. Listening and repeating. Talking about positive and negative attitudes and reactions to every-day situations. The pronunciation focus is on the tricky combination of letters: - eigh, - aigh, - igh Modals for deduction.

Tema 13. See the film, get on a plane. Go places. Visit the famous places where the action of your favourite film took place. The topic – is cinema. Grammar: revision and extension of the passive forms. Pronunciation notes. Cinema Vocabulary. Cinema questionnaire. Sentence stress. Using the would like/ like to correctly. Pronunciation Practice.

Tema 14. Famous films that moved us. Grammar: simple, continuous, perfect, modals. genres of films. Do the questionnaire. S. Spielberg. Listening. – interview with Dagmara Grammar: review of tenses- present, past and future. Phrasal verbs. Sentence stress. Practical English. Restaurant problems. How to write an informal letter. Expressing Good Wishes. Modal May. Useful vocabulary and conventional expressions. Dialogues. Listening comprehension.. Eliciting contextual meanings. Br. English and Am. English.

Tema 15. Presentation. My favourite film. Active vocabulary, grammar, lexicology aspects. The students make an open presentation of favourite films using the active lexics of the lesson, grammar and extensive vocabulary.

Tema 16 I need a hero. Theme of the lesson- heroes and icons. Grammar: relative, defining and non-defining clauses. Lexical and pronunciation focus is on nouns describing what people do. Suffixes for building nouns denoting jobs and occupation.

Listening. Speaking. Listening. Revising verbal tenses .

Tema 17. Che Guevara. Biography. Listening- heroes and icons. Grammar: noun formation from adjectives Song- Holding out for a hero. sounds /h/, /k/ /m/ Topical vocabulary. Set phrases. Forming and using present perfect. Adverbs that go with present perfect. Extensive grammar practice

Tema 18 Breaking news. Giving and reacting to news. Social English. For your eyes only. Useful phrases. Make a film review. vocabulary and rules for writing a review. Sentence stress. Degrees of comparison of adjectives and adverbs. Synthetic and analytical ways of forming degrees of comparison. Special cases. Extensive grammar practice. Reading and Vocabulary. Pronunciation. Sentence stress. Time expressions- . Sentence stress.

Tema 19. Revision. What can you do? What do you remember? Grammar, vocabulary,

pronunciation, reading, writing, speaking. Translation practice. Stressed words in sentences. Listening activities.

Tema 20 Evaluation test

Tema 21 Home reading Three men in a boat Ch. 4-6 Introduction of a new vocabulary. Reading, discussing the problems. Match- exercises. Tasks 1-7. Identifying the humour of the story.

Tema 22. Can We Make Our Own Luck? Grammar: Third Conditional, speculating hypothetically about past events. Pronunciation focus is on the rhythm of the third conditional. Vocabulary focus is on the word building. Suffixes and prefixes in formation of adverbs and adjectives. Making adjectives and adverbs. Sentence stress.

Tema 23. Bad luck? Good luck? Luck predictions. Students share their stories on luck predictions.

Grammar: making adjectives and adverbs. How lucky are you? Do the test. Pronunciation. Sentence stress. Third conditional. Rules. Students get acquainted with the rules and specificity of the Third conditional.

Tema 24. Murder Mysteries. Theme: the famous murderers. Grammar: question tags, indirect questions, compound nouns. Intonation in question tags. The focus is on the compound nouns. Films based on true stories. Jack the Ripper. Vocabulary on the topic. Watching a series of video.

Tema 25. Famous murderers of the past. Jack the Ripper. Psychological portrait of a murderer. Try to identify who can be a murderer. Grammar: Compound nouns. Stress in the compound nouns. Tail-questions. Intonation in question tags. Communication. Just checking. Compound nouns race. Donna Leon.

Tema 26. Switch it off. Popular TV habits. Television is the context for revising and extending knowledge of phrasal verbs. Pronunciation focuses on TV words and common phrasal verbs. Television-related vocabulary. Sound bank. The role of TV in modern life. Will (Does) TV oust books?

Tema 27. Everything in the open. Finishing the story about Allie and Mark. Predict their future, if any. Apologizing, giving excuses. Social English. A walk by the Seine. Useful Phrases. An article for a magazine. Learning to write an article. Advantages and disadvantages of TV.

Tema 28. Revision. What can you do? What do you remember? Grammar, vocabulary, pronunciation, reading, writing, speaking. Students get prepared for the test.

Tema 29. Evaluation test

Tema 30 Home reading. Three men in a boat Ch. 7-10 . Do the tasks from the chapters- ex-s 2-6/ retell the funniest episode.

Tema 31. Exit test Home reading. General overview of the book. General discussion.

Tema 32. End-of-term test. The students apply their knowledge in reading, writing, speaking, pronunciation, vocabulary and grammar.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse strategii: oral și în scris, prezentări, rapoarte, proiecte video, postere, participarea la discuții, crearea de portofolii, teste, jocuri de rol, etc.

Evaluarea periodică I - Exerciții de completare a spațiilor lipsă în baza vocabularului studiat. Lucrul cu sinonime și antonime, parafrizarea și transformarea propozițiilor. Realizarea unui dialog/ a unei conversații. Scrierea unui text scurt pe o tema dată.

Evaluarea periodică II - Exerciții de completare în baza vocabularului studiat. Lucrul cu sinonime și antonime, parafrizarea și transformarea propozițiilor. Realizarea unui dialog/ a unei conversații. Scrierea unui text scurt pe o tema dată.

Evaluarea semestrială se va executa în formă orală și va include trei sarcini la nivel de cunoaștere (traducere/explicare a unităților de vocabular), aplicare și integrare (realizarea unei conversații/ situații comunicative argumentarea propriei opinii vizavi de un subiect).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Herța, Lilia. Essential course of English/ , Herța Lilia, Golubovschi Oxana. – Chișinău : S.n., 2017 (Tipografia UPS “Ion Creangă”) -. ISBN 978-9975-46-315-7. Book 2, Part 2. – 2017. – 113 p. – Referințe bibliogr.: p. 113 (9 tit.) . -40 ex. - ISBN 978-9975-46-317-1.
<http://dir.upsc.md:8080/xmlui/handle/123456789/1317>
2. Arakin V.D. Practical course of English for the II nd year students of Pedagogical Universities. – Moscow: Vlados. – 2000. – 538 p. onk N.A.
3. Text – book of English in II volumes. – Moscow: Prosveshchenye. – 2001. – 637 p. and 511 p.
4. Murphy Raymond. Intermediate Grammar in Use. (a self-study reference and practice book for elementary students of English). – Cambridge University Press. – 2019. – 270 pages.
5. Follow Me. – BBC Video Course for Beginners.

Opțională:

1. Chițoran Dumitru, Pârlog Hortensia. Ghid de pronunțare a limbii engleze. – București: Editura științifică și enciclopedică. – 1989. – 208 p.
2. Dumeniuc I.Z., Matcaș N.G. Fonetica și fonologia. – Chișinău: U.S.M. – 1976. – 47 p.

Anul III, sem. V

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (ALOLINGVI)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Didactica limbii engleze
Facultatea/catedra responsabilă de curs	FLLS, Catedra Filologie Engleza
Titular de curs	Sagoian Eraneac, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	irinasagoyan@rumbler.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
F.05.O.033	3	III	Sem. V	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs fundamentale, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională, ce vizează teorii și metodologii avansate conform Curriculumului Național pentru LS 2019 cu focalizare pe înțelegerea interpretativă și aplicativă a taxonomiei lui Bloom. Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază, ce asigură achiziții profesionale în didactică limbii italiene la nivelul învățământului gimnazial. Se focalizează pe două domenii interconectate de competență profesională: „Didactica limbii străine” și „Proiectarea didactică”. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate în cadrul stagiilor de practică de specialitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Să reflecte sau/și să interacționeze cu ideile din cadrul metodelor de predare studiate în acest curs;
- C-2. Să discute critic și să proceseze idei noi cu atenție și să formeze sau să testeze teorii luând în considerare abilitățile, vârsta și nivelul elevilor;
- C-3. Să analizeze critic materialele didactice, compare diferite tehnici de predare;
- C-4. Să utilizeze metode adecvate pentru îndeplinirea scopurilor și/sau obiectivelor;
- C-5. Să evalueze obiectivă a cunoștințelor, abilităților și capacităților a elevilor;

Finalități de studii realizate la finele cursului

- F-1. Să determine obiectul și obiectivele predării a unei limbi (LT);
- F-2. Să determine interrelația didacticii cu alte științe și contribuția acestora la metodele de predare;
- F-3. Să determine conținutul, principiile și tehnicile LT și să aplice acestea în procesul de predare;
- F-4. Să integreze obiectivele cursului, conținutul acestuia în predare și să evalueze limbajul și abilitățile elevilor;
- F-5. Să selecteze, adapteze sau creeze prezentări și sarcini pentru elevi folosind surse adecvate;
- F-6. Să creeze proiecte de lecții bazate pe curriculum național;
- F-7. Să fie capabili să identifice și să exploreze diferențele disciplinare și cum acestea influențează modul în care cunoștințele sunt extinse și comunicate elevilor.

Preconditii

- Elevii trebuie să cunoască informațiile preliminare despre diferite metode din istoria predării limbilor străine, conținutul și obiectivele principale ale predării limbajului.
- Elevii ar trebui să fie la curent problematică și actualitatea predării a limbilor străine
- Să fie capabili să utilizeze și să aplice în practică metode și tehnici.
- Cursanții ar trebui să știe cum să planifice lecția și să predea aceasta într-un mod adecvat.

Conținutul unităților de curs

THEME I PRESENTATIONS AND EXPLANATIONS.

Effective presentation. The necessity for presentation. What happens in an effective and presentation?
Examples of presentation procedures. Explanations and instructions. Guidelines on giving effective

explanations and instructions

THEME II. PRACTICE ACTIVITIES.

Stages of learning a skill (verbalization, automatization and autonomy.) Characteristics of a good practice activity: validity, pre-learning , volume success- orientation, heterogeneity , teacher assistance, interest. Practice techniques. Sequence and progression in practice. Practice activities.

THEME III. GIVING FEEDBACK.

Dealing with errors. Giving a feedback. Assessment and correction. Understanding errors. A mistake. An error. Error correction techniques , Showing incorrectness, repeating , echoing, denial, questioning expression, Using correction techniques. Gentle correction. Correcting mistakes in oral and written work.

THEME IV TESTING. What are tests for? Formal and informal testing. Summative and formative tests. Reasons for testing. Basic concepts ; the test experience. Test on testing. Types of test elicitation techniques. Designing a test. Test administration (before the test, giving the test, after the test.) Guideline for test preparation.

THEME V. TEACHING PRONUNCIATION.What does teaching pronunciation involve? Stages for teaching pronunciation. What does the concept of “pronunciation” include? Listening and accent. Improving learner’s pronunciation. Why do learners make pronunciation errors? Ideas for improving learners’ pronunciation. The sources learners’ errors of pronunciation derive from . Pronunciation and spelling. Pronunciation errors and their correction. Presentation, practicing and testing pronunciation techniques.

THEME VI. TEACHING LISTENING. Stages for teaching listening. Real life listening situations. Characteristics of real life listening situations: informal spoken discourse; listener expectation and purpose, looking as well as listening, ongoing, purposeful listener response, speaker’s attention. Real life listening in the classroom. Listening texts. Listening tasks: expectations and purpose. Learner difficulties in listening. Types of listening activities: Adapting activities for stages of teaching listening.

THEME VII. TEACHING VOCABULARY. What is vocabulary and what needs to be taught? Stages for teaching vocabulary. Exploring different ways of presenting new vocabulary. Ways of presenting the meaning of new items. Vocabulary presentation techniques. Memorizing words. Activities for practicing and testing vocabulary.

THEME VIII. TEACHING SPEAKING. Stages for teaching speaking. Successful oral fluency practice. Characteristics of a successful speaking activity. Problems with speaking activities. Speaking as a means and as an end. What can be done to help to solve some of the problems. Patterns of classroom interaction used in teaching speaking. The function of topic and task. Types of oral fluency activities . Discussion activities. Types of spoken discourse. Role play and related techniques. Oral testing.

THEME IX. TEACHING READING. Stages for teaching reading. What is reading? How do we read? What do we read? Assumption about the nature of reading. Reading as an end and as a means. Beginning reading. Types of reading activities. Comprehension text and questions. Answering comprehension questions. Alternative reading activities. Improving reading skills. Efficient and inefficient reading. Recommendations. Advanced reading. Criticizing reading materials.

THEME X. TEACHING GRAMMAR. Stages for teaching grammar. What is grammar? Grammar in general. Grammatical structures. Grammatical meaning. The place of grammar teaching Opinions about the teaching of grammar. Grammatical terms. Units of language. Parts of speech. Presenting and explaining grammar. Guidelines on presenting and explaining a new grammatical structure. Types of grammar activities for three stages.

THEME XI. TEACHING WRITING. Stages for teaching writing. Written versus spoken text. Defining the differences between spoken and written discourse. Teaching procedures. Writing as a means and as an end. Writing for content and for form. Tasks that stimulate writing. Some criteria for the evaluation of textbook writing activities. Giving feedback on writing: language, content, organization. The process of composition. The writing progress. Types of writing activities.

THEME XII. LESSON PREPARATION. Lesson preparation. Prepare yourself. Lessons need an

overall structure. Don't let the book dictate. Do not prepare too much or too rigidly. Preparation must be concrete. Aids are only aids if they help. Never ignore the practical difficulties. A good lesson has a beginning, a middle and an end.

THEME XIII . PLANNING A LESSON. Lesson planning. Varying lesson components. Selection and organization. Ways of varying a lesson. Guidelines for ordering components of a lesson. Hints for lesson management. Sample lesson plan.

THEME XIV. LESSON OBSERVATION. Lesson observation. Evaluation lesson effectiveness. Description of a lesson. Practical lesson management . Guidelines for lesson observation. Observation aspects. Approaches to observation . Teaching development thorough peer observation. Classroom observation chart.

THEME XV. PATTERNS OF CLASSROOM INTERACTION. Group work. Individualization. Classroom discipline. Classroom interaction. Interaction patterns. The selection of appropriate activation techniques. Teacher objectives and learner activation. Classifying forms of interaction. Questioning. Reasons for questioning. Criteria for effective questioning (clarity, learning value, interest, availability, extension, teacher reaction). Classroom procedures.

Metode și tehnici de predare și învățare

Pentru acest curs pot fi utilizate următoarele metode și tehnici de predare și învățare: proiectarea unui plan de lungă durată, observare, prezentare, explicație, brainstorming, analizare, aplicare, dezbateri, evaluare, sinteză.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă: răspunsurile la seminarii și notele obținute la evaluările I și II (50% din nota finală).

Evaluarea finală se manifestă prin răspunsurile studenților - orale /scrise – la examen (40% din nota finală).

Prezența: Prezența studenților este obligatorie și cuprinde 10% din nota finală.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Sagoian E., *Methods of Teaching English and Lesson Planning*, Chisinau:Garomont Studio, 2019
2. Guerik, R. Gilbert, Maier, S. Arle. *Important Assessment in Education*.- Mayfield Publishing Company, 2001.
3. Nolasco R. and Arthur L. *Conversation*.- Oxford University Press, 2000.
4. Nunan D. *Research Methods in Language Learning*.- Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
5. Amith T. *Reading*.- Cambridge University Press, 2000.
6. Harmer Jeremy, *The practice of English Language Teaching*, Cambridge: Cambridge University Press, 2014
7. Ur Penny , *A Course in Language Teaching* ,Practice and theory, Cambridge: Cambridge University Press, 2000.

Opțională:

1. Parrot, Martin. *Tasks for language teachers*.- Cambridge University Press, 2000.
2. Vizental Adriana, *Metodica Predării Limbii Engleze, Strategies of Teaching and Testing English as a Foreign Language*, București, Polirom, 2014.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alol.)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Limba latină
Aprobat	Proces-verbal nr. 1 al ședinței catedrei, din 26.08.2023

Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limbă și comunicare
Titular de curs	dr.conf. Olga Boz
Cadre didactice implicate	dr.conf. Olga Boz
e-mail	boz.olga@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
G.05.A.034	4	III	V	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina *Limba latină* este, prin natura sa, formatoare, integratoare și generatoare de competențe în diverse arii culturale; de aici și necesitatea imperativă a studierii limbii latine de către viitorii filologi și specialiști în științe ale educației. Cursul universitar de limbă latină se desfășoară pe parcursul unui semestru și are drept scop asimilarea structurii sistemului lexical și gramatical al limbii latine, elementelor de cultură și civilizație romană evoluția vocabularului latinesc, care constituie o bază solidă pentru învățarea limbii române și a altor limbi moderne. Concomitent, cursul oferă bazele culturii și civilizației europene, indispensabile competențelor sociale și civice, promovează „dorința de a cunoaște”, concept fundamental al Antichității, care contribuie azi la spiritul de inițiativă. În concluzie, disciplina limba latină competențe culturale, cultivă spiritul sensibilității, toleranței și respectului față de alte culturi.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Cunoașterea sistemului gramatical al limbii latine ca premisă pentru cunoașterea și interpretarea faptelor de limbă romanică.
- C-2.** Prezentarea unei viziuni de ansamblu asupra sistemului limbii latine și asupra culturii și civilizației latine, demonstrând abilități de a sistematiza, a analiza și generaliza faptele.
- C-3.** Interpretarea fenomenelor lingvistice, de natură lexicală, gramaticală, din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară.
- C-4.** Aplicarea cunoștințelor teoretice achiziționate anterior la exploatarea exhaustivă a fenomenelor lingvistice latinești.
- C-5.** Demonstrarea capacității de a se exprima în formă scrisă și orală, în diverse contexte socioculturale și profesionale, făcând uz de maximele și proverbele latinești.
- C-6.** Demonstrarea capacității de autoevaluare, de stabilire a propriilor obiective cognitive, în vederea creșterii personale.

Finalități de studii

La finalizarea cursului, studentul va demonstra că este capabil:

- F-1.** Să cunoască sistemul gramatical al limbii latine ca premisă pentru cunoașterea și interpretarea faptelor de limbă romanică.
- F-2.** Să prezinte o viziune de ansamblu asupra sistemului limbii latine și asupra culturii și civilizației latine, demonstrând abilități de a sistematiza, a analiza și generaliza faptele.
- F-3.** Să interpreteze fenomene lingvistice, de natură lexicală, gramaticală, din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară.
- F-4.** Să aplice cunoștințe teoretice achiziționate anterior la exploatarea exhaustivă a fenomenelor

lingvistice latinești.

F-5. Să demonstreze capacitatea de a se exprima în formă scrisă și orală, în diverse contexte socioculturale și profesionale, făcând uz de maximele și proverbele latinești.

F-6. Să facă dovada capacității de autoevaluare, de stabilire a propriilor obiective cognitive, în vederea creșterii personale.

Precondiții

Preachizițiile necesare pentru însușirea cursului dat vizează competențele dezvoltate în cadrul următoarelor unități de curs: *Introducere în lingvistică*, *Limba română contemporană (Fonetica)*, *Limba română contemporană (Lexicologia)* *Retorica/Mijloace de îmbogățire a vocabularului* și competențele în curs de formare în cadrul disciplinei *Limba română contemporană (Morfologia)*.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Roma – caput mundi. Poporul roman. Mitori fondatoare și eroi fondatori. Simboluri romane. Limba latină. Alfabetul latin. Ortografia și ortografia. *Latinae dicta*. Limbile indo-europene. Întemeierea poporului roman. Statul roman. Istoria expresiilor: *Roma – caput mundi* și *Toate drumurile duc la Roma...* Legenda lui Romulus și Remus. Elemente de flexiune în limba română și limba latină. *De lingua latina*.

Tema 2. Forum Romanum. Familia romană. Substantivul. Categoriile gramaticale ale numelui. Sistemul cazual în limba latină și limba română. Declinările latinești. Latinae dicta. Incursiune istorică/spațială în Forul Roman. Categoriile gramaticale: genus, numerus, casus. Sistemul de declinări latinești. Particularități de declinare. *Puer bonus. De studio*.

Tema 3. Colosseum. Personalități romane. Adjectivul: gradele de comparație. Latinae dicta. Model estetic arhitectonic – Colosseum. Contribuția Cezarilor la dezvoltarea civilizației romane în lumea antică. Clase de adjective. Particularități de declinare. Categoriile gramaticale. Categoria gramaticale a gradelor de comparație. Adjective supletive. *Mare Internum*.

Tema 4. Școala și învățământul la romani. Pronumele latinesc. Latinae dicta. Evoluția pronumelui latinesc în limba română. Pronumele personal și reflexiv. Pronumele posesiv. Pronumele demonstrativ. Pronumele relativ și interogativ. Pronumele nehotărât. Pronumele negativ. *Ludus Romanus. Gaudeamus igitur*.

Tema 5. Vestimentația la romani. Numeralul. Latinae dicta. Evoluția numeralului latinesc. Numeralul cardinal. Numeralul ordinal. Numeralul distributiv. Numeralul multiplicativ. *Puer mendax*.

Tema 6. Dei et homines. Panteonul roman. Verbul: diatezele, conjugările, aspecte și timpuri, moduri personale, moduri nepersonale. Latinae dicta. Noțiuni definitorii. Evoluția verbului latinesc. Conjugările verbului latinesc. Categoriile gramaticale: număr, persoană, mod, timp, diateză. Modurile personale (*indicativus, coniunctivus, imperativus*) și nepersonale (*imperativus, gerundivus, participium, supinum*). *Pater Noster*.

Tema 7. Civitas romana. Adverbul și prepoziția. Latinae dicta. Evoluția adverbului și prepoziției în limba latină. Clase de adverbe. Formarea adverbului latinesc. Categoria gramaticale a gradelor de comparație. Prepoziții cu acuzativ. Prepoziții cu ablativ. Prepoziții cu acuzativ și cu ablativ.

Tema 8. Valori romane – valori europene. Conjuncția. Latinae dicta. Evoluția conjuncției latinești. Conjuncții coordonatoare și subordonatoare. *Formica et cicada*.

Metode și tehnici de predare și învățare

Predarea are loc în baza unui suport care cuprinde integral conținutul cursului. Procesul didactic se va orienta spre strategia analizei și rezolvării de probleme, principalele metode de predare fiind *expunerea, conversația* (catihetică și euristică), *exercițiul, SINELG, știu-vreau să știu-învăț, eu cercetez* etc. Studiul individual al surselor recomandate și al suportului de curs vor asigura baza pentru înțelegerea sistemului gramatical al limbii latine și a culturii și civilizației romane.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă/periodică: se aplică două evaluări individuale în timpul semestrului, la orele practice.

Evaluarea I Săptămâna VI

Crearea grafică/digitală/desenată a unui articol vestimentar personalizat cu unul /mai multe dintre *Latinae dicta* care este reprezentativ(e) pentru student și argumentarea, în limita a 0.5 pagini, a opțiunii.

Evaluarea II Săptămâna XIV

Prezentare orală - *Zei romani – o imagine a lumii și a oamenilor* - (susținută de PPT/PREZI/CANVA etc.), în limita a 5-7 minute, despre unul dintre zeii romani, cu distribuirea suportului. Cerințele față de suport se discută în prealabil.

Evaluarea finală/semestrială: constă în rezolvarea unui test complex, cu itemi semiobiectivi.

Rezultatul se exprimă printr-o notă (conform sistemului de apreciere de 10 puncte), cu acordarea a 4 credite academice, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Nota de la evaluarea finală este constituită din două componente: 60% din notă se acumulează la evaluările curente/periodice, iar 40% din notă o constituie aprecierea de la evaluarea finală.

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Boz, O., *Lingua latina*. Suport de curs. Tipografia UPSC, 2022.
2. Boz, O., Metodologie modernă în abordarea didactică a limbilor clasice. În *Educația lingvistică și literatură în contextul dezvoltării valorilor general-umane*. Materialele conferinței științifice cu participare internațională. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2017, pp. 326-330.
3. Boz O. Formarea competenței culturale la cursul de limbă latină la studenții de la specialitățile filologice. În: *Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului*. Chișinău: Tipogr. UPS „I. Creangă”, 2012, pp. 118-123.
4. Boz O. A modern and inovative appoch the teaching and learning latin În: *Актуальные научные исследования в современном мире*, 2017 г., Выпуск 11(31), часть 14. стр. 56-59. <https://elibrary.ru/item.asp?id=30728572>
5. Bujor, I., Chiriac, F., *Gramatica limbii latine*, București, 1971.
6. Cemârtan, C., Cucerov, E., *Limba latină*, Chișinău, 1995.
7. Ciobanu, A., *Lingua latina*, Chișinău, 1996.
8. Guțu, Gh., *Dicționar latin-român*, Chișinău, 1993.
9. Matei, V., *Gramatica limbii latine*, București, 1998.

Opțională:

10. Drăgulescu, C., *Tehnici de traducere*, București, 1996.

11. Ionaș, A., *Curs de limbă latină*, Chișinău, 1998.
12. Ionescu, V., *Dicționar latin-român*, București, 1998.
13. Dobroiu, E., *Curs de istoria limbii latine*, București, , 1994.
14. Fischer, I., *Morfologia istorică a limbii latine*, București, 1985.
15. Wald, L., Slușanschi, D., *Introducere în studiul limbii și culturii indoeuropene*, București, 1987.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I
Denumirea cursului	FILOSOFIA CULTURII
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Filologie și istorie/Istorie și Științe Sociale
Titular de curs	Buzinschi Elena, doctor în pedagogie, lector universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	nutel@list.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.05. A.035	3	III	VI	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Criza valorilor lumii contemporane cere implementarea noilor modele de gândire și de acțiune a omului, de care depinde asigurarea viitorului umanității.

Prin urmare, cursul **Filosofia culturii** va contribui la formarea unor repere teoretice și analize aplicative pentru înțelegerea universului cultural contemporan, aflat în conexiune profundă cu sistemul mediatic; la familiarizarea studenților cu unele abordări de ordin conceptual și metodologic, care sunt completate cu analiza unor fenomene și tendințe ale culturii contemporane; la înțelegerea fenomenului cultural, proces specific uman al făuririi valorilor spirituale și materiale; va oferi studenților instrumente de cercetare pentru orientarea în universul atât de divers al manifestărilor culturale de azi.

Cursul Filosofia culturii are conexiune directă cu disciplinele din programele de studiu, precum Istoria, Istoria artelor, Istoria culturii, Științe filosofice, Culturologia etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

- cunoașterea, însușirea și utilizarea conceptelor, metodelor, tehnicilor și instrumentelor de bază ale Filosofiei culturii;
- înțelegerea și formarea concepției despre cultură și valori a viitorului specialist pedagog,

- dezvoltarea sistemului valoric al studenților, în scopul pregătirea lui metodologice și spirituale;
- identificare și analiza unor fenomene și tendințe ale culturii contemporane;
 - formarea și dezvoltarea capacității de cercetare, analiză, sinteză și reflecție.

Competențe de aplicare:

- aprecierea corespunzătoare a acțiunilor, evenimentelor, relațiilor sociale sau interumane conform unor criterii valorice superioare;
- identificarea unor fenomene și tendințe ale culturii contemporane;
- aplicarea cunoștințelor obținute în activitatea didactică, viața profesională și cea personală;
- posedarea limbajului filosofic și capacitatea de a întreține un dialog, discuții, dezbateri; deținerea competențelor lingvistice;
- analizarea schimbării paradigmatelor culturale în secolul XX și în contextul globalizării actuale (cu accent pe schimbările din știință, artă, filosofie etc.).

Competențe de analiză:

- analiza și estimarea fenomenelor și tendințelor culturii contemporane;
- analiza optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice;
- analiza unui sistem de valori culturale, morale și civice.

Competențe de comunicare

- posedarea limbajului filosofic și capacitatea de a întreține un dialog, discuții, dezbateri etc.
- întreținerea comunicării în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și scris, inclusiv utilizând tehnologiile informaționale și de comunicare.

Finalități de studii

Să înțeleagă conexiunea dintre Filosofia culturii și disciplinele de specialitate: pedagogie, psihologie, istorie, filologie ș.a.

Să opereze liber cu noțiunile, conceptele, categoriile metodele, tehnicile și instrumentele de bază necesare formării gândirii și culturii.

Să fie capabili să analizeze unele fenomene și tendințe ale culturii contemporane.

Să fie apti să facă o apreciere corespunzătoare a acțiunilor, evenimentelor, relațiilor sociale sau interumane conform unor criterii valorice superioare.

Să dispună de o viziune constructivă, realistă de analiză, sinteză și reflecție a vieții contemporane.

Să aplice cunoștințele și competențele acumulate în scopul dezvoltării profesionale continue.

Precondiții

- Discipline anterior studiate: Istoria, Istoria artelor, Istoria culturii, Științe filosofice, Culturologia etc.

- Formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, eseu; a participa la discuții asupra diferitor concepte, doctrine și orientări din istoria culturii și a culturii contemporane; a căuta și rezuma sursele bibliografice; de organizare independentă a activității de învățare.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Filosofia culturii – domeniu de referință al gândirii contemporane

Constituirea filosofiei culturii ca disciplină autonomă. Obiectul de studiu al filosofiei culturii.

Teme și concepte fundamentale: cultură-natură, cultură-civilizație, cultură-comunicare, cultura ca sistem integrat de valori, cultură și globalizare, raportul dintre unitate și diversitate, problema identităților culturale în contextul integrării europene etc.

Filosofia culturii ca o nouă orientare a sistemului filosofiei. Filosofia culturii în constelația disciplinelor sociale: sociologia și psihologia culturii, teoria valorilor, teoria comunicării, disciplinele etnologice și antropologice, filosofia limbajului, semiotica etc..

Tema 2. Cultura: definiții și sensuri. Abordări clasice și contemporane ale conceptului de cultură

Definirea conceptului de cultură. Sensuri constituite istoric. Semnificația culturii în lumea contemporană. Concepția raționalistă, istorică și umanistă a culturii.

Conținutul și sfera culturii. Elementele constitutive ale culturii: a) după domeniile sferei culturale, b) după nivelurile sale (elementul cultural, tipul de cultură, sistem cultural, aria culturală și modelul cultural).

Funcțiile culturii: de cunoaștere, axiologică, socializatoare, antientropică, transformatoare. Trăsăturile culturii: normalizarea, optimizarea, globalizarea și pluralitatea.

Tipologia culturii în funcție de criteriile: temporal, spațial-geografic, tipologic. Cultura individuală și cultura socială.

Cultura ca domeniu existențial și domeniu de cercetare. Abordarea culturii din diverse perspective. Abordări evoluționiste ale culturii.

Orientări și școli în secolul XX: teoria morfologică, abordarea simbolică, antropologia americană, relativismul cultural și lingvistic, orientarea „culturalistă” sau teoria culturală a personalității, abordările funcționaliste, concepțiile neoevoluționiste, abordarea structuralistă, abordarea semiotică, abordarea comunicațională. Conceptul de cultură din perspective disciplinare multiple.

Tema 3. Valoarea – concept fundamental al filosofiei culturii

Definirea conceptului de valoare. Abordări și teorii. Originea și valabilitatea valorii. Contextul istoric și cultural al valorilor. Valorile ca expresie a relației dintre om și lume.

Valori și bunuri. Tipologia valorilor (după natura obiectului, după criteriul stabilității, după gradul de impact cu societatea). Caracteristicile valorilor (conexitate, istoricitate, normativitate, ierarhizare, polaritate). Structura valorilor. Ierarhia valorilor.

Problematika valorilor în epoca modernă. Raporturile dintre valori în diferite tipuri de societăți.

Cultură și valoare. Valoare și sens în științele umane.

Tema 4. Cultură și civilizație. Distincții și interferențe

Definirea conceptului de civilizație. Civilizația ca realizare practică a culturii. Civilizațiile ca subdiviziuni ale umanității. Comunicarea și dialogul civilizațiilor.

Teorii cu privire la raportul dintre cultură și civilizație: A.Toynbee – civilizațiile ca entități ale istoriei universale; F.Braudel – „gramatica civilizațiilor”; S.Huntington – „conflictul civilizațiilor”; S.Mehedintși – cultura și civilizația – „doi poli” ai realității umane; L.Blaga – distincția ontologică dintre cultură și civilizație; T.Vianu – cultură și civilizație/valori și bunuri.

Relațiile dintre cultură și civilizație.

Religii și diferențe culturale. Religia ca element definitoriu al culturilor.

Tema 5. Cultura și condiția umană

Omul – ființă culturală. Saltul de la biologic la cultural. Dialogul dintre om și natură.

Cultură și natură. Filosofia culturii și opozițiile paradigmei clasice: cultură/natură, subiect/obiect, unitate/diversitate. Reinterpretarea relației dintre natură și cultură. Spre un nou dialog dintre om și natură.

Unitatea și diversitatea culturilor. Cultura și destinul creator al omului.

Tema 6. Cultură și comunicare. Limbaje și sisteme de valori

Comunicarea – element definitoriu al condiției umane. Noul univers al comunicării. Unitatea dintre cultură și comunicare. Cultura ca sistem de semne.

Mass-media și noua realitate culturală. Noile mijloace de comunicare. Influența mijloacelor de comunicare asupra culturii. Mesajul ca mijloc de comunicare.

Noțiunea de cultură de masă. Teorii critice asupra culturii de masă.

Diferențe între cultura specializată modernă și cultura de masă. Abordări și interpretări privind cultura media. Comunicare și război informațional.

Tema 7. Cultură și educație

Omul - obiect al educației. Educația ca mijloc de realizare a culturii. Intercomunicarea dintre generații.

Locul valorilor morale în educație. Educația și structura valorilor morale.

Frumosul – valoare majoră a educației.

Idealul educațional. Repere educaționale pentru noile generații. Educația și provocările lumii contemporane. Școala ca mijloc a culturii obiective și subiective pe diferite trepte ale învățământului.

Tema 8. Artă și civilizație. Estetic și funcțional în civilizația contemporană

Definirea conceptului de artă. Artă în universul culturii. Artă ca formă de cunoaștere și ca formă de comunicare.

Esteticul și funcționalul/practic-utilitarul în sfera activității umane.

Limbajul artistic și noi abordări ale limbajului artistic. Limbajul artistic și limbajul științific. Opoziția dintre limbajul științific și limbajul artistic.

Comportamentul uman între etic și estetic. Varietatea idealului de frumusețe umană.

Tema 9. Național și universal în cultură

Raportul dintre cultura națională și universală. Niveluri de manifestare a raportului național și universal: nivelul ontologic și antropologic, nivelul istoric, nivelul axiologic, nivelul comunicațional.

Teorii privind diferențele dintre culturi. Dimensiuni și indicatori de diferențiere culturală în viziunea diferitor autori.

Comunicarea interculturală și nivelurile sale: comunicarea interculturală (la nivel microsocial, persoane sau grupuri); comunicarea dintre culturi sau transculturală; comunicarea internațională.

Modernizare și democratizare în cultură.

Versiuni ale modelului cultural european. Versiuni ale modelului cultural românesc.

Tema 10. Aspecte caracteristice ale culturii secolului XX. Criza valorilor și a lumii moderne

Caracteristici ale culturii sec. XX. Tensiunea dintre tradiție și inovație.

Criza valorilor și a lumii moderne. Lumea modernă între ordine și dezordine.

Renașterea și geneza culturii moderne. Știința clasică și principiul obiectivității. „Principiul antropic” și refacerea unității dintre om și lume. Paradigma holografică – o nouă viziune asupra culturii și a omului.

Tema 11. Cultura și dezvoltarea socială. Globalizare și identitate culturală în lumea contemporană

Cultura și dezvoltarea socială. Cunoașterea, informația și comunicarea – noi factori ai dezvoltării.

Identitate și integrare – de la disjunctie la conjuncție. Integrarea europeană și identitatea culturală.

Globalizarea și problema păstrării identității culturale – o provocare pentru lumea contemporană.

Globalizarea și problematica ei culturală. Efectele globalizării.

Identitățile culturale ca sinteze între global și local. Uniunea Europeană și problema identității sale culturale.

Strategii de evaluare

Ev. inițială: discuții ghidate orale, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la evaluările curente, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, referate.

Ev. formativ-continuu: include 2 evaluări obligatorii curente în scris la temele: Cultura: definiții și sensuri. Abordări clasice și contemporane ale conceptului de cultură; Artă și civilizație. Estetic și funcțional în civilizația contemporană (60% din nota finală).

Ev. sumativ-cumulativă/finală: examen final se realizează în formă orală (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Al. Tănase. Cultură și civilizație. București: Ed. Politică, 1977.
2. Culturologie. Prelegeri. Red. I. Vangheli. Chișinău: UTM 2001.
3. Grigore Georgiu. Filosofia culturii. București: 2001.
4. Lucian Blaga. Trilogia culturii. În Opere, vol. 9. București: Ed. Minerva, 1985.
5. Marin Aiftincă. Valoare și valorizare. Contribuții moderne la filosofia valorilor. București: Editura Academiei Române, 1994.
6. Ovidiu Drîmba. Istoria culturii și civilizației. București: Ed. Științifică, 1995.
7. Tudor Vianu. Filosofia culturii și teoria valorilor. București: Editura Nemira, 1998.
8. Tudor Vianu. Filosofia culturii. În Opere, vol. 9, București: Ed. Minerva, 1985.
9. Viorica Calugher. Culturologia. Curs de lecții (Istoria și filosofia culturii). Chișinău: 2010.

Opțională:

13. E. Cassirer. Eseu despre om. O introducere în filosofia culturii umane. București: Humanitas, 1994.
14. Lucian Blaga. Trilogia valorilor. În Opere, vol. 10. București: Editura Minerva, 1987.
15. John Tomlinson. Globalizare și cultură. Timișoara: Editura Amarcord, 2002.

16. Istoria și filosofia culturii. Coord: Gr. Socolov. Chișinău: 1998.
17. John Tomlinson. Globalizare și cultură. Timișoara: Editura Amarcord, 2002.
18. Georgiu Grigore. Filosofia culturii. Cultură și comunicare. București: Editura Comunicare.ro, 2004.
19. Georgiu Grigore. Comunicarea interculturală. Probleme, abordări, teorii. București: Editura Comunicare.ro, 2010.
20. Lotman Iuri. Studii de tipologie a culturii. București: Editura Univers, 1974.
21. Buzinschi E., Contribuțiile filosofului român T. Vianu în filosofia culturii. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: Materialele conferinței științifice anuale a profesorilor și cercetărilor UPS „Ion Creangă”, Seria 20. Vol. 3. Chișinău, 2019. pp. 258-265.
22. Buzinschi E., Criza omului modern. În: Materiale conferinței științifice internaționale "Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului", Chișinău, 2020.
23. Buzinschi E., Criza valorilor în lumea contemporană. În: "Științele socio-umanistice și progresul tehnico-științific", Conferința științifică interuniversitară, UTM, Chișinău, 7 aprilie 2017.
24. Buzinschi E., Problema omului în gândirea medievală. În: Probleme ale științelor socioumaniste și modernizării învățământului: Conf. șt. anuală a profesorilor și cercetătorilor UPS "Ion Creangă", Chișinău, 2014.
25. Buzinschi E., Teoria valorilor în reflecțiile filosofice ale lui Tudor Vianu. În: "Educația în spiritul valorilor naționale și universale din perspectiva dialogului pedagogic", Chișinău., 2020.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I Licență
Denumirea cursului	<i>Limba română contemporană. Morfologia</i>
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra Limbă și Comunicare
Titular de curs	Petrenco L. dr., conf.univ., Dermenji Sv. dr., conf.univ
Cadre didactice implicate	L. Neaga, asist. univ.
e-mail	neaga.liliana@upsc.md dermenji.svetlana@upsc.md petrenco.liuba@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiul individual
S1.04.O.029 S1.05.O.036	10	II, III	4, 5	270	135	135

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Limba română contemporană. Morfologia se încadrează în categoria unităților de curs la specialitatea de bază, oferită în regim obligatoriu, realizată în semestrele: IV și V.

Are ca scop familiarizarea cu trăsăturile pertinente ale claselor lexico-gramaticale, categoriile gramaticale specifice fiecărei clase în parte, mijloacele de exprimare a categoriilor gramaticale; să-și dezvolte capacitățile de analiză morfo-sintactică, în vederea formării competențelor de predare-învățare a elementelor de limbă și comunicare, la diferite cicluri de instruire, a limbii române în școala cu predare în limbile minorităților naționale. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate în cadrul unităților de curs filologice ulterioare, în cadrul practicii pedagogice, de specialitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educationale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul educației lingvistice;
- C-2. Receptarea independentă a textelor științifice din domeniul educației lingvistice;
- C-3. Comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial;
- C-4. Respectarea prevederilor cadrului normativ- reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației lingvistice în școală;
- C-5. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației lingvistice;
- C-6. Proiectarea activităților instructiv-educative specifice educației lingvistice;
- C-7. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate
- C-8. Cunoașterea sistemului și structurii gramaticale a limbii române, a noțiunilor de bază ale morfologiei, clasele lexico-gramaticale și principiile de analiză lexico-gramaticală a claselor de cuvinte; familiarizarea cu procesele de sinonimie și omonimie morfologică, mijloacele de modificare a formei gramaticale a cuvintelor.
- C-9. interpretarea științifică a proceselor gramaticale în diferite situații/texte, aplicarea modelelor de analiză morfo-sintactică; argumentarea opiniei proprii în raport cu fenomenul gramatical examinat, capacitatea de transfer a celor învățate în diverse situații cotidiene.

Finalități de studii

La finele programului de studii, studentul va demonstra ce este capabil:

- F-1. Să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar; conceptele fundamentale specifice lingvisticii în proiectarea, realizarea și evaluarea educației lingvistice în școală;
- F-2. Să comunice un mesaj referitor la educația lingvistică în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.
- F-3. Să organizeze un mediu educațional prietenos și securizant, promovând educația lingvistică
- F-4. Să elaboreze proiectarea de lungă și de scurtă durată, selectând strategii didactice adaptate vârstei elevilor și particularităților disciplinelor lingvistice;
- F-5. Să evalueze procesul educațional, rezultatele acestuia și a progresului înregistrat de elevi în domeniul EL;
- F-7. Să realizeze studii/cercetări în domeniul educației lingvistice;
- F-8. Să proiecteze dezvoltarea profesională și ascensiunea în carieră în direcția educației lingvistice continue, tot parcursul vieții.

F-9. Să demonstreze o viziune de ansamblu asupra limbii ca sistem complex de mecanisme funcționale (fonetic, lexicul, gramatica, punctuația) ce se află într-o corelație perfectă.

F-10. Să poată identifica, defini și analiza categoriile morfologice în vederea formării competențelor lingvistice necesare operării cu faptele de limbă în diferite contexte.

Preconții

- posedarea limbii de instruire la nivelul nivelului C1;
- cunoștințe de bază din domeniul lingvisticii, foneticii, lexicologiei, lexicografiei;
- deprinderi de cercetare, interpretare, analiză a fenomenelor lingvistice;
- competențe de comunicare în limba română.

Unități de conținut

Sem. IV

Unitatea de învățare nr. 1. Morfologia – știința despre structura și forma cuvântului.

Curs:

1. Morfologia ca parte a gramaticii. Obiectul și sarcinile morfologiei. Tipuri de morfologii.
2. Din istoria studierii morfologiei limbii române. Morfologia în manualele și studiile lingvistice din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea. Problemele de morfologie în studiile lingvistice din sec. al XIX-lea. Istorismul în cercetarea structurii gramaticale a limbii române. Morfologia în studiile și cercetările de gramatică din etapa modernă.
3. Raporturile morfologiei cu alte discipline. Morfologia și sintaxa. Morfologia și fonetica. Morfologia și lexicul. Morfologia și formarea cuvintelor. Morfologia, ortoepia și ortografia. Morfologia și semantica.
4. Sensul gramatical și forma gramaticală.

Seminare:

3. Structura morfologică a cuvintelor. Mijloacele de exprimare a sensurilor gramaticale. Conceptul de paradigmă flexionară. Radicalul și flectivul. Tipuri de flexiune: sintetică, analitică, supletivă, mixtă.
4. Categoriile gramaticale. Conceptul de categorie gramaticală. Conținut și formă în constituirea categoriilor gramaticale. Categoriile specifice / nespecifice. Categoriile nominale / verbale. Descrierea categoriilor gramaticale din limba română: genul, numărul, cazul, persoana, comparația (intensitatea), determinarea, modul, timpul, diateza

Unitatea de învățare nr. 2. Clasele lexico-gramaticale de cuvinte.

Curs:

3. Noțiuni generale. Criterii și clasificări. Părțile de vorbire în diverse tipuri de gramatici.
4. Criterii de clasificare ale cuvintelor: *criteriul semantic; criteriul morfologic; criteriul funcțional.*

Seminare:

4. Clasificarea cuvintelor în funcție de particularitățile flexionare: cuvinte de flexiune casuală (nominală, pronominală); cuvinte cu flexiune personală (flexiunea verbală); cuvinte lipsite de flexiune.
5. Conversiunea. Trecuri de la o parte de vorbire la alta.

Laborator:

6. Locuțiunile. Locuțiunile în cadrul diferitor părți de vorbire.

Unitatea de învățare nr. 3. Substantivul

Curs:

5. Noțiuni generale despre substantiv.
6. Clase semantico-gramaticale de substantive: substantive comune și proprii, concrete și abstracte, animate și inanimate.
7. Flexiunea substantivului. Categoriile gramaticale ale substantivului. Categoria gramaticală a genului la substantive. Opoziții în cadrul categoriei genului. Indicii formali ai genului. Forma de gen a determinanților. Genul și semantica substantivului. Fluctuațiile de gen la substantive.
8. Categoria gramaticală a numărului. Organizarea paradigmatică a categoriei numărului. Numărul și semantica substantivelor.

Seminare:

5. Categoria gramaticală a cazului la substantive. Structura cazurilor. Mijloace de exprimare a cazurilor. Valorile semantice și funcțiile sintactice ale cazurilor.
6. Determinarea substantivului. Clasificarea în declinări a substantivului.
7. Declinarea substantivelor. Declinarea substantivelor comune. Declinarea nearticulată. Declinarea articulată. Declinarea substantivului cu adjectivul (antepus și postpus). Declinarea substantivelor compuse. Declinarea substantivelor proprii.
8. Raporturile substantivului cu alte clase lexico-gramaticale (treceri înspre și dinspre clasa substantivului).

Laborator:

3. Modele productive, puțin productive și neproductive de formare a substantivelor. Ortografia substantivelor derivate. Ortografia substantivelor compuse.
4. Locuțiunile substantivale. Funcțiile sintactice ale substantivelor.

Unitatea de învățare nr. 4. Articolul**Curs:**

1. Articolul – parte de vorbire sau morfem.
2. Noțiuni generale despre articol. Caracterul eterogen al clasei articolului. Articolul și categoria gramaticală a determinării.
3. Articolul definit – morfem al determinării și / sau subunitate în flectivul substantival.
4. Articolul definit - element de flectiv substantival. Articolul: formativ gramatical. Articolul: formativ gramatical (pronominal) de opoziție. Articolul: marcă gramaticală de gen și număr. Articolul: formativ sau convertor prepozițional.
5. Articolul – convertor substantival.

Seminare:

1. Clasificări ale articolelor. Articolele substantivale hotărâte și nehotărâte; formele originea, valorile și întrebuințarea lor.
2. Articolul posesiv (genitival): formele și funcțiile.

Laborator:

1. Articolul adjectival (demonstrativ): formele și funcțiile.
2. Articulația pozițională.

Unitatea de învățare nr. 5. Adjectivul**Curs:**

4. Adjectivul – aspecte definiției. Locuțiunile adjectivale.
5. Criterii de clasificare a adjectivelor. Clase lexico-semantice de adjective: adjective calitative, adjective relative, adjective pronominale (sau adjective determinative și adjective calificative).
6. Clasele flexionare ale adjectivului: adjective variabile și adjective invariabile.

Seminare:

3. Categoriile gramaticale ale adjectivului. Categoria genului, a numărului și a cazului la adjective. Mijloace de exprimare a categoriilor gramaticale.
4. Gradele de comparație la adjective: gradul pozitiv, gradul comparativ, gradul superlativ. Adjective comparabile și adjective necomparabile. Reguli privind utilizarea gradelor de comparație.

Laborator:

3. Articularea adjectivului. Posibilitățile combinatorii ale adjectivului. Funcțiile sintactice Adjectivul-adjunct (în structura GN și GV). Adjectivul-centru.
4. Comportamentul adjectivului în conversiune (treceri înspre și dinspre clasa adjectivului)

Unitatea de învățare nr. 6. Pronumele

Curs:

1. Pronumele – trăsături definitorii; interpretări.
2. Clasificări ale pronumelor. Categoriile gramaticale ale pronumelui.
3. Tipologia pronumelui. Pronumele personale. Particularitățile semantice. Originea. Categoriile gramaticale ale pronumelor personale. Dativul posesiv. Dativul etic. Repriza. Pronumele de politețe (sau de reverență).

Seminare:

5. Pronumele reflexive. Formele accentuate și neaccentuate ale pronumelor reflexive. Declinarea pronumelor reflexive. Întrebuințarea pronumelor personale în funcție de reflexive.
6. Pronumele și adjectivul pronominal posesiv. Particularitățile substantivale și adjectivale ale pronumelui posesiv. Utilizarea articolului posesiv pe lângă pronumele posesive. Declinarea pronumelor posesive. Întrebuințarea pronumelor personale în funcție de posesive.
7. Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ. Valorile substantivale și adjectivale ale pronumelui demonstrativ. Clasificarea pronumelor demonstrative după formă și sens.
8. Pronumele și adjectivul pronominal relativ-interogativ. Valorile substantivale și adjectivale ale pronumelui dat. Forme morfologice și declinarea pronumelui relativ-interogativ.

Laborator:

4. Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât. Particularitățile substantivale și adjectivale ale pronumelui nehotărât. Structura pronumelor nehotărâte. Declinarea și utilizarea pronumelor date.
5. Pronumele și adjectivul pronominal negativ. Pronumele negativ cu valoare substantivală și adjectivală. Structura morfologică a pronumelor negative. Declinarea pronumelor negative.
6. Funcțiile sintactice ale diferitor clase de pronume.

Unitatea de învățare nr. 7. Numeralul

Curs:

3. Clasa numeralului – definiție, particularități definitorii; eterogenitatea semantică, structurală și funcțională a acestei clase. Numeralul și adjectivul. Structura morfemantică a numeralilor. Valori substantivale, adjectivale și adverbiale ale numeralilor.
4. Clasificări ale numeralilor. Numerale definite. Tipurile lor: cardinale, fracționare, ordinale, colective, distributive, multiplicative, adverbiale. Structura și paradigma numeralilor definite, numeralile indefinite. Declinarea lor. Caracteristicile pronominale, substantivale ale numeralilor indefinite.

Seminare:

5. Numeralul cardinal. Definiție. Clasificare (simple și compuse). Valori morfologice (substantivale și adjectivale). Categorii gramaticale și flexiune. Declinarea numeralelor cardinale propriu-zise. Utilizarea numeralelor cardinale propriu-zise.
6. Numeralul colectiv. Definiție. Structură. Valori morfologice (substantivale și adjectivale). Clasificare. Categorii gramaticale și flexiune.
7. Numeralul fracționar. Definiție. Structură. Valori morfologice (substantivale și adverbiale). Flexiune.
8. Numeralul multiplicativ. Definiție. Structură. Valori morfologice (substantivale și adverbiale). Categorii gramaticale și flexiune.

Laborator:

5. Numeralul distributiv. Definiție. Structură. Valori morfologice (substantivale, adjectivale și adverbiale). Flexiune (gen, număr, declinare).
6. Numeralul adverbial. Definiție. Structură. Flexiune.
7. Numeralul ordinal. Definiție. Structură. Valori morfologice (substantivală, adjectivală și adverbială). Categorii gramaticale și flexiune. Declinarea numeralelor ordinale. Utilizarea numeralelor ordinale.
8. Funcțiile sintactice ale numeralelor.

Sem. V

Unitatea de învățare nr. 8. Verbul

Curs:

7. Definiția verbului. Structura locuțiunilor verbale. Criterii de clasificare a verbelor: după relația verb+complement direct, după capacitatea verbelor de a forma predicatul, dacă intră în alcătuirea formelor verbale, după flexiune, după persoană, după capacitatea de a se construi cu alte verbe.
8. Principalele categorii gramaticale ale verbului. Categoria diatezei
9. Verbe activ pronominale.
10. Definiția modului. Principii de clasificare a modurilor verbale. Moduri personale. Moduri nepersonale. Moduri predicative. Moduri nepredicative.
11. Categoria persoanei și numărului.
12. Flexiunea verbului. Conjugările. Temele verbelor neregulate. Sufixe și desinențe.

Seminare:

19. Verbe tranzitive. Formulele tranzitivității. Verbe dublu-tranzitive. Verbe intransitive. Grupurile de verbe intransitive.
20. Verbe predicative. Verbe nepredicative. Verbe auxiliare. Verbe semiauxiliare. Verbe copulative. Verbe semicopulative.
21. Verbe regulate. Verbe neregulate.
22. Verbe personale/impersonale. Verbe unipersonale. Verbe impersonale: verbe impersonale propriu-zise, verbe impersonale unipersonale, verbe impersonale prin întrebuințare.
23. Verbe de modalitate (posibilitate, necesitate, dorință etc.). Verbe de aspect (începutul, continuarea și sfârșitul acțiunii).
24. Diateza și tranzitivitatea. Diateza activă.
25. Diateza pasivă. Structura formelor verbale la diateza pasivă. Schema diatezei pasive. Diateza pasivă cu verbul auxiliar *a fi*.
26. Acordul participiului verbal cu subiectul. Pasivul reflexiv. Funcția sintactică a verbelor la diateza pasivă. Confundarea predicatului verbal simplu cu verbul la diateza pasivă cu predicatul nominal.

27. Diateza reflexivă. Posibilitățile combinatorii ale pronumelui reflexiv cu verbele. Pronumele reflexiv – morfem al diatezei reflexive. Verbe dinamice. Verbe unipersonale. Verbe pasive.
28. Gruparea verbelor după posibilitatea sau imposibilitatea folosirii acestora cu pronume reflexive: verbe care nu se pot folosi fără pronume reflexiv / reflexive propriu-zise, verbe care nu se pot folosi cu pronume reflexiv, verbe care pot să apară atât cu pronume personale, cât și cu pronume reflexive / reflexive contextuale.
29. Modurile personale. Modul indicativ. Valoarea și utilizarea verbelor la modul indicativ.
30. Modul conjunctiv. Morfemul *să*. Modul condițional-optativ. Structura și topica.
31. Modul imperativ. Modalități de exprimare. Formele afirmativă și negativă a modului imperativ. Verbele care nu pot fi folosite la modul imperativ.
32. Modurile nepersonale. Infinitivul. Gerunziul. Participiul. Supinul.
33. Modul infinitiv. Morfemul *a*. Infinitivul lung și scurt. Utilizarea infinitivului fără morfemul *a*. Funcția sintactică a verbelor la modul infinitiv.
34. Modul gerunziu. Formarea modului gerunziu.. Substantivarea gerunziului. Funcția sintactică a verbelor la modul gerunziu.
35. Modul participiu. Formarea modului participiului. Funcția sintactică a verbelor la modul participiu.
36. Modul supin. Prepozițiile cu care se construiește supinul. Părțile de propoziție care determină supinul. Substantivarea supinului. Funcția sintactică a verbelor la modul supin.

Laborator:

5. Valorile modurilor personale: Indicativ. Valorile modului conjunctiv: realizabilă, imperativ-exclamativă, condițională, concesivă, consecutivă. Valorile modului condițional-optativ: dorința, posibilitatea, condiția, concesiia etc. Valorile modului imperativ.
6. Valorile modurilor nepersonale. Valorile verbale și adjectivale ale gerunziului. Valorile verbale, adjectivale și adverbiale ale participiului. Substantivarea participiilor

Unitatea de învățare nr. 9. Adverbul

Curs:

1. Clasificarea adverbilor. Adverbe simple și compuse. Adverbe primare și provenite din alte părți de vorbire. Adverbe pronominale.
7. Părțile de vorbire determinate de adverb.
8. Substantivarea adverbilor.

Seminare:

3. Locuțiuni adverbiale. Modele de formare.
4. Gradele de comparație. Gradul pozitiv, comparativ, superlativ. Adverbe care nu au grade de comparație.

Laborator:

2. Comportamentul sintactic al adverbilor. Adverbele predicative. Adverbele cu rol de instrument gramatical.

Unitatea de învățare nr. 10. Prepoziția

Curs:

3. Clasificarea prepozițiilor. Regimul cazual al prepozițiilor.

4. Locuțiuni prepoziționale. Regimul cazual al locuțiunilor prepoziționale.

Seminare:

2. Prepoziții folosite cu valoarea altor părți de vorbire. Legătura dintre prepoziții și conjuncții.

Laborator:

2. Sensul lexical și valoarea sintactică a prepoziției.

Unitatea de învățare nr. 11. Conjuncția

Curs:

3. Clasificarea conjuncțiilor. Conjuncții coordonatoare: copulative, adversative, disjunctive, conclusive și subordonatoare.

4. Locuțiuni conjuncționale.

Seminare:

3. Valoarea conjuncțiilor. Conținutul semantic în cadrul propozițiilor:

4. Conjuncții corelative. Utilizarea lor în cadrul propozițiilor, frazelor.

Laborator:

2. Locul conjuncției în propoziție și frază.

Unitatea de învățare nr. 12. Interjecția

Curs:

3. Clasificarea interjecțiilor. Onomatopeele. Locuțiunile interjecționale.

4. Interjecțiile predicative.

Seminar:

2. Funcțiile sintactice ale interjecțiilor.

Laborator:

2. Punctuația interjecțiilor. Ortografia interjecțiilor.

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegerea, prelegerea interactivă, prelegerea-dezbatere, expunerea, explicația, conversația, demonstrația, studiul de caz, problematizarea, exercițiul, studiu individual, proiectul, proiectul de grup, clustering, organizatori grafici, tabele.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă: se aplică două evaluări curente, în timpul semestrului. *Evaluarea I* în baza materialului teoretic. *Evaluarea II lucrare practică.* (60 % din nota finală).

Evaluarea finală: se face prin examen în formă scrisă, în sala de curs, și constă în rezolvarea unui test de evaluare. (40 % din nota finală).

Rezultatul se exprimă printr-o notă sumativă (conform sistemului de apreciere de 10 puncte), cu acordarea a 10 credite academice. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la cele două evaluări, inclusiv participare la discuții în cadrul cursului.

Bibliografie

Obligatorie:

43. Avram M. *Gramatica pentru toți*. București: Ed. Humanitas, 1998.

44. Axenti V. *Morfologia limbii române*. Cahul, 2007.

45. Barbăneagră A., Petrenco L. ș.a. *Să comunicăm fără bariere. Gramatica limbii române în formule și tabele*. ANTEM, IDISViitorul – Chișinău: Grafic Design SRL, 2009.

46. Barbăneagră A., Petrenco L., Gălușcă L., Neaga L. *Morfologia limbii române. Curs practic*. Chișinău: UPS Ion Creangă, 2018.

47. Bărbuță I., Cicală A., Constantinovici E. *Gramatica uzuală a limbii române*. Chișinău: Editura Litera, 2000.

48. Bejan D. *Gramatica limbii române*. Cluj: Editura Echinox, 1997.

49. Bidu-Vrănceanu A., Călărășu C., Ionescu-Ruxăndoiu L., Mancaș M., Pană-Dindelegan G.

- Dicționar de științe ale limbii (DȘL)*. București: Editura Nemira, 2001.
50. Boacă S., Chihană M., Mardare M. *Gramatica limbii române*. București: Ed. Cartea școlii, 1995.
 51. Constantinescu – Dobridor, Gh. *Morfologia limbii române*. București, 1996.
 52. Constantinescu-Dobridor Gh. *Gramatica limbii române*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2001.
 53. Coteanu I. *Gramatica de bază a limbii române*. București: Editura Albatros, 1982.
 54. Coteanu I. (coord.), *Limba română contemporană. Fonetică. Fonologia. Morfologia*, ediția revizuită și adăugită, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1985.
 55. Coteanu I. *Gramatică, stilistică, compoziție*. București: Editura Științifică, 1990.
 56. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*. Academia Română, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan – Al Rosetti", , ed. a II-a, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005
 57. *Dicționarul Gramatical al limbii române*. Academia Română, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan – Al Rosetti", I – II. București: Editura Academiei Române, 2005 (= DOOM 2).
 58. Diaconescu P. *Evoluția noțiunii de morfem și stadiul actual al analizei morfematice*, în Coteanu, *ELS*, p. 90-112.
 59. Diaconescu P. *Numărul și genul substantivului românesc*, în Coteanu, *ELS*, p. 237-262.
 60. Diaconescu P. *Structură și evoluție în morfologia substantivului românesc*. București: Editura Academiei, 1970.
 61. Dimitriu C. *Tratat de gramatică a limbii române*. I: Morfologia. Iași: Institutul European, 1999
 62. Dimitriu C. *Gramatica limbii române explicată*. Iași: Editura Virginia, 1994.
 63. Dâru, A., Ciobanu A. *Limba moldovenească literară contemporană*. Morfologia, Chișinău, 1983.
 64. *Gramatica limbii române*. I, II, București: Editura Academiei Române, 2008.
 65. *Gramatica de bază a limbii române*. Academia Română. București: Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010
 66. *Gramatica limbii române*, vol 1, Cuvântul. București: Editura Academiei Române, 2005 (= GALR).
 67. Graur Al. „*Capcanele*” limbii române. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1976.
 68. Graur Al. *Gramatica azi*. București: Editura Academiei, 1973.
 69. Gherasim A., Ciornâi I. *Morfologia limbii române (curs practic)*. Chișinău, 2004.
 70. Guțu Romalo V. *În problema clasificării verbelor (încercare de clasificare sintagmatică)*, în Coteanu, *ELS*, p. 291-305.
 71. Guțu Romalo V. *Articolul și categoria determinării în limba română actuală*, în Coteanu, *ELS*, p. 225-236.
 72. Guțu Romalo V. *Corectitudine și greșală (Limba română de azi)*. București: Editura Științifică, 1972 (= Guțu Romalo, *Corectitudine*).
 73. Guțu Romalo V. *Morfologia structurală a limbii române (substantiv, adjectiv, verb)*. București: Editura Academiei, 1968.
 74. Guțu-Romalo, Valeria (coord.), *Gramatica limbii române*, vol. II, București: Ed. Academiei Române, 2008.
 75. Hoarță-Cărăușu L. *Probleme de morfologie a limbii române*. Iași: Editura Cermi , 2001.
 76. Hoarță Cărăușu L. *Dinamica morfosintaxei și pragmaticii limbii române actuale*. Iași: Editura Cermi, 2007.
 77. *Enciclopedia limbii române*. București: Editura Univers Enciclopedic, 2001 (= ELR).
 78. Iordan I., Gutu Romalo V., Niculescu A. *Structura morfologică a limbii române contemporane*. București: Editura Științifică, 1967.

79. Iordan I., Robu Vl. *Limba română contemporană*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1978.
80. Irimia D. *Structura gramaticală a limbii române. Verbul*, Iași: Editura Junimea, 1982.
81. Irimia D. *Structura gramaticală a limbii române. Numele și pronumele. Adverbul*. Iași: Junimea, 1987.
82. Irimia D. *Gramatica limbii române*, ediția a II-a. Iași: Editura Polirom, 2004.
83. Matcaș N., Tarâța Z., Iavorschii N. *Limba moldovenească literară contemporană*. Chișinău, 1987.
84. Silvestru E. *Morfologia limbii române actuale*. București: Editura Fundației România de Măine, 2007.

Opțională

14. Apostolatu I., Necula G. *Limba română contemporană. Morfologia* (ed. a II-a, revizuită și adăugită). Galați: Editura Europlus, 2009.
15. Apostolatu I., Necula G. *Elemente de gramatică normativă*. Galați: Editura Europlus, 2008.
16. Andrei M., Ghiță I. *Limba română. Fonetice, Lexicologie, Morfosintaxă*. București: Corint, 1996
17. Iliescu A. *Gramatica practică a limbii române actuale*. București: Corint, 2007
18. Forăscu, Narcisa, Popescu, Mihaela (colaborator), *Dificultăți gramaticale ale limbii române* (disponibilă online, la <http://ebooks.unibuc.ro/filologie/NForascu-DGLR/index.htm>).
19. Gruică G. *Gramatică normativă*, ediția a III-a. Iași: Polirom, 1999.
20. Gruică G. *Moda lingvistică 2007. Norma, uzul și abuzul*. Pitești: Editura Paralela 45, 2006.
21. Hoarță Lăzărescu L. *Sinonimia și omonimia gramaticală în limba română*. Iași: Editura Cermi, 1999.
22. Neamțu G. G. *Elemente de analiză gramaticală*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
23. Neamțu G. G. *Teoria și practica analizei gramaticale, distincții și...distincții*. ediția a II-a. Pitești: Editura Paralele 45, 2007.
24. Pană Dindelegan G. *Teorie și analiză gramaticală*. București: Editura Coresi, 1993.
25. Pană Dindelegan G. *Sintaxa grupului verbal*, ed. a-II-a. Brașov: Aula, 1999.
26. Pană Dindelegan G. (coord.), *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*, vol. II. București: Editura Universității, 2003.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (alolingvi)
Ciclul	Ciclul I, LICENȚĂ, învățământ cu frecvență
Denumirea cursului	Istoria literaturii române. Clasică II
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie. Catedra de Limba și literatura română
Titular de curs	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Dumitrița Smolnițchi, dr. conf.
e-mail	smolnitchi.dumitrita@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact	Studiu

					direct	individual
S1.05.O.037	4	III	V	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în seria unităților de curs orientate spre specialitatea de bază, care vizează studierea literaturii române clasice prin intermediul operelor reprezentative a scriitorilor din a II-a jumătate a secolului al XIX-lea. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor ulterioare de literatură română, stagiilor de practică și elaborării tezei de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1. Cunoașterea contextului cultural istoric în care au activat scriitorii reprezentativi ai perioadei și a direcțiilor de dezvoltare a literaturii din a II-a jumătate a secolului al XIX-lea; cunoașterea operelor de referință și a terminologiei specifice canonului junimist.

C-2. Informarea privind problemele istoriei literaturii române clasice și capacitatea de a identifica operele caracteristice perioadei, de a consulta sursele credibile pentru soluționarea ambiguităților și a problemelor de interpretare corectă.

C-3. Interpretarea operelor literare din această perioadă; identificarea temelor, motivelor etc.

C-4. Demonstrarea capacității de analiză complexă a oricărui text literar clasic scris în limba română; de a examina mai multe puncte de vedere în abordarea operei literare și de a lua o decizie științific întemeiată

C-5. Capacitatea de a discuta problemele de istorie literară, făcând dovada (a) unei viziuni de sistem asupra fenomenului literar din epoca marilor clasici; (b) a înțelegerii importanței și a locului literaturii clasice între disciplinele literare; (c) a capacității de a sesiza specificul literaturii clasice și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.

Finalități de studii

F-1. Să identifice și să analizeze argumentat fenomenul literar din epoca marilor clasici, la diferite niveluri și din diverse perspective.

F-2. Să rezolve problemele specifice analizei textului literar clasic, prin metodele utilizate de critica literară de azi.

F-3. Să interpreteze științific procesele și fenomenul literar din perioada respectivă.

F-4. Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului literaturii clasice, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile Introducere în teoria literaturii, Folclor și mitologie, Istoria literaturii române (clasică I).

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Climatul epocii Marilor clasici. Direcții de dezvoltare a literaturii, reviste și curente literare. Tangențe literare cu epoca pașoptistă. Spiritul junimist și noua direcție de dezvoltare a literaturii. Diversivitate tematică, stilistică și de viziune în opera marilor clasici. Contribuția marilor clasici la dezvoltarea literaturii române.

Tema 2. Titu Maiorescu și societatea Junimea. Titu Maiorescu – fondator al criticii estetice românești. Lucrarea *O cercetare critică asupra poeziei române de la 1867*. Teoria *artă pentru artă*. Rolul societății *Junimea* și al revistei *Convorbiri literare*. Doctrina literară a Junimii (Canonul junimist).

Tema 3. Mihai Eminescu (1850-1889) Etapele creației eminesciene. Eminescu – poet romantic. Eminescu și Junimea. Izvoare de inspirație: folclorul, mitologia, filozofia germană, romantismul autohton și european. Teme și motive în opera lui M. Eminescu. Concepția despre misiunea poetului și

rolul artei în societate. Timpul – supratemă a creației eminesciene. Cosmogonia. Poezia de meditație istorică și socială. Ipostaze ale naturii în lirica lui M. Eminescu. Poezia erotică eminesciană. Poemul *Luceafărul* – sinteză a creației eminesciene. M. Eminescu – prozator, dramaturg, publicist. Național și universal în opera eminesciană.

Tema 4. Ion Creangă (1839-1889) Prezentarea generală a operei lui Ion Creangă. Creangă – pedagogul. Creangă și Eminescu. Realismul și didacticismul povestirilor crengiene. Originalitatea basmelor și poveștilor lui Ion Creangă. Raportul dintre real și fabulos. Ion Creangă – povestitor arhaic și modern. Tehnica memorării în *Amintiri din copilărie*. Motivul satului și al copilăriei. Tipuri și arhetipuri. Arta povestirii la Ion Creangă. Între umor, ironie și sarcasm. Limbajul popular (erudiția paremiologică). Modelul Creangă în literatura română.

Tema 5. Ioan Slavici (1848-1925) Universul operei. Realismul popular. Etape de creație. Nuvelistica lui Slavici: între idilic și dramatic. Imaginea satului. *Moara cu noroc* – capodoperă a nuvelisticii analitice românești. Naratiune de tip „western” și perspectiva psihanalitică în *Moara cu noroc*. Arta construcției personajelor în nuvelistica lui Slavici. Slavici – romancier. Observație realistă și analiză psihologică în romanul *Mara*. Tipologia personajelor. Elemente iluministe, clasiciste, realiste etc. în opera lui I. Slavici.

Tema 6. Ion Luca Caragiale (1852-1912) Universul creației. I. L. Caragiale și spiritul satiric. Momente și schițe. Surse ale comicului la I. L. Caragiale. Dramaturgia. Caracterul satiric-realist. Tipologia personajelor. Comedia *O scrisoare pierdută / O noapte furtunoasă*. Nuvelistica analitică a lui I. L. Caragiale. Nuvela *În vreme de război*. Analiza psihologică. Nuvelistica fantastică a lui I. L. Caragiale. Actualitatea lui I. L. Caragiale.

Tema 7. Literatura de la sf. sec. al XIX-lea și începutul sec. XX. Diversitatea tendințelor și orientărilor. Declinul Junimii. Polemici literare. *Convorbiri literare* (Titu Maiorescu) vs *Contemporanul* (C. Dobrogeanu-Gherea): tangențe și contradicții. Tradiție și modernitate. Revista *Literatorul* (A. Macedonski) și inițierea simbolismului românesc. Reprezentanți ai literaturii din această perioadă.

Tema 8. George Coșbuc (1866-1919) Reprezentant al poeziei de specific național. Crezul poetic. Privire de ansamblu asupra volumelor de versuri: *Balade și idile*, *Cântece de vitejie*, *Fire de tort* ș.a. Universul creației: între idilic și dramatic. Epic și liric în poezia coșbuciană. Viața satului între *Nunta Zamferei* și *Moartea lui Fulger*. Coșbuc – cântăreț al erosului rural. Poezia naturii (Paralele: Alecsandri – Coșbuc). Poezia de inspirație istorică și socială.

Tema 9. Barbu Șt. Delavrancea (1858-1918) Universul creației. Concepția estetică. Între structura romantică și imaginea realistă (naturalistă) a existenței. Volumele *Sultănică*, *Paraziții*, *Hagi-Tudose* ș.a. Teme și preocupări. Tipologia personajelor. Trilogia istorică *Apus de soare*. Caracterul simbolic al dramelor. Imaginea lui Ștefan cel Mare. Modalități de realizare artistică.

Tema 10. Alexandru Macedonski (1854-1920) – promotor al literaturii române moderne. Structura imaginarului macedonskian: între romantism și clasicism. Al. Macedonski – teoretician al simbolismului. *Poema rondelurilor*. Ciclul *Noptilor*. Romantismul macedonskian. Influențe mussetiene și byroniene. *Noaptea de decembrie* – capodopera lui Macedonski. Geneza poemului. Structura compozițională, semnificații și simboluri în *Noaptea de decembrie*. Elemente memorialistice și autobiografice în proza lui A. Macedonski.

Tema 11. Literatura din Basarabia. Alexei Mateevici (1888-1917) Trăsături generale. Integrarea

literaturii basarabene în procesul literar național. Alexei Mateevici – poet, prozator, publicist, traducător. Etape ale creației. Teme și motive. „*Limba noastră*” (Comentariu literar).

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: tradiționale (teste, probe orale, probe scrise, probe practice); complementare (proiecte individuale/de grup, eseuri, portofolii, referate)

Evaluarea periodică I – convorbire evaluativă

Evaluarea periodică II – probă scrisă (test) și prezentarea portofoliilor

Evaluarea semestrială se va realiza în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni)

Bibliografie

Obligatorie:

1. Călinescu, George. Istoria literaturii române de la origine până în prezent. București: Minerva, 1988.
2. Crăciun, Gheorghe. Istoria literaturii române. Chișinău: Cartier, 2012.
3. Manolescu, Nicolae. Istoria critică a literaturii române. Pitești: Paralela 45, 2008.
4. Munteanu, George. Istoria literaturii române: Epoca marilor clasici. 2 vol. Galați: Porto-Franco, 1994.
5. Papu, Edgar. Lumini perene: Retrospecții asupra unor clasici români. București: Eminescu, 1989.
6. Simion, Eugen. Clasici români, v. I. București: Grai și Suflet, 2000.
7. Tiutiuca, Dumitru. Altfel despre marii clasici. Eminescu, Caragiale, Creangă. Galați: Europlus, 2004.
8. Tiutiuca, Dumitru. Literatura marilor clasici. București: E.D.P., 2005.
9. Vianu, Tudor. Arta prozatorilor români. Chișinău: Hyperion, 1991.
10. Zamfir, Mihai. Scurtă istorie: Panorama alternativă a literaturii române. București: Cartea Românească, 2011.

Opțională:

11. Bălan, Ion Dodu. Ioan Slavici sau Roata de la Carul Mare. București : Albatros, 1985.
12. Beșteliu, Marin. Alexandru Macedonski și complexul modernității. Craiova: Scrisul Românesc, 1984.
13. Bucur, Marin. I.L. Caragiale – Lumea operei. Ediție îngrijită de Ștefan Ion Ghilimescu. Pitești: Paralela 45, 2001.
14. Călinescu, George. Viața și opera lui Ion Creangă. Chișinău: Litera, 1998.
15. Călinescu, George. Viața și opera lui Mihai Eminescu, în 2 vol. Ediție îngrijită de Ileana Mihăilă. București: Editura Academiei Române, 2000.
16. Cubleşan, Constantin. Opera literară a lui Delavrancea. București: Minerva, 1982 (reeditat 2003).
17. Drăgulescu, Radu. George Coșbuc - mitopoetica, Cluj: Casa Cărții de Știință, 2005.
18. Dumitrescu-Buşulenga, Zoe. Eminescu. Viața, opera, cultura. București: Eminescu, 1989.
19. Grădinaru, Dan. Creangă. Monografie. București: Alfa, 2002.
20. Iorgulescu, Mircea. Marea trăncăneală. Eseu despre lumea lui Caragiale. București: Compania, 2002.
21. Mitrache, Gheorghe. Alexandru Macedonski – scriitori români comentați. București: Recif, 1994.
22. Petra-Petrescu, Horia. I. L. Caragiale. Viața și opera. Cluj-Napoca: Casa cărții de Știință, 2004.
23. Ungureanu, Cornel. Ioan Slavici. Monografie, Brașov: Aula, 2002.
24. Vintilescu V., Scriitorii clasici și Junimea. București: E.D.P., 1997.

Denumirea programului de studii

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (ALOLINGVI)

Ciclul

I, Licență

Denumirea cursului	Limba engleză și comunicare (5)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	FLLS, Catedra Filologie Engleza
Titular de curs	Cravenco Tatiana, asistent univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	catedra.filengl@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S2.05.O.038	6	III	V	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Se încadrează în seria unităților de curs de specialitate secundară și continuă seria cursurilor la specialitatea secundară ce au ca scop dezvoltarea deprinderilor de bună pronunție, citire și scriere, înțelegerea sistemului lingvistic și gramatical, memorarea elementelor lexicale și utilizarea lor în context pentru dezvoltarea competenței de comunicare. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate în cadrul unităților de curs la specialitatea secundară „Praxiologia comunicării în limba engleză”, „Strategii și tehnici de comunicare” și „Simularea situației comunicate în limba engleză”, precum și în cadrul stagiilor de practică.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>C-1. Cunoașterea mecanismelor de însușire a limbii engleze privind transmiterea cunoștințelor lingvistice și formarea competențelor de comunicare în limba engleză prin desfășurarea activităților ludice;</p> <p>C-2. Familiarizarea studenților cu principalele tehnici și strategii de comunicare aplicabile în</p> <p>C-3. Procesul de predare-învățare a limbii engleze prin jocuri didactice;</p> <p>C-4. Înțelegerea textelor sesizând diferențele stilistice, articolele specializate;</p> <p>C-5. Exprimarea fluentă și spontană;</p> <p>C-6. Utilizarea limbii în mod flexibil și eficient în relații sociale și în scopuri profesionale;</p> <p>C-7. Prezentarea descrierilor clare și detaliate pe teme complexe, integrând subtemele, dezvoltând anumite puncte și terminând intervenția cu o concluzie adecvată;</p> <p>C-8. Tratarea subiectelor complexe în mesaje orale și scrise, dezvoltând diverse puncte de vedere.</p>
Finalități de studii
<p>La final de curs studenții vor putea:</p> <p>F-1. să interpreteze multiaspectual un text scris/oral literar/nonliterar;</p> <p>F-2. să delimiteze diferite situații comunicative;</p> <p>F-3. să integreze unități lexicale și structuri gramaticale în vederea producerii unui mesaj/text scris și/sau oral;</p> <p>F-4. să opereze cu clișee verbale adecvate situației de comunicare;</p> <p>F-5. să exprime și susțină argumentat idei și opinii pe diferite teme;</p> <p>F-6. să redacteze mesaje fluente și coerente în diverse situații comunicative.</p>
Precondiții
<p>Studenții trebuie să posede cunoștințe despre noțiunile de bază din domeniul limbilor (limba maternă și limba străină care a fost studiată în școală). Studenții posedă cunoștințe în limba engleză la nivelul B1.2 conform CERL.</p>

Unitățile de curs

Success. The secret of success. Success and failure related vocabulary. Verb phrases. **Ability.** Unusual abilities. People with a difference. Note taking. Writing a summary. Language functions: **Qualifications.** Offering and clarifying opinions.

BBC Documentary. Speaking about achievements. Writing an internet post.

Communities. Neighbours and neighbourhoods. Describing a neighbourhood. Getting on. Compound nouns.

Cyberspace communities. My place in cyberspace. The Internet. The Rise of YouTube. Writing a website review.

Language functions: **Welcoming.** Being a good guest. Asking for advice. Apologising. Accepting apologies.

BBC Documentary. Designing and describing a community. Writing a web advert.

History. Talking about important events in history. Giant leaps in history. My favourite past event.

Periods of time. Past decades. In our time. Time Travel. Come/give/have/ make collocations.

Describing people. Answering a quiz on famous people in history.

Language functions: Answering a quiz. Expressing uncertainty. Reacting to information

BBC Documentary. Influential work. Writing a wiki entry

The World. The Environment. *The Ethical Man.* Reducing Plastic Waste. Word building.

World Food. The World's best-known Street Food Cities. Recommending a food city. Restaurant review

Language functions: When you travel. **Airports.** Giving advice/warning. Dealing with problems.

BBC Documentary. Endangered Places.

Revision. Practical exercises on Units 7, 8, 9 and 10.

Home reading.

Evaluation Test

Metode și tehnici de predare și învățare

Prezentare orală, brainstorming-ul, discuții, dezbateri, interviuri, chestionarea, vizionarea de video, audierea, descoperirea ghidată, parafrazarea, definirea, GPP, joc de rol, referat, eseu, compunere, email, scrisoarea, CV, rezumat, lucrul cu textul, web-search, creare și distribuire de postări, portofoliu, jurnal de lectură, instrumente web. Teste orale, scrise și interactive.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse strategii: oral și în scris, prezentări, rapoarte, proiecte video, postere, participarea la discuții, crearea de portofolii, teste, jocuri de rol, etc.

Evaluarea periodică I - Comprensiunea unui text lecturat. Exerciții de completare a spațiilor lipsă în baza vocabularului studiat. Lucrul cu sinonime și antonime, parafrazarea și transformarea propozițiilor. Realizarea unui dialog/ a unei conversații. Scrierea unui text scurt pe o tema dată.

Evaluarea periodică II - Comprensiunea unui text lecturat. Exerciții de completare în baza vocabularului studiat. Lucrul cu sinonime și antonime, parafrazarea și transformarea propozițiilor. Realizarea unui dialog/ a unei conversații. Scrierea unui text scurt pe o tema dată.

Evaluarea semestrială va fi efectuată în formă scrisă și va include sarcini bazate pe vocabularul și lexicul studiat, sarcini de ascultare și producție creativă (eseu pe o anumită temă).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Herța Lilia, Golubovschi Oxana , *Essential Course of English , Book II , Part II* , Chșinău, 2017, 115 p. ISBN 978-9975-46-315-7. ISBN 978- 9975-46-316-4. Book 2, Part 2. – 2017. – 113 p. – Referințe bibliogr.: p. 113 (9 tit.) . -40 ex.- ISBN 978-9975-46-317-1.
2. Oxenden C., Latham Koenig C. *English File. 3rd ed. Intermediate Student’s Book*, Oxford University Press, 2011.
3. Oxenden C., Latham Koenig C. *English File. 3rd ed. Intermediate Workbook*, Oxford University Press, 2011
4. Herța Lilia, Golubovschi Oxana , *Essential Course of English , Book II , Part II* , Chșinău, 2017, 115 p. ISBN 978-9975-46-315-7. ISBN 978- 9975-46-316-4. Book 2, Part 2. – 2017. – 113 p. – Referințe bibliogr.: p. 113 (9 tit.) . -40 ex.- ISBN 978-9975-46-317-1.
5. McCarthy M., O’Dell F., *English Vocabulary in Use*. – Cambridge University Press, 2001.
6. Lee L., Gundersen E. *Select Readings. Intermediate*. – Oxford University Press, 2002

Opțională:

1. Antrushina, G. , Afanasieva, O. *Guidelines for Development of Oral Speech Skills*, - Moscow, 1999.
2. Clare A., Wilson JJ. *Speakout. Intermediate Students’ Book*. Harlow: Pearson Education Limited, 2015.
3. Clare A., Wilson JJ. *Speakout. Intermediate Workbook*. Harlow: Pearson Education Limited, 2015.
1. Gogu, T., Caracas, O., Dutov, L. *Lexical and Textual Studies. Book 1*, Chișinău, 2008.2011.

Anul III, sem. VI

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alol.)
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Istoria limbii române/Gramatica istorică a limbii române
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limbă și comunicare
Titular de curs	Olga Boz
Cadre didactice implicate	Olga Boz
e-mail	boz.olga@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.06.A.039	2	III	VI	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În cadrul cursului de *Istorie a limbii române/Gramatica istorică a limbii române* studenții fac cunoștință cu tabloul sintetic al istoriei limbii române literare, începând cu sec. al XVI-lea și încheindu-se cu

perioada actuală. Etapele dezvoltării românei literare ca limbă de cultură sunt prezentate drept momente ale unui proces de lungă durată, examinate în raport cu tendințele limbii populare și în funcție de împrejurările istorico-culturale specifice epocilor studiate. Ca urmare, cercetarea se întemeiază pe interferența dintre factorul intern, „natural”, de progres lingvistic și factorul extern, „impus” formelor de exprimare în vederea realizării ideii de unitate și de perfecționare a variantei cultivate a limbii române.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1. Asimilarea cunoștințelor privind istoricul limbii române literare prin documentarea asupra epocilor și perioadelor de evoluție și dezvoltare a limbii române literare;

C-2. Crearea unei viziuni de ansamblu asupra sistemului structural al limbii române literare și asupra obiectului de studiu al disciplinei *Istoria limbii române literare*;

C-3. Aplicarea metodelor de analiză structurală la cercetarea variatelor fenomene de limbă română medievală;

C-4. Interpretarea sub aspect sincron și diacronic a elementelor lingvistice ale limbii române literare din toate epocile și perioadele ei de dezvoltare;

C-5. Demonstrarea capacității de a se exprima clar și coerent, în formă scrisă și orală, în diverse contexte socioculturale și profesionale.

C-6. Demonstrarea capacității de autoevaluare, de stabilire a propriilor obiective, în funcție de noile realități ale activității profesionale.

Finalități de studii

F-1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază privind istoricul limbii române literare prin documentarea asupra epocilor și perioadelor de evoluție și dezvoltare a limbii române literare.

F-2. Să creeze o viziune de ansamblu asupra sistemului structural al limbii române literare și asupra obiectului de studiu al disciplinei *Istoria limbii române literare*;

F-3. Să aplice metode de analiză structurală la cercetarea variatelor fenomene de limbă română medievală;

F-4. Să interpreteze sub aspect sincron și diacronic a elementelor lingvistice ale limbii române literare din toate epocile și perioadele ei de dezvoltare;

F-5. Să demonstreze capacități de a se exprima clar și coerent, în formă scrisă și orală, în diverse contexte socioculturale și profesionale.

F-6. Să facă dovada capacității de autoevaluare, de stabilire a propriilor obiective, în funcție de noile realități ale activității profesionale.

Precondiții

Cunoștințe de istorie română în limitele curricula universitară. Cunoașterea textelor vechi ale limbii române literare. Capacități de analiză structural-lingvistică a textelor de limbă română medievală. Abilități de utilizare a surselor (dicționare, monografii, studii).

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Istoria limbii. Limba literară. Noțiuni generale. Obiectul de studiu al istoriei limbii și metoda

cercetării. Periodizarea istoriei limbii române literare. Constituirea istoriei limbii literare ca disciplină a lingvisticii. Definiția noțiunii de „limbă literară”. Limba literară în raport cu nivelul sistemului limbii și cu nivelul vorbirii. Caracterul normat și cultivat al limbii literare.

Tema 2. Tema 2. Raporturile între limba literară și limba artistică. Limba literară și limba artistică. Funcția social-culturală a limbii literare în raport cu funcția estetică a limbii artistice. Sfera limbii artistice în raport cu sfera limbii literare propriu-zise. Conceptul de „stil individual” în raport cu limba literară normată. Locul limbii scriitorilor în cadrul istoriei limbii literare.

Tema 3. Tema 3. Epoca de formarea a limbii române literare. Teorii privitoare la epoca de formare a limbii române literare. Baza dialectală a limbii române literare. Teorii privitoare la baza dialectală a românei literare. Începuturile scrisului în limba română. Cauzele introducerii limbii române în scris.

Tema 4. . Dezvoltarea a limbii române literare până în perioada 1640-1780. Dezvoltarea limbii române literare până la mijlocul secolului al XVII-LEA (1640). Monumente de limbă scrisă. Biruința scrisului în limba română. Observații și păreri ale cărturarilor epocii despre limba română literară. Cărturari și monumente de limbă literară din această perioadă.

Tema 5. Variante stilistice ale vechii române literare. Încercări de cultivare artistică a limbii române în epoca veche. Problemele și evoluția limbii române în perioada 1780-1840. Contribuția cărturarilor din principate la cultivarea și modernizarea limbii române literare. Încercări de normare a limbii culte prin intermediul gramaticii. Ion Heliade-Rădulescu. Gramatica românească. Trăsături ale limbii literare din această perioadă. Influența neolatină.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I - probă scrisă

Evaluarea periodică II – convorbire evaluativă

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bulgăr, Gheorghe. Problemele limbii literare în concepția scriitorilor români. București, 1966.
2. Istrati, Gavriil. Limba română literară. Studii și articole. București, 1970.
3. Istoria limbii române literare. Epoca Veche (1532-1780), coordonator Ion Gheție. Academia Română, București, 1997.
4. Mihăilă, G. Contribuții la istoria culturii și literaturii române vechi, București, 1972.
5. Munteanu, Șt., Țăra, V. Istoria limbii române literare, București, 1982.
6. Corlăteanu, N., Purice, M. Schițe de istoria limbii moldovenești literare, Chișinău, 1982.
7. Fischer, I., *Morfologia istorică a limbii latine*, București, 1985.
8. Wald, L., Slușanschi, D., *Introducere în studiul limbii și culturii indoeuropene*, București, 1987.

Opțională:

9. Bejan, Doina Marta, Interfețe lingvistice în diacronia limbii române, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005.
10. Chivu, Gh., Buză, Emanuela, Roman-Moraru, Alexandra, Dicționarul împrumuturilor latino-romanice în limba română veche (1421-1760), Editura Academiei Române, București, 1992.
11. Chivu, Gh, Limba română de la primele texte până la sfârșitul sec. al-XVIII-lea. Variantele stilistice, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000 Editura Științifică.
12. Evdoșenco, A., Introducere în studiul filologiei romanice, Chișinău, 1987.
13. Seche, Luiza și Mircea, Contribuții la problema unificării limbii române literare în sec. al XIX-lea . În jurul problemei muntenizării, în LR, X, (1961), nr.2, p.56-167.
14. Șchiau, Octavian, Cărturari și cărți în spațiul românesc medieval, Editura Daci, Cluj-Napoca, 1978.
15. Zugun, Petru, Unitate și varietate în evoluția limbii române literare, Editura Junimea, Iași, 1977.
16. Russu, I., Etnogeneza românilor (fondul autohton traco-dacic și componența latino-romanică), București, 1981.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (ALOLINGVI)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Praxiologia comunicării în limba engleză
Facultatea/catedra responsabilă de curs	FLLS , Catedra Filologie Engleză
Titular de curs	Cravcenco Tatiana, asistent univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	catedra.filengl@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
U.06.O.040	6	III	VI	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs umane, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop analiza textului literar și a mijloacelor formale care crează sensul textului: situația enunțiativă, câmpurile lexicale, compoziția și logica textului, figurile de stil, precum și dezvoltarea punctelor de vedere asupra unei game largi de subiecte cu caracter argumentativ în vederea utilizării de către student a limbii engleze în diverse situații de comunicare. Rezultatele învățării se vor valorifica în cadrul stagiului de practică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-9. Cunoașterea mecanismelor de însușire a limbii engleze privind transmiterea cunoștințelor lingvistice și formarea competențelor de comunicare în limba engleză prin desfășurarea activităților ludice;

- C-10. Familiarizarea studenților cu principalele tehnici și strategii de comunicare aplicabile în
- C-11. Procesul de predare-învățare a limbii engleze prin jocuri didactice;
- C-12. Înțelegerea textelor sesizând diferențele stilistice, articolele specializate;
- C-13. Exprimarea fluentă și spontană;
- C-14. Utilizarea limbii în mod flexibil și eficient în relații sociale și în scopuri profesionale;
- C-15. Prezentarea descrierilor clare și detaliate pe teme complexe, integrând subtemele, dezvoltând anumite puncte și terminând intervenția cu o concluzie adecvată;
- C-16. Tratatul subiectelor complexe în mesaje orale și scrise, dezvoltând diverse puncte de vedere.

Finalități de studii

La final de curs studenții vor putea:

- F-7. să interpreteze multiaspectual un text scris/oral literar/nonliterar;
- F-8. să delimiteze diferite situații comunicative;
- F-9. să integreze unități lexicale și structuri gramaticale în vederea producerii unui mesaj/text scris și/sau oral;
- F-10. să opereze cu clișee verbale adecvate situației de comunicare;
- F-11. să exprime și susțină argumentat idei și opinii pe diferite teme;
- F-12. să redacteze mesaje fluente și coerente în diverse situații comunicative.

Precondiții

Studenții trebuie să posede cunoștințe despre noțiunile de bază din domeniul limbilor (limba maternă și limba străină care a fost studiată în școală). Studenții posedă cunoștințe în limba engleză la nivelul B1.2 conform CERL.

Conținutul unităților de curs

- Unit 1. Crime and Punishment. Types of Crime.**
- Unit 2. Stormy Weather.**
- Unit 3. The World We Live in.**
- Unit 4. Future Continuous versus Future Perfect(Continuous).**
- Unit 5. Taking a Risk.**
- Unit 6. Colloquial English.**
- Unit 7. Feelings and Emotions.**
- Unit 8. Family Life. Personal Identity.**
- Unit 9. Body Language.**
- Unit 10. Stage and Screen. Colloquial English.**
- Unit 11. Revision: What Do You Remember? What Can You Do?**
- Unit 12. The Psychology of Music.**
- Unit 13. Sleep. Sleep deprivation.**
- Unit 14. Breaking News.**
- Unit 15. Music festivals. Colloquial English.**
- Unit 16. Speaking to the World.**
- Unit 17. Bright Lights, Big City.**
- Unit 18. Eureka!**

Metode și tehnici de predare și învățare

Prezentare orală, brainstorming-ul, discuții, dezbateri, interviuri, chestionarea, vizionarea de video, audierea, descoperirea ghidată, parafrizarea, definirea, GPP, joc de rol, referat, eseu, compunere, email, scrisoarea, CV, rezumat, lucrul cu textul, web-search, creare și distribuire de postări, portofoliu, jurnal de lectură, instrumente web. Teste orale, scrise și interactive.

Strategii de evaluare

Evaluare inițială: testarea de diagnosticare a nivelului de cunoaștere a limbii engleze prin o probă mixtă a competențelor de comunicare orală și scrisă în limba engleză, nu se notează.

Evaluare curentă (formativă): probe scrise/orale, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, etc. și notele obținute.

Evaluarea periodică I - probă scrisă.

Evaluarea periodică II – probă mixtă scris+oral.

Evaluarea lucrului individual: sarcini plasate pe platforma classroom, proiecte, referate, portofolii - – 60% din nota la curs.

Evaluarea semestrială/finală – examen *mixt* probă scrisă (test) cu durată de 1 oră și 30 minute + oral, se manifestă prin răspunsurile studenților oral – 40% din nota finală.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Christina Latham – Koenig, Clive Oxenden, Paul Seligson: New English File : Intermediate Plus Student's Book, Oxford University Press, 2013
2. Christina Latham – Koenig, Clive Oxenden, Paul Seligson: New English File : Intermediate Plus Work Book, Oxford University Press, 2013
3. Oxford Advanced Learner's Dictionary. – Diana Lea, Jennifer Bradbery, Oxford University Press, 10th ed. Revised, 2020.
4. Martin Hewings. Advanced Grammar in Use. Cambridge University Press, 2nd ed., 2005.
5. Michael McCarthy, Felicity O'Dell, English Collocations in Use. Intermediate. Cambridge University Press, 2017.
6. Michael McCarthy, Felicity O'Dell, English Collocations in Use. Advanced. Cambridge University Press, 2017.

Opțională:

1. Arakin, V.D., Selyanina, Gintovt, K.P. Practical Course of the English Language, 3rd year, – Moscow, 2000.
2. Bronte, Emily. Wuthering Heights, (Penguin Graded Reader) 2010.
3. Wells, H. G. The War of the Worlds. Pearson Education Limited. Level 5. 2005

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență, alolingvi
Denumirea cursului	Istoria literaturii. Literatura interbelică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de filologie, Catedra de istorie și teorie literară
Titular de curs	Al.Burlacu, dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	Burlacu.alexandrut@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.06.O.041	4	III	VI	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Descriere succintă a corelării/integrării cursului cu/în programul de studii

Cursul universitar de istorie a literaturii române interbelice se ține în continuarea literaturii marilor clasici. Examinarea și interpretarea proceselor literare presupune analiza lor în contextul literaturii universale și în plan comparativ-istoric. Evident, acest curs va pune accent pe cele trei mari doctrine poetice, pe tipologia romanului interbelic, pe fenomenele de sincronizare. Evoluția literaturii va fi tratată din perspectiva noului canon, a noii poeticități.

Cursul va avea un impact formativ major asupra culturii comunicării, dat fiind că abordarea corectă a unor polemici literare se soldează cu asimilarea unor principii estetice în consonanță cu imperatiile timpului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

|| **Competențe cognitive:** se exprimă, preponderent, în *competența literară*, prin care studentul va demonstra înțelegerea specificului operei literare, sistemul de convenții artistice; cunoașterea terminologiei, a noțiunilor necesare demersului analitic.

|| **Competențe de învățare:** se manifestă, preponderent, în *competența pragmatică* – informarea la zi privind problemele discutabile de istorie și teorie literară; capacitatea de a identifica sursele credibile pentru soluționarea ambiguităților și a problemelor de interpretare corectă; priceperea de a consulta sursele cu statut credibil (DGLR, DSR, enciclopedii, dicționare de termeni literari).

|| **Competențe de aplicare:** se exteriorizează, preponderent, în *competența integrării lexicului terminologic*, prin care studentul va interpreta adecvat structurile artistice; va recurge la diferite perspective de abordare a textului literar, va identifica tipologii ale romanului, doctrine poetice.

|| **Competențe de analiză:** se vădesc, preponderent, în *competența hermeneutică*, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; va efectua analiza hermeneutică a textului poetic sau epic; va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să-și argumenteze demersul critic.

|| **Competențe de comunicare:** se demonstrează, preponderent, ca o *competență literară* generală în concordanță cu *competența socioculturală*, în toate textele produse, prin respectarea normei și prin valorificarea potențelor expresive ale operei literare, ale regiei textului poetic, ale stratului sonor, ale constituenților intonației, ale semnelor de punctuație.

|| **Competențe la nivel de integrare:** se probează ca o *competență literară* generală, prin care studentul admite existența altor puncte de vedere asupra fenomenului literar și este capabil să discute problemele de istorie și teorie literară; face dovada (a) unei viziuni de sistem asupra fenomenelor atestate; (b) a înțelegerii importanței și a locului literaturii interbelice între disciplinele filologice; (c) a capacității de a sesiza erorile cauzate de cunoașterea insuficientă a artelor poetice, a concepțiilor și teoriilor literare și (d) a priceperii de a le corecta, în propria comunicare și în comunicarea elevilor. Manifestarea supremă a acestei competențe este comunicarea corectă în conformitate cu norma limbii literare.

Finalități de studii

|| Să identifice și să analizeze argumentat fenomenele literare, specifice literaturii interbelice, la diferite niveluri și din diverse perspective.

|| Să rezolve problemele specifice analizei literare, prin metodele utilizate de critica literară modernă.

|| Să interpreteze științific doctrinele poetice, noul concept de poeticitate, tendințele de sincronizare, activitatea scriitorilor reprezentativi.

|| Să facă dovada unei viziuni holistice asupra sistemului poetic al textului liric sau epic specifice perioadei interbelice, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).

|| Să însușească un alfabet critic elevat, să-l aplice adecvat în comunicare.

Precondiții

|| Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2.

|| Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul istoriei și teoriei literare, mitologiei, naratologiei,

poeticii generale.

|| Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza operele în convențiile canonului pașoptist și junimist.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Introducere. Specificul perioadei (1918-1944). Reviste literare și cele două orientări: tradiționalistă și modernistă

Climatul epocii 1918-1944. Marea Unire și viața spirituală. Specificul național și tendința de europenizare. Raportul tradiționalism-modernism: polemici, dispute.

Din cele aproximativ 300 de titluri de reviste literare apărute în epocă se impun cele cu orientări. *Viața românească* își reia apariția în 1920, tot la Iași, sub conducerea lui Garabet Ibrăileanu. Orientarea înspre o democrație populară. Grupul redacțional (Mihail Sadoveanu, Jean Bart, Gala Galaction, Mihai Ralea, Ionel Teodoreanu, Al. Philippide, Paul Zarifopol, G. Călinescu). Colaborează toți marii scriitori ai vremii: L. Rebreanu, O. Goga, T. Arghezi, L. Blaga, T. Vianu, Ion Pillat, G. Topârceanu, Ion Barbu, Matei Caragiale, Hortensia Papadat-Bengescu, Ion Vinea etc. Din 1930 revista apare la București sub conducerea lui M. Ralea și G. Călinescu. *Viața românească* și problema spicificului național.

Revista *Sburătorul*. Gruparea revistei (E. Lovinescu). Apare la București între anii 1919-1922 și 1926-1927. Cenaclul revistei are o existență îndelungată (din 1919 până în 1947). Obiectivele grupării: promovarea tinerilor scriitori și impunerea tendințelor moderniste. Teoria *imitației* preluată după francezul Gabriel Tarde. Fenomenul *formelor fără fond*. Principiul sincronismului. De la o literatură preponderent rurală la o literatură de inspirație urbană. Cultivarea prozei obiective. Evoluția poeziei de la epic la liric. Intelctualizarea prozei și a poeziei. Criteriul estetic în judecata operei de artă.

Revista Gândirea și alte publicații tradiționaliste. Apare la Cluj în 1921 sub direcția lui Cezar Petrescu. Din 1922 se mută la București sub conducerea lui Nichifor Crainic până în 1944. Colaboratori: Lucian Blaga, Adrian Maniu, Ion Pillat, Vasile Voiculescu, Cezar Petrescu, Tudor Vianu, Mateiu Caragiale, Gib Mihăescu ș.a. Tradiționalismul ortodoxist. Revista Fundațiilor Regale (1934-1945). Colaboratori: Paul Zarifopol, Camil Petrescu, D. Caracostea ș.a.

Tema 2. Avangarda literară.

Contimporanul și alte publicații de avangardă. *Contimporanul*(1922-1932), *Punct*(1924-1925), *Integral*(1925-1927), *Urmuz*(1928), *unu*(1928-1932), *Alge*(1930-1931). Literatura manifestelor.

Dadaismul și antiliteratura, antimuzica, antipictura. Negarea valorilor consacrate. Tehnicile de creație. Valorile: ludicul, gratuitatea, extrema convenționalitate, accidentalul etc. Mișcarea se autodizolvă în 1921.

Constructivismul românesc și grupul revistei *Contimporanul* (Ion Vinea, Tudor Arghezi, I. Barbu, Camil Petrescu, Felix Aderca, B. Fundoianul, Ilarie Voronca, Marcel Iancu, Cunstantin Brâncuși, St. Roll, Brunea-Fox, Milița Petrașcu etc.) Formule artistice noi explorarea unor spații temetice inedite: tehnica modernă. Necesitatea unei corespundențe între artă și spiritul contemporan al tehnologiei moderne. Inventarea formelor noi concurând natura.

Suprarealismul e teoretizat și practicat la revistele *unu*, *Urmuz*, *Alge*. Alături de Tristan Tzara, Ilarie Voronca, B. Fundoianul, Marcel Iancu, Victor Brauner apar Geo Bogza, Sașa Pană, Gellu Naum, Aurel Baranga, Miron Radu Paraschivescu, Virgil Teodorescu ș.a. Arta și inconștientul, visul, delirul. Tehnica de realizare artistică e dicteul automat. Fluxul continuu al subconștientului. Tehnici ale combinării

întâmplătoare. *Futurismul* în poezia românească.

Tema 3. Metamorfozele poeziei interbelice.

Modernizarea liricii. Zonele de supraviețuire ale poeziei. Natura. Cosmosul. Mitul. “Poezia pură”. Încifrarea poeziei. Ermetismul. Plurivocitatea sensului. Magia limbajului și a sugestiei. Crearea unui nou limbaj poetic. Depărtarea de narativ prin degajare de verbe. Intensitatea substantivului. Poezia de notație.

Tema 4. George Bacovia.

Poezia lui Bacovia în receptarea criticilor. Bacovia și simbolizii. *Ars poetica*. Măștile eului bacovian. Semnificația spațiului, timpului, culorii. Arcadia bacoviană în negativ.

Tema 5. Lucian Blaga

Poezia lui Blaga în receptarea criticii. Sistemul filosofic al lui L. Blaga. *Ars poetica*. Blaga și expresionismul. Taina: criteriu al poeticului. Dominantele universului Blagian: lumina, tristețea metafizică, mitul, pădurea.

Tema 6. Tudor Arghezi.

Note biografice. Poezia lui Arghezi în receptarea criticilor. Repere ale poeziei argheziene: necesitatea înnoirii permanente a operei. Lirica de idei: omul de geniu (*Nehotărâre, Testament*), raportul conflictual cu Dumnezeu (*Psalmi*). Poezia marilor neliniști existențiale (*Duhovnicească, De-a v-ați ascuns*). Estetica urâtului (*Flori de mucigai*). Arghezi între două structuri ale liricii moderne. Eul arghezian și statutul lui proteic. Eterogenitatea poeziei. Eroticonul arghezian (*Cărticica de seară*). Ludicul arghezian (*Cartea cu jucării*).

Tema 7. Ion Barbu

Noul concept de poeticitate. Poezia lui Ion Barbu în receptarea criticii. Etapele poeziei lui Barbu. Radicalizarea tradiției. Arta pură. Lirică și geometrie: restrânsurile perfecțiunii poliedrale.

Tema 8. Alți poeți

Ion Vinea, Tristan Tzara, B. Fundoianu, Aron Cotruș, Nichifor Crainic, Radu Gyr, Adrian Maniu, Ion Minulescu, Al. Philippide, Ion Pillat, Vasile Voiculescu, Ilarie Voronca, Camil Baltazar, Emil Botta, Magda Isanos, Al. Robot.

Tema 9. Tipologia romanului românesc. Anii '20-30. Disputa în jurul romanului

Maturizarea artistică a romanului, afirmarea lui printre genurile literare principale. Scurt istoric al evoluției romanului românesc. Orientările (variantele) principale ale romanului interbelic.

Trei modele principale: romanul doric, romanul ionic, romanul corintic (tipologia lui Nicolae Manulescu în *Arca lui Noe*)

Tema 10. Mihail Sadoveanu

De la povestire spre romanul – epopee. Sinteza dintre epic și liric, prozaic și poetic.

Temele principale ale creației sadoveniene. Operele reprezentative.

Sadoveanu – creatorul romanului – epopee cu subiect istoric.

Tema 11. Liviu Rebreanu

Nuvelistica. Subiecte tipuri de personaje, conflicte reluate în romanele sale. Rebreanu – omul de teatru.

Publicistica. Romanul rebrenian și construcția lui.

Tema 12. Camil Petrescu

Drama intelectualului – tema centrală a operei sale artistice și publicistice.

Poezia.

Dramaturgia.

„Teoretician al romanului” și inovator al romanului românesc.

Tema 13. Hortensia Papadat-Bengescu

Evoluția de la proza lirică la proza obiectivă.

Contribuțiile principale ale scriitoarei la dezvoltarea romanului interbelic.

Ciclul Hallipilor.

Tema 14. Mircea Eliade

Contribuțiile „tinerei generații”. Romanul autenticității.

Tema 15. Alți prozatori

Scurt istoric asupra evoluției romanului românesc.

Trei modele structurale ale romanului european și afirmarea lor în proza românească. Romanul doric. Romanul ionic. Romanul corintic.

Tema 16. Literatura basarabeană

Reviste basarabene. Generația Unirii. „Tânăra generație”.

Strategii de evaluare

Evaluarea orală la examenul final presupune proba teoretică (prezentarea a două subiecte teoretice) și proba practică (analiza unei poezii sau a unui fragment de text epic).

Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a șapte lucrări de laborator, (2) o lucrare de evaluare curentă practică, (3) un test de cunoștințe, (4) participarea la prezentări și discuții în timpul seminarelor (5) o evaluare complexă.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Călinescu G. *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, ed. a II-a revăzută și adăugită, București: Minerva, 1982.
2. Călinescu M. *Conceptul modern de poezie...* ed. a II-a. Pitești: Paralela 45, 2002.
3. Constantinescu P. *Romanul românesc interbelic*. București: Minerva, 1977.
4. Crăciun Gh. *Istoria literaturii române*. Ch.: Cartier, 2004.
5. Manolescu N. *Istoria critică a literaturii române*. Pitești: Paralela 45, 2008.
6. Manolescu N. *Arca lui Noe*. București: Gramar, 2010.
7. Protopopescu Al. *Romanul psihologic românesc*. București: Editura Eminescu, 1978.
8. Scarlat M. *Istoria poeziei românești*. Vol.3. București: Minerva, 1986.
9. Vianu T. *Arta prozatorilor români*. București: Editura Eminescu, 1973.

Opțională:

1. Burlacu A. *Literatura română din Basarabia. Anii 20-30*. Ch., 2002.
2. Cimpoi M. *O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia*. Ed. a III-a revăzută și adăugită. București: Editura Fundației Culturale Române, 2002
3. Chevalier J., Gheerbrant A. *Dicționar de simboluri*. Iași: Editura POLIROM, 2009.
4. Ducrot O., Schaeffer J.-M., *Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului*. București: Editura

Babel, 1996.

5. Negoïtescu I. Scriitori moderni. București: Minerva, 1975.

6. Petrescu I. E. Eminescu și mutațiile poeziei românești. Cluj-Napoca, 1989.

Aprobat, proces-verbal al ședinței Catedrei de limbă și comunicare nr. 1 din 5.09.2023
Aprobat, proces-verbal al Consiliului Facultății de Filologie și Istorie nr. 1 din 14.09.2023

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Limba română contemporană. Sintaxa
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra de limbă și comunicare
Titular de curs	Sv. Dermeñji-Gurgurov, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	L. Neaga, asist.univ.,
e-mail	neaga.liliana@upsc.md dermeñji.svetlana@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.06.O.042 S1.07.O.048	ECTS: 8	III,IV	VI, VII	240	120	120

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Sintaxa limbii române se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate. Are ca scop asigurarea cunoștințelor, abilităților și competențelor de bază necesare descrierii sistemului sintactic al limbii române contemporane și se axează pe abordarea noțiunilor specifice sintaxei limbii române. Cursul prezintă sintaxa din perspectiva noilor cercetări ale lingvisticii moderne, structurile limbii române, conținuturile teoretice și practice ale sintaxei, fenomenele limbii române la nivelul propoziției și al frazei. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate și dezvoltate în cadrul stagiului de practică de specialitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul educației lingvistice;
- C-2. Receptarea independentă a textelor științifice din domeniul educației lingvistice;
- C-3. Comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial;
- C-4. Respectarea prevederilor cadrului normativ- reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației lingvistice în școală;
- C-5. Realizarea procesului educațional cu elevii ciclului gimnazial, prin valorificarea potențialului domeniilor științifice conexe, aplicarea tehnologiilor educaționale adecvate particularităților de vârstă;
- C-6. Implementarea prevederilor curriculare caracteristice educației lingvistice în școală;
- C-7. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației lingvistice;
- C-8. Proiectarea activităților instructiv-educative specifice educației lingvistice;
- C-9. Evaluarea educației lingvistice, respectând metodologia de monitorizare a rezultatelor elevilor;

C-10. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

C-11. Interpretarea științifică a noțiunilor specifice sintaxei;

C-12. Posedarea abilităților de identificare a unităților sintactice în propoziție și frază;

C-13. Integrarea competențelor dobândite în cadrul orelor în sistemul lingvistic românesc;

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

F-1. Să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar; conceptele fundamentale specifice lingvisticii în proiectarea, realizarea și evaluarea educației lingvistice în școală;

F-2. Să comunice un mesaj referitor la educația lingvistică în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.

F-3. Să organizeze un mediu educațional prietenos și securizant, promovând educația lingvistică.

F-4. Să elaboreze proiectarea de lungă și de scurtă durată, selectând strategii didactice adaptate vârstei elevilor și particularităților disciplinelor lingvistice;

F-5. Să evalueze procesul educațional, rezultatele acestuia și a progresului înregistrat de elevi în domeniul EL;

F-7. Să realizeze studii/cercetări în domeniul educației lingvistice;

F-8. Să proiecteze dezvoltarea profesională și ascensiunea în carieră în direcția educației lingvistice continue, pe tot parcursul vieții.

Precondiții

Pentru a sculța acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C 1-C2;

Sunt necesare cunoștințe de bază despre limbă ca sistem și structură, clasificarea părților de vorbire. (Lingvistica, Lexicologie, Morfologie, Probleme dificile de gramatică).

Studenții trebuie să aibă capacitatea de cercetare, analiză și interpretare a fenomenelor de limbă.

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Introducere în curs. Conceptul de sintaxă

Curs:

1. Obiectul de studiu al sintaxei. Unitățile de bază ale sintaxei (îmbinarea de cuvinte, propoziția, fraza, textul).
2. Tipuri de raporturi sintactice. Mijloace de exprimare a raporturilor sintactice.

Unitatea de învățare nr. 2. Corespondența dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate

Curs:

1. Legătura dintre cele două părți ale sintaxei. Corespondența dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate.

Seminare:

1. Expansiunea și contragerea. Elementele de bază ale procesului de expansiune și contragere.

Unitatea de învățare nr. 3 Tipologia propozițiilor în limba română.

Curs:

1. Criterii de clasificare a propozițiilor: după scopul comunicării, după structură, după sens, după relațiile sintactice.

Seminare:

1. Propozițiile bimembre și monomembre/verbale, nominale.

Unitatea de învățare nr. 4 Părțile principale ale propoziției

Curs:

1. Definirea noțiunii de subiect. Clasificare. Elipsa subiectului.
2. Mijloace de exprimare (categoriile gramaticale).
3. Definirea noțiunii de predicat.
4. Clasificare. Elipsa predicatului.
5. Mijloace de exprimare a predicatului verbal și predicatului nominal.

Seminare:

1. Dezvoltarea subiectului în propoziție subiectivă /contragerea propoziției subiective în subiect. Topică și punctuație.
2. Dezvoltarea numelui predicative în propoziție predicativă/contragerea propoziției predicative în nume predicativ. Topică și punctuație.

Laborator:

1. Relația subiect – predicat. Acordul realizat între părțile principale ale propoziției. exerciții aplicative.

Unitatea de învățare nr. 5 Părțile secundare ale propoziției. Atributul. Apoziția. . Cuvintele nelegate sintactic cu propoziția

Curs:

1. Definirea noțiunii de atribut.
2. Mijloace de exprimare.
3. Clasificare. Dezvoltarea/contragerea.
4. Definirea noțiunii de apoziție. Tipologia apozițiilor.
5. Termeni regenți.
6. Dezvoltarea/contragerea.

Seminar:

1. Acordul atributului cu substantivul determinat.
2. Topică și punctuația atributului.
3. Topică și punctuația apoziției.

Laborator:

1. Identificarea atributelor și analiza lor conform algoritmului.
2. Confuzia tipurilor de atribut. Exerciții aplicative.
3. Identificarea și analiza apozițiilor în texte literare.
4. Adresările. Cuvintele, construcțiile și propozițiile incidente. Identificarea și analiza acestora.

Unitatea de învățare nr. 6 Părțile secundare ale propoziției. Complementele.

Curs:

1. Complementele: direct, indirect; de agent, sociativ, instrumental, de relație, opozițional, cumulativ, de excepție.
2. Definiția.
3. Termeni regenți.
4. Mijloace de exprimare.
5. Clasificare
6. Dezvoltarea/contragere.
7. Tipurile complementelor circumstanțiale: de loc, de timp, de mod, cauzal, final, condițional, concesiv, consecutiv.
8. Definiția

9. Termeni regenți.
10. Clasificare.
11. Dezvoltarea/contragere

Seminar:

1. Topica și punctuația complementelor necircumstanțiale.
2. Analiza complementelor conform algoritmului stabilit.
3. Topica și punctuația complementelor circumstanțiale.
4. Analiza complementelor conform algoritmului stabilit.

Unitatea de învățare nr. 7 Noțiuni generale despre frază. Fraza coordonată.

Curs:

1. Definiție. Unitățile sintactice în cadrul frazei (propozițiile coordonate, subordonate, regente, incidente, intercalate).
2. Tipurile de raporturi sintactice în cadrul frazei (coordonarea, subordonarea, inerența, ralierea).
3. Modalități de realizare a acestor raporturi (joncțiunea, juxtapunerea). Tipuri de fraze.
4. **Fraza coordonată.** Mijloacele de legătură a propozițiilor în fraza coordonată.
5. Tipurile propozițiilor coordonate (copulative, disjunctive, adversative, conclusive). Jonctivele lor.
6. **Inerența în cadrul frazei.** Propozițiile subiective, predicative, predicative suplimentare.
7. Definiție, caracteristici. Mijloace de conexiune cu propoziția regentă.

Seminare:

1. Topica. Punctuația propozițiilor coordonate. Identificarea propozițiilor și analiza sintactică a frazelor.
2. Topica. Punctuația propozițiilor subiective și predicative. Contragerea și expansiunea.
3. Identificarea propozițiilor subordonate subiective și predicative. Analiza sintactică a frazelor.

Unitatea de învățare nr. 8 Fraza subordonată.

1. Noțiuni generale despre fraza subordonată. Tipurile propozițiilor subordonate.
2. Propoziția subordonată atributivă. Definiție, caracteristici. Elemente introductive
3. Tipurile propozițiilor subordonate atributive.
4. **Propozițiile subordonate completive necircumstanțiale.** Propozițiile subordonate completive: directă, indirectă, de agent, sociativă, instrumentală, cumulativă, de relație, opozițională, de excepție.
5. Definiție, caracteristici. Elemente introductive.
6. **Propozițiile subordonate completive circumstanțiale.** Propozițiile subordonate circumstanțiale: de loc, de timp, de mod, cauzală, finală, condițională, concesivă, consecutivă.
7. Definiție, caracteristici. Elemente introductive.
8. **Ralierea la nivel de frază.** Propoziția subordonată apozitivă. Definiție, caracteristici. Elemente de referință. Clasificarea.

Seminare:

1. Topica. Punctuația propozițiilor subordonate atributive. Identificare acestora în cadrul frazelor. Analiza sintactică a frazelor. Realizarea schemelor.
2. Topica. Punctuația propozițiilor subordonate completive necircumstanțiale. Identificare acestora în cadrul frazelor. Analiza sintactică a frazelor. Realizarea schemelor.
3. Topica. Punctuația propozițiilor subordonate completive circumstanțiale. Identificare acestora în cadrul frazelor. Analiza sintactică a frazelor. Realizarea schemelor.
- 4.

Metode și tehnici de predare și învățare

- *Curs:* explicația; problematizarea; conversație euristică; eseu în 5 minute; graficul "T", Pro-Contra, brainstorming ș.a.

- *Seminar*: observația; experimentul; exercițiu; convorbire; chestionare orală, lucrul cu suportul curricular; învățarea bazată pe sarcini de lucru, probă practică ș.a.
- *Laborator*: simulare; exercițiul; modelarea.

Strategii de evaluare

- semestrul V: Evaluarea periodică: probă scrisă
Evaluarea finală: probă orală
- semestrul VI: Evaluarea periodică: probă scrisă
evaluare finală: probă scrisă
- În contextul formării competenței de gestionare a dezvoltării profesionale continue, studenții vor realiza autoevaluări și evaluări reciproce a produselor prezentate în cadrul lucrului individual, dar și a evaluărilor sumative.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Avram M. Gramatica pentru toți. București: Humanitas, 2001.
2. Constantinescu-Dobridor Gh. Sintaxa limbii române. București: Editura Științifică, 1998.
3. Crețu Toderiță E. Unități, raporturi și funcții sintactice în limba română, Iași: Demiurg, 2004.
4. Dimitriu C. Tratat de gramatică a limbii române. Sintaxa, Iași: Editura Institutul European, 2002.
5. Gheorghe M. Limba română. Probleme teoretice și aplicații. O introducere în sintaxa modernă a complementelor, Brașov: Ed. Universității „Transilvania”, 2009.
6. Gramatica uzuală a limbii române. Chișinău: Litera, 2000
7. Gramatica limbii române. Vol. II, Ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Editura . Academiei Române, 1966.
8. Irimia D. Gramatica limbii române. Iași: Polirom, 2000.
9. Limba moldovenească literară contemporană, Sintaxa, Chișinău, Lumina, 1987.
10. Pană-Dindelegan, Gabriela - *Elemente de gramatică*, București: Humanitas Educațional, 2003.
11. Secieru M. Nivelul sintactic al limbii române, Partea I, Unități sintactice. Funcții sintactice, 2005.
12. Tambă Dănilă E. Vechi și nou în sintaxa limbii române, Iași: Demiurg, 2004.
13. Timofte M. Actualitatea sintaxei românești „clasice moderne”, Iași: Demiurg, 2005.

Publicații electronice:

Neaga Liliana, Sintaxa limbii române, Caiet de lucru, 2023 (biblioteca electronică UPSC)
<https://lib.upsc.md/wp-content/uploads/2023/03/LUCRARILE-PROFESORILOR-UPS-I.-CREANGA.-21.03.23.pdf>

Opțională :

1. Iordan I., Robu Vl., Limba română contemporană, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.
2. R. Nagy, Sintaxa limbii române actuale, Institutul European, 2005.
3. Drosoveanu D.D., Teze și antiteze în sintaxa limbii române, Cluj-Napoca, Clusium, 1997

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și Limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I
Denumirea modulului	Probleme dificile de gramatică. Ortografia limbii române contemporane
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Filologie și Istorie Catedra de Limbă și comunicare
Titulari de curs	Svetlana Dermejenji-Gurgurov, dr., conf. univ. Liliana Neaga, asistent universitar
e-mail	

Codul modulului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.06.A.043	2	III	III	60	30	30

Descriere succintă a integrării modulului în programul de studii

Modulul se încadrează în seria unităților de curs de specialitate care vizează problemele limbii române contemporane. Are ca scop asigurarea achizițiilor profesionale de bază orientate spre însușirea normelor limbii române literare, sistemului ortografic al limbii române contemporane și se axează pe abordarea noțiunilor specifice de ortografie și punctuație a limbii române, pe asimilarea modalităților de rezolvare a situațiilor de probleme dificile de gramatică românească, omonimie și echivoc gramatical. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor Sintaxa limbii române, Probleme de sintaxă și sintaxologie românească, precum și dezvoltate în cadrul stagiului de practică de specialitate și elaborării tezelor de an și licență.

Competențe dezvoltate în cadrul modulului

- C-1. Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul educației lingvistice;
- C-2. Receptarea independentă a textelor științifice din domeniul educației lingvistice;
- C-3. Comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial;
- C-4. Respectarea prevederilor cadrului normativ- reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației lingvistice în școală;
- C-5. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației lingvistice;
- C-6. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate
- C-7. Interpretarea trăsăturilor diferențiale ale fiecărei părți de vorbire pentru a evita confuzia cu alte clase morfologice
- C-8. Aplicarea argumentelor științifice în analiza gramaticală a părților de vorbire.
- C-9. Înțelegerea funcționării sistemului ortografic și de punctuație al limbii române
- C-10. Utilizarea normelor ortografice și de punctuație în propoziții și fraze

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

- F-1. Să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar;

conceptele fundamentale specifice lingvisticii în proiectarea, realizarea și evaluarea educației lingvistice în școală;

F-2. Să comunice un mesaj referitor la educația lingvistică în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.

F-3. să formuleze argumente științifice pentru susținerea unei interpretări sau analize gramaticale

F-4. să interpreteze trăsăturile diferențiale ale fiecărei părți de vorbire pentru a evita confuzia cu alte clase morfologice.

F-5. Să utilizeze corect normele de ortografie și punctuație ale limbii române.

F-7. Să proiecteze dezvoltarea profesională și ascensiunea în carieră în direcția educației lingvistice continue, pe tot parcursul vieții.

Precondiții

Perchizițiile necesare pentru însușirea cursului dat vizează competențele dezvoltate în cadrul disciplinei Limbă și Comunicare și competențele în curs de formare în cadrul disciplinelor Lexicologia limbii române, Morfologia limbii române.

Repartizarea orelor

Unități de conținut

Unitatea de curs 1. Probleme dificile de gramatică

Unitatea de învățare nr. 1. Dificultăți de asimilare însușire a substantivului în limba română

Curs:

Substantivul; cazuri; dificultăți ale identificării cazului: probleme ale marcării cazului; omonimia mărcilor cazuale; omonimia formelor cazuale; ambiguități cazuale; false analogii; greșeli de construcții.

Seminar:

Concurența formelor de plural la substantive; substantivele defective; concurența genurilor; variante literare libere. Ezitări și inconsecvențe în utilizarea numelor proprii și a substantivelor colective. Probleme de analiză morfosintactică a substantivului.

Unitatea de învățare nr.2. Dificultăți de recunoaștere, de analiză și de utilizare a articolului

Curs:

Eterogenitatea formelor reunite sub denumirea de „articol”.

Seminar:

Reguli sintactice; calitatea de morfem și formant; funcții stilistice; greșeli de construcție și grafie.

Unitatea de învățare nr. 3. Dificultăți de recunoaștere, de analiză și de utilizare a pronumelui

Curs:

Pronume vs. adjective pronominale. Pronume personal vs. pronume reflexiv. Probleme ale recunoașterii și interpretării cazului pronomelor.

Seminar:

Probleme de analiză morfo-sintactică a pronomelor. Forme pronominale cu și fără funcție sintactică. Erori în utilizarea pronomelor relative. Omonimii morfologice și lexico-sintactice.

Unitatea de învățare nr. 4 Probleme de recunoaștere a valorilor și funcțiilor numeralului

Curs:

Valorile numeralului. Valoarea adjectivală a numeralului. Valoarea substantivală a numeralului. Valoarea pronominală a numeralului. Valoarea adverbială a numeralului.

Seminar:

Analiza morfosintactică a numeralului. Probleme de utilizare a formelor cazuale a numeralului.

Unitatea de învățare nr. 5 Dificultăți de analiză a adjectivului

Curs:

Adjective variabile și invariabile. Adjective fără grade de comparație. Adjective provenite prin conversiune.

Seminar:

Analiza morfosintactică a adjectivelor (situații de problemă). Funcțiile sintactice ale adjectivelor.

Unitatea de învățare nr. 6. Ambiguitățile clasei verbului

Curs:

Clasa verbului: moduri, forme, conjugare. Diateza verbului. Verbe nepredicative.

Seminar:

Analiza morfosintactică a verbului. Valori temporale.

Unitatea de învățare nr. 7. Controverse în asimilarea părților de vorbire secundare.

Curs:

Adverb vs. adjectiv. Adverb vs. pronume. Adverb vs. substantive. Adverb vs. prepoziție. Adverb vs. conjuncție. Adverbe predicative vs. adverbe nepredicative. Adverbe fără funcție sintactică. Probleme de utilizare a prepozițiilor în limba română.

Conjuncția și probleme de însușire a conjuncției în limba română.

Interjecția: funcții sintactice și punctuație.

Seminar:

Analiza morfosintactică a adverbelor: situații de problemă.

Utilizarea corectă a prepozițiilor (studiu de caz).

Valoarea ambiguă a unor conjuncții examinate în situații concrete.

Interjecții cu și fără funcții sintactice.

Unitatea de curs 2. Ortografia limbii române contemporane

Unitatea de învățare nr. a 1. Introducere în curs

Curs:

Obiectul de studiu al ortografiei și punctuației. Legătura ortografiei cu alte discipline.

Unitatea de învățare nr. 2. Principiile ortografiei actuale

Seminare:

Principiile ortografiei actuale: fonetic, etimologic, simbolic, silabic, morfologic, sintactic.

Analiza și argumentarea principiilor actuale ale ortografiei.

Laborator: Utilizarea principiilor în funcționarea limbii române actuale.

1.

Unitatea de învățare nr. 3. Semnele de ortografie. Reguli ortografice

Curs:

Stabilirea diferenței între semnele ortografice și semnele de punctuație.

Seminare:

['] Apostroful. Definiție. Utilizare.

[/] Bara Oblică. Definiție. Utilizare.

[] Blancul. Definiție. Utilizare.

[.] Punctul. Definiție. Utilizare.

[-] Cratima. Definiție. Utilizare.

[-] Linia de pauză. Definiție. Utilizare.

[,] Virgula. Definiție. Utilizare.

Laborator:

1. Utilizarea normelor ortografice ale limbii române contemporane. Normele DOOM-3.

Unitatea de învățare nr. 4. Semnele de punctuație

Curs:

Semne de punctuație la nivel de propoziție. Semne de punctuație la nivel de frază.

Seminare:

[.] Punctul. Definiție. Utilizare.

[?] Semnul întrebării. Definiție. Utilizare.

[!] Semnul exclamării. Definiție. Utilizare.

[,] Virgula. Definiție. Utilizare.

[;] Punctul și virgula. Definiție. Utilizare.

[:] Doua puncte. Definiție. Utilizare.

[""] Semnele Citării (Ghilimelele). Definiție. Utilizare.

[-] Linia de dialog și de pauza. Definiție. Utilizare.

() Parantezele rotunde. Definiție. Utilizare.

[] Parantezele drepte/ patrate. Definiție. Utilizare.

[.] Punctele de suspensie/ puncte-puncte. Definiție. Utilizare.

[-] Cratima (Liniuța de unire sau de despartire). Definiție. Utilizare.

Laborator:

1. Reguli de utilizare a semnelor de punctuație. Aplicare practică.

Unitatea de învățare nr. 5. Reguli de redactare a textelor

Seminare:

Utilizarea corectă a semnelor de ortografie și punctuație la nivel de text. Principii și reguli de utilizare.

Laborator:

Redactarea textelor, respectând normele ortografice și de punctuație ale limbii române contemporane.

Strategii de predare și învățare

• *ore practice*: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă se bazează pe rezultatele unei probe de evaluare curentă, participarea la discuții în timpul seminarelor (60%).

Examenul final include o probă practică, care constituie 40% din nota finală.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Academia Română, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan", Dictionarul Ortografic, Ortoepic și Morfologic al Limbii Române (DOOM), București: Editura Univers Enciclopedic, Ediția a III-a, revizuită și adăugită, 2021.
2. Academia Română, DOOM, București: Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.
3. Academia Română, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan", Dictionarul Ortografic, ortoepic și Morfologic al Limbii Române (DOOM), București: Editura Univers Enciclopedic, Ediția a II-a, revizuită și adăugită, 2005.
4. Academia Română, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan", Indreptar ortografic, ortoepic și de punctuație al limbii române, București: Editura Univers Enciclopedic, ediția a V-a, 2001.
5. Academia Romana, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan", Dictionarul explicativ al limbii

romane(DEX), Bucuresti: Editura Univers Enciclopedic, 1998. Avram M. ,, Gramatica pentru toți, ediția I, București, Editura Academiei, 1986; ediția a II-a revazută și adăugită, București, Editura Humanitas, 1997;

6. Bejan Dumitru, Gramatica limbii române. Compendiu, Editura Echinoc, Cluj-Napoca, 1995.
7. Ion Coteanu, Gramatica de bază a limbii române, Editura Albatros, București, 1982.
8. C. Dimitriu, Tratat de gramatică a limbii române. Sintaxa, Editura Institutul European, Iași, 2003.
9. Gramatica limbii române, vol. I-II, Editura Academiei Române, 1963.
10. Gramatica actuală a limbii române, Enunțul, Editura Academiei Române, 2005.
11. G. Gruică, Gramatica normativă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994.
12. Valeria Guțu Romalo, Corectitudine și greșală (Limba română azi) Editura Științifică, 1972.
13. Dumitru Irimia, Gramatica limbii române, Iași, Polirom, 1997.
14. G.G. Neamțu, Teoria și practica analizei gramaticale, Excelsior, Cluj, 1999.
15. Gh. D. Trandafir, Probleme controversate de gramatică a limbii române actuale, Scrisul Românesc, Craiova, 1982.
16. Ortografia limbii române contemporane. Caiet de lucru, 2023 (biblioteca electronică UPSC) <https://lib.upsc.md/wp-content/uploads/2023/03/LUCRARILE-PROFESORILOR-UPS-I-CREANGA.-21.03.23.pdf>

Opțională:

1. Calotă, Ion, Mică enciclopedie a românei corecte, Editura Niculescu SRL, București, 2001.
2. Ciocanu Ion, Conștientizarea greșelii, Chișinău – București, Litera Internațional, 2003.
3. Chifu Ecaterina, Gramatica limbii romane. Exerciții și probleme, București 2016, ISBN 978-606-310-319-3, p. 232.
4. Dănilă Elena, Probleme de gramatică a limbii române, București, Editura Academiei Române, 2011, 226 p. Diaconescu Ion, Probleme de sintaxă a limbii române actuale. Construcție și analiză, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
5. Hristea, Theodor, Inovații lingvistice negative în limba română contemporană, Editura Universității, București, 2002.
6. Găitănarul Ștefan, Probleme de gramatică, EUP, Pitești, 2008.
7. Gruică G., Acordul în limba română, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
8. Măcaș. N., Șoșă E., Șuteu F, Româna corectă, București: Ed. Universal Dalsi, 2000.
9. Ștefan M. Ilinca Limba romana - Gramatica instrumentala, vol. II - Dificultăți-Capcane-Probleme, ANDREAS PRINT, ISBN606-765-021, p. 379, 2017
10. Vasilache Gh., Știți să scrieți? Îndrumar ortografic, ortoepic al limbii române. Exerciții, teste, soluții, Editura POLIROM, Iași, 1999

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (ALOLINGVI)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Cultură și civilizație britanică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Limbi și Literaturi Străine, Catedra Filologie Engleza
Titular de curs	Greco Jana, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	catedra.filengl@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S2.06.O.044	2	III	VI	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Se încadrează în categoria unităților de cursuri la specialitatea de bază, oferită în regim obligatoriu. Scopul acestui curs este obținerea cunoștințelor vizavi de dezvoltarea popoarelor anglofone pe parcursul a mai multor perioade istorice, conștientizarea și aprecierea culturii și civilizației anglofone, precum și formarea abilităților de a identifica, analiza și interpreta fenomenele culturilor și civilizațiilor anglofone. Rezultatele învățării vor fi valorificate ulterior la disciplinele de specialitate, precum și în cadrul stagiilor de practică.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>C-1. Înțelegerea istoriei și culturii britanice din timpurile preistorice până în zilele noastre;</p> <p>C-2. Dezvoltarea creativității în ceea ce privește cultura și civilizația trecutului și cea a prezentului;</p> <p>C-3. Îmbunătățirea abilităților de citire, scriere, vorbire și ascultare;</p> <p>C-4. Îmbunătățirea competenței de citire și extinderea strategiilor de dezvoltare a vocabularului;</p> <p>C-5. Dezvoltarea competenței de scriere și să comunice date istorice clar, coerent și adecvat;</p> <p>C-6. Dezvoltarea cunoștințelor sistemice de limbaj, inclusiv cunoștințe de analiză a discursului;</p> <p>C-7. Sporirea interesului studenților pentru cursul dat.</p>
Finalități de studii
<p>F-1. Să aplice cunoștințele dobândite în funcție de nivelul de înțelegere;</p> <p>F-2. Să depășească dificultățile pe care le-au avut înainte de a începe să învețe cursul;</p> <p>F-3. Să diferențieze și să utilizeze corect evenimentele istorice;</p> <p>F-4. Să scrie proiecte didactice pe perioada studiată;</p> <p>F-5. Să fie capabil să ofere echivalentele culturii și civilizației din marea britanie și republica moldova.</p>
Precondiții
<ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe anterioare în istorie, cultură și sociologie. • Familiaritate cu principalele evenimente istorice și sociale care au marcat evoluția Regatului Unit. • Cunoașterea temelor majore din literatura și arta britanică. • Abilități analitice solide pentru a identifica și a interpreta modele semnificative în evoluția culturii și civilizației britanice. • Capacitatea de a realiza conexiuni între aspectele geografice, economice, politice și culturale în contextul istoriei britanice. • Competențe de cercetare dezvoltate pentru a investiga și a analiza surse primare și secundare referitoare la cultura și civilizația britanică.
Conținutul unităților de curs

Theme 1. An Introduction to the course of British Civilization.

The standard definition in the field of British Civilization: culture, language, history, monarchy, society, values, religion, traditions, customs, government, law, legacy, arts, etc. The objectives of the course. The influence of British History and Culture on the World Civilization. The role of British Civilization and Culture in the field of teaching-learning process. The importance of the course in teaching foreign language skills. Aspects of British Arts (music, theatre, painting, literature, architecture, etc.). Methods of scientific researches in British History.

Theme 2. Ancient Britain: The Celts, The Romans.

The Ancient Population. primitive people-groups of hunters and fishers. Caves. Primitive tools. The Celts (the Britons). Celtic Religion. The Druids. Polytheism. Sacred plants: mistletoe and oak-tree. Stonehenge: „ancient calendar”. Human sacrifice and cannibalism. Local legends. The coming of the Romans (55BC, 43BC). Julius Caesar. The Revolt of Queen Boadicea. Britain as the Roman province. Roman legions. Hadrian's Wall-the strongest fortification in Roman Britain. Roman towns. Roman baths. Amphitheatres. Sports. Roman Roads. Colchester as the capital of Roman Britain.

Theme 3. Anglo-Saxon Britain.

The Germanic tribes: Angles, Saxons, and Jutes. Seven kingdoms: Kent, Sussex, Essex, Wessex, Mercia, East Anglia, Northumbria. Christianity. Constantine the Great (306 AD). Canterbury as the religious center. The raids of the Danes (Vikings) from Scandinavia and Denmark. Uniting the country in the 9th century. King Egbert. Alfred the Great. The Battle at Maldon in 891. The first navy. Translation of the Bible from Latin into Anglo-Saxon. The first code of laws. The first educational centers. The Anglo-Saxon Chronicle.

Theme 4. Middle English Period. (1066-1485)

Feudal system: every man had a lord, every lord had a land and vassals. The Norman Conquest. William the Conqueror. The Battle at Hastings (1066). King Harold. The White Tower. The Domesday Book. Richard I-The Lion Heart. The Great Charter or Magna Carta in 1215. Education. The first universities (Oxford, Cambridge). England in the 14th century: The Hundred Years' War (1337-1453)-the wool market, the cannons, the loss of all English lands in France. The Peasants' Revolt of 1381: the „Black Death”, Wat Tyler and Jack Straw, Richard II. The War of the Roses (1455-1485): The House of Lancaster and the House of York, the battle of Bosworth in 1485, Henry Tudor.

Theme 5. The Tudors (1485-1603).

Henry VII and growing classes of merchants and gentry. International trade. Henry VIII and problems with the Catholic Church. Henry VIII and his six wives: Catherine of Aragon, Anne of Cleves, Anne Boleys, Catherine Howard, Jane Seymour, Catherine Parr. The Reformation. The Protestant Catholic Struggle. Edward VI. „Bloody” Mary. Elizabeth I and her new foreign policy. Francis Drake. Walter Raleigh. King Philip II and his Armada. Mary, the Queen of Scots. England as a trading Empire. Tudor Parliaments. Renaissance in England: Thomas More, Christopher Marlowe, Ben Jonson, William Shakespeare. The appearance of outstanding scientists, artists, thinkers and writers.

Theme 6. The Stuarts (1603-1704).

James I and the divine right of kings. Parliament against the Crown. Charles I and the Petition of Rights. Religious disagreement. The Puritans. The Civil War (1642-1645): the Royalists (Cavaliers) and Roundheads. Republic in Britain (1649-1660). Oliver Cromwell-the „Lord Protector”. The Levelers (equality among people).

Richard Cromwell. Restoration of Monarchy. The first political parties (Whigs and Tories). the Glorious Revolution. William of Orange. The Union with Scotland (1707). Revolution in scientific thinking: Francis Bacon, William Harvey, Issac Newton, Christopher Wren.

Theme 7. Industrial Revolution. The Victorian Age.

The new dynasty: the Hanavers. The Bank of England. Robert Walpole. Lord Chatham. The War with France (1759). Growth of international trade. Developing public opinion. The loss of the American colonies. Radicals. Prince Charles Edward Stuart (Bonnie Prince Charlie). Industrial Revolution. Luddites Society and religion. The Methodist Church. Revolution in France (1789). The War with Napoleon (1793-1805). Admiral Horation Nelson. Arthur Wellington. Waterloo (1756). The Victorian Age. Queen Victoria (1819-1901) and Industrial Power. Prince Albert. The British Empire. Social and Economic Improvements. Sport.

Theme 8. The 20th century: the first and the second World Wars.

The First World War (1914-1918). The rise of the Labour Party. Ireland. Dissapointment and Depression. The Second World War (1939-1945). The First period of the War. Winston Churchill (1874-1965). The mistakes of Germany and Japan. The end of the War. D-Day: Hiroshima and Nagasaki. The United Nations: the North Atlantic Treaty Organization, the Warsaw Pact, A Change of Britain's role on the International Arena. The Welfare State. A Popular Monarchy. The loss of Empire. The British Commonwealth of Nations. The situation in Northern Ireland. The Years of Discontent. Margaret Thatcher (1925- 2013) and the Conservative Party in Great Party in Great Britain. Tony Blair.

Theme 9. History of English Arts: painting, music, literature, architecture.

Painting: Joshua Reynolds (1723-1792), Thomas Gainsborough (1727-1788), John Constable (1776-1837), William Hogarth (1697-1764); art galleries (The National Gallery, the Tate gallery). Theatre: Shakespeare and the Globe; Royal Opera House (Covent Garde); National Theatre, Royal Shakespeare Company. Music: English Renaissance in music (Ralph Vaughan Williams). The promenade concerts (Henry Wood, Benjamin Britten). Rock and Pop Music (The Beatles, The Rolling Stones, etc.). Folk music. Literature: Beowulf, legends about King Arthurt, Renaissance Literature, Romanticism, Critical Realism, etc. Arhitecture: Stonehenge. The Tower of London. The Gothic Style. Christopher Wren. Westminster Abbey. Victorian Architecture.

Strategii de evaluare

Condiții: realizarea integrală a obligațiilor de pregătire pentru seminare prin lucru individual, documentări; prezența la minim 75% dintre seminare și prelegeri.

Criterii examinare finală: achiziționarea unui nivel suficient de cunoștințe și informații specifice disciplinei, capacitatea de analiză și sinteză a materialului obținut în cadrul cursului dat.

Forme:

Evaluarea I și II se vor desfășura printr-o probă orală tip referat de prezentare a unei analize a perioadei istorice. Rezultatele evaluării curente constituie 60 % din cota notei finale.

Evaluarea finală de examen va consta din producerea unei analize asupra epocii istorice propuse.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Grecu J. *British Civilization*. - UPS „I. Creanga”, 2011.
2. James O'Driscall. *Britain: For Learners of English*. - Oxford University Press, 2009.
3. Kenneth O'Morgan. *The Oxford Illustrated History of Britain*. - Oxford University Press, 2009.

4. Kenneth O'Morgan. *The Oxford History of Britain*.- Oxford University Press, 2021.
5. Roy Strong. *The Story of Britain: A History of the Great Ages: From the Romans to the Present*.-Pegasus Books; 1st Edition, 2019

Opțională:

1. *New Encyclopaedia Britannica, vol. 14.* - Encyclopædia Britannica, Inc., Chicago, 2010

Anul IV, sem. VII

Aprobat, proces-verbal nr. 1 al ședinței Catedrei de limbă și comunicare din 1.09.2023	
Aprobat, proces-verbal nr. 1 al Consiliului Facultății de Filologie și Istorie din 14.09.2023	
Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Lingvistica generală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra de limbă și comunicare
Titular de curs	L. Petrenco, dr. conf.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	petrenco.liuba@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					ore de contact	ore de studiu individual
F.07.O.0 45	4	IV	7	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul descrie istoria apariției și dezvoltării lingvisticii ca știință, prezintă școlile și curentele lingvistice europene, descrie activitatea și aportul savanților lingviști în dezvoltarea lingvisticii mondiale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educationale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul educației lingvistice;
- C-2.** Receptarea independentă a textelor științifice din domeniul educației lingvistice;
- C-3.** Comunicarea unui mesaj educațional relevant legităților și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial;

- C-4. Respectarea prevederilor cadrului normativ- reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației lingvistice în școală;
- C-5. Realizarea procesului educațional cu elevii ciclului gimnazial, prin valorificarea potențialului domeniilor științifice conexe, aplicarea tehnologiilor educationale adecvate particularităților de vârstă;
- C-6. Implementarea prevederilor curriculare caracteristice educației lingvistice în școală;
- C-7. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației lingvistice;
- C-8. Proiectarea activităților instructiv-educative specifice educației lingvistice;
- C-9. Evaluarea educației lingvistice, respectând metodologia de monitorizare a rezultatelor elevilor;
- C-10. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

- F-1. Să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar; conceptele fundamentale specifice lingvisticii în proiectarea, realizarea și evaluarea educației lingvistice în școală;
- F-2. Să comunice un mesaj referitor la educația lingvistică în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.
- F-3. Să organizeze un mediu educațional prietenos și securizant, promovând educația lingvistică
- F-4. Să elaboreze proiectarea de lungă și de scurtă durată, selectând strategii didactice adaptate vârstei elevilor și particularităților disciplinelor lingvistice;
- F-5. Să evalueze procesul educațional, rezultatele acestuia și a progresului înregistrat de elevi în domeniul EL;
- F-7. Să realizeze studii/cercetări în domeniul educației lingvistice;
- F-8. Să proiecteze dezvoltarea profesională și ascensiunea în carieră în direcția educației lingvistice continue, pe tot parcursul vieții.

Precondiții

- ✓ cunoașterea istoriei limbii române și noțiunilor generale despre limba latină (Limba latină, Istoria limbii române),
- ✓ cunoașterea structurii limbii române și categoriilor lexico-gramaticale ale părților de vorbire (Limba română contemporană);
- ✓ cunoașterea istoriei apariției scrisului, clasificării genealogice și tipologice a limbilor (Introducere în lingvistică);

Unitatea de învățare nr. 1. Obiectul de studiu și sarcinile cursului.

Curs: Principalele etape și periodizarea istoriei lingvisticii. Perioada protolingvistică și antică. Lingvistica în India veche. Lingvistica greco – romană.

Seminar: Lingvistica în Evul mediu și în epoca Renașterii. Lingvistica arabă.

Unitatea de învățare nr. 2. Lingvistica în sec. XVII-XVIII.

Curs: Apariția gramaticilor generale. Elaborarea gramaticilor normative. “Grammaire generale et raisonnee” de Antoine Arnauld și Claude Lancelot (Gramatica de la Port-Royal).

Seminar: Problemele de lingvistică generală în «Российская грамматика» de M.Lomonosov.

Unitatea de învățare nr. 3. Elaborarea metodei comparativ- istorice.

Curs: activitatea științifică a savanților Fr.Bopp, R.Rask, I.Grimm, Fr.Diez, A.Vostokov.

Seminar: Aplicarea metodei comparativ-istorice în lucrările lui Fr.Bopp, R.Rask, I.Grimm, Fr. Diez, A.Vostokov etc.

Unitatea de învățare nr. 4. Concepția lingvistică a lui Wilhelm von Humboldt.

Curs: Activitatea științifică a lui W.von Humboldt. „Filosofia limbii” și conceptele lingvistice ale savantului.

Seminar: Influența lui Wilhelm von Humboldt asupra dezvoltării ulterioare a lingvisticii generale.

Unitatea de învățare nr. 5. Curentul naturalist în lingvistica comparativă de la mijlocul sec. XIX.

Curs: Teoria limbii-bază și reconstrucția ei în lucrările lui A.Schleicher.

Seminar: Influența curentului naturalist asupra dezvoltării lingvisticii sec. 19.

Unitatea de învățare nr. 6. Curentul psihologic în lingvistica sec. XIX.

Curs: Teoria “gândirii” lingvistice și a formei interne în concepția lui H.Steinthal. Caracteristica generală a activității științifice a lui A.Potebnea.

Seminar: Curentul neogramatic în lingvistica comparativă-istorică (K. Brugmann, N. Osthoff, N.Paul, B. Delbruck, A. Leskien).

Unitatea de învățare nr. 7. Școlile lingvistice de la Moscova, Kazan, Petersburg (sec. XIX – începutul sec. XX).

Curs: Teoriile lingvistice de la începutul sec. XX. „Formalismul” lui F.F.Fortunatov. Conceptele lingvistice ale lui I. Baudouin de Courtenay.

Seminar: Contribuția lui F. Fortunatov și I. Baudouin de Courtenay la dezvoltarea lingvisticii indo-europene.

Unitatea de învățare nr. 8. “Cursul de lingvistică generală” de F. de Saussure.

Curs: Activitatea științifică a lui F.de Saussure.

Seminar: Contribuția lui F.de Saussure la dezvoltarea lingvisticii europene.

Unitatea de învățare nr. 9. Lingvistica în anii 20 – 50 ai secolului XX.

Curs: Apariția și dezvoltarea structuralismului. Școlile structuraliste din Praga și Copenhaga. Structuralismul american.

Seminar: Reprezentanții cerucului lingvistic praghez. Structuralismul descriptiv american.

Unitatea de învățare nr. 10. Eugen Coșeriu–savant enciclopedist.

Curs: Direcțiile principale de activitate științifică. Orientarea antipozitivistă - o nouă ideologie proprie sec. al XX-lea. Principiile esențiale pentru interpretarea corectă a unui fenomen lingvistic. Tratarea noțiunilor “limbaj”, “om politic”, “politica limbajului” în lucrarea “Limbaj și politică”(1996).

Seminar: Probleme de lingvistică generală și romanică în lucrările “Lingvistica din perspectivă spațială și antropologică”(1994) și “Lingvistica integrală”(1996). Conceptele fundamentale de “limbă”, “limbaj”, “act lingvistic”, “izoglosă” ș.a. expuse în “Introducere în lingvistică”(1995).

Unitatea de învățare nr. 11. Școala lingvistică clujeană.

Curs: Sextil Pușcariu. Direcțiile principale de activitate a școlii lingvistice din Cluj. Viața și activitatea științifică a lui S. Pușcariu.

Seminar: Elevii lui S. Pușcariu și activitatea lor științifică.

Unitatea de învățare nr. 12. Școala lingvistică bucureșteană.

Curs: Alexandru Rosetti. Ovid Densusianu – fondatorul școlii lingvistice din București. Preocupările științifice.

Seminar: Alți reprezentanți ai școlii lingvistice din București. Al. Graur, I.A.Candrea, Jacques Byck.

Unitatea de învățare nr. 13. Școala lingvistică ieșeană.

Curs: Iorgu Iordan. Alexandru Philippide– conducătorul școlii ieșene. Concepția de neogramatist expusă în lucrarea “Principii de istoria limbii” (Iași, 1894).

Seminar: Gheorghe Ivănescu.

Unitatea de învățare nr. 14. Școala lingvistică din Chișinău.

Curs: Activitatea științifică a savanților N. Corlăteanu, A. Ciobanu, N. Dumeniuc, G. Colțun ș.a. Direcțiile de activitate.

Seminar: Contribuția savanților din Moldova la dezvoltarea științei lingvistice românești și generale.

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegerea, conversația euristică, brainstorming;

Seminar: lucrul în echipe, problematizarea, chestionare orală, prezentare PPT etc.

Strategii de evaluare

- Evaluare curentă – prezentare PPT.
- Evaluarea finală - testare scrisa.
- În contextul formării competenței de gestionare a dezvoltării profesionale continue, studenții vor realiza autoevaluări și evaluări reciproce a produselor prezentate în cadrul lucrului individual, dar și a evaluării sumative.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Berejan S. ș.a. Lingvistica generală. Manual pentru facultatea de filologie / Berejan S., Dumeniuc I., Matcaș N. – Chișinău: Lumina, 1985.
2. Coșeriu E. Lecții de lingvistică generală. Chișinău, 2000.
3. E. Coșeriu. Introducere în lingvistică.- Cluj, 1995.
4. I. Iordan (coord.) Istoria lingvisticii românești. – București, 1978.
5. Saussure F. de Curs de lingvistică generală. București, 1998

Opțională:

1. Barada Marinela. Probleme de lingvistică: teorie și aplicații. Brașov: Editura Universității "Transilvania", 2015
2. Butiurca Doina. Lingvistică și terminologie: hermeneutica metaforei în limbajele specializate. Iași: Institutul European, 2015
3. Coșeriu E. Limbaj și politică. – Revista de lingvistică și știință literară, nr.5, p.10-28. – Chișinău, 1996.
4. Fînaru Dorel. Lingvistica limbilor lumii. Iași: Institutul European, 2015
5. Lingvistica din perspectiva spațială și antropologică. Trei studii (cu o prefață de S.Berejan și un punct de vedere editorial de Șt. Dumitrăcel) Traducere de T.Balaban, D.Diaconu, A. Crijanovschi. – Chișinău, 1994.
6. Pușcariu S. Limba română. Vol. I. Privire generală. – București, 1976; Vol. II. Rostirea. – București, 1994.
7. Rosetti Al. Istoria limbii române de la origini pînă în sec. al XVII. – București, Edit. pentru liter-ră, 1968.
8. Rosetti Al. Istoria limbii române. Vol. I. Limba latină. - București, 1940; Vol.II. Limbile balcanice. – București, 1943; Vol. III. Limbile slave meridionale. – București, 1964.
9. Sepir E. Despre limbă: o introducere în studiul vorbirii. Iași: Casa Editorială Demiurg, 2016
10. Weinreich Uriel. Limbi în contact. Constatări și probleme. Brașov: Editura Universității "Transilvania", 2013

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Etica pedagogică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Catedra Științe ale Educației și Management
Titular de curs	Țarnă Ecaterina, dr. hab., conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	tarna.ecaterina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore				
					contact direct	Studiu individual	Curs	Seminare	Laborator
F.07.O.046	2	IV	7	60	30	30	15	8	7

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Etica pedagogică este un curs obligatoriu și necesar studenților pentru dezvoltarea personală și profesională. Cursul este raportat la realitățile teoretice și practice, optând pentru asigurarea calității în formarea inițială prin orientarea la standardele de formare profesională a personalului educațional. Cursul respectiv răspunde cerințelor interdisciplinare și constituie o punte de legătură dintre domeniile pedagogiei, filosofiei și psihologiei, între sfera privată și cea publică a experienței personale și profesionale. De asemenea, având în vedere ansamblul pregătirii metodologice, cursul are ca scop fundamentarea abilităților și deprinderilor practice pentru: formarea și dezvoltarea capacității de a analiza comportamentul prin prisma normelor specifice deontologiei pedagogice, antrenarea deprinderilor de conduită în raport cu normele etice, formarea capacităților empatice și a tactului pedagogic, formarea atitudinii respectuoase față de elevii cu CES, dezvoltarea atitudinii nonconflictuale, crearea unei culturi organizaționale etc. Disciplina abordează problematica formării profesionale din perspectiva exigențelor prevăzute în *Codul de etică al cadrului didactic*, elaborat în baza art. 135, alin. (6)-(8), din Codul Educației nr. 152 din 17 iulie 2014, aprobat de Parlamentul Republicii Moldova și publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 319-324 din 24 octombrie 2014, art.634. *Etica pedagogică* propune studenților activități practice de dezvoltare personală, punând accent pe cunoașterea și recunoașterea valorilor pedagogice ca surse ale dezvoltării atitudinii nonconflictuale din perspectiva integrării profesionale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Identificarea noțiunilor de bază, fenomenelor și proceselor specifice eticii pedagogice.
- Aplicarea principiilor și respectare normelor deontologice în raport cu prevederile *Codului de etică al cadrului didactic*.
- Asumarea responsabilității de a elabora și implementa programe speciale de conduită etică în baza *Referențialului valoric, domeniul Științe ale Educației*.
- Cunoașterea și recunoașterea valorilor pedagogice ca surse ale dezvoltării atitudinii nonconflictuale din perspectiva integrării profesionale.
- Adaptarea paradigmatelor etice în diverse activități practice de distingere a comportamentului moral, amoral, imoral și dezvoltarea competențelor de rezolvare a conflictelor educaționale.
- Antrenarea spiritului de inițiativă în activități de învățare și de cercetare privind comportamentul etic, formarea capacităților empatice și a tactului pedagogic.
- Conștientizarea necesității de autocontrol, de valorificare a proceselor și patternurilor de autodezvoltare.

Finalități de studii

La nivel de cunoaștere:

- Să definească conceptele: „etică pedagogică”, „cod de etică”, „referențial valoric”, „valori morale/profesionale”, „dezvoltare personală/profesională”, „comportament profesional”, „deontologie” etc.
- Să cunoască *Codul de etică al cadrului didactic* și *Referențialul valoric, domeniul Științe ale Educației*.
- Să identifice, prin prisma principiilor etice, valorile profesionale în raport cu normele comportamentului etic.
- Să profileze valențele formative și rolul categoriilor etice în procesul educativ.
- Să recunoască, prin prisma teoriilor și modelelor, fenomenele și procesele care favorizează sau împiedică dezvoltarea personală/profesională
- Să cunoască și să recunoască valorile pedagogice ca surse ale dezvoltării atitudinii nonconflictuale din perspectiva de integrare profesională.
- Să stabilească raportul dintre dimensiunea morală a personalității profesorului și dimensiunea morală a personalității elevului.

La nivel de aplicare

- Să utilizeze cunoștințele teoretice în domeniul aplicativ și să demonstreze abilitățile de management al informației (capacitatea de a extrage, a analiza și a produce informații).
- Să aplice principiile, normele de conduită și valorile profesionale prevăzute în *Codul de etică al cadrului didactic*.
- Să aplice *Referențialul valoric, domeniul Științe ale Educației* în diverse contexte profesionale și să dezvolte mecanisme specifice de sesizare/ informare/ formare a personalității sub aspect moral.
- Să manifeste gândire pozitivă și comportament proactiv în evaluarea și soluționarea dilemelor etice.
- Să aplice cunoștințele despre valorile pedagogice ca surse ale dezvoltării atitudinii nonconflictuale în perspective de integrare profesională.
- Să demonstreze responsabilitate pentru organizarea activităților practice de dezvoltare personală și profesională.
- Să determine dimensiunile comportamentului moral în raport cu cel amoral, imoral și să demonstreze creativitate în elaborarea proiectelor de cercetarea vizând *problematice eticii în*

sistemul educațional.

La nivel de integrare;

- Să generalizeze și să particularizeze importanța eticii pedagogice pentru favorizarea climatului pozitiv în școală.
- Să transpună în activități practice normele de conduită și valorile profesionale prevăzute în *Codul de etică al cadrului didactic.*
- Să proiecteze activități de formare – dezvoltare personală și profesională în baza *Referențialului valoric, domeniul Științe ale Educației.*
- Să se adapteze la diverse contexte educaționale și să demonstreze competente practice în proiectarea principiilor etice de dezvoltare personală/profesionale
- Să gestioneze eficient situațiile conflictuale și să aprecieze importanța valorilor pedagogice în evaluarea și soluționarea dilemelor etice.
- Să planifice activități practice de dezvoltare personală și profesională.
- Să gestioneze eficient dificultățile comportamentale și să implementeze proiecte inovatoare sistemice vizând dezvoltarea culturii etice în sistemul educațional.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe generale despre „etică pedagogică”, „cod de etică”, „referențial valoric” „valori morale/profesionale”, „dezvoltare personală/profesională”, „comportament profesional”, „deontologie”; să dezvolte deprinderi de empatie și tact pedagogic; să identifice și să interpreteze diverse metode de autoeducație morală și profesional; să manifeste atitudine nonconflictuală în prevenirea și rezolvarea conflictelor prin aplicarea normelor etice; să aprecieze rolul eticii în formarea și dezvoltarea competențelor profesionale.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Etica – etimologia, definiții și delimitări conceptuale

Generalități din perspectiva delimitărilor conceptuale.

Obiectul de studiu, funcțiile și problematica eticii pedagogice.

Deontologia – parte componentă a eticii profesionale.

Tema 2. Codul etic al cadrelor didactice – necesitate categorică și necondiționată

Codul de etică al cadrului didactic – standarde și reguli de conduită pentru personalul educațional.

Referențialul valoric destinat domeniului Științe ale Educației.

Principiile eticii în raport cu specificul constrângerilor deontologice.

Tema 3. Perspectiva integrării valorilor etice în activitatea profesională

Teoriile etice normative și relevanța lor în activitatea personalului educațional.

Funcții și perspective integratoare ale eticii pedagogice.

Dimensiunile și funcțiile eticii în dezvoltarea personală și profesională.

Tema 4. Principiile și categoriile eticii pedagogice

Principiile fundamentale ale eticii pedagogice și responsabilitatea cadrelor didactice.

Particularitățile sistemului categorial al eticii pedagogice.

Sistemul categoriilor eticii pedagogice.

Tema 5. Obligativitatea conștientizării regulilor deontologice

Relaționarea cu cel care urmează să fie educat: responsabilități și așteptări.

Discriminarea, etichetarea și tratamentul preferențial.

Autocontrolul, decența și corectitudinea pedagogică.

Tema 6. Universul valorilor – considerațiuni generale pentru cadrele didactice

Semnificația și definirea valorilor – o abordare retrospectivă.

Tipologia valorilor – o abordare analitică.

Mediul educațional – un pattern valoric și atitudinal.

Valorile morale fundamentale și dezvoltarea personală.

Tema 7. Valorile pedagogice și comportamentul etic profesional

Complexitatea orientărilor valorice și specificul valorilor pedagogice.

Cunoașterea și recunoașterea valorilor pedagogice.

Valorile pedagogice ca surse ale dezvoltării atitudinii nonconflictuale.

Comportamentul etic profesional - o dimensiune morală obligatorie.

Tema 8. Normele profesionale, autoeducația și responsabilitatea pedagogică

Normele profesionale și legea morală.

Simțul etic și conștiința morală.

Datoria morală, libertatea și responsabilitatea personalului educațional.

Tema 9. Evaluarea și soluționarea dilemelor etice în educație

Analiza și soluționarea dilemelor etice în educație.

Drepturile și obligațiile cadrelor didactice.

Abaterile disciplinare și problema compromisului în mediul educațional.

Tema 10. Personalitatea și autoritatea profesională

Personalitatea profesorului în raport cu exigențele profesionale.

Autoritatea profesională în contextul imperativului dezvoltării personalității elevului.

Egoismul și conflictele de interese în mediul educațional.

Prevenirea comportamentului neetic în procesul de integrare profesională.

Corelația: conștiința de sine – personalitatea morală – carisma profesională.

Tema 11. Dimensiuni etice ale comunicării în mediul educațional

Etica și cultura comunicării în mediul educațional.

Arta discursului etic – o prioritate fundamentală necesară cadrelor didactice.

Feedback. Feedforward: modalități de evaluare a performanței și indicatori ai culturii comunicării.

Manipularea ca dimensiune nonetică a comunicării în mediul educațional.

Valoarea persuasiunii pentru evitarea mobbing-ului și rezolvarea constructivă a conflictelor în mediul educațional.

Tema 12. Cultura profesională, tactul și măiestria cadrelor didactice

Mediul educațional și moralitatea comună pentru angajații săi.

Cultura profesională și strategii de management etic.

Tactul și măiestria pedagogică ca forme de funcționare a moralei.

Succesul, profesionalismul și grațitudinea – dimensiuni ale eticii profesionale.

Motivația pentru autodezvoltare și interiorizare a valorilor moral-profesionale.

Strategii de evaluare

Calitatea participării studenților: discuții, dezbateri, răspunsuri orale, elaborarea și susținerea prezentărilor, consultarea surselor bibliografice de bază, două probe obligatorii (proiectul de dezvoltare personală, portofoliul). Prezența la curs este obligatorie. Studenții sunt responsabili de studierea conținutului și realizarea lucrărilor. Activitățile solicitate studenților pentru evaluarea pe parcurs intră obligatoriu în nota finală. Portofoliul (proiectele, referatele, testele etc.) predate după termenul fixat nu se iau în considerare. Rezultatele evaluării curente constituie - 60% din cota notei finale. Evaluarea finală – examen. Nota de la examen va constitui 40 % din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Albu G., Cojocaru V.M. *Universul Valoric al profesorului*. Iași: Institutul European, 2019. 162p.
 2. Callo T., Pâslaru Vl. ș.a. *Perspectiva axiologică asupra educației în schimbare*. Chișinău: Academia de Științe a RM, Institutul de Științe ale Educației. 2011. 141p.
 3. Capcelea V. *Etica*. Chișinău: Arc. 2003.
 4. Chiriac V. *Etica și eficiența profesională*. București: All, 2005
 5. Copoeru I., Szabo N. *Etica și cultura profesională*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință. 2008
 6. Grigoraș I. *Probleme de etică. Curs universitar*. Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza ” 1999
 7. Mândăcanu V. *Etica pedagogică praxiologică*. Chișinău: Pontos. 2010. 588 p.
 8. Mândăcanu V. *Profesorul-maestru*. Chișinău: Editura: Pontos. 2009. 628p.
 9. Miroiu M., Blebea G. *Introducere în etica profesională*. București: Ed. Trei. 2001
 10. Singer P. *Tratat de etică*. Iași: Polirom. 2006. 604p.
 - 11. Țărnă E. Etica pedagogică. Curs universitar. Chișinău: UPS ”I. Creangă”, 2023. 233 p. ISBN 978-9975-46-800-8**
 12. Țărnă E. *Bazele comunicării*. Curs universitar. Ediția a II-a, Chișinău: Prut Internațional, 2017, 408 p.
 13. Țărnă E. *Conflictologia. Note de curs*. Chișinău: UPS „I. Creangă”. 2019. 275 p.
- Opțională:**
1. Bauman Z. *Etica postmodernă*. Timișoara: Amarcord. 2000. 280 p.
 2. Cucuș C. *Pedagogie și axiologie*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1995. 160 p.
 3. Gîncu I. *Dimensiunea valorică a competenței profesionale*. Chișinău: Centrul Educațional PRO DIDACTICA. 2014. Revista „Didactica-Pro”, nr.1. p. 19-24.
 4. Grünberg Ludwig. *Axiologia și condiția umană*. București: Politica. 1972. 379p.
 5. Iluț P. *Valori, atitudini și comportamente sociale. Teme actuale de psihosociologie*. Iași: Polirom. 2004. 256p.
 6. Iluț P. *Valori, atitudini și comportamente sociale*. Iași: Polirom, 2004. 256p.
 7. Sîrbu T. *Etica și virtuți morale*. Iași: Ed. Societății Academice. 2005
 8. Șustag Z., Ignat C. *Modalități alternative de soluționare a conflictelor*. București: Ed. Universitară. 2008
 9. Williams B. *Moralitatea. O introducere în etică*. București: Editura Punct. 2002

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (ALOLINGVI)
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Strategii și tehnici de comunicare în limba engleză
Facultatea/catedra responsabilă de curs	FLLS, Catedra Filologie Engleză
Titular de curs	Baltag Veronica, asistent univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	catedra.filengl@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
G.07. A.047	4	IV	VII	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs generale, dezvoltate și adaptate domeniului de formare. Are ca scop studiul figurilor de retorică și utilizarea criteriilor de modificare, clasificare, interpretare, demonstrare, selectare autoevaluare, analiză argumentativă etc. Rezultatele învățării se vor valorifica în cadrul cursului «Simularea situației comunicative în limba engleză».

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- înțelegerea și interpretarea unor mesaje complexe scrise și orale pe varii teme din stiluri/registre diferite;
- înțelegerea, descrierea, interpretarea și aplicarea variilor structuri gramaticale și unități lexicale;
- comunicarea mesajelor pe diferite teme uzuale;
- elaborarea argumentelor în sprijinul opiniei exprimate și susținerea argumentată a unor puncte de vedere în cadrul comunicării interpersonale, de grup sau publice;
- producerea și lansarea de mesaje/texte scrise/orale pe diferite teme familiare și necunoscute;
- inițierea, menținerea și încheierea unei conversații pe diferite teme;
- identificarea și redactarea greșelilor comise în mesajului oral și scris.

Finalități de studii

La final de curs studenții vor putea:

- Să delimiteze diferite situații comunicative;
- Să dispună de un vocabular tematic variat în diferite situații de comunicare;
- Să interpreteze multiaspectual un text scris/oral literar/nonliterar;
- Să integreze unități lexicale și structuri gramaticale în vederea producerii unui mesaj/text scris și/sau oral;
- Să opereze cu clișee verbale adecvate situației de comunicare;
- Să exprime și susțină argumentat idei și opinii pe diferite teme;
- Să identifice și să înțeleagă varii dialecte și subdialecte ale limbii engleze;
- Să redacteze mesaje fluente și coerente în diverse situații comunicative.
- Să producă acte comunicative în raport cu situația și contextul comunicării.

Precondiții

Studenții au o înțelegere temeinică a fenomenelor de limbă engleză, posedă un vocabular fundamental și cunoștințe de gramatică funcțională și fonologie. Competența lingvistică în limba engleză necesară - nivelul CERL B1.2 - B2.1

Conținutul unităților de curs

Unitatea 1

Talking about names. What's in a name? Reading Is your name helping you? Listening &

Speaking: Brand Names - How was it named. Functional language: Making, accepting, rejecting suggestions True Colours. Vocabulary. Colour personality quiz. Listening & Speaking: Colour analysis. Reading: What colour is Dead Salmon. Speaking and Writing: Describing a room Practical English A bad Start. Reporting lost luggage. Meeting again.

Unitatea 2

Topical Vocabulary. Holidays. Speaking: Changing Patterns of Leisure. Listening: Working in the holiday industry. Speaking and Writing: Cheap Holiday Ideas. Reading: What people do on holidays Vocabulary and Speaking. Shops and Services. Can anyone save the British high street? Local Shops. Reading & Web search: Not on the High Street.com. Revise and check. Video: A farmer's market

Unitatea 3

Ages. Vocabulary. Childhood memories. Situational grammar: As a Child I used to... Events in our life. Stages of life. Listening, Reading and Speaking. The Generation Gap. Laws against the young. In the Picture. Photography. Vocabulary. Interviewing a professional photographer. Writing an article. Reading: How safe are your digital photos. Describing a picture. Listening: Childhood photos. Practical English. All kind of Problems.

Unitatea 4

The environment. Vocabulary. Rubbish and Recycling. Speaking and Listening: Freeganism. What a waste. Reading: Mobile phones recycling. Education. Degrees and Careers. Vocabulary. The Pros and Cons of Internships. Reading: The best Saturday jobs. Part-Time work Video: A New York sanitation worker

Unitatea 5

Television. Vocabulary. Listening: Interviewing Animated Cartoon creators. Changing views on television. Reading: Online Streaming. Binge Watching. The Netflix. The country and the town. Vocabulary. Listening: From the city to the country. Life in the Countryside. Reading: The Archers: life in a fictional village. Writing an email Practical English. Making a police report

Unitatea 6

Household matters. DIY and repairs. Vocabulary. Reading: Flat-pack furniture. Speaking and Reading: Brilliant uses for everyday things. Life hacks At your Service. Reading and Speaking: Customer service problems. Restaurants. Vocabulary. Listening: Service: a TV reality show. Writing restaurant reviews. Revise and check. Video The History of flat-pack furniture.

Unitatea 7

Money and finance. Vocabulary. Speaking and listening: Banking and cash machines. Giving it away. Reading: When luck comes to town. Entertainment. Going out and staying in. New forms of entertainment. Listening: Live entertainment. Reading: Gaming. The World of Online games Practical English. Talking about house rules.

Metode și tehnici de predare și învățare

Prezentare orală, brainstorming-ul, discuții, dezbateri, interviuri, chestionarea, vizionarea de video, audierea, descoperirea ghidată, parafrizarea, definirea, GPP, joc de rol, referat, eseu, compunere, email, scrisoarea, CV, rezumat, lucrul cu textul, web-search, creare și distribuire de postări, portofoliu, jurnal de lectură, instrumente web. Teste orale, scrise și interactive.

Strategii de evaluare

Evaluare inițială: testarea de diagnosticare a nivelului de cunoaștere a limbii engleze prin o probă mixtă a competențelor de comunicare orală și scrisă în limba engleză, nu se notează.

Evaluare curentă (formativă): probe scrise/orale, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, etc. și notele obținute.

Evaluarea periodică I - probă scrisă.
Evaluarea periodică II – probă mixtă scris+oral.
Evaluarea lucrului individual: sarcini plasate pe platforma classroom, proiecte, referate, portofolii - – 60% din nota la curs.
Evaluarea semestrială/finală – examen *mixt* probă scrisă (test) cu durată de 1 oră și 30 minute + oral, se manifestă prin răspunsurile studenților oral – 40% din nota finală.

Bibliografie

Obigatorie:

- 1.Latham-Koeing C., Oxenden C., English-File. Intermediate Plus. Student’s Book. – Oxford University Press, 2013./ Latham-Koeing C., Oxenden C., English-File. Intermediate Plus. Workook. – Oxford University Press, 2013.
2. Golubovschi Oxana, Mascaliuc Victoria, Speaking skills and mindset Chișinău : CEP UPSC, 2023. – 58 p.
: fig., tab. Referințe bibliogr.: p. 58. 100 ex. ISBN 978-9975-46-687-5.
3. Lee L., Gundersen E. Select Readings. Upper-intermediate. – Oxford University Press, 2002.
4. McCarthy M., O’Dell F., English Vocabulary in Use. – Cambridge University Press, 2001.
5. McCarthy M., O’Dell F., English Collocations in Use. – Cambridge University Press, 2005.
6. Murphy R., Essential English Grammar in Use. B1-B2 – Cambridge University Press, 2013.
7. on-line resources

Opțională:

1. Hancock P. Situational English: Self Study Edition. Listen & Speak Publications – January, 1998.
2. Hornby A.S., Oxford Advanced Learner’s Dictionary of Current English. – Oxford University Press, 2006.
3. Kachalova K., Israilevich E., English Grammar. – Moscow: Unves, 2000.
4. Oxford Collocations Dictionary. – Oxford University Press, 2009.

Aprobat, proces-verbal al ședinței Catedrei de limbă și comunicare nr. 1 din 5.09.2023
Aprobat, proces-verbal al Consiliului Facultății de Filologie și Istorie nr. 1 din 14.09.2023

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Limba română contemporană. Sintaxa
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra de limbă și comunicare
Titular de curs	Sv. Dermenji-Gurgurov, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	L. Neaga, asist.univ.,
e-mail	neaga.liliana@upsc.md

dermenji.svetlana@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S1.06.O.042 S1.07.O.048	ECTS: 8	III,IV	VI, VII	240	120	120

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Sintaxa limbii române se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate. Are ca scop asigurarea cunoștințelor, abilităților și competențelor de bază necesare descrierii sistemului sintactic al limbii române contemporane și se axează pe abordarea noțiunilor specifice sintaxei limbii române. Cursul prezintă sintaxa din perspectiva noilor cercetări ale lingvisticii moderne, structurile limbii române, conținuturile teoretice și practice ale sintaxei, fenomenele limbii române la nivelul propoziției și al frazei. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate și dezvoltate în cadrul stagiului de practică de specialitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Utilizarea, valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educationale, din perspectiva asigurării calității educației în învățământul gimnazial, în domeniul educației lingvistice;
- C-2. Receptarea independentă a textelor științifice din domeniul educației lingvistice;
- C-3. Comunicarea unui mesaj educațional relevant legăturilor și principiilor de dezvoltare a domeniilor științifice conexe, concepției disciplinelor studiate, obiectivelor învățământului gimnazial și a particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul gimnazial;
- C-4. Respectarea prevederilor cadrului normativ- reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației lingvistice în școală;
- C-5. Realizarea procesului educațional cu elevii ciclului gimnazial, prin valorificarea potențialului domeniilor științifice conexe, aplicarea tehnologiilor educationale adecvate particularităților de vârstă;
- C-6. Implementarea prevederilor curriculare caracteristice educației lingvistice în școală;
- C-7. Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente în vederea educației lingvistice;
- C-8. Proiectarea activităților instructiv-educative specifice educației lingvistice;
- C-9. Evaluarea educației lingvistice, respectând metodologia de monitorizare a rezultatelor elevilor;

C-10. Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespundere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale în general și a teoriei și metodologiei educației lingvistice EL, în special, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

C-11. Interpretarea științifică a noțiunilor specifice sintaxei;

C-12. Posedarea abilităților de identificare a unităților sintactice în propoziție și frază;

C-13. Integrarea competențelor dobândite în cadrul orelor în sistemul lingvistic românesc;

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

F-1. Să utilizeze prevederile actelor normative, de politici educaționale, curriculumul disciplinar; conceptele fundamentale specifice lingvisticii în proiectarea, realizarea și evaluarea educației lingvistice în școală;

F-2. Să comunice un mesaj referitor la educația lingvistică în corespundere cu particularitățile de grup și individuale ale elevilor.

F-3. Să organizeze un mediu educațional prietenos și securizant, promovând educația lingvistică.

F-4. Să elaboreze proiectarea de lungă și de scurtă durată, selectând strategii didactice adaptate vârstei elevilor și particularităților disciplinelor lingvistice;

F-5. Să evalueze procesul educațional, rezultatele acestuia și a progresului înregistrat de elevi în domeniul EL;

F-7. Să realizeze studii/cercetări în domeniul educației lingvistice;

F-8. Să proiecteze dezvoltarea profesională și ascensiunea în carieră în direcția educației lingvistice continue, pe tot parcursul vieții.

Precondiții

Pentru a sculța acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C 1-C2; Sunt necesare cunoștințe de bază despre limbă ca sistem și structură, clasificarea părților de vorbire. (Lingvistica, Lexicologie, Morfologie, Probleme dificile de gramatică). Studenții trebuie să aibă capacitatea de cercetare, analiză și interpretare a fenomenelor de limbă.

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Introducere în curs. Conceptul de sintaxă

Curs:

3. Obiectul de studiu al sintaxei. Unitățile de bază ale sintaxei (îmbinarea de cuvinte, propoziția, fraza, textul).
4. Tipuri de raporturi sintactice. Mijloace de exprimare a raporturilor sintactice.

Unitatea de învățare nr. 2 Corespondența dintre părțile de propoziție și propozițiile

subordonat

Curs:

2. Legătura dintre cele două părți ale sintaxei. Corespondența dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate.

Seminare:

2. Expansiunea și contragerea. Elementele de bază ale procesului de expansiune și contragere.

Unitatea de învățare nr. 3 Tipologia propozițiilor în limba română.

Curs:

2. Criterii de clasificare a propozițiilor: după scopul comunicării, după structură, după sens, după relațiile sintactice.

Seminare:

2. Propozițiile bimembre și monomembre/verbale, nominale.

Unitatea de învățare nr. 4 Părțile principale ale propoziției

Curs:

6. Definirea noțiunii de subiect. Clasificare. Elipsa subiectului.
7. Mijloace de exprimare (categorii gramaticale).
8. Definirea noțiunii de predicat.
9. Clasificare. Elipsa predicatului.
10. Mijloace de exprimare a predicatului verbal și predicatului nominal.

Seminare:

3. Dezvoltarea subiectului în propoziție subiectivă /contragerea propoziției subiective în subiect.

Topică și punctuație.

4. Dezvoltarea numelui predicative în propoziție predicativă/contragerea propoziției predicative în nume predicativ. Topică și punctuație.

Laborator:

2. Relația subiect – predicat. Acordul realizat între părțile principale ale propoziției. exerciții aplicative.

Unitatea de învățare nr. 5 Părțile secundare ale propoziției. Atributul. Apoziția. . **Cuvintele nelegate sintactic cu propoziția**

Curs:

7. Definirea noțiunii de atribut.
8. Mijloace de exprimare.
9. Clasificare. Dezvoltarea/contragerea.
10. Definirea noțiunii de apoziție. Tipologia apozițiilor.
11. Termeni regenți.
12. Dezvoltarea/contragerea.

Seminar:

4. Acordul atributului cu substantivul determinat.
5. Topică și punctuația atributului.
6. Topică și punctuația apoziției.

Laborator:

5. Identificarea atributelor și analiza lor conform algoritmului.
6. Confuzia tipurilor de atribut. Exerciții aplicative.
7. Identificarea și analiza apozițiilor în texte literare.
8. Adresările. Cuvintele, construcțiile și propozițiile incidente. Identificarea și analiza acestora.

Unitatea de învățare nr. 6 Părțile secundare ale propoziției. Complementele.

Curs:

12. Complementele: direct, indirect; de agent, sociativ, instrumental, de relație, opozițional, cumulativ, de excepție.
13. Definiția.
14. Termeni regenți.
15. Mijloace de exprimare.
16. Clasificare
17. Dezvoltarea/contragere.
18. Tipurile complementelor circumstanțiale: de loc, de timp, de mod, cauzal, final, condițional, concesiv, consecutiv.
19. Definiția
20. Termeni regenți.
21. Clasificare.
22. Dezvoltarea/contragere

Seminar:

5. Topica și punctuația complementelor necircumstanțiale.
6. Analiza complementelor conform algoritmului stabilit.
7. Topica și punctuația complementelor circumstanțiale.
8. Analiza complementelor conform algoritmului stabilit.

Unitatea de învățare nr. 7 Noțiuni generale despre frază. Fraza coordonată.

Curs:

8. Definiție. Unitățile sintactice în cadrul frazei (propozițiile coordonate, subordonate, regente, incidente, intercalate).
9. Tipurile de raporturi sintactice în cadrul frazei (coordonarea, subordonarea, inerența, ralierea).
10. Modalități de realizare a acestor raporturi (joncțiunea, juxtapunerea). Tipuri de fraze.
- 11. Fraza coordonată.** Mijloacele de legătură a propozițiilor în fraza coordonată.
12. Tipurile propozițiilor coordonate (copulative, disjunctive, adversative, conclusive). Jonctivele lor.
- 13. Inerența în cadrul frazei.** Propozițiile subiective, predicative, predicative suplimentare.
14. Definiție, caracteristici. Mijloace de conexiune cu propoziția regentă.

Seminare:

4. Topica. Punctuația propozițiilor coordonate. Identificarea propozițiilor și analiza

sintactică a frazelor.

5. Topica. Punctuația propozițiilor subiective și predicative. Contragerea și expansiunea.
6. Identificarea propozițiilor subordonate subiective și predicative. Analiza sintactică a frazelor.

Unitatea de învățare nr. 8 Fraza subordonată.

9. Noțiuni generale despre fraza subordonată. Tipurile propozițiilor subordonate.
10. Propoziția subordonată atributivă. Definiție, caracteristici. Elemente introductive
11. Tipurile propozițiilor subordonate atributive.
12. **Propozițiile subordonate completive necircumstanțiale.** Propozițiile subordonate completive: directă, indirectă, de agent, sociativă, instrumentală, cumulativă, de relație, opozițională, de excepție.
13. Definiție, caracteristici. Elemente introductive.
14. **Propozițiile subordonate completive circumstanțiale.** Propozițiile subordonate circumstanțiale: de loc, de timp, de mod, cauzală, finală, condițională, concesivă, consecutivă.
15. Definiție, caracteristici. Elemente introductive.
16. **Ralierea la nivel de frază.** Propoziția subordonată apozitivă. Definiție, caracteristici. Elemente de referință. Clasificarea.

Seminare:

5. Topica. Punctuația propozițiilor subordonate atributive. Identificare acestora în cadrul frazelor. Analiza sintactică a frazelor. Realizarea schemelor.
6. Topica. Punctuația propozițiilor subordonate completive necircumstanțiale. Identificare acestora în cadrul frazelor. Analiza sintactică a frazelor. Realizarea schemelor.
7. Topica. Punctuația propozițiilor subordonate completive circumstanțiale. Identificare acestora în cadrul frazelor. Analiza sintactică a frazelor. Realizarea schemelor.
- 8.

Metode și tehnici de predare și învățare

- *Curs:* explicația; problematizarea; conversație euristică; eseu în 5 minute; graficul ”T”, Pro-Contra, brainstorming ș.a.
- *Seminar:* observația; experimentul; exercițiu; convorbire; chestionare orală, lucrul cu suportul curricular; învățarea bazată pe sarcini de lucru, probă practică ș.a.
- *Laborator:* simulare; exercițiul; modelarea.

Strategii de evaluare

- semestrul V: Evaluarea periodică: probă scrisă
Evaluarea finală: probă orală
- semestrul VI: Evaluarea periodică: probă scrisă
evaluare finală: probă scrisă
- În contextul formării competenței de gestionare a dezvoltării profesionale continue, studenții vor realiza autoevaluări și evaluări reciproce a produselor prezentate în cadrul lucrului individual, dar și a evaluărilor sumative.

Bibliografie

Obligatorie:

- a. Avram M. Gramatica pentru toți. București: Humanitas, 2001.

- b. Constantinescu-Dobridor Gh. Sintaxa limbii române. București: Editura Științifică, 1998.
- c. Crețu Toderiță E. Unități, raporturi și funcții sintactice în limba română, Iași: Demiurg, 2004.
- d. Dimitriu C. Tratat de gramatică a limbii române. Sintaxa, Iași: Editura Institutul European, 2002.
- e. Gheorghe M. Limba română. Probleme teoretice și aplicații. O introducere în sintaxa modernă a complementelor, Brașov: Ed. Universității „Transilvania”, 2009.
- f. Gramatica uzuală a limbii române. Chișinău: Litera, 2000
- g. Gramatica limbii române. Vol. II, Ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Editura . Academiei Române, 1966.
- h. Irimia D. Gramatica limbii române. Iași: Polirom, 2000.
- i. Limba moldovenească literară contemporană, Sintaxa, Chișinău, Lumina, 1987.
- j. Pană-Dindelegan, Gabriela - *Elemente de gramatică*, București: Humanitas Educațional, 2003.
- k. Secrieru M. Nivelul sintactic al limbii române, Partea I, Unități sintactice. Funcții sintactice, 2005.
- l. Tambă Dănilă E. Vechi și nou în sintaxa limbii române, Iași: Demiurg, 2004.
- m. Timofte M. Actualitatea sintaxei românești „clasice moderne”, Iași: Demiurg, 2005.

Publicații electronice:

Neaga Liliana, Sintaxa limbii române, Caiet de lucru, 2023 (biblioteca electronică UPSC) <https://lib.upsc.md/wp-content/uploads/2023/03/LUCRARILE-PROFESORILOR-UPS-I.-CREANGA.-21.03.23.pdf>

Opțională :

4. Iordan I., Robu Vl., Limba română contemporană, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.
5. R. Nagy, Sintaxa limbii române actuale, Institutul European, 2005.
6. Drosoveanu D.D., Teze și antiteze în sintaxa limbii române, Cluj-Napoca, Clusium, 1997

Denumirea programului de studii				LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (ALOLINGV		
Ciclul				I, Licență		
Denumirea cursului				Abordarea didactică a textului în limba engleză		
Facultatea/catedra responsabilă de curs				FLLS, Catedra Filologie Engleză		
Titular de curs				Baltag V., asistent univ.		
Cadre didactice implicate						
e-mail				catedra.filengl@upsc.md		
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu

						individual
S2.07.O.049	2	IV	VII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul se încadrează în categoria unităților de specialitate (specialitatea doi), dezvoltate și adaptate domeniilor de formare profesională. Scopul constă în formarea competențelor și dezvoltarea abilităților necesare pentru abordarea textului din punct de vedere didactic, punând accent pe o serie de activități lexico-gramaticale, stilistice și structurale orientate spre trecerea de la predarea diferitor părți de vorbire în diferite contexte la diferite texte de diferite stiluri. Un alt scop important constă în familiarizarea cursanților cu structura, tipurile și particularitățile a textului englez, documentele de referință, abordările și tehnicile de predare a textului, competențele comunicative, pragmatice, lingvistice, sociolingvistice și pluri/interculturale, precum și a activităților comunicative de receptare, de producere și de interacțiune/mediere.

Sunt prezentate diferite abordări în contextul didacticii textului. În cadrul laboratoarelor, studenții vor practica predarea unor secvențe concentrate asupra activităților de vorbire, ceea ce le va forma deprinderi de predare absolut necesare la practica didactică la limba engleză. Studenții vor primi indicații să proiecteze activități de predare ce ar facilita comunicarea în situații de interes pentru elevi, conform modulelor tematice și subtemelor propuse în curriculum.

Rezultatele studierii acestui curs vor fi valorificate ulterior pe parcursul activității profesionale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Abilitatea de a analiza textul din punct de vedere lexico-gramatical, stilistic și structural.
- Capacitatea de a identifica și înțelege diferitele părți de vorbire și stiluri prezente în texte de diverse tipuri.
- Dezvoltarea abilităților necesare pentru predarea eficientă a limbii engleze.
- Capacitatea de a proiecta și implementa activități de predare adaptate diferitelor contexte și stiluri de text.
- Abilitatea de a facilita comunicarea și interacțiunea în cadrul activităților de predare.
- Capacitatea de a proiecta activități de predare care să stimuleze comunicarea în situații relevante și interesante pentru elevi.
- Dezvoltarea abilităților de planificare a lecțiilor și de integrare a modulelor tematice în curriculum.
- Abilitatea de a evalua performanța elevilor în ceea ce privește înțelegerea textului, competențele comunicative și abilitățile lingvistice.
- Capacitatea de a utiliza diverse instrumente și tehnici de evaluare adaptate obiectivelor cursului.
- Dezvoltarea abilităților de adaptare la nevoile și caracteristicile elevilor în cadrul procesului de învățare.
- Capacitatea de a ajusta strategiile didactice pentru a răspunde diversității de stiluri de învățare.
- Înțelegerea și promovarea aspectelor culturale prezente în textele engleze și în contextele de comunicare.
- Dezvoltarea capacităților de mediere a interacțiunilor dintre elevi cu diferite

contexte culturale.

Finalități de studii realizate la finele cursului

Studentii vor fi capabili:

La finalul acestui curs, studenții ar trebui să dobândească următoarele finalități de studii:

- Să posede competențe solide pentru a preda eficient limba engleză în diverse contexte educaționale.
- Să fie capabili să dezvolte și să implementeze strategii didactice relevante și adaptate la diverse tipuri de texte și stiluri.
- Să fie capabili să analizeze în profunzime texte în limba engleză din punct de vedere lexico-gramatical, stilistic și structural.
- Să identifice și să interpreteze subtilitățile limbajului utilizat în texte variate.
- Să poată proiecta și să conducă lecții creative și interactive, care să stimuleze interesul elevilor pentru învățarea limbii engleze.
- Să aibă abilități de planificare a activităților didactice în conformitate cu modulele tematice și subtemele specificate în curriculum
- Să utilizeze diverse instrumente și tehnici de evaluare pentru a evalua competențele elevilor în înțelegerea textului, competențele comunicative și abilitățile lingvistice.
- Să fie capabili să faciliteze comunicarea efektivă și interacțiunea în cadrul activităților didactice.
- Să fie familiarizați cu concepte precum competențe comunicative, pragmatice, lingvistice, sociolingvistice și pluri/interculturale.
- Să ajusteze strategiile didactice pentru a se potrivi cu diversitatea de stiluri de învățare și contexte culturale.

Preconditii

- Capacitatea de a comunica eficient și de a interacționa în cadrul activităților didactice și evaluative.
- Un nivel decent de competențe lingvistice pentru a înțelege și a comunica eficient în limba engleză.

Conținutul unităților de curs

UNIT 1. The Common European Framework of Reference for Languages.

Reference educational domains. Competencies and their typology. CEFR levels and descriptors.

UNIT 2. The Role of School Textbooks in Language Learning.

Structure and Specifics of School Textbooks for Different Grades. Aligning School Textbooks with Educational Policies.

UNIT 3. The didactic approach to teaching genres/types of texts.

Teaching different types of texts.

- Oral texts (whose genesis is concurrent with their utterance).
- Written texts (literary ones, notes, manuscripts, articles, etc.).
- Narrative texts (characterized by assertive constructions and temporal connectors).
- Descriptive texts (characterized by adverbial and adjectival-pronominal connectors).
- Poetic texts (repetitions, symmetries, specific topics, poetic language).
- Dialogic texts (characterized by the succession of question-answer, exchange of replies), etc.

UNIT 4. The didactic approach to teaching literary text.

Three stages of the didactic approach to the reception of the text.

I. Pre-reading.

II. Understanding and interpreting the text through in-depth reading.

III. Reflection/rereading.

UNIT 5. Planning Teaching Activities in the Context of the English Language School Textbook.

Silent reading, reading assisted by the teacher (intervention occurs when reading the text is dull, unengaging because it leads to the loss of the ability to adequately understand the message that the text aims to convey). Structuring the text and deconstructing the text: Modern Period in Literature.

UNIT 6. Formation/Development of Assessment Skills: Methodology and Assessment Tools.

Evaluation Issues. Individualized Assessment Strategies Adapted to the Student's Potential. Identifying the theme of the text, the identification of the keyword, identifying the text theme.

Strategii de evaluare

Evaluare formativă:

- Teste scrise/orale pentru evaluarea cunoștințelor teoretice asimilate în legătură cu direcțiile și curentele literare.

- Lucrări de sinteză care să cuprindă analize critice ale unor opere specifice și a contextului literar.

Evaluare periodică: Evaluare scrisă și orală aprofundată, constând într-un set de trei sarcini ce vor evalua abilitățile de analiză, interpretare și sinteză a cunoștințelor acumulate.

Evaluare finală (examen): Examinarea orală, constând într-un bilet ce va conține trei sarcini practice ce vizează aplicarea cunoștințelor teoretice, integrarea conceptelor în contexte literare specifice, precum și evaluarea abilităților critice și analitice.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Scrivener, J. Learning Teaching: The Essential Guide to English Language Teaching. Macmillan Education. 2011.
2. Harmer, J. The Practice of English Language Teaching. Pearson Education. 2007.
3. Emilia, D., & Savage, J. (Eds.). Teaching Genre. Palgrave Macmillan. 2013.
4. Paltridge, B., & Starfield, S. (Eds.). The Handbook of English for Specific Purposes. Wiley-Blackwell. 2007.
5. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Cambridge University Press. 2001.

Opțională:

6. Harmer Jeremy. The Practice of English Language Teaching. - Longman, 2009.
7. Lazar Gillian. Literature and Language Teaching. A Guide to Teachers and Trainers. - Longman, 2012.

anul IV, sem.VIII

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Teoria literaturii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra Limba și literatura română
Aprobat la ședința Catedrei	Proces-verbal nr. 2 din 21.IX.2022
Titular de curs	Vlad Caraman
Cadre didactice implicate	Vlad Caraman, Al. Burlacu
e-mail	caraman.vlad@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.08.O.050	4	IV	VIII	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii	
<p>Cursul universitar de Teorie a literaturii se ține la finele studiilor filologice cu statut de privire generală asupra a ceea ce este literatura. Studiarea în diacronie a teoriilor și conceptelor principale care au stat la baza evoluției ideii de literatură. Urmărirea particularităților distincte ale canoanelor literaturii române și universale. Caracteristicile de bază și structura operei literare. Genuri și specii literare, teoria procesului literar modern etc.</p>	
Competențe dezvoltate în cadrul cursului	
Competențe generice:	
cognitive	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea conceptelor fundamentale ale teoriei literare; • Interpretarea fenomenelor literare din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare; • Amplificarea cunoștințelor teoretice în funcție de noile realități ale activității profesionale.
de aplicare	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și analiza argumentată a fenomenelor literare la diferite niveluri și din diverse perspective; • Comentarea și analiza multiaspectuală a textelor literare românești și străine; • Interpretarea procesului literar și a textelor literare române în raport cu procesul literar mondial; • Aplicarea diverselor strategii și tehnici de asimilare a materiei teoretice și de aplicații pe textul literar și nonliterar, pentru atingerea la clasă a obiectivelor curriculare.
de analiză și sinteză	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea orală și scrisă a problemelor de teorie și istorie a literaturii române, demonstrând abilități de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele; • Manifestarea deschiderii față de schimbările survenite pe plan literar, în concordanță cu ritmul dezvoltării generale; • Evaluarea competențelor proprii și organizarea evaluării altor persoane (colegi, elevi), bazate pe principii științifice.

de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la contextul cultural, social, de vârstă etc.; • Identificarea, analiza și contribuția la soluționarea problemelor comunitare; • Utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice; • Comunicarea eficientă în grupuri mici și în plen, în discursuri orale și/sau scrise.
de învățare	<ul style="list-style-type: none"> • Autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Competențe specifice:

Competențe cognitive: se exprimă, preponderent, în *competența literar istorică*, prin care studentul va demonstra înțelegerea conceptelor de teorie literară. Cunoașterea contextului cultural istoric în care au activat teoreticienii din toate timpurile. Cunoașterea operelor teoretice de bază și terminologia specifică teoriei literare.

Competențe de învățare: se manifestă, preponderent, în *competența pragmatică* – informarea privind problemele hermeneuticii ideii de literatură. Capacitatea de a identifica concepte caracteristice teoriei literaturii, soluționarea ambiguităților și a problemelor de recunoaștere corectă. Priceperea de a consulta sursele cu statut normativ pentru teoria literară (de ex. *Poetica, Estetica, Teoria receptării, Hermeneutica, Semiotica, Ființă și timp, Timp și ființă* etc.).

Competențe de aplicare: studentul va interpreta adecvat sensurile conceptului teoretic, textului de interpretare, va compara diverse teorii din perioade diferite de evoluție a literaturii. Va respecta principiile de structurare caracteristice operei literare.

Competențe de analiză: se vădesc, preponderent, în *competența de critică*, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii de analiză literară, argumentându-și opțiunea cu referințe la sursele credibile; va efectua analiza complexă a oricărui text teoretic scris în limba română; va ști să examineze mai multe puncte de vedere și să ia o decizie științific întemeiată.

Competențe de comunicare: se demonstrează, preponderent, ca o *competență literară* generală și de *competență socioculturală*, în toate textele literare și teoretice, prin respectarea normei și prin valorificarea potențelor expresive ale structurilor artistice.

Competențe la nivel de integrare: se probează ca o *competență literară* generală, prin care studentul admite existența altor puncte de vedere asupra fenomenului literar și este capabil să discute problemele de teorie, critică și istorie literară; face dovada (a) unei viziuni de sistem asupra fenomenului literar; (b) a înțelegerii importanței și a locului teoriei literaturii între disciplinele literare; (c) a capacității de a sesiza specificul conceptelor de teorie literară și a priceperii de a corecta greșelile depistate în propria comunicare și în comunicarea elevilor.

Finalități de studii

Să identifice și să analizeze argumentat fenomenul literar din toate perioadele literaturii române și universale, la diferite niveluri teoretice și din diverse perspective analitice.

Să rezolve problemele specifice analizei textului literar și teoretic, prin metodele utilizate de critica literară de azi.

Să interpreteze științific procesele și fenomenul literar din toate perioadele literaturii.

Să facă dovada unei viziuni concrete asupra sistemului teoriei literare, prin orice produse evaluabile (referat, discurs, eseu, studiu de caz, analiză complexă a textului).

Precondiții

Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2.

Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul teoriei, criticii și istoriei literare.

Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza texte

teoretice și literare.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Noțiuni generale. Evoluția conceptului de teorie literară.

Interesul pentru studiul literaturii. Perioada Greciei și Romei antice. Platon, Aristotel, Horatius. Opiniile despre opera literară în Evul Mediu. Renașterea italiană. Clasicismul. Iluminismul. Epoca modernă. Conceptele de literatură comparată, generală, națională și universală.

Locul și rolul teoriei literaturii în știința literaturii. Structura teoriei literaturii.

Obiectul specific al științei literaturii – literatura ca formă verbală a creației artistice.

Noțiunile de literatură, literaritate, antiliteratură, paraliteratură, beletristică, scriitură, metaliteratură.

Tema 2. Abordarea extrinsecă și intrinsecă a operei literare.

Opera literară, abordată din perspective multiple. Acestea se pot reduce la două moduri fundamentale de abordare: unul pune accentul pe factorii extrinseci operei, iar cel de-al doilea, pe factorii intrinseci.

Direcții extrinseci: critica pozitivistă, critica filologică, sociologică, biografismul, critica psihologică, metoda comparativă, teoria receptării etc.

Direcții intrinseci: școala formalistă, noua critică, fenomenologia, structuralismul etc.

Tema 3. Ce este literatura?

Abordări teoretice: literatura ca tot ce s-a scris vreodată; literatura ca mimesis; literatura ca artă a frumosului; literatura ca ficțiune, limbajul comun și limbajul poetic; literatura ca funcție particulară a limbajului; literatura ca violare a limbajului comun (literaritatea, literaturitatea) etc.

Tema 4. Limbajul comun și limbajul poetic.

Figuri poetice din stratul sonor (fonetic sau fonematic). Rolul lor în apariția stratului semantic.

Figuri poetice din stratul morfologic. Rolul lor în apariția stratului semantic.

Figuri poetice din stratul sintactic. Rolul lor în apariția stratului semantic.

Figuri poetice din stratul semantic (ideatic). Rolul lor în apariția tabloului poetic al lumii.

Constituenții poveștii (diegeză sau lume fictivă).

Tema 5. Structura operei literare

În accepție tradițională opera literară este determinată de dihotomia formă/conținut. Interesul pentru formă ia o deosebită amploare în studiile formaliştilor ruși. Cercul lingvistic de la Praga impune un nou model de existență a operei literare – structuralismul.

La modul general vorbim de stratul *sonor*; *semantic*; *stratul obiectelor reprezentate*, adică lumea creată de scriitor (lucruri, acțiuni, personaje); *stratul simbolurilor și al semnificațiilor* ce se degajă în ultimă instanță din opera literară.

Tema 6. Imaginea artistică a omului în opera literară. Personajul literar.

Locul central într-o operă literară revine imaginii artistice a omului. În imaginea artistică se concentrează fondul tematic și ideatic al operei literare și conținutul umanistic al operei literare.

Imaginea artistică a omului în opera literară este definită prin mai multe concepte: personaj, tip literar, caracter, erou literar, antierou, personalitate etc. Tipologia personajului. Modalități de caracterizare a personajului.

Tema 7. Figuri narative.

Figura narativă – efect artistic al raporturilor dintre constituenții triunghiului narativ: enunțare (narație) / enunț (text – discurs) / poveste (ficțiune, diegeză).

Figuri narative ale raporturilor temporale.

Figuri narative ale raporturilor modale.

Figuri narative ale raporturilor aspectuale.

Tema 8. Genuri și specii literare

Conceptul de gen literar. Teoria clasică a genurilor. Genurile – atitudini și viziuni estetice-artistice

fundamentale ale omului. Noțiunea de gen literar. Genul literar – “formă conținutistă” (Hegel) a “memoriei literaturii” (Bahtin). Evoluția teoriei genurilor.

Genul epic. Caracterizare generală și speciile principale. Epopeea. Basmul. Legenda. Fabula. Poemul epic. Nuvela. Schița. Povestirea. Romanul. Alte specii.

Genul liric. Caracterizare generală și speciile principale. Oda. Elegia. Meditația. Poemul liric. Cîntecul. Romanța. Imnul. Madrigalul. Alte specii.

Genul dramatic. Caracterizare generală. Speciile principale. Tragedia. Comedia. Drama. Melodrama. Vodevilul. Poemul dramatic. Alte specii.

Limitele genologiei clasice, inadecvată mobilității sporite a metamorfozelor și interferențelor formelor genuriale ale literaturii contemporane.

Genologia modernă. Noul raport gen / operă. Noul mod de a concepe procesul literar. Specii de frontieră și mixte: Idila. Balada romantică. Poemul lirico-epic. Romanul liric. Drama lirică. Eseul (filosofico-literar și critic). Jurnalul scriitorului. Memoriile literare. Note de călătorie. Publicistica literară. Corespondența ș. a. Romanul – nou gen literar?

Tema 9. Curente literare și culturale

Caracterizarea generală a principalelor curente literare și culturale. Umanismul Renașterii. Barocul și manierismul. Clasicismul. Literatura iluministă (Clasicismul iluminist. Realismul iluminist. Sentimentalismul. Preromantismul.) Romantismul. Realismul. Naturalismul. Simbolismul. Expresionismul. Mișcări avangardiste (dadaismul, constructivismul, futurismul, suprarealismul ș.a. Modernismul. Postmodernismul. Sincronismul și tradiționalismul românesc.

Sămănătorismul. Poporanismul. Gândirismul. Ruralismul moldovenesc. Sincronism și tradiționalism.

În căutarea unui nou model conceptual al tranziției în literatură. Epoci și fenomene de tranziție în literatură: curente literare anticipatoare, recuperatoare, recurente. O dominantă a paradigmei postclasice – potențarea spiritului autocritic, de autonegare, deconstructivist, autoironic.

Proliferarea speciilor de antiliteratură (antiroman, antiteatru, antipoezie etc.).

Tema 10. Canoanele literaturii române

O schiță a evoluției canonice din literatura română. Adeseori scriitorii biografic contemporani trăiesc în epoci literare diferite. Etape de tranziție de la un canon la altul. Dominantele unui canon, a unei epoci literare.

Canonul presupune o suprapunere de, cel puțin, trei elemente:

a) valoarea (cota de critică), b) succesul (cota de piață) și c) un amalgam de eterogen de factori sociali, morali, politici și religioși.

Echilibrul acestora fiind unul dinamic, prezența tuturor nu poate fi pusă la îndoială. Conceptul de literatură modernă, în accepția noastră de azi, cuprinde un secol și jumătate.

Canonul pașoptist; Canonul junimist; Canonul modernist; Un canon postmodernist?

Strategii de evaluare

Evaluarea orală la examenul final presupune proba teoretică (prezentarea a două subiecte teoretice) și proba practică (analiza unei opere teoretice).

Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a trei răspunsuri la seminarii, (2) portofoliul textelor pentru lectură obligatorie, (3) eseu la tema *Ce este literatura?*, (4) participarea la prezentări și discuții în timpul seminarelor (5) o evaluare complexă finală.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.

Strategii de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucrări de portofoliu, proiecte, consultații. Metode de dezvoltare a gândirii critice; dezbateră; conversația euristică; problematizarea; studiul bibliografiei. Proceduri de analiză reciprocă a probelor de evaluare. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC. Organizarea dezbaterilor, situații problematice.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Dumitru Tucan. *Teoria literaturii: perspective istorice și analitice asupra textului literar*, Timișoara: Editura Universității de Vest, 2018.
2. Valentina Enciu, *Teoria literaturii în 100 termeni. Memorator*, 120 p., Editura Arc, 2010.
3. Angheliescu M., Ionescu C., Lăzărescu Gh. *Dicționar de termeni literari*. – Buc., f.a.
4. Bociort J.F. *Curs de teoria literaturii*. – Timișoara, 1977.
5. Cimpoi, M. *Dicționar de teorie și critică literară*. Ed. Bibliotheca, 2016.
6. *Dicționar de teorie literară*. Grati A., Corcinschi N., Ch., ARC., 2017.
7. Ducrot O., Schaeffer J. M. *Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului*. – Buc., 1996.
8. Ferber Michel. *Dicționar de simboluri literare*. – Chișinău, 2001.
9. Rene Wellek și Austin Warren. *Teoria literaturii*, EPLU, 1967
10. Petraș Irina. *Teoria literaturii (Curenți, figuri de stil, genuri și specii literare; metrica și prozodie)*. Dicționar-antologie. – Buc., 1996.
11. Stephane Santerres Sarkany. *Teoria literaturii*. Ed. Cartea Românească, 2000.

Opțională:

1. Adrian Marino. *Hermeneutica ideii de literatură*. – Cluj, 1987.
2. Aristotel. *Poetica*. – Buc., 1965.
3. Bahtin M. *Probleme de literatură și estetică*. – Buc., 1982.
4. Bousoño Carlos. *Teoria expresiei poetice*. – Buc., 1975.
5. Călinescu George. *Principii de estetică*. – Craiova, 1974.
6. *Ce este literatura? Școala formală rusă*. – Buc., 1983.
7. Markiewicz H. *Conceptele științei literaturii*. – Buc., 1988.

Webografia:

1.

https://www.researchgate.net/publication/323585050_Teoria_literaturii_perspective_istorice_si_analitice_asupra_textului_literar

2. <https://www.scribd.com/document/47456265/Teoria-Literaturii>

3. <https://trello.com/b/P65f1yr1/teoria-literaturii>

Rectificări 2019-2023

1. Am revizuit unele teme de bază.
2. Am dezvoltat tema despre abordarea operei literare.
3. Am adăugat o temă nouă *Figuri narrative*.
4. Revizuit bibliografia.
5. Adăugat webografia.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (ALOLINGVI)
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Simularea situației comunicative în limba engleză
Facultatea/catedra responsabilă de curs	FLLS, Catedra Filologie Engleză
Titular de curs	Baltag Veronica, asistent univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	catedra.filengl@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S2.08. O.051	6	IV	VIII	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs fundamentale, dezvoltate și adaptate domeniului de formare. Are ca scop studiul tipurilor de discurs și analiza argumentativă a fenomenelor lingvistice, care caracterizează particularitățile limbii engleze, dezvoltarea punctelor de vedere asupra unei game largi de subiecte cu caracter argumentativ în vederea utilizării de către student a limbii engleze în diverse situații de comunicare. Rezultatele învățării se vor valorifica în cadrul activității profesionale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- înțelegerea și interpretarea unor mesaje complexe scrise și orale pe varii teme din stiluri/registre diferite;
- înțelegerea, descrierea, interpretarea și aplicarea variilor structuri gramaticale și unități lexicale;
- comunicarea mesajelor pe diferite teme uzuale;
- elaborarea argumentelor în sprijinul opiniei exprimate și susținerea argumentată a unor puncte de vedere în cadrul comunicării interpersonale, de grup sau publice;
- producerea și lansarea de mesaje/texte scrise/orale pe diferite teme familiare și necunoscute;
- inițierea, menținerea și încheierea unei conversații pe diferite teme;
- identificarea și redactarea greșelilor comise în mesajului oral și scris.

Finalități de studii

La final de curs studenții vor putea:

1. Să delimiteze diferite situații comunicative;
2. Să dispună de un vocabular tematic variat în diferite situații de comunicare;
3. Să interpreteze multiaspectual un text scris/oral literar/nonliterar;
4. Să integreze unități lexicale și structuri gramaticale în vederea producerii unui mesaj/text scris și/sau oral;
5. Să opereze cu clișee verbale adecvate situației de comunicare;

6. Să exprime și susțină argumentat idei și opinii pe diferite teme;
7. Să identifice și să înțeleagă varii dialecte și subdialecte ale limbii engleze;
8. Să redacteze mesaje fluente și coerente în diverse situații comunicative;
9. Să identifice și corecteze greșeli în mesajele proprii și ale colegilor.

Precondiții

Studentii au o înțelegere temeinică a fenomenelor de limbă engleză, posedă un vocabular fundamental și cunoștințe de gramatică funcțională și fonologie. Competența lingvistică în limba engleză necesară - nivelul CERL B1.2 - B2.1.

Conținutul unităților de curs

Unitatea 8

Mind and Body. Looking after yourself. Speaking: Keeping fit, wellbeing, beauty. Reading and Speaking: Spa treatments. Listening and Speaking: An Interview with a hairdresser History. Quiz: Know your history. Famous past figures. Reading and Speaking: The lost continent. Listening and Speaking: Historic events at Westminster Abbey. Famous Buildings. Describing a building Revise and check. Video: The Globe Theatre

Unitatea 9

Memory. Got a good memory quiz. Listening and speaking: The Story Corpse Project. Reading and Speaking: The Woman who remembers everything. Remember/forget word-families. Telling anecdotes. Weddings Vocabulary. Wedding Dramas. Guided Reading- short Story: Mabel. Wedding disasters. Listening and Speaking: Weddings that went wrong. English wedding traditions. Writing a story. Practical English. Giving directions

Unitatea 10

America and the World. How much do you know about America? quiz. Reading and Speaking: Aspects of American culture around the world. British and American English. Listening and Speaking: Britons versus Americans – what's annoying. Song: Living in America. The British Monarchy. Vocabulary. The UK Royal institution. Reading and Listening: Who's next in line? Royalty or Celebrities? Newspaper stories discussion. Writing a news story.

Unitatea 11

Exam time. Vocabulary. Reading and speaking: Preparing teenagers for exams. Situational English: Exam and tests experiences. Advice column: How to do well in exams Schooling. Stages of education. Reading and Speaking: Top Universities around the World. The System of Education in MD/UK/USA

Metode și tehnici de predare și învățare

Prezentare orală, brainstorming-ul, discuții, dezbateri, interviuri, chestionarea, vizionarea de video, audierea, descoperirea ghidată, parafrizarea, definirea, GPP, joc de rol, referat, eseu, compunere, email, scrisoarea, CV, rezumat, lucrul cu textul, web-search, creare și distribuie de postări, portofoliu, jurnal de lectură, instrumente web. Teste orale, scrise și interactive.

Strategii de evaluare

Evaluare inițială: testarea de diagnosticare a nivelului de cunoaștere a limbii engleze prin o probă mixtă a competențelor de comunicare orală și scrisă în limba engleză, nu se notează.

Evaluare curentă (formativă): probe scrise/orale, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, etc. și notele obținute.

Evaluarea periodică I - probă scrisă.

Evaluarea periodică II – probă mixtă scris+oral.

Evaluarea lucrului individual: sarcini plasate pe platforma classroom, proiecte, referate, portofolii - – 60% din nota la curs.

Evaluarea semestrială/finală – examen *mixt* probă scrisă (test) cu durată de 1 oră și 30 minute + oral, se manifestă prin răspunsurile studenților oral – 40% din nota finală.

Bibliografie**Obligatorie:**

1. Latham-Koeing C., Oxenden C., English-File. Intermediate Plus. Student's Book. – Oxford University Press, 2013.
2. Golubovschi Oxana, Mascaliuc Victoria, Speaking skills and mindset Chișinău : CEP UPSC, 2023. – 58 p.
: fig., tab. Referințe bibliogr.: p. 58. 100 ex. ISBN 978-9975-46-687-5.
3. Latham-Koeing C., Oxenden C., English-File. Intermediate Plus. Workbook. – Oxford University Press, 2013.
4. Latham-Koeing C., Oxenden C., English-File. Upper-Intermediate Plus. Student's Book. – Oxford University Press, 2013
5. Latham-Koeing C., Oxenden C., English-File. Upper-Intermediate Plus. Workbook. – Oxford University Press, 2013
6. Lee L., Gundersen E. Select Readings. Upper-intermediate. – Oxford University Press, 2002.
7. Murphy R., Essential English Grammar in Use. B1-B2 – Cambridge University Press, 2013.

Opțională:

1. Hancock P. Situational English: Self Study Edition. Listen & Speak Publications – January, 1998.
2. Hornby A.S., Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. – Oxford University Press, 2006.
3. Kachalova K., Israilevich E., English Grammar. – Moscow: Unves, 2000.
4. Oxford Collocations Dictionary. – Oxford University Press, 2009.

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Stilistica practică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra Limba și Comunicare
Titular de curs	S. Dermenji, dr., conf.
Cadre didactice implicate	L. Petrenco, dr. conf.
e-mail	sv_dermenji@yahoo.com lpetrenco@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
S1.08.A.052	2	IV	8	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul prezintă stilurile funcționale ale limbii române, descrierea particularităților morfologice, sintactice, lexicale ale fiecărui stil aparte; se axează pe elaborarea textelor din diferite stiluri funcționale, prezintă exerciții de lucru în corectarea celor mai frecvente greșeli de stil.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

Competențe cognitive:

- Cunoașterea principiilor de funcționare a stilurilor limbii în societate,
- Cunoașterea principiilor de întocmire a textelor din diferite stiluri funcționale;

Competențe de aplicare:

- Interpretarea științifică a principiilor stilistice;
- Aplicarea principiilor de analiză stilistică a textelor;
- Exprimarea opiniei proprii în raport cu problemele din domeniul stilisticii practice.
- Analiza procesului de evoluție a cerințelor față de întocmirea diferitor texte;
- Elaborarea argumentelor în sprijinul opiniei exprimate.

Competențe de integrare:

- Descrierea greșelilor de stil.
- Dezvoltarea competenței de comunicare orală în limba română;
- Aplicarea modelelor de analiza stilistică a textului în procesul de comunicare în limba română;
- Identificarea problemelor din domeniul stilisticii funcționale.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- Stabilirea particularităților stilistice ale textului;
- Identificarea stilului funcțional al textului;
- Elaborarea textelor care aparțin diferitor stiluri funcționale;
- Identificarea greșelilor de stil și corectarea lor.

Precondiții

- ✓ să cunoască tipurile de texte (Lucrul cu textul);
- ✓ să cunoască structura lexicală a limbii (Limba română contemporană. Lexicologia.);
- ✓ să cunoască clasele lexico-gramaticale ale cuvintelor (Morfologia);

CONȚINUTUL UNITĂȚILOR DE CURS

1. Limbă și stil. Noțiuni generale. Noțiunea de stil. Calitățile generale ale stilului (ale vorbirii cultivate). Calitățile particulare ale stilului. Stilurile funcționale ale limbii române. Stilul tehnico-științific. Textele stilului tehnico-științific. 2. Stilul oficial – administrativ. Perfectarea documentelor. Acte oficiale și scrisori. 3. Stilul publicistic. Texte de publicistică. 4. Stilul beletristic. Stilul individual al scriitorului. Scopul utilizării tropilor și figurilor de stil într-o operă literară. 5. Stilul vorbirii orale (colocvial). Modalități de comunicare. 6. Analiza textelor de diferite stiluri. Redactarea textelor. Greșelile de stil. 7. Stilistica traducerii.

Strategii de predare și învățare

Strategii de predare & învățare:

- ✓ prelegerea;
- ✓ lucrul în echipe;
- ✓ exercițiul;
- ✓ problematizarea.

Strategii de evaluare: 1 testare scrisa, examinare combinată oral-scrisă

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% - nota la examenul final; 60% - nota medie de la evaluare.

Bibliografie

Obligatorie:

11. Marin V. Stilistica și cultivare a vorbirii: Manual pentru studenții de la instituțiile de învățământ superior. – Chișinău: Lumina, 1991.
12. Iordan I. Stilistica limbii române. – București, Ed. Științifică, 1975.
13. Irimia D. Limbajul poetic eminescian. Iași, Junimea, 1975.
14. Irimia D. Structura stilistică a limbii române contemporane. - : Ed. Științifică și enciclopedică, 1986.
15. Coteanu I. Stilistica funcțională a limbii române, I-II.- București, ed. Științifică, 1973, 1985.
16. BULGĂR, Gh., Limba română. Fonetica, lexic, morfologie, sintaxă și stilistică, București, Editura Vox, 1995.
17. BOLOCAN, Gh., Unele caracteristici ale stilului publicistic al limbii române literare, în „Studii și cercetări lingvistice”, nr. 1, anul XII, 1961, pp. 35-71.
18. CHIRILĂ, Adina, Argument pentru o reconsiderare a „stilului religios” în limba română, în Studia in honorem magistri Vasile Frățilă, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2005, pp. 145 – 156.
19. COTEANU, Ion, Gramatică, stilistică, compoziție, București, Editura Științifică, 1990.
20. COTEANU, Ion, Reflecții asupra stilisticii funcționale, în „Studii de limbă literară și filologie”, vol. II, București, Editura Academiei, 1972, pp. 125-143.
21. COTEANU, Ion, Stilistica funcțională a limbii române, vol. I: Stil, stilistică, limbaj; vol. II. Limbajul poeziei culte; București, Editura Academiei, 1973, 1985.
22. CORNIȚĂ, Georgeta, Manual de stilistică, Baia Mare, Editura Umbria, 1995.
23. CVASNÎI-CĂTĂNESCU, Maria, Retorică publicistică – de la paratext la text, București, Editura Universității, 2006.
24. DUMISTRĂCEL, Stelian, Limbajul publicistic românesc din perspectiva stilurilor funcționale, Iași, Institutul European, 2006.
25. DIACONESCU, Paula, Structura stilistică a limbii. Stilurile funcționale ale limbii române literare moderne, în „Studii și cercetări lingvistice”, nr. 3, XXV, 1974, pp. 229-242.

Denumirea programului de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ (alolingvi)
Ciclul	I
Denumirea cursului	Istoria literaturii române (literatura română contemporană)

Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra de limba și literatura română
Titular de curs	Viorica Zaharia, conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	vi_zaharia@yahoo.fr

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					cont act direct	Studiu individual
S1.08. O.053	4	IV	VIII	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul universitar de literatură română contemporană se ține la încheierea studiilor filologice cu statut de *finis coronat opus*: examinarea stării actuale a poeziei și prozei în comparație cu perioada precedentă (interbelică) și interpretarea operelor reprezentative ale scriitorilor de pe ambele maluri ale Prutului ce au marcat evoluția atât a liricii, cât și a romanului în direcția sincronizării cu tendințele care s-au afirmat în literatura europeană postbelică reclamă cunoștințe în domeniul istoriei literaturii române, al istoriei literaturii universale, mai cu seamă din secolul XX, al esteticii, teoriei literare, istoriei filosofiei etc. Evident, acest curs îl va depăși pe cel de literatură română predat liceenilor prin prezentarea activității literare a exponenților de vază ai generației războiului, ai Cercului literar de la Sibiu, a celor șaizeciști, șaptezeciști și optzeciști, prin interpretarea operelor acestora în conformitate cu principiile curentelor literare dominante în poezia română de după 1945, cu însemnele romanului ionic și ale celui corintic.

Cursul va avea un impact formativ major asupra culturii literar-artistice, dat fiind că este unul indispensabil pregătirii profesionale a licențiaților în filologie, potențialilor cercetători științifici ai fenomenului literar contemporan, a profesorilor de literatură română.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1: se exprimă, preponderent, în *competența istorico-literară*, prin care studentul va demonstra înțelegerea specificului fenomenului literar contemporan; cunoașterea bazelor/ fundamentelor istoriei literaturii române postbelice, cunoașterea terminologiei, a noțiunilor necesare demersului analitic.

C-2: se manifestă, preponderent, în familiarizarea cu particularitățile ce caracterizează fiecare dintre generațiile de scriitori șaizeciști, șaptezeciști și optzeciști, dar și cu principalele curente literare postbelice; priceperea de a consulta sursele bibliografice recomandate în cadrul lecțiilor introductive din fiecare semestru; obținerea unei viziuni ample asupra fenomenului literar contemporan.

C-3: vizează operarea unei selecții valorice prin care studentul va discerne textele poetice de rezistență de cele aservite realismului socialist, dar și diferențierea tipurilor de realism adoptate de romanul postbelic.

C-4: se vădesc, preponderent, în competența de interpretare a textelor literare, prin care studentul va recurge la anumite principii și criterii în vederea realizării unor analize de poetică și naratologie.

C-5: se exteriorizează, preponderent, ca o competență ce presupune formarea culturii comunicării prin aplicarea diverselor canoane în înțelegerea fenomenului literar.

C-6: se probează ca o competență prin care studentul să poată determina nivelul de sincronizare a literaturii române postbelice în cadrul literaturii universale, să își valorifice receptivitatea față de schimbările survenite pe plan literar în concordanță cu ritmul dezvoltării generale.

Finalități de studii

- F-1.** Să aplice comentariul literar asupra textelor poetice și romanelor postbelice;
- F-2.** Să aprecieze valorile inedite ale textelor;
- F-3.** Să evidențieze mutațiile valorice noi ale poeziei românești contemporane: de la modernismul de sorginte interbelică la o conștiință de sine a poeziei;
- F-4.** Să identifice elementele avangardiste, suprarealiste, neomoderniste, postmoderniste în textul literar;
- F-5.** Să identifice noua poziție a autorului față de personaj și să poată sesiza valorificarea de către scriitori a plurilingvismului în romanul corintic.

Precondiții

Studentii trebuie să posedă cunoștințe și deprinderi din cursurile de literatură din anii anteriori: Istoria literaturii române vechi, clasice, pașoptiste, interbelice, Literatura universală. Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul istoriei literaturii române, istoriei literaturii universale, teoriei literare, esteticii, filosofiei. Studentii trebuie să cunoască destul de bine operele literare pentru a putea aplica la analiza acestora noțiunile de teorie literară. Studentii trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a interpreta, analiza texte poetice și romanești.

Conținutul unităților de curs

- 1. Introducere în curs. Periodizarea literaturii române contemporane.**
- 2. Poezia postbelică. Prezentare generală.** Cele 3 orientări poetice ce s-au manifestat în anii imediat postbelici: una reprezentată de poeții „albatroșiști” (grupați în jurul revistei *Albatros*): Dimitrie Stelaru, Constant Tonegaru, Ion Caraion, Geo Dumitrescu ce semna atunci cu pseudonimul Felix Anadam, a doua e cea a căror exponenți au fost poeții din Cercul literar de la Sibiu și a treia e formată de noul val suprarealist ce unește dicteul automat cu materialismul dialectic. Influența nefastă a proletcultismului asupra poeziei din epoca dogmatică. Recuperarea lirismului o dată cu afirmarea generației de poeți șaizeciști.
- 3. Poeții „generației războiului” (1945-47) sau „generației întrerupte” și neo-suprarealiștii. Poezia cerchiștilor. Cercul literar de la Sibiu. Resurecția baladei. Ștefan Augustin Doinaș.** Gruparea de la *Albatros*. Spiritul contestatar al tinerilor generației „întrerupte” (*pierdute*), Geo Dumitrescu *Libertatea de a trage cu pușca*. Cultivarea antipoeziei Ion Caraion: tehnica notației și concretizarea violentă a limbajului. Constant Tonegaru (*Plantații*). Cultivarea insolitului, bizarului, exoticalui. Gellu Naum despre „refuzul total al oricărei alte realități decât aceea a visului”. Nevoia de insolit și de căutare a miraculosului în cotidian. Cercului literar de la Sibiu, Radu Stanca și resurecția baladei. Poezia lui Ștefan Augustin Doinaș.
- 4. Poezia șaizecistă. Nicolae Labiș - „buzduganul unei generații”. Volumul postum Lupta cu inerția.** Nicolae Labiș. Volumul postum *Lupta cu inerția*. Mitul rimbaldian al adolescentului genial în literatura română. *Moartea căprioarei* – candoarea adamică și descoperirea agresivității realului. *Lupta cu inerția* și formele eliberării de ipostazele leneșe: „inerția socială, spleenurile, împăcărilor, conformismul social”.
- 5. Poezia lui Nichita Stănescu. Volumele Sensul iubirii, O viziune a sentimentelor, 11 elegii și Necuvintele.** Nichita Stănescu – un model reprezentativ al poeziei contemporane. Primul volum de poezii, *Sensul iubirii*, anunță un univers diafan, o poetică a translucidului, a adolescentinului. Al doilea volum, *O viziune a sentimentelor*. Apariția volumului *11 elegii* în 1966 îi asigură poziția de vârf în ierarhia valorilor poetice românești. *Necuvintele*
- 6. Poezia lui Marin Sorescu. Singur printre poeți și concepția soresciană asupra poeziei.**

Concepția asupra poeziei expusă în postfața la volumul *Tinerețea lui Don Quijote*. Debutul poetului și aprecieri critice. O coordonată definitivă a poeziei soresciene este dinamizarea miturilor consacrate.

7. Generația optzecistă. Mircea Cărtărescu – apologet al realului în volumul de debut *Faruri, vitrine, fotografii*. Școala bucureșteană de la „Cenaclul de luni”. Spiritul ludic și ironic remarcat ca element de ruptură față de modernismul obosit al anilor '70. „Coborârea în stradă” a poeziei, ieșirea ei din abstracțiunea și obiectivitatea modernistă pentru o atitudine mai pragmatică, mai directă față de un real la scara umană („priza la real”, descriptivitatea, colocvialul, derizoriul, sordidul). Mircea Cărtărescu – *speaker* al „generației”. Răsturnarea idilicului și demitizarea. Spiritul polemic. Mircea Cărtărescu – apologet al realului. Adjudicarea altor teritorii ale vocabularului (neologisme, termeni tehnici, argotisme) ca material lingvistic apt de a intra în poezie. Colocvialitatea cotidiană a discursului. Renunțarea la metaforă (simbol).

8. Proza postbelică între stagnare și evoluție. Prezentare generală. Două categorii de determinări ce acționează asupra dezvoltării prozei din perioada în cauză: 1) Determinarea interioară ce presupune presiunea modelelor interbelice; 2) Determinarea exterioară: începând cu ultimii ani ai deceniului al cincilea, proza, ca de altfel întreaga literatură română, suportă un intens și nefericit proces de subordonare față de domeniul politic. Metoda impusă atunci scriitorilor, prin mijloace politice și administrative, era cea „realismului socialist”. După 1960, proza parcurge un proces de revenire terptată la condiția ei specifică. Astfel, o anumită relaxare a sistemului de prohibiții tematice, de impuneri și limitări, prilejuiește apariția și consolidarea unei generații de scriitori valoroși ca individualități artistice. După 1970 se conturează câteva tipuri noi de roman reprezentate de următorii prozatori de marcă: romanul politic – Augustin Buzura (*Fețele tăcerii, Vocile nopții*), Petre Sălcudeanu (*Biblioteca din Alexandria*), Constantin Țoiu (*Galeria cu vișă sălbatică*), Marin Preda (*Cel mai iubit dintre pământeni*); romanul mitic – Dumitru Radu Popescu (*F, Vânătoarea regală*), Fănuș Neagu (*Frumoșii nebuni ai marilor orașe*), Ștefan Bănulescu (*Cartea de la Metopolis*). Aceștia li se adaugă romanul psihologic reprezentat de Dana Dumitriu; romanul istoric – de Eugen Barbu, Eugen Uricaru și romanul parabolic – de Marin Sorescu și Octavian Paler. Gruparea de prozatori cunoscută ca Școala de la Târgoviște (Mircea Horia Simionescu, Radu Petrescu, Costache Olăreanu) cultivă metaromanul și jurnalul de creație.

9. Activitatea literară a lui Marin Preda. *Moromeții* - romanul unui destin, al unei colectivități și al unei civilizații patriarhale. Cel mai iubit dintre pământeni – roman total și mitul fericirii prin iubire. Panorama „obsedantului deceniu”. *Moromeții* - romanul unui destin, al unei colectivități și al unei civilizații patriarhale. Structura și problematica volumului I. Caracterizarea lui Ilie Moromete în paralel cu cea a lui Țugurlan. Structura și problematica volumului al II-lea. Tehnica de compoziție în cele două volume: a decupajului și tehnica rezumativă: evenimentele selecționate, narațiunea cunoaște întoarceri în timp și eliminări de fapte care vor fi reluate în *Marele singuratic*.

Cel mai iubit dintre pământeni – roman complet (social, politic, sentimental, ideologic, psihologic, eseistic senzațional și polițist, frescă a unei lumi și analiza unui eșec în dragoste, cronică de familie și spovedanie a unui învins). Experiențele erotice ale personajului prin care sunt relevate câteva tipuri de relație a individului cu existența (realitatea).

10. Activitatea literară a lui Nicolae Breban. *Bunavestire* – unul dintre cele mai discutate și controversate romane românești. Romanul lui Nicolae Breban – ipostază a corinticului. *Bunavestire* – un roman al „drumului spre centru”, spre un centru de revelație sacră, ontologică, drum în concordanță cu spiritul modern, și despre imposibilitatea găsirii acestui drum într-o lume

desacralizantă. Metamorfozele personajului principal Grobei. Dinamica raporturilor de putere, raporturile între masculinitate și feminitate, discuțiile referitoare la baza teoretică a romanului. **Grobeizarea**, la nivel de limbaj, a naratorului și **brebanizarea** lui Grobei.

11. Prozatorul Ștefan Bănuțescu. Volumul Iarna bărbaților și romanul mitic Cartea de la Metopolis. Deplasarea centrului de gravitație al prozei românești de la social la psihologic, de la realismul canonic spre straniu, spre halucinant, spre fantastic („*Realism nețărmit*”). Fabulosul, parabolicul, simbolicul („*realismul magic*”). Volumul *Iarna bărbaților* – monografie a unui teritoriu imaginar. Preferințele pentru situațiile-limită, fundamentale. Reactualizarea la dimensiuni locale a mitul potopului: *Mistreții erau blânzi*. Sentimentul înstrăinării tragice a omului sub un cer vrăjmaș și pe un pământ cotropit de forțe oarbe.

12. Romanul lui George Bălăiță Lumea în două zile. Dubla ipostază a protagonistului în *Domestica* și *Infernală*. Tehnici narative: descripția hiperrealistă, esențializarea simbolică. Vocile romanului. Integrarea naratorului în discurs, refuzând, implicit, omnisciența autorului clasic. Dispariția autorului din text și participarea cititorului la construirea narațiunii. Multiplicarea instanțelor narative. Pastiche ironică a procedeelelor românești. Formația livrescă, aluziile la alte texte, intertextualitatea, jovialitatea existentială, parodiarea modelelor.

13. Prozatorii anilor 70. Sorin Titel – inovator al structurilor narative din proza postbelică. Concepțiile despre literatură. Lectura *activă, leneșă și integrală: lectorului ideal. Femeie, iată fiul tău* – un text de mare virtuozitate tehnică. Aventura *autorului-narator-martor-erou*. Textul ca *construcție semnificativă*. Tematica romanului: apologie a Femeii, tema singurătății umane, roman de dragoste. Dumitru Țepeneag – pioner al sincronizării literaturii române cu cea occidentală. Europeanitatea literaturii române. Rebeliunea onirică. *Nunțile necesare*: rescrierea *Mioriței* din perspectivă contemporană și în limbaj ultramodern, iconoclast. *Școala de la Târgoviște*. Proza estetică, autoreferențială și parodică. Metaromanul. Jurnalul ca formă privilegiată de exprimare. Poetica antimimesisului: narcisismul, autobiografia estetizantă, receptarea lumii și a cotidianului prin fanta subiectivă. **Radu Petrescu**. Jurnalul de creație, romanul unei inițieri erotice, romanul unei „educații sentimentale” în lumea provinciei românești dintre cele două războaie mondiale. Proza lui **Mircea Horia Simionescu** – *invenție ingenioasă*, enciclopedie a invențiilor literare, gramatica parodiei. Aspectul ludic al actului narativ.

14. Postmodernismul. Proza românească optzecistă. Mircea Nedelciu, Mircea Cărtărescu, Gheorghe Crăciun. Grupul optzecist de „desanțiști”. Cenușul, sordidul, cotidianul, lipsa totală de idealitate. Proliferarea unei lumi mărunte, marginale, extrem de concretă. Eliberarea textelor de canoane formale și structuri clasice. Proza – experiment literar avansat, construită pe baza unei adevărate „inginerii textuale”, hiperrealism social, sofisticare textuală. Mircea Nedelciu: curajul experimentului și al arhitecturilor moderne. Tehnica Godard. Deconstrucția și construcția lumii și a textului. Fragmentarismul, alternarea planurilor, textul în text, transparența mediilor de trecere între real și textual, „jocul metatextual”, artificiile de construcție ce „dezvoltă o epică secundă”. Proza lui Mircea Cărtărescu: autoreferențialitate, îmbinarea realismului cel mai direct cu insolitul, straniul și fantasticul. Volumul *Travesti* (subintitulat roman). Tehnici postmoderne: schimbarea în timpul discursului narativ a vocilor și a persoanelor (emițători și destinatari), „punerea în abis”, monolog autoanalitic, rememorativ și meditativ, amestec de pasionalitate frenetică și lirism delicat. Gheorghe Crăciun prozatorul.

15. Literatura postbelică din Basarabia. Poezia șaizecistă din Basarabia. Creația lui Grigore Vieru – „poet cu lira-n lacrimi”.

Un poet reprezentativ al generației anilor '60 – George Meniuc. Poezia ca fapt de cultură. Volumul

selectiv *Toamna lui Orfeu*. Virtuozitatea poetică și rafinamentul cultural. Reminiscențe simboliste. Poezia în perimetrul filosofiei. Întoarcerea la izvoare. Liviu Damian. Lirismul incandescent. Interogația lumii prin simbol. Atitudinea polemică. Limbajul tranzitiv. Alți poeți: Gh. Vodă, I. Vatamanu, D. Matcovschi, An. Ciocanu, P. Boțu, A. Cibotaru, V. Teleucă, P. Zadnipru. Modalități de evadare din schema proletcultstă. Proza postbelică în Basarabia. Ion Druță și formula lirico-epică. Vladimir Beșleagă – scriitor incomod. Proza meditativ-filosofică a lui Vasile Vasilache. Aureliu Busuioc. *Singur în fața dragostei* – romanul unui *antierou*. Problema intelectualului în contextul mediului rural dominat de ignoranță. Protestul individului împotriva unui spirit colectivist

16. Literatura disidenților români. Petru Dumitriu în „furcile caudine” ale puterii, deschizător de nouă direcție în proza românească. *Cronica de familie* – istoria unei familii, frescă socială, roman ciclic, istoric, social, realist, foileton. Reacția împotriva idealizatorilor boierimii. Vintilă Horia și exilul românesc. *Dumnezeu s-a născut în exil*: drama omului îndepărtat de spațiul prielnic firii sale. **Paul Goma** – „un Soljenițin român”, disidentul român „cu cea mai mare faimă europeană” și „cea mai mare dizgrație în ochii oficialității”. Poet al cruzimii, al dezumanizării în detenție și al deconspirărilor politice. Romanele *Din calidor*, *Arta refugii*.. recuperarea biografiei de copil.

Strategii de evaluare

Evaluarea orală la examenul final presupune proba teoretică (prezentarea a trei subiecte teoretice) și proba practică (analiza a 2-3 poezii și a unui roman la alegere). Evaluarea curentă se bazează pe (1) o lucrare de evaluare curentă practică la poezie și alta la proză , (2) participarea la prezentări și discuții în timpul seminarelor și (3) o evaluare complexă. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Crăciun Gheorghe, Istoria literaturii române pentru elevi și profesori, 2004, p. 733-737
2. Lefter Bogdan Ion, Recapitularea modernității. Pentru o nouă istorie a literaturii române, 2000.
3. Lovinescu, M. O istorie a literaturii române pe unde scurte: 1960-2000. București: Humanitas, 2014.
4. Manolescu, N. Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu. 1.Poezia. Brașov: AULA, 2001
5. Manolescu, N. Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu. 2.Proza. Teatrul. Brașov: AULA, 2001
6. Manolescu, N. Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc. București: 100+1 Gramar, 2005.
7. Manolescu, N. Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură. Pitești: Paralela 45, 2008.
8. Negoșescu Ion, Scriitori contemporani, București, 2000.
9. Scarlat Mircea, Istoria poeziei românești, vol. IV, 1990.
10. Simion, E. Scriitori români de azi. Vol. I-IV. București-Chișinău: David & Litera, 1998.

Opțională:

1. Balotă, N. *Universul prozei*. București: Eminescu, 1976.
2. Băileșteanu, F. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: IRIANA, 1995.
3. Borza, C. *Marin Sorescu: singur printre canonici*. București: Art, 2014.
4. Ciocanu, I. *Rigorile și splendorile prozei „rurale” (Studiu asupra creației literare a lui Vasile Vasilache)*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2000.

5. Ciopraga, C. *Personalitatea literaturii române*. Iași: Princeps Edit, 2007.
6. Lungu, E. *Raftul cu himere*. Chișinău: Știința, 2004.
7. Mușat, C. *Strategiile subversiunii. Incursiuni în proza postmodernă*. București: Cartea Românească, 2008.
8. Tatomirescu, I. P. *Generația resurecției poetice din 1965-1970*. Timișoara: Augusta, 2005.

Aprobat, proces-verbal nr. 1 al ședinței Catedrei de limbă și comunicare din 1.09.2023
 Aprobat, proces-verbal al Consiliului Facultății de Filologie și Istorie nr. 1 din 14.09.2023

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română și Limba engleză (alolingvi)
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Probleme ale sintaxologiei și sintaxei
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra Limba și Comunicare
Titular de curs	Cepraga L., dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	Neaga L., aist.univ.
e-mail	cepraga.lucia@upsc.md, neaga.liliana@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	ore de contact	Total ore de studiu individual
					30	30
S1.08.A.0	2	IV	VIII	60	30	30
54						

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina *Probleme ale sintaxei și sintaxologiei l.române* se axează pe abordarea problemelor de sintaxă normativă, dezvoltarea și funcționarea limbii române. Studenții vor însuși cunoștințe despre dificultățile de analiză și interpretare a funcțiilor sintactice, despre ambiguitățile părților de propoziție, dificultăți ale analizei sintactice a frazei, despre procedee sintactice cu potențial expresiv (anacolutul, elipsa, repetiția...).

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive:

- să cunoască aprofundat și sistematic structura limbii române contemporane;
- să formeze o imagine științifică asupra limbii, printr-o abordare modernă și interpretare riguros științifică a funcțiilor ei;
- să identifice tipurile de legături-problemă ale cuvintelor în propoziție;
- să identifice tipurile de legături-problemă ale propozițiilor în frază;
- să delimiteze dificultățile și ambiguitățile în procesul de analiză sintactică,
- să distingă cazurile de confuzie între părțile de propoziție;
- să dobândească competențe în ceea ce privește teoria și practica analizei gramaticale, ca

element esențial în formarea și ordonarea gândirii logice.

Aplicative:

- să formuleze argumente științifice pentru susținerea unei interpretări sau analize sintactice
- să aplice diverse surse științifice în susținerea unei argumentări.
- să redacteze greșeli de acord.

Integrative:

- să aprecieze importanța teoretică și practică a cursului.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- să descrie evoluția fenomenelor sintactice;
- să delimiteze dificultăți și ambiguități în procesul de analiză sintactică;
- să analizeze corect structurile sintactice;
- să interpreteze funcțiile sintactice ale părților de vorbire;
- să comenteze cazurile de confuzie între părțile de propoziție.

Precondiții

- Trebuie să formeze corect structuri gramaticale (Limbă și comunicare);
- să cunoască sistemul morfologic al limbii române (morfologia)
- să cunoască sistemul sintactic al limbii române (Sintaxa)

Unități de curs

1. Raporturile sintactice: coordonare, adordonare și subordonare la nivelul propozițional și frazic. Tipuri de relații. Mijloace de realizare. 2. Propoziția și fraza. Tricotomia enunț/propoziție/frază. Modele de analiză. 3. Părțile principale ale propoziției: subiectul și predicatul. Specificul relației de inerență. Elipsa subiectului. Confuzia subiectului cu alte părți de propoziție. Valorile stilistice ale subiectului. Elipsa predicatului. Valorile stilistice ale predicatului. 4. Părțile secundare ale propoziției. Atributul. Apozitia. Elipsa atributului. Repetiția și izolarea atributului. Confuzia atributului cu alte părți de propoziție. Elipsa apozității. Valorile stilistice ale apozității. 5. Părțile secundare ale propoziției. Complementele necircumstanțiale. Complementul direct, indirect. Fenomenul reprimării: prin anticipare și reluare. Situații de confuzie cu alte tipuri de complemente necircumstanțiale și circumstanțiale. 6. Părțile secundare ale propoziției. Complementele circumstanțiale. Specificul complementelor circumstanțiale. Situații de confuzie în grupul complementelor circumstanțiale. 7. Cuvintele nelegate sintactic cu propoziția. Cuvintele și construcțiile intercalate. Adresările. Valoarea semantică și sintactică alor. Termeni multipli, construcțiile absolute (infinitivale, gerunziale, participiale), construcțiile relative. 8. Fraza subordonatoare. Tipologii propozițiilor subordonate. Situații problemă de analiză a frazelor subordonatoare. 9. Ralierea la nivel de frază. Propoziția subordonată pozitivă. Caracteristici, principii, modele de analiză.

Strategii de predare și învățare

explicația, dezbateră, studiul de caz, problematizarea, metode de lucru în grup, individual și frontal, metode de dezvoltare a gândirii critice, studiul bibliografiei, analiza gramaticală. predarea asistată de calculator;

Strategii de evaluare

evaluare continuă (pondere 60%) prin metode orale, probe scrise, fișe practice, analize gramaticale;
evaluare sumativă (pondere 40%) - test.

Bibliografie

1. Diaconescu Ion, *Probleme de sintaxă a limbii române actuale. Construcție și analiză*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
2. Drosoveanu D.D., *Teze și antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, Clusium, 1997
3. Hristea Theodor, *Inovații lingvistice negative în limba română contemporană*, Editura Universității, București, 2002.
4. Gencarău Șt., *Sintaxa limbii române. Fraza. Dificultăți. Exerciții.*, Cluj-Napoca, Promedia Plus, 1997
5. Goian M., *Probleme de sintaxă. Probleme și interpretări*, București, 1992
6. Gruică G., *Acordul în limba română*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
7. Nicolescu A., *Probleme de sintaxă a propoziției*, București, 1996
8. Nicolescu A., *Probleme de sintaxă a propoziției*, ed. II, București:R.A.I., 1996.
9. Popa O. G., *Sintaxa - Caiet de exerciții*, Editura: Complement Control, 2018.
10. Ștefan M. Ilinca, *Limba romana. Gramatica instrumentală*, Editura: Andreas, 2015.